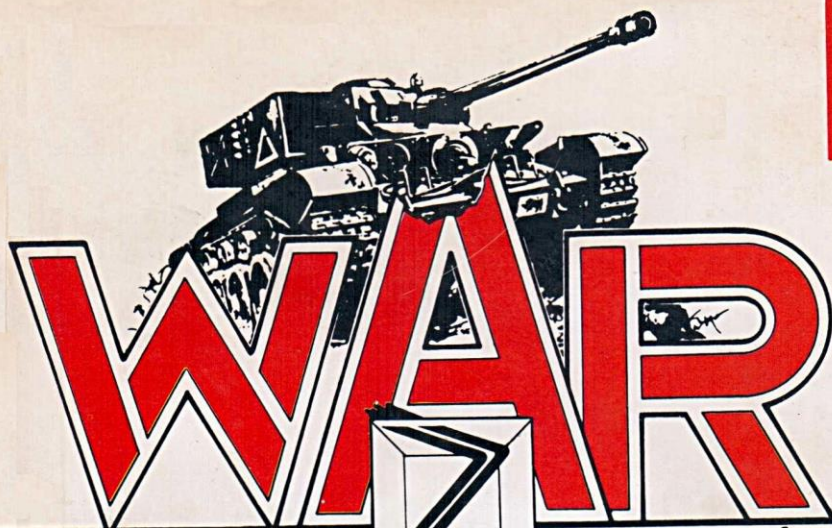

WAR

☆☆☆ CELE MAI BUNE
ACTIUNI DE COMANDO

ROMANE DE RĂZBOI ☆
URMĂRIRI SPECTACULOASE

☆ SPIONAJ ☆☆☆ SCENE DE CÔȘMAR ☆☆☆ SABOTAJE ☆☆

☆ ÎNTR-UN CUVÂNT "WAR" - O COLECȚIE SENZĂȚIONALĂ

PAUL BONNECARRÈRE

ÎNDRĂZNETII
ÎN VING

PAUL BONNECARRÈRE

ÎNDRĂZNEȚII ÎNVING
I

Traducere de
SOFIA MARIAN și BEN MARIAN

EDITURA Z 1994

PAUL BONNECARRÈRE
Qui ose vaincre
1971

*Această carte este dedicată căpitanului
Pierre Marianne și camarazilor săi,
parașutiști S.A.S. morți pentru Franța.*

Îndrăzneții înving - Deviza parașutiștilor S.A.S

Pentru parașutiști, războiul a însemnat primejdie, îndrăzneală
solitudine.

Cei mai expuși dintre toți, cei mai curajoși, cei mai singuratici au fost
cei ai Franței libere.

Lovituri îndrăznețe în Creta, în Libia, în Franța ocupată ; luptă pentru
eliberare în Bretania, în Franța Centrală, în Ardeni; avangardă zvârlită
din înaltul cerului în marea bătălie de pe Rin ; iată ce au făcut, jucând
totul pe o carte, de altminteri abandonați în mijlocul liniilor dușmane.
Iată unde și-au pierdut morții și și-au cules gloria.

Scopul a fost atins, victoria cucerită. Acum, josiția să se desfășoare!
Ei privesc cerul fără să pălească și pământul fără să roșească.

C. de Gaulle

PARTEA ÎNTÂI

PRIMUL SALT

Capitolul 1

Ora zece dimineăta. Locotenentul Georges Bergé, căpitan cu titlu provizoriu, lasă să-i scape pușca. Își duce mâinile la obraz ; sângele îi curge șiroaie printre degete, alunecă de-a lungul încheieturii mâinilor, îi îmbibă mânecile cămășii mânjite mai dinainte de noroi uscat.

Nori compacti, duși de un vânt din nord, gonesc foarte jos, cufundând în întuneric cimitirul englez din Cambraisi. La adăpostul micului zid împrejmuitor, supraviețuitorii companiei de însoțire a regimentului 13 infanterie din Nevers apără poziția. În pofida oricărei logici, ei se înverșunează să rămână pe această bucată nefolositoare de teren, chiar dacă la mai puțin de zece kilometri blindatele germane înaintează încet spre sud.

Un tânăr medic s-a precipitat dintr-un salt spre Bergé. O privire îi e de ajuns să constate că rana e superficială.

— Glonțul v-a sfârâmat muchia nasului, domnule căpitan. Hemoragia se va opri de la sine dacă țineți capul spre spate. Întindeți-vă și stați o clipă liniștit.

Bergé se supune. Privește îndelung înaintarea norilor, constată că pământul vibrează.

— Poate am putea rupe contactul cu inamicul, domnule căpitan, sugerează cu timiditate locotenentul-medic.

— Aștept ordine, doctore, dă-mi pace.

La ora prânzului cimitirul rezistă încă. Căpitanul Bergé este lovit de un glonț în braț ; rana este evidentă, proiectilul a străbătut carnea fără să provoace vreo fractură.

În timpul după-amiezii oamenii continuă să cadă, dar compania a pricinuit pierderi considerabile agresorilor, care

par să dea semne de oboseală.

La ora 16 căpitanul Bergé este atins pentru a treia oară exact deasupra genunchiului. Își mișcă încet articulația, constată că este nevătămată, apoi îl ajută pe medic să transforme banda moletierei în garou. Un soldat se furișează prirîtr-o spărtură la vest de cimitir. Ținuta sa de recrut năuc, tenul său de copil dolofan, de culoare roz-murdar, face încă și mai impresionante riscurile ce și le ia pentru a ajunge din urmă compania hărțuită. Lipit de pământ, căpitanul își recunoaște șoferul, e Bastien, flăcăul din Creuse. În toată compania nu exista vreun om să nu fi răs de el, să nu-i fi ironizat înfățișarea caraghioasă de țăran prea bine hrănit. Bastien se scuză cu naivitate în fața căpitanului, de lașitatea caporalului-șef, însărcinat să țină legătura cu compania.

— A șters-o, domnule căpitan ! Atunci, am venit cu Juvaquatre¹. Mașina e acolo, prin spate, la mai puțin de un kilometru. Maiorul Dupuis a spus că ar trebui să vă repliați. A și scris asta, dar caporalul-șef și-a luat tâlpășița cu hârtie cu tot.

Bergé dă ordine. Compania va părăsi locul în trei grupe prin breșa vestică. Statul major se găsește la Cambrai: vreo douăzeci de kilometri de străbătut. Apoi vor hotărî.

Bergé părăsește ultimul cimitirul. Și-a fabricat un baston ; susținut de Bastien, încearcă să meargă, dar foarte curând se prăbușește epuizat, învins de durere și de tensiunea nervoasă. Bastien îl duce în spinare până la Juvaquatre. Pe jumătate conștient, Bergé vede defilând primele imagini ale exodului. Interminabila omidă de soldați buimaci, îndobitociți, cu expresia rătăcită, care se târăsc, zdrențăroși și vrednici de milă. Nu fug, sunt nepăsători, merg fără să cunoască destinația, îl urmează pe cel dinaintea lor. Pentru a reduce din greutate, și-au aruncat armele. Juvaquatre înaintează la pas. Din când în

¹ *Juraquatre* : marcă de automobil dinainte de război (N.tr.)

când Bastien este silit să oprească, blocat de densitatea șirului de soldați de pe șosea. Aproape de Cambrai observă purtarea vicleană a unui bătrân țaran care tocmai ridicase de jos o pușcă, un Mas 36. I-a manevrat cu îndemănare chiulasa ; acum se îndeletnicește cu recuperarea încărcătoarelor. Ceea ce îl surprinde pe Bergé e reflexul nebănuit al bătrânului care, înainte de a se îndepărta, a ascuns arma într-o manta largă.

La Cambrai, statul major a rupt contactul cu inamicul, așa că e nevoit să improvizeze. În noaptea de 18 spre 19 mai 1940, câteva ore după ce a evacuat cimitirul Cambraisi, Bergé găsește în gara Arras un tren sanitar pe punctul de a pleca. Dă ordin lui Bastien să-l lase acolo.

În vagon, trei călugărițe sunt copleșite, neputincioase în fața suferinței, a deznădejdiei, a agoniei răniților. Bergé este întins pe o cușetă ; e complet lipsit de îngrijiri, dar nu se neliniștește deloc. Într-o stare de plictiseală nepăsătoare, sesizează frământarea convoiului, care se urnește.

Aproape de el tocmai a murit un om ; o călugăriță i-a închis ochii, i-a tras cămașa ruptă în bucăți peste obraz. Lipsesc păturile.

La ora șapte dimineăta, când trenul ajunge la Abbeville, o escadrilă de Stuka atacă orașul și se înverșunează împotriva gării. O panică dezgustătoare se abate asupra ocupanților convoiului sanitar. Cei ce pot merge, cei ce se pot târî, cei ce pot să se cațare părăsesc vagoanele. Doar cele trei călugărițe nu-și părăsesc postul ; una dintre ele are o tresărire bruscă de indignare.

— Chiar medicul a luat-o la fugă ! Un colonel, e o rușine !

Bergé reacționează. Aproape răcnind, ordonă :

— Maică, duceți-vă să-i spuneți mecanicului să pornească. Trebuie scos trenul de aici.

— Căpitane, mecanicul a plecat împreună cu ceilalți. Un infirmier se apropie.

— Locomotiva este sub presiune și o pot face să funcționeze. Vreau să spun, dacă-mi dați ordin, domnule

căpitan.

— Du-te, iau totul asupra mea, du-te repede !

Infirmerului nu-i sunt necesare decât câteva minute să ajungă la locomotivă și s-o pună în mișcare. Ocolit în mod miraculos de bombe, trenul sanitar lunecă încet în direcția Neufchâtel.

Trei zile i-au trebuit convoiului să ajungă la Caen, trei zile în timpul cărora numeroși răniți vor muri din lipsă de îngrijire, trei zile de harababură, trei zile de tratative, de discuții sterile, de ordine și contraordine la fiecare etapă.

În cele din urmă, la Caen, răniții sunt transportați la spital. Căpitanul Bergé se va însănătoși în mai puțin de trei săptămâni.

Născut la Auch, exact cu treizeci de ani în urmă, Georges Bergé este un gascon zdravăn, de talie mijlocie, cu părul negru și cu privirea întunecată. Își datorează puterea și vigoarea unei tinereți aspre și riguroase, unei familii simple și intransigente, celor mai dure sporturi pe care le practică din copilărie.

Medicul șef al spitalului din Caen nu împărtășește deloc optimismul lui Bergé când, la 9 iunie, căpitanul se declară apt să se înapoieze la unitate și cere o dovadă de convalescență și o foaie de drum pentru a putea călători. Totuși, căpitanul reușește să se arate destul de convingător pentru a putea părăsi spitalul în cursul serii, cu autorizația procurată. Merge sprijinindu-se într-un simplu baston.

Noaptea îi e suficientă să ajungă la Paris, două zile pentru a se regăsi la Nevers. Căpitanul Bergé se prezintă la unitate, la comandantul de batalion Dupuis, superiorul său direct. Trupele germane și-au continuat înaintarea, se află la porțile Parisului. Ofițer conștiincios, Dupuis nu știe ce să-l sfătuiască pe subordonatul său pe care-l credea prizonier.

— Duceți-vă să vă îmbrățișați părinții la Mimizan. După aceea veți vedea ce e de făcut. Nu îndrăznesc să spun fiecare pentru sine...

Bergé e descumpănit, spera altceva. De o lună încoace se străduise să-și alunge din minte evidența ; alerga după o speranță absconsă. O dată ținta atinsă, baza regimentului său de la Nevers nu-i procura decât o permisie de convalescență care-i îngăduia să se îndepărteze de front...

Mai copleșitoare încă urma să fie sosirea în casa familială de la Mimizah. Aspru, aproape disprețuitor, tatăl său a considerat necesar să-i afirme :

— Să mi se dea o pușcă ; mă voi duce în locul tău...

Atunci, Bergé se duce la Bordeaux. Rătăcește pe străzi în căutarea utopică a unui contact, a unui sfat, a unui drum de urmat. Se duce la consulatul britanic, unde e primit ca un instrus, dar de la un ajutor de băgător de seamă obține o informație : „Un al doilea convoi de vase poloneze se pregătește să plece imediat de la Saint-Jean-de-Luz... Pe primul s-au imbarcat un număr de soldați francezi, și nimeni nu cunoaște precis destinația lor...”

Vapoare care pleacă ! Înseamnă să evadeze din infernul care va fi țara sa ocupată, și poate va avea noroc să nu îndure umilința. Bergé ia trenul pentru Bayonne.

La Bayonne, un reflex militar îl îndreaptă spre fortăreață. Nici când n-a izbutit să intre cu atâta ușurință în biroul unui șef de stat major ; domnește o totală dezordine ; soldați, subofițeri și ofițeri sunt ocupați să-și adune lucrurile, să facă troc cu uniforma pentru haine civile. În clipa în care Bergé împinge ușa întredeschisă și când, din obișnuință, încremenește în poziție de drepti, colonelul are un gest de surpriză.

— Domnul ?...

Bergé realizează că e îmbrăcat în civil.

— Căpitan Bergé, domnule colonel, din regimentul 13 infanterie din Nevers. Sunt în permisie de convalescență.

— Ei bine, vacanță plăcută, căpitane !

— Domnule colonel, venisem să mă pun la dispoziția dumneavoastră.

— Mă simt măgulit, dar n-am de transmis nici un ordin. Descumpănit, Bergé bâiguie :

— Aș putea obține cel puțin un sfat de la dumneavoastră ? Vreo sugestie, domnule colonel ?

— În legătură cu ce ?

— Am auzit sptmându-se că vase poloneze urmează să plece de la Saint-Jean-Luz spre Africa de Nord. Este de datoria noastră să încercăm să ne imbarcăm la bordul lor ?

— Căpitane, nu mă sinchisesc de nebunia cu starea dumitale sufletească și mă spăl pe mâini de crizele dumitale de conștiință. Neștiind care mi-e datoria mea, cu atât mai mult n-am de unde să știu care e a dumitale. Faci cum crezi de cuviință, și nu încerca să arunci responsabilitatea acțiunilor pe care ai de gând să le întreprinzi pe seama autorității pe care o reprezint în ochii dumitale. Într-un cuvânt, descurcă-te și lasă-mă în pace ! Dezolat să nu te fi putut ajuta.

Bergé surâde cu amărăciune.

— Dimpotrivă, domnule colonel, m-ați ajutat, m-ați ajutat nemăsurat.

Cu toate că mai șchiopăta ușor, Bergé își zvârle bastonul, devenit nefolositor, în momentul în care părăsește fortăreața ; sechelele rănilor nu-i mai pricinuiesc suferință. Se îndreaptă spre labirintul de străduțe din vechiul oraș. Cu cele câteva mii de franci ce i-au rămas, se hotărăște să-și ofere un pahar cu vin și să caute un mijloc de transport pentru a ajunge la Saint-Jean-de-Luz. În clipa în care se pregătește să împingă ușa unui bistro, îl cuprinde o speranță. Vede doi ofițeri polonezi rezemați în coate de bar. Bergé comandă un pahar cu vin roșu și se apropie de ei.

— Mă scuzați, domnilor, vorbiți franceza ?

Cei doi îl privesc insistent, neîncrezător.

— Cine sunteți ?

— Căpitan Bergé din al 13-lea regiment de infanterie din Nevers.

— Ce doriți ?

Bergé hotărăște să intre în joc.

— Am auzit spunându-se că vase poloneze trebuie să

părăsească Saint-Jean-de-Luz...

Se întrerupse în fața privirii ce o schimbărea cei doi. Cel mai înalt ridică din umeri.

— Suntem francezi ca și tine, Bergé ! Polonezii ne-au dat aceste haine militare și caschetele. Sunt aspirantul Quilici, Francois Quilici. El e aspirantul Bensa. Râzând adăugă : fără nici o îndoială, el reprezintă tot ce e mai francez ; e nepotul lui Clemenceau¹.

Cei trei oameni își strâng mâinile și-și comandă de băut. Quilici e optimist, nimic nu pare să-i poată altera moralul ; chiar atunci când vrea să fie serios, ochii-i păstrează o lucire de malițiozitate.

Învechitul pachebot transformat în transportor de trupe se numește *Jan Sobieski*. Vreo sută de francezi sunt îngrămădiți pe punte, toți înfășurați în câte o manta poloneză îmblănită ; privesc cum se îndepărtează țărmul țării lor, obsedați de același gând : „Când ne vom întoarce ? Ne vom înapoia vreodată?” Era în 17 iunie 1940.

Marea e liniștită, cerul senin. La miezul nopții, majoritatea oamenilor dorm. Polonezii s-au dovedit zgârșiți în ce privește dezvăluirea destinației vasului lor, dar nici unul nu pare să fie preocupat de acest lucru ; oamenii gândesc cu toții că vor ajunge în Africa de Nord.

Către ora 2 dimineața, Quilici e cuprins de o îndoială au trecut mai bine de șase ore de când continuă invariabil să se îndrepte spre nord-vest.

— Să încercăm să-i întrebăm pe „Polaks”², sugerează

¹ Clemenceau Georges, om politic francez, născut la Mouiliron-en-Peredes (1841—1929), șef al aripii radicale de stânga, denumit mai târziu *Tigrul*, el a fost partizanul căpitanului Dreyfus. A negociat tratatul de pace de la Versailles după primul război mondial. (N.tr.)

² *Polaks* : denumire dată cavalerilor polonezi în serviciul Franței în secolul al XVIII-lea. (N.tr.)

Bergé.

— A și încercat locotenentul taciturn, cel înalt și slab, cu ochelari, de-acolo, care nu și-a descleștat dinții de la plecare, și l-au trimis la plimbare.

— Cine e chinuitul ăsta ? Îl cunoști ?

— Un evreu, Schumann, Maurice Schumann¹, nu știu mai mult.

În zori, misterul se lămurește. Vasul *Jan Sobieski* întâlnește un convoi de vase de escortă britanice. Direcția devine plin nord. Destinația nu poate fi alta decât Anglia. Quilici se arată entuziast.

— Am o mulțime de prieteni și nenumărate relații, la Londra, anunță el.

Vasului *Jan Sobieski* îi trebuie trei zile să ajungă la Liverpool. Bergé, Quilici și Bensa au dat din coate pentru a se găsi cât mai aproape de puntea de debarcare. Calmul și tihna marelui port îi miră. Nu observă nici cea mai mica urmă din ciocnirile violente de trupe care s-au desfășurat pe continent. În timpul traversării au fost rupți de lume și nu le-a parvenit nici o știre.

În inevitabila busculadă care se produce pe pasarelă, Quilici câștigă mai multe locuri. Este printre cei dintâi care pune piciorul pe pământ. Din ajun îi prevenise pe Bergé și pe Bensa :

— Prin orice mijloace trebuie să încerc să telefonez. Oricare ar fi locul unde vom debarca, se va produce dezordine și încurcătură. O sută de francezi în uniforme poloneze, fără cea mai neînsemnată directivă, nu poate crea decât o fantastică harababură, de care voi încerca să profit.

Nu se înșela. Francezii sunt închiși în țarc pe chei, încadrați de câțiva militari, britanici care așteaptă ordine. Quilici a reușit să se furișeze, a ajuns la clădirile învecinate.

După o oră, Bergé și Bensa încep să se îngrijoreze. E

¹ *Maurice Schumann* : Om politic francez care după eliberarea Franței, a ocupat diferite demnități sub conducerea generalului de Gaulle. (N.tr.)

neîndoielnic că sosesc ordinele, că vor fi puși neîntârziat în mișcare. Quilici se înapoiază în ultimul minut, atunci când camioanele care le sunt destinate se orânduiesc în semicerc. Un subofițer sever îl întreabă de cauza absenței sale ; se preface că nu cunoaște engleza, dar cu un gest precis arată că tocmai s-a dus să urineze.

În camion Quilici păstrează tăcerea. Bergé și Bensa înțeleg că nu socotește necesar să dea raportul în public.

De-abia au făcut patru kilometri și iată tabăra de la Aintree. Neliniștiți, francezii observă santinelele și sârma ghimpată. De îndată ce coboară din camion, cei trei ofițeri se îndepărtează. Quilici îi ia de braț :

— Trebuie să ne cărăbănim de aici și să ajungem cât mai repede la Londra. Am reușit să telefonez unei foste bune prietene, Geneviève Tabouis, o ziaristă, locuiește la Savoy și ne așteaptă. Un general francez a luat hotărârea să continue lupta. Caută ofițeri să-l urmeze, se numește de Gaulle.

— De ce să nu le spunem englezilor ?

— Mi se pare mai simplu să ne procurăm un clește ascuțit decât să redactăm un raport în onoarea autorităților britanice.

În jurul orei două dimineața, Bergé, lungit pe burtă, taie fără greutate cele două rânduri de sârmă ghimpată, ceea ce permite celor trei oameni să se târască în afara taberei. El însuși a furat un clește din lada cu scule a unui camion englez. Ofițerii francezi ajung pe jos la Liverpool și se preumblă pe străzile pustii până la ora primului tren care-i duce fără piedici la Londra.

Se bărbieresc în toaletele din gara Victoria la ora 15, și după o oră sosesc în holul Savoy. Geneviève Tabouis îi întâmpină. După ce i-a îmbrățișat, le vorbește cu înflăcărare despre apelul din 18 iunie, despre organizația care începe să se înfiripe, dar mai ales despre personalitatea lui de Gaulle, despre voința sa. Bergé o ascultă cu înfrigurare pe ziaristă. Imaginea noului șef i se

conturează în minte, încearcă o imensă satisfacție că, în sfârșit, a urmat drumul cel bun, că instinctul nu l-a înșelat și că lupta va fi dusă mai departe de aici.

Prin telefon, Geneviève Tabouis stabilește pe loc o întâlnire. Cei trei ofițeri vor fi primiți de generalul de Gaulle la reședința sa din St. Stephen's House, la orele 18,30. Au la dispoziția lor exact o oră. Quilici și Bensa hotărăsc să umble încolo și-ncoace pe străzile Londrei, iar Bergé se cufundă într-un fotoliu din imensul hol și-și adună gândurile.

În această oră de meditație solitară a unui ofițer la capătul puterilor, urma să se nască ideea parașutiștilor Franței libere.

Capitolul 2

St. Stephen's House. Clădire austeră în inima Londrei. Trei etaje, scări acoperite de un covor decolorat, pereți goi, o sală de așteptare improvizată pe un palier, scaune fără stil rânduite la întâmplare și uși prin care se văd ofițeri francezi din toate armele dansând un balet îngrijorat.

Bergé a rămas ultimul să fie primit. Biroul generalului este impregnat de un miros plăcut de tutun blond. De Gaulle e în picioare, fumează. Lângă el se află un comandant de batalion de infanterie. Bergé înțepenește în poziție de drepti, se prezintă și se scuză pentru ținuta civilă. Generalul îl întrerupse cu un gest :

— E bine, bătrâne. Ca și tovarășilor dumitale de drum îți spun mulțumesc pentru prezență și devotamentul vostru. Englezii ne-au pus la dispoziție clădirile de la *Olympia*. Vă veți duce acolo. În cel mai scurt termen vom hotărî afectarea voastră. Voi coordona toate astea și voi încerca să am cu voi toți cât mai multe contacte posibile. În acest moment rezolv probleme vai ! mai mult politice decât militare, dar e indispensabil să pot conta pe voi toți.

Vocea gravă, tonul apăsător și categoric al monologului îl surprind pe Bergé. E evident că vorbele generalului nu așteaptă replică. Tânărul căpitan se pregătește să mulțumească și să iasă. Cu toate acestea a vădit o involuntară ezitare pe care de Gaulle a remarcat-o :

— Aveți ceva de adăugat, căpitane ?

— Domnule general, voiam să vă aduc la cunoștință că sunt unul dintre puținii ofițeri francezi care a urmat stagiile de antrenament parașutist de la Avignon-Pujaut. În plus, am studiat cu atenție metodele sovietice și germane cu referire la unitățile lor specializate. În cazul în care veți lua în considerare crearea unei mari unități similare, aș dori să am onoarea să fac parte din ea.

De Gaulle se așază și indică un scaun lui Bergé, pe care pare să-l fi descoperit abia acum. Caută în fișele de pe birou.

— Ești Bergé Georges, căpitan cu titlu temporar ? Tot ce mi-ai spus, Bergé, mi se pare foarte interesant. Așadar, ai sărit cu parașuta ?

Fruntea căpitanului se brobonează de sudoare. Bâiguie :

— Adică, nu prea exact, domnule general.

De Gaulle pare amuzat :

— Haide, bătrâne, explică-te. Ce-i cu stagiul de la Avignon-Pujaut ?

— Am sărit din turnul de antrenament, domnule general. Infanteria aeriană nu avea la dispoziție aparate de zbor.

— Ei bine, cum e construit un turn de antrenament ?

Bergé nu se poate hotărî să trișeze. Din ce în ce mai stingherit, mărturisește :

— Turnul de antrenament de la Istres era scos din uz, domnule general, la fel ca și cel de la Avignon-Pujaut. Am primit un ordin de misiune prin care mi se permitea să mă duc să efectuez treizeci de sărituri gratuite în parcul de atracții al Expoziției din 1937.

De Gaulle surâde aprinde o nouă țigară și conchide :

— Mă voi gândi la dumneata, Bergé, voi studia

propunerea care mă încântă. E indiscutabil că parașutismul este chemat să aibă o menire de seamă în lupta pe care o întreprindem. Lăsați-mă o săptămână sau două și vă voi contacta.

Olympia este un important imobil de șase etaje care servește de adăpost francezilor liberi. Bergé și-a rezervat o încăpere la al doilea etaj. A găsit câteva mobile, un birou și patru scaune, care nu-i serveau deocamdată decât ca să-și primească prietenii care, ca și el, trăiesc în așteptare, își hrănesc sufletele cu proiecte grandioase, cu romanești și utopice revanșe.

În timpul celor douăzeci de zile care au urmat întrevederii sale cu de Gaulle, Bergé se duce în fiecare dimineață la *St. Stephen's House*. Nu îndrăznește să solicite o nouă audiență generalului, dar perseverența sa îl cucerește pe unul din cei mai apropiați colaboratori ai săi, pe comandantul Passy, care ascultă în fiecare zi valul inepuizabil și entuziast de proiecte și sugestii ale tânărului căpitan.

În ziua de 20 iulie, Bergé se încrucișează pe scară cu Passy. Comandantul coboară treptele două câte două, fără să se oprească. Îi face semn lui Bergé să-l urmeze și, în strada pe care merge cu pași mari, anunță :

— Pregătește-mi un proiect de cel mult o pagină; altfel, șeful nu va avea vreme să-l citească. Adu-mi-l înainte de ora 16.

Bergé se înapoiază la *Olympia*, se închide în birou și își începe raportul. Redactarea nu-l îngrijorează, căci și-a început activitatea ca învățător, dar să cuprindă în câteva rânduri toate speranțele pe care le nutrește constituie un act de curaj. Și să găsești o mașină de scris și un om care să știe să se servească de ea, constituie un al doilea. Cu toate astea, la ora patru fără zece Bergé se află în biroul lui Passy care, surâzând, ia cunoștință de conținutul raportului. Îi spune cu simplitate :

— Așteaptă-mă aici.

După mai puțin de trei minute Passy reapare. Ține în continuare între două degete foaia dactilografiată. Bergé gândește : „S-a dus dracului !”, și dezamăgirea i se poate citi atât de limpede pe obraz încât Passy izbucnește într-un hohot de râs și-i trage o palmă zdravănă pe umăr.

— Nu face mutra asta Bergé ! De un minut ești comandantul Forțelor parașutiste ale Franței libere ! Efectiv : un om ! Dumneata ! Pune-te în legătură cu amiralul Muselier de care depinzi până la noi ordine.

Bergé strânge mâna comandantului Passy, băguie niște mulțumiri, se pregătește să iasă. Passy îl cheamă înapoi :

— Îți înțeleg emoția, dar nu e un motiv să uiți arhivele unității duminică...

Îi întinde raportul. Năucit, Bergé descoperă pe marginea hârtiei o notație făcută dintr-o trăsătură de condei, precisă și nervoasă : „De acord”.

E semnată : „C. de Gaulle”.

Capitolul 3

La șase zile după *Jan Sobieski*, un cargou scoțian *Baronul Kirmaid*, reușea să părăsească Saint-Jean-de-Luz cu destinația Marea Britanic Vreo treizeci de soldați francezi au reușit să se îmbarce la bordul său. Printre ei, patru aspiranți elevi-ofițeri, sergenții Kuhner, Lamodièrre, de Kergolay și Le Tac

Joël le Tac tocmai împlinise douăzeci și doi de ani. Motivele care-l îndeamnă să se expatrieze sunt identice cu cele care l-au condus pe Bergé, dar reacțiile sale sunt diferite. Nu se simte răspunzător de felul în care a fost condus războiul ; are în el o sete de aventură, o ardoare ce-l împinge spre acțiune. Și el a străbătut Franța în diagonală, din nord-est spre sud-vest. Apartine celui de-al 9-lea regiment de geniu, unitate în mijlocul căreia se bucură numai de simpatii. „Ești prea frumos ca să iasă din

tine un bun soldat” îi repeta întruna comandantul său de companie. Acest soi de jignire îl lăsa indiferent. Înalt, suplu, athletic, un obraz cu trăsături prea fine și prea regulate și care nu-și găsea virilitatea decât într-o privire limpede și șireată, se simțea în largul său așa cum era și se distra de reputația de Don Juan, perfect întemeiată.

Întotdeauna calm și stăpân pe sine, se putea sesiza sub aparența de nepăsare o violență stăpânită, o voință aspră.

În tabăra de la Aintree, unde de asemenea au fost închiși în ȧarc pasagerii vasului *Baron Kirmaid*, Le Tac a fost nevoit să stea săptămâni nesfârșite înainte de a-și cunoaște, în sfârșit, revoltătoarea încorporare: cercetaș-șef !

„Breton din naștere, tânăr cercetaș, apoi cercetaș în toată regula, din nou cercetaș cu vârstă depășită, grad de sergent, aspirant elev-ofițer, ce idiot am fost să nu-mi bat joc de toate astea !” își repeta întruna în trenul ce-l ducea spre postul său, o tabără pierdută în nordul ȧării Galilor. „Cercetaș-șef ! Numai să nu ne pună să defilăm, la Londra, în pantaloni scurți și cu pălărie ȧuguiată !”

În ceea ce privește trupa, nu se aseamăna cu nici o alta. Era formată din oameni tineri care au devenit cu toți bărbați în câteva ore. În cea mai mare majoritate bretoni, ei veniseră din insula Sein, din Finistère, din Cotes-du-Nord, din la Manche, din Calvados. Cei mai mulți dintre ei și-au riscat viața pentru a ajunge în Anglia. Toți vor deveni soldați ai Franței libere. Aveau între patrușprezece și opt-sprezece ani.

În ziua de 29 iulie, Le Tac se înapoiază în tabără după un marș forțat de douăzeci și patru de ore. Este urmat de turma sa de adolescenți sleiți de oboseală. Un sergent înalt și impertinent îl așteaptă, mestecând între dinți o țigară stinsă.

— Tu ești sergentul Le Tac ? Sunt Varnier. André Varnier din compania întâi de parașutiști a Franței libere.

— Parașutist ?

— Da, fără parașută, fără avioane, fără oameni, dar

totuși parașutist.

Gascon, Varnier accentuează cuvintele cu litera „r” ; e jovial și are un temperament sangvin.

— Dacă am merge să bem un păhărel în sat, propune Le Tac am o motocicletă.

În cârciuma fumată, Varnier explică :

— Mă plimb pe cheltuiala statului, căci sunt însărcinat să recrutez voluntari. Vizitez taberele franceze, a ta e pe listă. Puștii pot semna și să vină să ne întâlnească în ziua în care vor împlini optsprezece ani ; pe scurt, cei pe care îi vei numi, să fie oameni de nădejde, înțelegi ce vreau să spun...

— Înțeleg, dar eu sunt major și voluntar. Vor găsi fără greutate pe cineva să mă înlocuiască aici.

— Mi se pare posibil, Le Tac, te voi pune să-ți semnezi cererea. Într-un fel mi-ar plăcea să am un breton în compania mea. Până acum, cu toții sunt din sud-vest.

— Sunteți mulți ?

— Doi. Căpitanul Bergé, care e originar din Auch, și cu mine, care sunt din Tarbes. Ai șanse să fii al treilea...

„*Olympia* e în plin centrul Londrei, oricine te va informa” l-a asigurat Varnier. Dar Le Tac nu prevăzuse plictiselile ce le va avea cu ambreiajul. Cu bătrâna sa Norton nu se încumetă să oprească, de teamă să nu mai poată porni din fiou. De la Bangor a parcurs mai mult de trei sute de kilometri fără să coboare de pe motocicletă. Trecând prin Londra, și-a ridicat ochelarii pe frunte, lăsând să apară două enorme urme albicioase pe stratul de murdărie care-i acoperă obrazul. Partea de jos a pantalonului de pânză de culoare deschisă este mânjită de pete cafeniu-închise. Niciodată nu s-a simțit atât de murdar. Norocul îi surâde. Doi ofițeri din Aeronautica franceză îl depășesc cu un taximetru ; îi e de-ajuns să-i urmeze pentru a se găsi în fața clădirii *Olympia*.

— Ați putea să-mi indicați imobilul parașutiștilor Franței libere ?

— Parașutiști ? Nici nu știam că există așa ceva, sergent. N-ai decât să te plimbi printre etaje, căci ce cauți trebuie să fie indicat pe vreo ușa.

I-a trebuit lui Le Tac mai bine de un sfert de oră de cercetare și investigări pentru a găsi ceea ce căuta. Bate la ușă, intră și se prezintă lui Bergé.

— Sergent Le Tac. Vin să mă pun la ordinele dumneavoastră, domnule căpitan.

— Sunt bucuros să te văd, Le Tac Ai străbătut o băltoacă de păcură ?

— Mă scuzați, domnule căpitan, vin pe motocicletă din Țara Galilor și eram grăbit să mă prezint.

— Asta-i bine. Pe lista voluntarilor pe cale să-i recrutez ești al treilea care ai semnat. De atunci, unitatea s-a mărit, suntem opt.

Primii opt parașutiști ai Franței libere erau :căpitanul Georges Bergé, locotenentul Petitlaurent, sergenții Varnier, Le Tac și Kuhner, caporalul-șef Joseph Renault, soldații Henry Guétry și Roger Urbain.

Până la sfârșitul lunii octombrie 1940, Bergé și parașutiștii săi au locuit la Londra. Rândurile lor sporeau în fiecare zi, erau acum vreo patruzeci care pluteau de capul lor. Până la urmă n-au ieșit din această perioadă decât două lucruri concrete : mai întâi prima insignă a unității : o cruce roșie de Lorena pe un ecuson, și aripi de argint peste o parașută albastră-azurie ; apoi primul lor chipiu albastru, confecționat din mantale vechi recuperate.

Lăsați de capul lor în Londra, parașutiștii nu-și puneau probleme și așteptau evenimentele cu fatalism, dar, în timp ce Le Tac și tovarășii săi își constituiau un adevărat harem, căpitanul Bergé făcea cunoștința unei tinere, Eliane Legrand, atașată statului major al Forțelor franceze libere.

Făcând cunoștință în cursul unei serate, s-au îndrăgostit la prima vedere. La mai puțin de o săptămână, Bergé o cerea în căsătorie pe Eliane. Consternată, tânăra fată explică neintenționatul ei refuz : „E imposibil fără consimțământul mamei mele, zise ea tulburată. Nu mi-ar

ierța-o niciodată, și ea se află acum în Franța”.

Mama Elianei era născută la Boisboisselles, văduva lui Franck Legrand, văduvă după a doua căsătorie a lordului Mac-Douglas-Lucas. Sub numele de doamna Lucas, lady Mac-Douglas-Lucas conducea la Paris centrul de Cruce Roșie din Gara de Nord.

Bergé a înțeles reținerea Elianei, s-a hotărât să se logodească și să aștepte.

Noiembrie 1940. Colonelul Archdale a fost desemnat ca agent de legătură între statul major britanic și voluntarii parașutiști și, pe neașteptate, se declanșează acțiunea. Taberele de antrenament se succed în nordul Angliei și în Scoția. Parașutiștii sunt supuși unui antrenament fizic supraomenesc ; sunt zdrobiți de marșurile de noapte, de misiuni fictive, de interminabile raiduri cu busola prin terenuri foarte grele, care-i duc la capătul puterilor.

Cei care ajung în ziua de 13 decembrie în tabăra Ringway, foarte aproape de Manchester, sunt niște automate istovite. Nu știu ce înseamnă această nouă schimbare de afectare. Vor înțelege repede. Ringway e un teren de aviație. Șase bombardiere vechi *Wellington* îi așteaptă : în sfârșit, vor sări cu parașuta.

A șasea săritură, care-i consfințește în rândul parașutiștilor, are loc în ajunul Crăciunului. Sunt treizeci de francezi și treizeci de englezi. În sfârșit, forțele aliate posedă o unitate de parașutiști brevețați : șaiszeci de oameni.

Între sărbătorile Crăciunului și ale Anului nou, Bergé și echipa sa sunt transportați în plină noapte spre o destinație necunoscută. Li s-a spus doar că ar fi vorba de noua lor bază de antrenament, că nu trebuie să cunoască nici numele nici locul unde e amplasată. Abia după război au aflat că era vorba de Inchmery House, castelul lui Edmond de Rothschild situat în New Forrest.

Aici, timp de două luni, oamenii lui Bergé sunt supuși unei noi forme de activitate : sabotajul, folosirea plasticului,

lupta individuală sub toate formele. În ce privește această știință în care toate loviturile sunt permise, parașutiștilor li s-au afectat doi experți. Sunt doi uriași, foști subofițeri specializați ai poliției din Șanghai.

26 februarie 1941. Într-o casă mare din Kent sunt adunați de mai multe ore patru oameni. E de acum întuneric de-a binelea când un sergent tocmai împinge o masă pe roțile pe care se află rânduie o tavă cu ceai și sandvișuri. De la începutul după-amiezei generalul Gubbins discută cu generalul Spiers, colonelul Archdale și un ofițer aparținând Intelligence-Service-ului. Biroul este imens. Mai multe mese sunt acoperite de hărți : fotografii uriașe sunt agățate pe panouri de lemn montate pe trepied. De la începutul reuniunii, omul de la Intelligence-Service încearcă să-i facă pe superiori să admită autenticitatea informațiilor ce i-au venit din Franța, prin intermediul rețelei poloneze. E prima sursă de informații provenind dintr-o zonă ocupată de dușman. Este vorba de o escadrilă specializată de vânătoare din Luftwaffe¹, formată de tehnicieni în navigație. Precizia acestei unități este de neînchipuit. E evident că au fost necesari mai mulți ani pentru a antrena piloți care să aibă o asemenea siguranță.

Misiunile acestei escadrile permit bombardamente de o exactitate catastrofală pentru aliați. Precedând bombardierele, vânătorii germani decolează de pe aerodromul de la Vannes-Meucon. Lansează bombe incendiare în unghiurile unui patruleter al cărui centru constituie obiectivul de atins. Bombardierele care le urmează determină poziția, după cele patru incendii, și n-au altceva de făcut decât să lovească obiectivul.

Rețeaua poloneză afirmă că în seara raidurilor piloții părăsesc localitatea Vannes, cu autocarul, pentru a ajunge

¹ *Luftwaffe*: Armata aeriană germană din perioada celui de-al doilea război mondial. (N.tr.)

la aeroport. Un comando îndemânat ar putea totuși încerca să atace mașina între Vannes și Meucon.

— Nu pot fi de acord, e prea riscant, declară Archdale pentru a suta oară. Regiunea mișună de nemți. Probabil parașutiștii noștri vor fi masacrați chiar înainte de a fi atins pământul. Este o misiune de sinucidere.

Generalul Spiers se hotărăște să dea cărțile pe față : de ore întregi cântărește motivele pentru și contra, înțelege perfect scrupulele lui Archdale, dar omul din serviciul de informații și-a expus argumentele care până la urmă l-au convins.

— Cred, afirmă el cu calm. că trebuie să încercăm acțiunea chiar dacă nu are decât o șansă dintr-o sută să reușească. Mai devreme sau mai târziu vom fi chemați să parașutăm agenți în teren inamic. Ne va fi necesar să creăm rețele de informații, să ne asigurăm simpatii, să găsim refugii sigure. Într-o zi sau alta, această problemă va reveni inevitabil pe tapet și atunci noi ne vom găsi în fața acelorași probleme. Deoarece astăzi se prezintă prilejul, trebuie să încercăm acțiunea.

Așa că, în ziua de 2 martie, pe o ploaie torențială, colonelul Archdale rulează la volanul unui automobil oarecare de culoare neagră în direcția Beaulieu Abbey. A trecut tocmai de Christchurch și merge de-a lungul litoralului. Marea, neobișnuit de liniștită, nu trăiește decât prin pârâitul ploii dese care o lovește. Nici un vas între continent și insula Wight. Înainte de Beaulieu, Archdale intră pe un drum de pământ care șerpuiește pe stânga șoselei. De-a lungul a doi kilometri se împotmolește și alunecă în noroi, înainte de a ajunge pe pietrișul de la Inchmery House și să se oprească în fața peronului greoaiei clădiri.

Colonelul își ia servieta. Conține un dosar care poartă o etichetă de școlar pe care s-a scris dintr-o singură trăsătură de condei: SECRET - OPERAȚIUNEA SAVANNAH.

Archdale și-a calculat timpul pentru a ajunge la ora ceaiului. Este primit de responsabilul regiunii, căpitanul

Appleyard. Cu pas vioi intră în birou după ce l-a rugat să-l convoace pe Bergé. Cei doi ofițeri vorbesc franceza fără dificultăți, dar cuvintele lor sunt ușor nuanțate de accent. Așa că instrucțiunile statului major sunt transmise lui Bergé în franceză.

Instrucțiunile constau din ordinul de a parașuta deasupra Franței ocupate cinci din oamenii săi. Vor fi lansați în civil, într-un câmp situat la doi kilometri de șoseaua Vannes-Meucon. Obiectivul : să nimicească un vehicul inamic, apoi să fie recuperați de un submarin, trei săptămâni mai târziu, pe plaja de la Saint-Gilles-Croix-de-Vie.

Bergé l-a ascultat pe colonelul Archdale fără să-l întrerupă ; a studiat în liniște documentele, apoi calm a declarat :

— Nici nu vreau măcar să iau în considerare riscurile, dar misiunea dumneavoastră comportă nouăzeci la sută improvizație. Consider că nu am sub ordinele mele un ofițer suficient de matur pentru a-și asuma o asemenea responsabilitate. Mai înainte de a continua această discuție, vreau să fiu sigur că voi prelua conducerea comandoului și că voi alege oamenii care mă vor însoți.

— Ne-am gândit că locotenentul Petitlaurent...

— Petitlaurent va face parte, dar pentru a mă asista.

— Deplâng să fiu nevoit să risc de a vă pierde, Bergé, dar sunt împuternicit să vă dau acordul meu. Transmiteți-mi în cursul serii numele celor trei oameni suplimentari care vă vor însoți.

— Și de Gaulle ?

— Generalul dumneavoastră va fi înștiințat. Serviciile noastre se află într-o permanentă legătură cu el.

6 martie 1941. În trenul care se îndreaptă spre Londra, Bergé se gândește la alegerea sa. Petitlaurent. E ofițer, era obligatoriu să-l desemnez. Este un om rezervat, destoinic, conștiincios. Sergentul-șef Forman e o forță a naturii, un om solid pe care te poți bizui în cazuri neprevăzute. Joseph

Renault, caporalul-șef, e puțin exaltat, dar posedă un dar remarcabil pentru meșterea, o uimitoare îndemânare în manipularea explozibilelor.

Rămâne necunoscutul, omul pe care l-a desemnat din instinct, sergentul Joël Le Tac. Nepăsarea sa afectată îl sâcâia pe Bergé. La anunțarea acțiunii, ceilalți trei și-au dat drumul entuziasmului, iar Le Tac a spus cu simplitate :

— La ordinele dumneavoastră, domnule căpitan.

— Treaba asta nu prea are aerul să te entuziasmeze peste măsură, a ținut să remarce Bergé.

— Voi încerca să mă arăt demn de încrederea dumneavoastră, domnule căpitan.

„Tocmai acest talent pe care-l are de a ocoli răspunsurile folosindu-se de ceremonioase formule militare mă exasperează, gândește Bergé. Acest ins este la fel de rece și de nepătruns ca un... Și-apoi toate poveștile astea cu femeii...”

La *St. Stephen's House*, Bergé este primit pe loc. De Gaulle îl măsoară din priviri, disprețuitor :

— Tocmai am aflat, domnule, că v-ați lăsat cumpărat de englezi. Vă rog să ieșiți și să nu mai treceți niciodată pragul acestei uși.

Bergé e descumpănit. Bâiguie :

— Domnule general cu siguranță că e o neînțelegere.

— Nici una, domnule. Ieșiți ! nu-mi place să mă repet.

Bergé iese fără să înțeleagă. Se încrucișează cu generalul Gubbins și cu Archdale care se pregăteau să intre.

— Vă necăjește ceva ? întreabă Archdale văzând mutra căpitanului.

— Tocmai m-a dat pe ușă afară ca pe un netrebnic.

— Înțeleg, spune repede Gubbins surâzând. Nu vă neliniștiți. Așteptați aici.

La mai puțin de un minut, Gubbins întredeschide ușa și cu un gest al degetului îi face semn lui Bergé să intre. De Gaulle pare potolit.

— Vă rog să considerați ca nul incidentul a cărui victimă

ați fost, căpitane Bergé. Așadar, vă înapoiati în Franța ? Aprob proiectul, doar cu rezerva unui amănunt. Dumneavoastră și oamenii dumneavoastră veți îndeplini misiunea în uniformă. Generalul Gubbins mi-a dat asigurări în această privință.

— La ordinele dumneavoastră, domnule general.

În aceeași seară, Bergé și englezii hotărâsc să trișeze. Comandoul va sări în combinezoanele Armatei Aerului. O dată pe pământ, le vor îngropa împreună cu parașutele, și astfel se vor afla din nou în civil.

Tabăra de la Ringway. 13 martie 1941. Căpitanul Appleyard transmite ultimele instrucțiuni celor cinci oameni ai comandoului. Se găsesc într-o simplă încăpere din lemn, aproape o baracă. Soba, din centrul camerei, menține o temperatură ridicată ; afară e ger. Pe o planșetă de lemn dreptunghiulară așezată pe o capră, cinci grămezi de nimicuri bizare strâng la un loc tot ce vor trebui să conțină buzunarele parașutiștilor : un fals carnet de identitate, scrisori și hârtii plăsmuite, chei, un pachet început de țigări „Gauloises” pentru fiecare om, Appleyard distribuie bani francezi : patru mii de franci pentru Bergé, trei mii pentru Petilaurent, două mii pentru Le Tac și Forman, o mie pentru Renault.

— Statul major a hotărât să împartă banii potrivit cu gradele respective, explică Appleyard.

Le Tac surâde și ridicând din umeri pune stăpânire pe suma care-i revine.

— Nu ești de acord, Joël ? întreabă Appleyard.

— Ba da, desigur, fiindcă este o minunată logică militară. Și, oricum, dacă suntem escrocați, fiecare dintre noi va avea dreptul la douăsprezece gloanțe. În acest fel, egalitatea va fi restabilită.

— Ești caraghios, Le Tac, i-o retează Bergé. Mai ai vreme să renunți.

— M-ați înțeles greșit, domnule căpitan ; încercam să explic că în genul de operațiune pe care avem onoarea s-o

inaugurăm, ar fi fost de dorit să înlăturăm intransigența sistematică a logicii militare.

Cei cinci francezi își îmbracă largile combinezoane, încearcă fermoarele *Fulger* cusute în diagonală, dintre picioare până la gât. Își pun pe cap căștile. Renault a făcut rost de ele din ajun ; cu ajutorul izolirbandului, caporalul-șef a fixat în interior și în exterior bucăți groase de cauciuc moale.

Avionul Wellington, de o culoare care bate în cenușiu, de-abia se distinge pe pista de decolare. Este ora 21 și 20 de minute. Toți oamenii din tabără au fost consemnați. Precedați de Appleyard, cei cinci francezi merg în șir indian spre aparat. Un vânt rece le străbate combinezoanele de pânză subțire. Liniștea care apasă pe aerodromul adormit este o încercare pentru nervi ; doar Le Tac pare nepăsător. Se oprește liniștit pentru a urina și ajunge din urmă grupul la piciorul scării de îmbarcare. Un tehnician îi ajută să-și fixeze parașutele. Sunt de tipul „Irving” cu deschidere automată, o transformare a modelului german. Oamenii nu sunt înzestrați și cu parașute de ajutor.

Un sergent de la *Royal Air Force*, veritabilă caricatură a subofițerului britanic de carieră, flegmatic, nepăsător și conștiincios, trece parașutiștii în revistă.

E liniștitor prin siguranța gesturilor sale. Când, după o ultimă verificare, declară „Va merge treaba, băieți, dacă Dumnezeu și regele o doresc, dacă toate cele cinci umbrele se vor deschide”, francezii se înveselesc, atmosfera se calmează.

— Dacă a mea nu se deschide, mă voi gândi la dumneata, sergent, glumește Bergé. La revedere și mulțumesc ; sper în mod foarte sincer să vă întâlnesc din nou.

— Merg cu dumneavoastră, domnule. Sunteți în responsabilitatea mea până veți sări. În caz de defecțiune mecanică sunt însărcinat să fac un raport...

Sunt așezați pe jos, cu genunchii la înălțimea bărbiei. Decolarea a avut loc la orele 21 și 31 de minute. Dacă totul merge bine vor fi lansați înainte de miezul nopții. Deasupra Mării Mânecii bombardierul face joncțiunea cu o escadrilă compusă din cincisprezece aparate de același tip. Este escorta de diversiune ; are drept misiune un bombardament asupra portului Brest, în timpul căruia *Wellington*-ul parașutiștilor va ieși din grup pentru a se îndrepta spre obiectivul său. Le Tac s-a lungit într-un loc depărtat și doarme liniștit.

Adresându-se lui Bergé, Petitlaurent remarcă :

— Nu e făcut din același aluat cu mine tipul ăsta ! Să dormi într-un asemenea moment, asta mă depășește.

— Nici ca mine, aprobă Bergé, dar îl admir teribil.

— E curată inconștiență, domnule căpitan, nu e chiar atât de admirat.

— Nu gândesc ca dumneata, Petitlaurent, e o formă de fatalism care mi se pare foarte apropiată de cel mai pur curaj.

Le Tac se trezește deasupra portului Brest, Antiaeriana germană îl obligă pe pilot să clatine brusc aparatul care urcă, coboară, schimbă direcția. Imperturbabil, sergentul englez sosește cu o tavă cu pahare de ceai ; distribuie parașutiștilor băutura clocotindă. Câteva minute mai târziu calmul revine. Bergé își consultă ceasul: conform orarului, ar trebui deschisă trapa și să se prindă parașutele. Sergentul reapare și se apleacă spre Bergé.

— Pilotul vă cheamă, domnule.

Bergé intră în cabina de pilotaj, își pune mâna pe umărul comandantului și se apropie spre a-i striga cât mai aproape de ureche :

— Ceva nu e în regulă ?

— Ne-am rătăcit. Bombardamentul deasupra Brest-ului ne-a făcut să pierdem direcția și mi-e imposibil să determin cu precizie punctul de lansare. Voi chema Londra pentru a cere autorizație să vă aduc înapoi.

— Ce marjă de eroare prevedeți ?

— Aproape vreo douăzeci de kilometri, dar nu pot garanta.

— Nu mai chemați Londra. Lansați-ne cât se poate mai bine. Acolo jos, nu e jungla birmană, ne vom descurca.

— E pur amatorism, nu-mi place asta.

— E cam același lucru, căci nimeni nu ne așteaptă ; așa că este o problemă de șansă.

— Bine. De acord. Duceți-vă să faceți pregătirile. În orice caz, nu veți ateriza prea departe de obiectivul vostru.

Sergentul deschide trapa și prinde chingile. Cei cinci francezi sunt așezați în cerc, cu picioarele în vid. S-a aprins o lumină roșie, trece pe verde la orele 23 și 41 de minute. Bergé se lasă înghițit de vid. În spatele său, Le Tac, numărul doi, are impresia că a lovit cu tocul casca șefului său, atât de mult și-a grăbit lansarea. Ceilalți au urmat în aceeași cadență.

Primii parașutiști aliați în misiune de luptă tocmai au fost lansati deasupra Europei ocupate.

Capitolul 4

Cei cinci oameni au aterizat, fără nici cel mai mic incident, pe un câmp arat. Se regroupează în tăcere, își scot combinezoanele pe care le îngroapă împreună cu parașutele. Apoi se adună în jurul lui Bergé așteptând instrucțiunile.

— Nimeni nu mișcă înainte de ivirea zorilor, anunță el. Ignor cu desăvârșire unde ne aflăm. Am fost lansati la întâmplare, englezii au avut grijă să mă prevină. Să mergem să ne ascundem în pădurice. În zori vom decide.

Cei cinci oameni își găsesc adăpost în tufișuri.. Cel mai confortabil posibil se instalează Le Tac și se adâncește din nou în somn.

De mai bine de o oră s-a făcut ziuă. Parașutiștii nu îndrăznesc să-și părăsească adăposturile. Bergé scrutează întinsul peisaj cu binoclul. Nu distinge nimic, nici șosea, nici drum, nici cea mai neînsemnată așezare omenească. La ora opt se hotărăște.

— Plec în recunoaștere. Sub nici un pretext nu vă mișcați.

Căpitanul este îmbrăcat într-un costum albastru, poartă o cravată sobră, în dungi, are pe cap o bască neagră. Englezii au stăruit ca toți să ia cu ei o bască - după ei e cel mai bun mijloc să treci neobservat în Franța...

Bergé a luat-o peste câmp. Se gândește că ar fi trebuit să fie parașutați în haine țărănești ; pentru operațiunile viitoare va trebui să discute treaba asta. Căpitanul urmează un drum, și după cinci minute de mers zărește o fermă. La numai cincizeci de metri de el, un om sapă pământul.

Bergé nu ezită deloc, trebuie să aibă încredere în el. Omul se ridică, se reazemă cu amândouă mâinile de coada uneltei sale, privește intrigat și insistent pe insolitul musafir :

— Bună ziua, domnule, își încearcă norocul Bergé cu un ton pe care-l speră jovial.

— Bună ziua, răspunde neîncrezător bătrânul.

— După cum văd, lucrați devreme.

— Păi, trebuie ; în acest anotimp riști înghețul.

— Mergem spre primăvară ; ce-a fost mai greu s-a dus. nu-i așa ?

Bătrânul aprobă.

— Păi, sigur.

„Discuția asta poate dura ore întregi” gândește Bergé. Bătrânul își reia unealta și-și continuă munca. Un flăcău solid iese din fermă și se îndreaptă cu pași mari spre ei ; trebuie să aibă între optsprezece și douăzeci de ani. Se oprește în dreptul lor ; fără să-l ia în seamă pe bătrân, îl întreabă pe Bergé :

— Vă putem fi de folos cu ceva ?

— Fiindcă mă întrebați, nu voi refuza o coajă de pâine și

un pahar de cidru ; pot plăti.

— La noi nu-i han ! Vreau să zic : nu se plătește. Dar dacă vă e foame, vă putem da o bucată de brânză. Urmați-mă.

Înăuntrul fermei miroase plăcut. Un miros nedefinit, un miros pe care l-a uitat. Bergé acceptă un scaun, tânărul îi pune în față o bucată de pâine și brânză proaspătă. Aduce apoi o sticlă de cidru și două pahare.

— Nu sunteți de pe aici ? chestionează el.

— Nu, admite Bergé, sunt din Gers. Cunoașteți ?

— Păi, nu ! E cam departe asta. În jos de Loara, după cât mi se pare.

— Da, în jos de Loara. Și vă întrebați, ce fac pe aici în dimineața asta ?

— Mai bine zis, nu e treaba mea, dar dacă ați făcut vreo faptă rea, nu trebuie să contați pe noi; suntem oameni cinstiți.

— Sunt un prizonier evadat, minte Bergé. Vă mărturisesc că am nevoie de ajutor.

— Bine, asta-i bună ! Cu siguranță că tata va încerca să vă ajute, mai ales că și el a evadat în '917. Asta-i bună !

Fermierii se numeau Renaux. Din prag, Francois Renaux a făcut semn tatălui său să se apropie. Bătrânul n-a avut nici o ezitare :

— Francois, trebuie să-l prevenim pe părintele din Elven. Îl va ajuta pe domnul. O treabă ca asta îi privește numai pe el. Du-te și-l caută, și spune-i doar că am nevoie de el.

Bergé nu îndrăznește să pună întrebări, dar a înregistrat : Elven. Harta regiunii, de o sută de ori consultată, o are întipărită în minte. Elven se află la câțiva kilometri spre nord de Vannes. Norocul pare să fie de partea lor.

Lui Francois îi trebuie mai puțin de o oră pentru a se înapoia cu abatele Jarnault. Văzându-i suind din nou drumul pe bicicletele lor amărâte, Bergé se gândește că va

dispune doar de câteva minute pentru a-și face o părere despre noul venit. Abatele Jarnault este mic de statură, slab, uscat și osos. Poartă o sutană spălăcită, uzată și peticită ; își ridicase poalele susținute de două ace mari, asta, se pare, pentru un dublu scop : mai întâi să pedaleze mai ușor, apoi spre a-și șterge ochelarii mari de miop, cu ramă de oțel.

Bergé se hotărăște pe loc. În cine să te încrezi mai mult dacă nu în aceștia trei ? Tocmai au demonstrat răspunderea lor comună, iar pe de altă parte, el nu se putea încurca mai departe în propriile-i minciuni cu povestea de prizonieri evadați. Iar ceilalți nu vor putea aștepta la nesfârșit în tufișul lor și e chiar posibil să fi început să se îngrijoreze.

Când preotul întreabă surâzând : „Așadar, domnule, ați evadat din Germania ?” Bergé răspunde :

— Nu, domnule abate, am mințit din prudență.

Cei trei oameni îl privesc insistent, neliniștiți și curioși. Bergé continuă :

— Sosesc din Anglia, domnule abate. Am fost parașutați astă-noapte împreună cu patru tovarăși. Avem de îndeplinit o misiune în această regiune. Sunt ofițer al Forțelor franceze libere.

— Mai degrabă nu sunteți evadat dintr-un azil ? întreabă bătrânul.

— Pot dovedi ceea ce spun, oamenii mei se ascund într-o pădure la câteva sute de metri de locul în care ne găsim.

— Am auzit astă noapte un avion care zbura foarte jos, și asta m-a trezit, întrerupse Francois.

— Dumnezeule, nu-i posibil ! Sunteți atunci soldații lui de Gaulle ! exclamă abatele.

— Așa e, domnule abate, și toți trei țineți acum în mâinile voastre destinul nostru.

— Ce putem face pentru voi ? întreabă bătrânul.

— Să ne ascundeți douăzeci și patru sau patruzeci și opt de ore, vremea necesară până la înapoiere.

— Există o remiză la capătul câmpului, unde nimeni nu

vine niciodată. V-ar conveni ?

— E nesperat, domnule, dar datoria mă obligă să vă spun în mod sincer ceea ce riscați.

— Oh ! știu prea bine ce risc, e afișat peste tot în departament. Dar soția mea este internată pentru multă vreme în spitalul din Vannes ; cât despre Francois, sper că e de acord. Nemții n-au dreptul să poruncească pe pământurile mele.

— Vă voi ajuta, declară Francois fără ezitare.

— Eu vă voi aduce băutură și hrană la căderea nopții, făgăduiește abatele. Așteptați venirea nopții pentru a clinti prietenii din locul în care sunt ascunși ; nu trece multă lume pe aici, dar nu se știe niciodată.

De patruzeci și opt de ore Bergé, Le Tac și Forman sunt închiși în remiză. Petitlaurent și Joseph Renault au plecat după informații pe biciclete puse la dispoziție de Francois Renaux. Preotul vine cu regularitate să le aducă alimente, pe care le procură din pivnița bătrânului.

Primul care întâlnește grupa parașutiștilor în zorile celei de-a treia zi este Petitlaurent. E aducătorul unor vești rele.

După opinia lui, piloții germani nu mai folosesc autocarul și dorm la baza din Vannes-Meucon.

Câteva ore mai târziu se înapoiază și Joseph Renault. Informațiile sale sunt contradictorii, dar la fel de pesimiste. El crede că piloții continuă să-și petreacă noaptea la Vannes, dar folosesc mașini individuale, ceea ce face imposibilă orice intervenție.

Bergé e sceptic, dar o a treia mărturie vine să sprijine teza colaboratorilor săi : e vorba de tânărul fermier Francois Renaux care s-a informat la rândul său. A dobândit certitudinea că niciodată vreun autocar n-a folosit șoseaua Vannes-Meucon.

— E deznădăjduitor, dar trebuie să abandonăm prima parte a misiunii noastre, decide Bergé. Rămâne a doua. Trebuie să găsim un sprijin sigur în populație. Mă voi duce la Paris, apoi în sud-vest. Le Tac va studia situația din

Bretania, Petillaurent nordul, Joseph Renault estul iar Forman partea centrală a Franței. Am repartizat aceste sectoare după regiunile pe care fiecare din voi le cunoaște. Nu uitați locul întâlnirii din Vandeia, plaja de la Saint-Gilles-Croix-de-Vie, în noaptea din 30 spre 31. Vom pleca în această seară, din două în două ore, de îndată ce se va înnopta. Ultimii doi vor încerca să ajungă pe biciclete într-o gară cât mai îndepărtată, ca Vannes sau Redon.

Luni de zile parașutiștii au fost antrenați să facă reparări pe șes întins, să se orienteze după busolă. După judecata instructorilor lor, vor fi nevoiți să se deplaseze peste câmpuri, prin păduri și codri, ascunzându-se ca animalele, înaintând prin salturi prudente, luând cele mai drastice măsuri de precauție. Era absurd, fiindcă erau francezi și aveau ca garanție acte de identitate :ei au înțeles că trenul și mulțimea constituiau cel mai bun adăpost.

De la Vannes, unde a ajuns mergând pe jos, Bergé își luă biletul pentru Paris și făcu o călătorie netulburată în culoarul unui vagon de clasa a treia.

În ziua de 17 martie, către ora 16, el traversa piața Rennes, uimit de ambianța calmă, de promiscuitatea nepăsătoare a parizienilor și a ocupanților lor.

Bergé nu cunoștea pe nimeni la Paris. În orice caz nimeni de care ar fi putut fi sigur că putea conta. Gândea s-o întâlnească pe mama Elianei, logodnica sa. Era posibil să-l alunge, dar de neconceput să-l trădeze. „Ea conduce centrul de Cruce Roșie de la Gara de Nord”, afirmase Eliane care nu-i știa o altă adresă.

Bergé se precipită într-un metro, ia linia directă Montparnasse - Gara de Nord. În vagonul ticsit simte o îndreptățită îngrijorare. Un militar al Wehrmacht-ului stă lipit de șoldul lui și îi îmbrățișează ranița pe care o poartă în bandulieră și care conține Coltul și șase încărcătoare. La fiecare stație, în momentul în care garfiitura de vagoane frânează, simte cum arma atinge coasta neamțului. Bergé transpiră, picături grele de sudoare îi alunecă de pe frunte,

se preling pe gât și se scurg încet în răscoiala cămășii murdare. Nu îndrăznește să se șteargă de teamă să nu-și miște mai rău ranița.

Pe peronul Gării de Nord, Bergé se prăbușește pentru mai multă vreme pe o bancă, coapsele îi tremura, nu se poate împiedica să constate că tocmai și-a riscat în mod prostesc viața, cu toate că problema armelor a dezbătut-o îndelung cu oamenii săi înainte de plecarea din Bretania. Nici unul dintre ei nu s-a putut hotărî să se despartă de pistol. Francois Renaux se obligase să îngroape explozivele și pistoalele-mitralieră, dar fiecare parașutist stăruise să-și păstreze arma individuală.

Bergé urcă scările care duc la gară. Și-a regăsit oarecum sângele rece, dar nu se simte în largul său. Gândul de a o înfrunta pe mama Elianei în starea de murdărie în care se găsește, îl tulbură ; are mai mult înfățișarea unui vagabond în căutarea unei lovituri decât a unui ofițer din armata franceză. În plus, Georges Bergé e un timid și provine dintr-o familie modestă ; când se gândește la titlul de noblețe al viitoarei sale soacre, îl cuprinde o violentă neliniște. Aceste nume : domnișoara de Boisboisselles, lady Mac-Douglas-Lucas, se învârtesc și se răsucesc în mintea sa, reprezentând un zid de tradiții în fața căroră, e convins, se va bâlbâi și va face dovada unei umilitoare stângăcii.

Căpitanul s-ar fi putut informa cu ușurință în holul gării. Preferă să se plimbe, și în mod inconștient câștigă timp. Când găsește ușa înaltă, cu geamuri, pe care citește Centrul de Cruce Roșie – Paris-Nord, nu se poate hotărî să-i treacă pragul. Își acordă o amânare, se duce la toaletă și încearcă să restabilească o ordine relativă în ținuta sa respingătoare și mototolită. Își acordă o a doua amânare și se duce la bufet să înghită cu lăcomie un rom. Bergé se hotărăște în cele din urmă să treacă pragul ospitalierului Centru. Mai multe infirmiere aferate nu-i observă prezența. Se apropie de una din ele și, cu sfiiciune, întreabă dintr-o răsuflare :

— Nu știți dacă lady Mac-Douglas-Lucas ar putea să mă

primească o clipă ?

Vizibil surprinsă, infirmiera îl privește insistent.

— Pe cine trebuie să anunț ?

Era pe cale să spună : „Căpitanul Bergé din Forțele franceze libere”. Ar fi fost atât de liniștitor... Se stăpânește și mormăie :

— Bergé, Georges Bergé.

Pe loc căpitanul e introdus într-un birou ale cărui dimensiuni reduse fac încă și mai impresionantă silueta înaltă și uscățivă a lady-ei Mac-Douglas.

„Nu e așa cum mi-o închipuiam, gândește Bergé, arată chiar și mai rău.”

Primele cuvinte ale infirmierei-șefe cad ca o armă tăioasă.

— Oricine ai fi, ești un imbecil, tinere.

— Da, doamnă, bâiguie prostește Bergé. Vreau să spun, nu văd de ce, dar...

— În cazul în care nu știi află, domnule, că Anglia se găsește în război împotriva ocupanților noștri. Naționalitatea și numele meu ar fi de ajuns să fiu închisă în lagăr. Aici sunt doamna Lucas. Colaboratoarea căreia te-ai adresat, Domnul fie laudat ! știe să păstreze o taină. În fine ; de fapt, ce pot face pentru dumneata ?

— Sunt un prieten al fiicei dumneavoastră, doamnă, un bun prieten.

Bănuitoare și glacială, lady Mac-Douglas îl examinează pe Bergé.

— Asta mă surprinde, dar să admitem...

Ofensat de afrontul primit, căpitanul își regăsește, în parte, posibilitățile intelectuale.

— Aș dori, doamnă, ca această convorbire să continue pe un ton mai cordial. De fapt, printre alte lucruri, venisem să vă cer mâna Elianei. Am fi fost de-acum căsătoriți dacă ea n-ar fi ținut să respecte tradiția și să obțină, în prealabil, consimțământul dumneavoastră.

— Dacă e o glumă, veți fi de acord că e de un gust îndoielnic.

Bergé scoate din portofel o fotografie care-l înfățișează în Pall Mall la brațul Elianei. Amândoi sunt în uniformă. Lady MacDouglas privește îndelung imaginea ; emoția face loc repede mirării. La rândul ei e pusă la încercare și găsește cu greu cuvintele potrivite.

— Dar această fotografie a fost făcută la Londra ?

— Exact, doamnă, cu cincisprezece zile în urmă.

— De necrezut ! Prin ce minune...

— Sunt căpitanul Bergé din Forțele franceze libere, și am fost parașutat în Bretania, în urmă cu patru zile, în fruntea unui mic comando. Și trebuie să mă înapoiez în scurtă vreme în Anglia.

— Doamne Dumnezeule ! scuzați-mi primirea, căpitane...

În zilele care au urmat, sub conducerea doamnei MacDouglas, Bergé contactează toate relațiile de încredere ale viitoareii sale soacre. Mai multe personalități acceptă să intre în lupta clandestină, să primească dispoziții de la Londra, să recruteze agenți. Una din primele rețele oficiale ale Rezistenței tocmai s-a născut.

Dar vai ! Bergé nu o va mai revedea pe mama Elianei decât după război când, printr-un miracol, s-a înapoiat din deportare. Cei mai mulți dintre membrii rețelei au cunoscut aceeași soartă, dar n-au avut norocul să supraviețuiască.

Capitolul 5

Joël Le Tac a traversat Bretania, din sud spre nord, călătorind cu o serie de trenuri care opresc în toate stațiile. Ajuns pe înserate la Brest, a mers o parte din noapte ajungând pe jos la Saint-Pabu unde știa că o va găsi, în casa părintească, pe mama sa. Nu a întâmpinat nici o greutate să țeasă o rețea de simpatizanți. Doamna Le Tac și fiul ei știau la ce ușă pot bate, în toată liniștea, și Joël a părăsit Finistere doar în ajunul întâlnirii de la Saint-Gilles-

Croix-de-Vie.

Nu sunt decât trei dintre ei care se regăsesc pe nisipul vastei plaje vandeiene în amurgul zilei de 30 martie. Absentează Petitlaurent și Joseph Renault. Cu toate acestea, Bergé încearcă o dublă satisfacție : mai întâi, bucuria de a-i regăsi pe Le Tac și Forman, apoi, faptul de a constata că toți trei au ajuns fără greutate la punctul exact de întâlnire. Locurile sunt pustii, și logic, submarinul ar trebui să-i găsească cu ușurință.

Dai vai ! noaptea s-a scurs într-o așteptare febrilă, și în răcoarea zorilor, cei trei bărbați decepționați hotărâsc, în amărăciunea lor, să se despartă din nou pentru a nu se regăsi decât la data celei de a doua întâlniri, stabilită dinainte, în ziua de 4 aprilie.

Le Tac își închiriază o cameră în Saint-Gilles-Croix-de-Vie. Pretinde că e un bolnav în convalescență, doarme, stă tot timpul cu nasul în cărți, iese cât mai puțin posibil. Stârnește puțină nedumerire, se străduie să-și liniștească gazdele prin flecăreală fără importanță. În regiune sunt puțini nemți, și jandarmeria nu se arată prea curioasă.

Bergé și Forman au ajuns la Les Sables-d'Olonne, unde fiecare, în legea lui, s-a înscris în câte un hotel modest sub eticheta universal valabilă de „reprezentant de comerț”.

Se regăsesc la a doua întâlnire fără vreun incident notabil. Sunt departe de a avea optimismul din săptămâna trecută. Dinspre larg suflă un vânt violent, valuri mari se sparg de mal aducând alge și o mulțime de murdării. Cerul e înnorat, orizontul închis, nisipul prăfuit al plajei este îmbibat de burnița care n-a încetat să cadă din zori. După o oră de așteptare, cei trei oameni sunt uzi și înghețați. Orice speranță i-a părăsit, marea care bate în cenușiu nu se domolește.

La ora patru dimineăta, când sunt pe punctul de a renunța, Le Tac zărește la vreo sută de metri spre dreapta lor un semnal luminos. Privirile lui Bergé și Forman erau îndreptate în direcția opusă. Liniștit, Le Tac le atinge umărul și șoptește :

— Pe plajă se vede un semnal, domnule căpitan. Nu prea departe de locul în care ne aflăm.

— Ai visat, Joël.

Mereu sigur pe el Le Tac răspunde :

— Nu, domnule căpitan. Am distins perfect o sclipire de lampă electrică. Trebuie să răspundem.

— În nici un caz ! Trebuiau să semnalizeze de pe mare. Dacă sclipirea vine dinspre plajă nu pot fi ei.

— Lăsați-mă să mă duc acolo, domnule căpitan. Dacă nu merge bine, cărați-vă.

Bergé ezită. Dar e obligat să admită că sergentul are dreptate.

— Bine, du-te !

Le Tac se descălță și-și încarcă pistolul, înaintează ca o pisică pe nisipul umed. O nouă sclipire furișată îl ghidează ; nu mai are nici o îndoială, un om înaintează spre el. Atent Le Tac se culcă pe nisip și observă cu atenție.

Curând zărește o umbră. Omul e singur. Le Tac își pune Coltul în centiron și lasă umbra să se apropie. Din trei salturi tiptile o ocolește, apoi se azvârle și culcă omul la pământ, imobilizându-l printr-un tur de braț. Cu un sânge rece extraordinar, omul izbutește să articuleze :

— Dă-mi drumul, Joël, ai să-mi sfărâmi brațul.

Înmărmurit, Le Tac îi dă drumul. Omul se ridică, și într-o atitudine teatrală își scutură uniforma.

— Appleyard ! exclamă Le Tac. Nu vă puteți imagina cât de fericit sunt că vă văd !

Din reflex, Le Tac a adoptat și el tonul de indiferență flegmatică.

— Sunteți cu toții acolo ? întreabă Appleyard.

— Numai trei căpitanul Bergé, Forman și cu mine.

— Ceilalți ?

— Nici o veste. Fiindcă veni vorba, cum de m-ați recunoscut ?

— Nu te-am recunoscut. E doar o problema de logică. Nemții ar fi orientat un proiector. Nu putea fi decât unul dintre voi care să mă atace prin spate cu metode de

derbedeu pe care m-am străduit să vi le insuflu.

Îi întâlnesc pe Bergé, și Forman, care lasă să le izbucnească entuziasmul. Forman îl îmbrățișează pe ofițerul englez. Bergé îi trage o palmă zdravănă pe umeri. Appleyard nu pare să aprecieze peste măsură entuziasmul acestor efuziuni, le pune capăt, le explică repede că timpul e măsurat, că *Tigris*, submarinul care-i așteaptă, se află la mai mult de două mile în larg, că pentru a ajunge la el nu dispune decât de o ușoară canoe.

Cei patru bărbați încearcă să se imbarce. De fiecare dată, ambarcațiunea se răstoarnă, măturată de enormele valuri care formează un baraj de netrecut. Joël Le Tac, cel mai marinar din cei patru, înțelege că singurul procedeu care le-ar permite să străbată primele valuri comportă sacrificiul unuia dintre ei. Acesta va trebui să mențină ambarcațiunea în stare de stabilitate, spre larg. Nu reușește să-și convingă tovarășii, dar o nouă tentativă îl înduplecă pe Bergé.

Le Tac se aruncă în apă, luptă împotriva contracurenților dezlănțuiți. Mai ușoară, și menținută din spate în stare de stabilitate, canoea străbate barajul. Le Tac le-a declarat cu simplitate :

— Contactați-mă la Paris, la fratele meu, în strada Git-le-Coeur numărul 6.

Ajunge la malul râpos, și în începutul revărsatului de zori urmărește cu inima strânsă alunecarea neîndemânatică a luntrii care-i duce tovarășii spre libertate.

În luna care urmează, lăsat pradă lui însuși, fără instrucțiuni, fără cea mai mică perspectivă de a contacta Londra, Joël Le Tac va face dovada unui fantastic spirit de inițiativă, întemeindu-și cele mai neînsemnate acțiuni ale sale pe certitudinea că într-o zi nu prea îndepărtată va izbuti să se alăture din nou Franței libere.

Însoțit de fratele său Yves, se înapoiază la Vannes, recuperează explozivele de la Francois Renaux. Câteva nopți la rând cei doi frați încearcă să pregătească o

ambuscadă, în speranța nebună să vadă venind autocarul fantomă. (Joël nu fusese niciodată convins de rapoartele pesimiste făcute de Petitlaurent și Joseph Renault. Absența lor de la întâlnirea din Vandea nu făcuse decât să-i confirme bănuielile. Totuși, în pofida dârzeniei sale de breton încapățânat, Joël a trebuit să cedeze în fața evidenței ; nici un autocar german nu urma drumul Vannes-Meucon.

Atunci Le Tac se lansează într-o nouă aventură. Hotărăște să descopere o filieră care ar permite trecerea din zona ocupată în cea liberă. O cale care le-ar putea servi în iluzoriile operațiuni viitoare. O găsește în Landes, cu complicitatea unui camionagiu din Castets care căra lemne. Convins de utilitatea acțiunii sale, se înapoiază la Paris, hotărât să locuiască în strada Git-le-Coeur unde știe că Londra îl va putea contacta.

La această adresă a fost trezit din somn în noaptea de 14 spre 15 mai 1941 de ciocănit uri ușoare și timide la ușa micului său apartament. Cu pistolul în mână deschide, și se găsește neașteptat în fața prietenilor săi Forman și Varnier care intră surâzători, ca și cum prezența lor era cel mai natural lucru din lume.

Credincios personajului care-l reprezintă, Joël își stăpânește bucuria și surpriza. Le spune cu simplitate

— Nespus de fericit că vă văd, începeam să mă tem că voi face singur-singurel tot războiul.

Forman și Varnier sunt decepționați că nu au suscitât decât o relativă surpriză.

— Am făcut o excelentă călătorie, Joël. glumește Forman. Mulțumim că te-ai interesat îndeaproape...

Le Tac surâde.

— Dați-i drumul, povestiți-mi isprăvile voastre dacă vă distrează. Ai venit înot ?

— Am fost parașutați în Gironde. Misiunea noastră se numește „JOSEPHINE B”. Trebuie să încercăm să aruncăm în aer centrala electrică din Pessac, aproape de Bordeaux. S-ar părea că e de o importanță considerabilă. Dacă vorn

izbuti, mai mult de douăzeci de submarine germane vor fi lipsite luni de-a rândul de energia care le alimentează bateriile, fără să mai socotim zăpăceala de pe căile lor de comunicații.

— Materialul ?

— Pus la adăpost, acolo, la un agricultor recrutat de Bergé. Cetățeanul nu ne-a decepționat și sunt convins că putem conta pe el. Sunt opt ventuze detonatoare de plastic - tot atâtea câte transformatoare se află în centrală.

— Centrala ta e păzită ?

— Nu. De necrezut, dar nimeni nu rămâne acolo peste noapte. E zăvorâtă, dar pustie de la 7 seara la 8 dimineața.

— După cum se vede, nici o greutate. Așadar, un joc de copii treaba asta !

— Doar un amănunt, Joël : după bucuria incendiului vom avea un întreg regiment pe urmele noastre. Sunt la mai puțin de patru kilometri și nu sunt niște îngerași ! S-au împlinit șase zile de când îi supraveghem ; sunt niște blonzi înalți și frumoși, cu capete de mort pe gulerul vestoanelor negre și elegante.

— Un regiment de blindate ?

— Întocmai.

— Ei bine, atunci e perfect : e o unitate greoaie, deci greu de urnit.

Ziua de 14 mai. Ora 22. Le Tac, Varnier și Forman ajung pe biciclete la Pessac. Cerul este limpede, dar fără lună. Fasciculul subțire al farurilor camuflate de-abia luminează la un metru în fața lor. Ei transportă în rucsacuri ventuzele de plastic.

Cei trei oameni sunt surprinși de ușurința cu care forțează zăbrelele de la intrare și poarta centralei. Fiecare dintre ei știe cu precizie ce trebuie să facă. S-au înțeles să-și execute misiunea fără să schimbe o vorbă. Dispozitivul cu efect întârziat al explozivelor le lasă pentru fugă un răgaz de cinci minute. Toți trei au gândit că era o lacună care ar trebui remediată în operațiunile viitoare.

Fără nervozitate, parașutiștii și-au reluat bicicletele și pedalează acum într-un ritm dezlănțuit. Nu se vor putea despărți decât în periferiile portului Bordeaux. Lanțul de la bicicleta lui Le Tac sare cu regularitate din pinion sub loviturile furioase cu care izbește pedalele.

Mai sunt de parcurs doi kilometri până la centura localității Pessac, când prima explozie sfâșie noaptea. Pe neașteptate o puternică licărire luminează pe cei trei bărbați, umbra lor uriașă îi precede, sirenele zvâcnesc și urlă bombastic. Exploziile se succed, Le Tac nu se mai gândește la primejdia care-l amenință, pedalează surescitat de reușită.

Nici o clipă germanii nu se gândesc la o acțiune de comando. Ei caută spre cer pe responsabili, și parașutiștii își datorează salvarea acestei erori de apreciere.

Misiunea „JOSEPHINE B” are reușită sută la sută, pierderi zero, iar sabotorii reușesc să ajungă fără nici cel mai mic incident la refugiile lor din Bordeaux. Ei se înapoiază la Londra inaugurând trecerea „Le Tac” către zona liberă. Apoi prin Spania și Gibraltar.

La sosirea în Anglia, Le Tac este avansat la gradul de locotenent. Își va părăsi prietenii pentru a fi vărsat la B.C.R.A., Biroul de informații și acțiune a Franței libere, în mijlocul căruia va stabili un bizar record, cel al numărului de călătorii dus-întors între Anglia și Franța ocupată. Va sfârși prin a fi capturat și deportat la Mauthausen, fiind unul dintre miraculoșii salvați din lagărul morții.

Primul salt al căpitanului Bergé și al lui Joël Le Tac a avut importante consecințe istorice.

Testul făcut de primul grup de parașutiști francezi a scos la iveală două idei de bază care pe viitor vor orienta fără rezervă toate acțiunile subversive pe continent : pe de o parte, parașutajul în Europa ocupată nu prezenta atâtea dificultăți cum s-a crezut la început ; pe de altă parte, sabotajul într-o țară plină de voința de a rezista germanilor nu necesita folosirea unor unități militare de înaltă

specializare. B.C.R.A.-ul Franței libere, serviciul de informații pentru Europa ocupată al britanicilor, puteau crea, ele singure, rețele care vor pârjoli Europa cucerită de Hitler. Strigătul lansat de Churchill : „Dați foc Europei !” nu mai ținea de vis, ci de realitate.

După această orgolioasă sfidare adresată celei mai mari puteri militare a tuturor timpurilor, acțiunea comandourilor de parașutiști nu va mai începe, de-acum înainte, decât acolo unde s-ar opri puțința Rezistenței.

PARTEA A DOUA

AEROPORTUL DE LA HERAKLION

Capitolul 6

Mirecourt, munții Vosgi, 12 iulie 1940. La marginea orașului, germanii au improvisat un lagăr de prizonieri, apoi, în câteva zile au ridicat în jur posturi de observație și garduri de sârmă ghimpată. Câteva simple barăci servesc de adăpost provizoriu soldaților francezi ai Regimentului I de artilerie colonială care, cu o săptămână în urmă, se predase după ce a fost zdrobit într-o scurtă luptă dusă doar pentru onoarea regimentului.

Așezat deoparte, un rezervist tună și fulgeră. Atitudinea tovarășilor săi îl dezgustă. El refuză să accepte captivitatea drept o eliberare, o salvare, cum o consideră ei. Situația i se pare umilitoare și grotescă.

Se numește Jacques Mouhot. Tocmai a împlinit douăzeci și opt de ani ; n-a făcut decât studii elementare, singura sa diplomă fiind cea de profesor de educație fizică. Specialitatea : schiul. Înainte de mobilizare a fost instructor

într-o stațiune de iarnă de mâna a doua. Mouhot are un metru șaptezeci și cinci înălțime, mușchi puternici datorati antrenamentelor asidue, structură osoasă și robustă, o mustră frumoasă de Don Juan de mahala și până nu de mult a dus o viață oarecare. Nimeni nu l-a remarcat în mod deosebit în regiment, și totuși, de o săptămână pare să fie singurul capabil să reacționeze cu instinctul unei fiare sălbatice prinsă în capcană. Nu putea nici să înțeleagă nici să admită că tovarășii săi, și mai ales ofițerii, adoptă o atitudine contrară. Spiritul logic și cinstit l-a determinat să-și aprecieze și să-și admire șefii. De aceea, dezamăgirea îi este azi cu atât mai amară.

— Să evadezi, bătrâne ? îl ironizase locotenentul companiei din care făcea parte. Și de ce s-o faci, Doamne sfinte ? Trebuie să știm să ne arătăm că știm să pierdem și nu ne supărăm. Învingătorii ne tratează corect, să nu le trădăm încrederea.

Mouhot rămăsese mut. Acum, ieșindu-și din fire, repeta într-una, cu furie, un val de replici insolente.

Răspunsuri asemănătoare a primit și din partea a trei, patru soldați simpli din preajma sa. Atunci se hotărăște să acționeze de unul singur, să nu-și mai împărtășească proiectele de evadare oricui ar fi.

Imposibil de trecut în timpul nopții gardul de sârmă ghimpată, deoarece proiectoarele și patrurile de rond sorteau eșecului orice tentativă. Singura posibilitate să treci dincolo de poarta lagărului era să folosești un vicleșug. Găsise metoda.

În fiecare zi ieșea pe poartă un camion german încărcat cu vreo cincizeci de cazane mari și goale. O oră mai târziu se înapoia aducând recipientele aburinde cu infecta supă care constituie masa zilnică a prizonierilor. Mouhot era sigur că va reuși să se ghemuiască într-un cazan. Singura dificultate consta în faptul că cei doi soldați senegalezi însărcinați să urce recipientii în camion își vor da seama de prezența sa din cauza greutateii marmitei. Trebuia să-i convingă să-i devină complici. A fost surprins de ușurința

cu care a izbutit.

— Îndată ce camionul rulează, ieși din marmită, l-a sfătuit negrul cel înalt. Dacă ești prins, spui că te-ai ascuns în camion. Așa, poate, nu vom avea neplăceri.

Șoferul scoate din viteză. Frânează. „E poarta” gândește Mouhot, înghesuit în cazanul său. „În foarte scurt timp sunt afară. Fără să mă grăbesc, număr până la două sute înainte de a ieși.” Marele recipient este impregnat de mirosul fad și grețos al supei. Mouhot saltă capacul, iese, se lasă să alunece spre spatele camionului, ridică un colț al prelatei, riscă o privire în afară. Este ora 13, străzile din Mirecourt sunt pustii. Camionul încetinește, șoferul scoate din viteză, cotește la dreapta. Mouhot sare.

În timp ce se așază pe trotuar, prefăcându-se că-și leagă șireturile la bocanci, camionul se îndepărtează. Mouhot pătrunde sub o tindă, găsește o ușă, o scară, o pivniță. Se lungește cu calm și așteaptă noaptea.

Evadatul și-a scos bocancii care-i atârnă pe piept. Se strecoară cu prudență de-a curmezișul străzilor, singurul său punct de reper fiind canalul pe care trebuie să-l găsească și să-l traverseze. Merge pe străzi, în sensul pantei, și sfârșește prin a zări la o sută de metri depărtare un pod păzit de două santinele. Mai multe străduțe îi îngăduie să-l ocolească, să ajungă la mal.

Canalul trebuie să aibă o lărgime de cel mult treizeci de metri. Fără să ezite, Mouhot se lasă să alunece în apă. Bocancii grei aproape că nu-l stingheresc ; înoată cu suplețe fără să provoace cea mai mică clipoceală. rezistând dorinței să-și arunce privirea către pod și santinele. Fără piedici pune piciorul pe malul opus. Ceasul i s-a oprit la contactul cu apa ; arăta ora zece și cinci minute.

Merge toată noaptea de-a curmezișul pădurii. În zori se ascunde într-o șură care pare părăsită. Descoperă acolo îmbrăcăminte țărănească, o haină și un pantalon de pânză groasă, care le schimbă cu efectele sale militare, încă umede. Se pregătește să-și continue drumul când, animat

de o inspirație neașteptată, pune mâna pe o greblă mare pe care și-o pune pe umăr. Nu are nevoie să-și studieze silueta într-o oglindă spre a se convinge că se încadrează în peisaj. Atât timp cât va merge peste câmp împopoțonat cu unealta sa, n-ar trebui să trezească nici o bănuială. Va fi luat drept un țăran care se duce sau se înapoiază de la lucru.

Fără o centimă în buzunar, fără nici un act de identitate, Jacques Mouhot străbate Franța cu grebla pe umăr în mai puțin de o lună, călăuzindu-se după soare. Ocoleşte satele și orașele. Se hrănește cu ce găsește să șterpelească în timpul nopții în grădini de zarzavat sau în hambare. La marginea unei fântâni a descoperit un aparat de ras și o coajă de săpun ; se rade și se spală cât mai des posibil.

În prima săptămână din august abandonează grebla în suburbiile Marsilie. O emoție ciudată îl încearcă atunci când se desparte de unealta care - e categoric convins - l-a ajutat să-și realizeze isprava.

Timp de mai multe luni Mouhot umblă fără rost prin port. I se dă din când în când o muncă de docher care-i servește drept alibi, îi permite să-și procure ceva alimente, îl ajută mai ales să se informeze despre mișcările și naționalitatea vapoarelor. Nu deznădăjduiește nici o clipă : tristețea, asprimea și monotonia zilelor care trec fără să-i aducă nici cea mai mică speranță nu-l descurajează. Are încredere în steaua sa, știe că într-o zi norocul va trece pe la el, și atunci îl va recunoaște și-l va înhăța.

La apropierea iernii situația n-a evoluat în nici un fel, dar Mouhot este de-acum cunoscut și acceptat de-a lungul cheiului portului comercial unde nimeni nu se mai sinchisește de prezența lui devenită familiară.

În ziua de 14 decembrie află că trei companii de soldați din armata mareșalului Petain, a Franței ocupate, sunt pe punctul să se imbarce la bordul vasului *Sidi-Ferruch*, cu destinația Africa de Nord. Nu-i dă o atenție deosebită acestui fapt, știind că e practic imposibil să se imbarce în

mod clandestin. Dar o întâmplare va declanșa acțiunea sa.

În spatele unui gard de uluci Mouhot descoperă o uniformă abandonată ; era evident că un soldat de-al lui Petain a dezertat. Nu ezită nici o clipă. Se îmbracă cu uniforma care este aproape pe măsura sa, și cu un pas liniștit se alătură haitei nedisciplinate de recruți de ocazie. Se pierde printre ei fără cea mai mică piedică și reușește să urce la bord fără nici un incident. În mod vizibil soldații abia se cunosc între ei ; se aseamănă cu o îmbarcare de vite, oamenii sunt indiferenți și resemnați, singura lor preocupare pare să fie ora mesei și din ce va fi compusă.

Mouhot găsește o cușetă sub cea de-a treia punte, schimbă câteva vorbe anodine cu vecinii săi și află că destinația este Alger. Într-un colț, patru soldați au început o partidă de pocher, sunt înconjurați de alți zece care le urmăresc jocul. Mouhot are opt sute de franci și se alătură spectatorilor. Gândește : „ăștia joacă la fel ca niște cizme”.

Vasul iese din port, începe să se clatine, unul dintre jucători este foarte repede într-o stare de tulburare, „În clipa în care îi vine rău, îi iau locul” hotărăște Mouhot.

Într-adevăr, recrutul părăsește cu repeziciune locul, vomită la câțiva metri depărtare cu o totală lipsă de rușine ; nu e nici primul nici ultimul. Aproape peste tot în imensa cală-dormitor, recruții, în stare de decrepitudine, se lasă pradă răului de mare fără să încerce măcar să găsească un loc mai potrivit. „Ăștia nu sunt bărbați” gândește Mouhot, scârbit mai mult de atitudinea lipsită de vlagă și resemnată a bolnavilor, decât de scârboșeniile grețoase pe care le împrăștie pe jos și care degajă un miros pestilențial.

Este acceptat ca înlocuitor la partida de pocher. Face ce vrea, închipuindu-și că joacă cu niște naivi. Cu abilitate pierde din clipa în care simte că trebuie relansat interesul pentru joc. În zori i-a curățat pe toți partenerii săi de cele trei prime primite de ei pentru a pleca peste mare : în total o sută de mii de franci. Hotărăște să se facă uitat și se duce pe puntea superioară, unde reușește să dispară rapid

printre alte grupe de soldați.

Pentru a o șterge englezește din această grămadă de soldați dezorganizați de pe cheiul din Alger, nu-i trebuie mai multe eforturi decât fusese pentru a se imbarca. Sunt primii săi pași în Africa de Nord dar, ca toată lumea, a auzit vorbindu-se despre Casbah.

Găsește un tânăr arab care-l conduce acolo mergând câțiva metri înaintea lui. Treaba asta nu l-a costat decât doi franci.

Își procură fără nici o greutate haine civile, apoi se duce la gară. Un tren pleacă spre Oujda, la frontiera marocană. Urcă în tren, trece frontieră noaptea, pe jos. Ia din nou trenul, cu destinația Casablanca.

Aici Mouhot descoperă cu amărăciune că accesul în port este irealizabil. N-a hotărât încă viitoarea sa destinație, căci n-a auzit vorbindu-se decât în mod vag despre Franța liberă ; de aceea se lasă călăuzit mai mult de instinct și de evenimente decât de o voință precisă. Dar la Casablanca, târându-se din bistro în bistro, aude vorbindu-se de Tanger. I se spune că în orașul internațional totul e posibil. Tanger devine ținta sa, dar a mai aflat că frontiera care îngăduie accesul nu reprezintă doar o născocire ci, dimpotrivă, este considerată chiar de netraversat.

Mai multe nopți în șir Mouhot rătăcește în gara feroviară, studiază mersul mărfurilor. După patru zile de astfel de explorări, reușește să se strecoare într-un vagon arhiplin de lăzi heteroclite. Pe vagon, o fișă indica destinația. Etichetele de pe colete confirmau : TANGER. Ora și ziua plecării nu figurau în nici un loc.

După lungi clipe, în timpul cărora se ascunde nemișcat, Mouhot descoperă în vagon o prezență vie ; cu prudență mișcă din loc câteva lăzi pentru a încerca să înțeleagă. Descoperă un coteț mare de lemn care nu are decât câteva găuri de aerisire : un câine geme încetișor în închisoarea sa. Mouhot are un sac plin de alimente și trei litri de apă. Îngenunchează lângă coteț și vorbește cu blândețe animalului care zgârie cu laba și mârâie. Mouhot scoate din

buzunar un cuțit cu piedică de siguranță și dă drumul tăișului. Murmură :

— Amice, tu ești cel care vei hotărî dacă-mi ești prieten sau dușman.

Din sac scoate afară câteva bucăți de carne de oaie pe care le pune în palma mâinii stângi. Deschide apoi cu calm ușa cotețului și vede un câine ciobănesc german în plină forță. Neîncrezător, câinele se uită la cel care tocmai l-a eliberat. Mouhot îl simte gata să sară. Pumnul drept i se strânge pe mânerul armei, în timp ce cu mâna stângă întinde animalului bucățile de carne. Pe neașteptate, animalul se hotărăște, și din trei îmbucături înghite carnea. Mouhot nu-și retrage mâna, câinele linge grăsimea cu care e impregnată. Mouhot riscă o mângâiere, câinele o acceptă. Cu prudență, Mouhot inspectează interiorul cotețului ; înăuntru două străchini goale. Cu mișcări circumspecte pune mâna pe una și toarnă apă în ea. Câinele se precipită și lipăie cu lăcomie lichidul. Mouhot încearcă să-l mângâie din nou, câinele închide ochii și se liniștește.

Omul și animalul stau unul lângă altul fără să se întâmple ceva. Când câinele se agită prea mult, Mouhot îl mângâie, îi vorbește, îl liniștește. Se lipsește de mâncare și băutură pentru a-și sătura noul său tovarăș.

Începea să-și piardă nădejdea când, în cele din urmă, convoiul se pune în mișcare. În orașul arab de lângă Casablanca își cumpără un ceas. Încearcă să determine viteza trenului și trage concluzia că mai are vreo zece ore la dispoziție. Convoiul înaintează încet dar cu regularitate. Către ora 22, Mouhot presupune că frontiera este în apropiere. Atunci intră în coteț. Mulțumită supleței sale de necrezut reușește să se ghemuiască. Vără apoi câinele, care acum îl asculta cu docilitate. Trecând un deget printr-una din găurile de aerisire, reușește să împingă înapoi zăvorul. Chinul pe care i-l impune poziția în care se află se prelungește mai mult de două ore ; din fericire, câinele ciobănesc doarme liniștit, legănat de zdruncinăturile uniforme ale vagonului.

E trecut de miezul nopții când, într-un lung scârțâit foarte ascuțit, convoiul frânează și se oprește. Mouhot percepe voci dinspre peron, care vorbesc araba și spaniola. Ușa vagonului este deschisă ; doi oameni îl inspectează, dau lovituri de bătă pe lăzi. Mouhot ghicește că se apropie de coteț ; câinele ciobănesc latră, mârâie cu furie. Sunt vameși arabi, care râd, glumesc, întărâtă câinele care mârâie din ce în ce mai tare. Este exact ceea ce dorea Mouhot. În joacă ațâță animalul, așa că nu vor îndrăzni niciodată să deschidă ușa pe care nici n-ar fi trebuit s-o închidă. Unul dintre arabi imită mârâitul câinelui. Apoi râd, scuipă și se îndepărtează satisfăcuți de acest derivativ neprevăzut.

Oblonul vagonului este închis, convoiul pornește, înaintează vreo jumătate de oră și se oprește din nou. Mouhot are mai multe greutateți să deschidă cușca decât a avut s-o închidă. Coboară din vagon și se pierde în noapte. E trist că trebuie să părăsească câinele, singurul său adevărat tovarăș de aproape două luni.

Exaltat de reușită, Mouhot așteaptă cu nerăbdare deschiderea consulatului britanic. Consulul îl primește, îi ascultă povestirea, se gândește că are de-a face cu un mitoman și-l pofteste afară fără politețe.

Din nou evadatul se află singur într-un oraș necunoscut, neîndrăznind să se destăinuie cuiva, de teamă să nu fie trădat. Ajunge la plaja vastă, se întinde la umbra unei stânci și adoarme cu greu.

Când se trezește, soarele a coborât. În rada portului a ancorat un vapor. Cu toate că după toate aparențele se află la câțiva kilometri, Mouhot distinge pavilionul britanic. Nu ezită deloc. Îndată ce se va lăsa noaptea va încerca să ajungă la vas înot. Nu e sigur că va putea ajunge la destinație. E posibil să fi evaluat greșit distanța în această lumină care nu-i e familiară. Mai e, deopotrivă, posibil ca vasul să plece în timp ce el va înota spre el.

Dar Mouhot e sătul de nenumăratele eforturi solitare pe

care le face de mai multe săptămâni. Ținta se află la vedere, consideră deci că trebuie să-și riște viața.

Banii ce i-au mai rămas și ceasul le-a legat cu un șiret deasupra capului. Restul îmbrăcăminteii l-a abandonat pe plajă. Și-acum înoată cu calm spre a menține un ritm lent și suplu. Își impune să nu ridice ochii spre vas decât la fiecare o sută de mișcări bras ; se temea mai mult de frig decât de oboseală. Înoată de aproape două ore și luminile vasului nu sclipesc încă decât destul de puțin. Sub bărbie, șiretul îl jenează ; cu furie își smulge ceasul și banii ; bancnotele se împrăstie la suprafața apei. O clipă se simte mai la largul său.

„Nouăzeci și opt, nouăzeci și nouă, o sută...” Ridică ochii. Nu i se pare să se fi apropiat de vas. Atunci e cuprins de spaimă. „Nu înaintez”, gândește Mouhot, „probabil că înot împotriva curentului, și acum sunt prea departe să mă mai înapoiez la țărm ; voi muri, voi putrezi în fundul acestei strâmtori, voi fi mistuit de gângăanii, nimeni nu va ști vreodată ce s-a întâmplat cu mine...” Meditează la aventura sa, se răstoarnă, face pluta, e convins că curentul îl îndepărtează de țel, își amintește de locotenentul din Mirecourt: „Învingătorii ne tratează bine, nu trebuie să le trădăm încrederea...”

„Lepădătură, vită încălțată ; și i-au dat galoane de ofițer !” Reveđe în minte îndobitocita turmă vrednică de milă de pe vasul *Sidi-Ferruch*, aceste respingătoare moluște care își întorc mațele în patru labe fără rușine și fără demnitate, în timp ce reîncepe să înoate. „Dacă mă înec, asta se va întâmpla luptând până la ultima limită a forțelor mele ; trebuie să alung din mine până la capăt ideea eșecului, și dacă totuși mă înec, să fiu cel puțin mulțumit de mine.”

O idee nouă îl obsedează : „Trebuie să știu dacă înaintez sau dacă înot pe loc ; îmi trebuie un martor”.

Găsește unul : slipul. Îl lasă să alunece de-a lungul picioarelor îl stoarce pentru a scoate apa și-l aruncă cât poate de departe. Observă mica pată albă la suprafața apei,

apoi înoată spre ea. Nu resimte nici o greutate, se convinge că practic nu e nici un fel de curent. Lasă slipul în urmă și își reia înaintarea domoală și istovitoare.

Când atinge lanțul ancorei vaporului, înotase șapte ore. E la capătul puterilor, înghețat, terminat, cu răsuflarea măcinată de apa mării pe care a înghițit-o în mai multe rânduri. A ajuns pe la prora bastimentului. I-a citit numele: *The Rescue*. Nu știe că asta înseamnă „Salvatorul”.

Verigă cu verigă se cațără de-a lungul lanțului ancorei. Se urcă pe punte, ajunge la careul unde mai mulți oameni joacă cărți. Gol pușcă, cu apa care picură de pe el, dârdâind, împinge ușa. Vrea să vorbească, nu are putere, își amintește doar de mutrele uluite ale marinarilor englezi, își pierde cunoștința și se prăbușește.

Fermecat de fapta eroică a francezului, căpitanul „Salvatorului” a făcut presiuni asupra consulului pentru a îi autorizat să-l țină la bord. Colonelul Bablon din Legiunea străină, care și el avea de gând să se alăture Franței libere trecând prin Gibraltar, și era la rândul lui pasager al „Salvatorului”, a intervenit pentru Mouhot.

O săptămână mai târziu Jacques Mouhot descoperea în clădirile *Olympiei* din Londra biroul de recrutare a parașutiștilor. Își semna angajamentul cu numărul 26.

Capitolul 7

*Dragă mamă,
Te implor, nu mă condamna ; sângele-mi fierbe în vine, visez
să port o armă și să mă folosesc de ea. Am primit o sută de
franci și actul de identitate. Vreau să fiu francez, din nou
francez; întotdeauna francez.*

Aceste câteva cuvinte pot părea naive, dar trebuie știut că atunci când Pierre Léostic le scria avea vârsta de cincisprezece ani și opt luni. După un șir de discuții agitate, mama sa l-a închis în camera pe care o locuia la primul etaj al unei clădiri modeste din Rosendaël, în

suburbia portului Dunkerque.

— Războiul nu-i treabă de copii, i-o repetase întruna mama sa. Vei rămâne în casă, chiar de ar trebui să te încui înăuntru.

Așa a și făcut. Și plângând, tânărul a scris cu creionul pe o bucată de hârtie grosolană justificarea primei sale nesupunerii.

Doamna Léostic s-a dus să-și facă cumpărăturile. Fără să ezite, Pierre deschide fereastra, nu ține cont de jgheabul de streășină sau oricare alt lucru care să-l împiedice, sare cu pricepere pe pământul moale al grădinii.

În portul Dunkerque vapoare supraîncărcate se pregătesc de plecare. Pierre reușește să se îmbarce pe unul.

La Londra nu se folosește de actul său de identitate. Își ascunde vârsta, se îmbătrânește cu trei ani. Căpitanul Bergé nu pune la îndoială vârsta pretinsă de Pierre Léostic : tânărul breton are un metru optzeci și cinci înălțime și o greutate de optzeci de kilograme. E un atlet de soiul celor pe care-i caută întemeietorul corpului de parașutiști. Maturitatea acestui băiat care n-a împlinit încă șaisprezece ani este de-a dreptul uluitoare.

Numărul parașutiștilor se ridică la treizeci și unu la începutul lui iulie 1941. Au fost selecționați după aptitudinile fizice și morale. Printre cei dintâi care au creat această armă de elită trebuie citate numele de Louis Le Goff, Marcel Drezen, amândoi din Brest, Robert Guichaoua, Quimper, Victor Ituria, poreclit pe dată Sfântul Victor. Timp de mai multe luni, acești treizeci de coloși au fost supraantrenați în mod mecanic, cu sprijinul serviciilor de specialitate englez ; Bergé a făcut din ei niște supraameni. Și totuși, Victor Ituria își depășește colegii la fiecare disciplină. Basc, originar din Saint-Jean-de-Luz, „Sfântul Victor” nu bea, nu fumează, nu umblă după femei. Fost campion al jocului basc denumit „pelote”, l-a uimit pe Churchill, cu prilejul unei inspecții, prin extraordinara sa îndemânare de a arunca mai multe grenade într-o pălărie, de la o distanță de șaiszeci de metri. Ituria îngăduie orice

camarazilor săi de arme, înțelege abaterile excesive de care se fac vinovați la fiecare permisie, rabdă surâzând glumele cele mai grosolane, dar rămâne intransigent asupra a două puncte : Cristos și drapelul. A glumi în prezența sa asupra unuia sau celuilalt subiect echivala cu un bilet de internare în infirmerie.

Curând, Bergé nu-și mai poate stăpâni oamenii, din care făcuse niște fiare sălbatice. Incidentele se înmulțesc atât în satul New Forrest, în apropierea căruia sunt cantonați, cât și chiar în interiorul taberei. Inacțiunea, sau mai precis faptul de a nu fi participat la nici o luptă, macină nervii chiar și ai celor mai liniștiți. De două luni căpitanul îi duce de nas. „Indivizi nemaipomenit de proști ce sunteți”, urlă el deseori, „ne antrenează în interesul nostru. Din moment în moment urmează să fim parașutați în Franța. Credeți-mă, tot ce ne învață aici nu e de prisos.”

Vai ! Cu toate că sunt convinși că nu mai au nimic de învățat, un sentiment de invincibilitate a prins rădăcini în ei, nu înțeleg și nu pot admite să nu fie folosiți.

În ziua de 16 iulie Bergé își adună turma, și-i anunță pe oameni că o companie pleacă la Londra unde urmează să i se încredințeze o misiune.

— Plecăm în Franța, domnule căpitan ? întreabă tânărul Léostic cu voioșie.

— Vei vedea.

Un delir euforic i-a cuprins în timp ce camioanele se îndreaptă spre capitală. Acel „vei vedea !” al căpitanului a fost interpretat de toți ca un răspuns afirmativ la întrebarea tânărului breton.

Credincios personajului ce-l reprezintă, Ituria rămâne preocupat.

— Victore, nu prea ești fericit să mergi în Franța ? îi aruncă vorba Mouhot.

— Mă gândesc la germani, zice Ituria ridicând din umeri ; nu cred să fie mai mult de o sută de mii în Bretania. Dacă vom fi parașutați toți treizeci, vor suferi

nenorociții !

Într-un hohot de râs general Le Goff replică :

— Asta înseamnă câte trei mii pentru fiecare dintre noi ! Băieți, nu-i așa că nu-i prea mare lucru ?

Oamenii aprobă, râsetele se întetesc.

Spre seară sosesc la tabăra de la Barnes, situată în districtul Hammersmith. Este unul din depozitele londoneze de tranzit. Bergé le explică în câteva cuvinte că a doua zi vor primi echipamente, apoi își vor relua drumul spre o destinație necunoscută.

Seara, parașutiștii iau masa într-o atmosferă agitată mai înainte de a se îndrepta spre dormitorul ce le-a fost atribuit. Mouhot s-a despărțit de grup ; din instinct, rătăcește prin tabără ca un motan. Când se înapoiază în dormitor, o expresie de gravitate îi împietrește obrazul. Aprinde în liniște o țigară și nu participă la glumele care continuă să țîșnească în jurul său.

Ituria îl cercetează o clipă cu coada ochiului mai înainte de a se hotări să se ridice și să se apropie.

— Ai aflat ceva, Jacques ? întreabă bascul.

Mouhot răspunde cu un semn trist afirmativ. Le Goff a urmărit scurtul schimb de cuvinte al celor doi camarazi ai săi. La rândul său se proțăpește aproape de patul lui Mouhot. Manevra lui declanșează la toți același reflex de curiozitate ; unul după altul se ridică. Neliniștiți, se adună în semicerc în jurul lui Jacques Mouhot.

— Hai, spune o dată, pentru numele lui Dumnezeu ! șuieră printre dinți Léostic. A fost anulată acțiunea ?

— Important e de știut despre ce acțiune e vorba! replică Mouhot.

— Explică-te.

— Am văzut echipamentele ce ne sunt destinate. Și mi-ar plăcea să văd mutra bretonilor când ne vor vedea sosind în sort, bluză și cască colonială.

— Nu-i adevărat. Spui prostii !

— E mai adevărat ca adevărul ! Nu știu unde vom merge, dar cu siguranță nu în Franța. Și trebuie să fie

afurisit de cald acolo !

N-au aflat destinația decât în seara zilei de 21 iulie. În zori s-au imbarcat, la Glasgow, pe *Cameronian*, un transportor de trupe de 20.000 de tone. Vasul naviga spre Orientul Apropiat, dar nu știau pe ce cale.

Treizeci și două de zile fără escală i-au trebuit vasului pentru a ajunge la Suez, după ce, din prudență, a mers timp de aproape o săptămână spre vest înainte de a înconjura Africa.

Din septembrie 1941 până în ianuarie 1942 din nou așteptare. Cei câțiva parașutiști francezi sunt împinși dintr-o tabără în alta de-a curmezișul Orientului Apropiat. De la Cairo la Beirut, de la Beirut la Damasc, cantonamente provizorii, orașe deseori ostile, cazărmi lugubre le servesc de adăpost.

Bergé nu le acordă nici o relaxare ; îi e teamă că din cauza inacțiunii, oamenii să nu piardă roadele antrenamentului. Oriunde se află, fac zilnic marșuri istovitoare sub o căldură infernală. Peste tot pe unde trece, comandoul francez își lasă amprenta de scandaluri și bătăi, în cursul cărora parașutiștii pun în practică, cu eficacitate, noile lor cunoștințe în materie. Trupele australiene sunt cel mai adesea victimele lor. Baruri, bordeluri, tot felul de locuri de pierzanie sunt devastate în cursul unor spectaculare pugilate colective. Bergé intervine cu moliciune, considerând aceste abateri ca necesare antrenamentului și moralului lor. Se mulțumește să se ducă să-și recupereze oamenii de la diversele autorități polițienești, unde eșuează cu regularitate după fiecare ieșire. O ostilitate justificată îi precede pe francezi în orașe și în tabere. Atmosfera devine încordată, o neliniște crescândă planează asupra grupului de parașutiști care are sentimentul că e uitat, că reprezintă pentru Aliați, care le controlează mișcările, o calamitate de care e bine să se descotorosească expediindu-i să-și exercite talentele pe alte meleaguri.

La 31 decembrie 1941, cei treizeci de oameni ai lui Bergé primesc, în sfârșit, o afectare concretă. După ce au fost botezați *Pluton parașutist al Levantului*, au devenit întâia companie parașutistă a Forțelor franceze libere. În noaptea de Sfântul Silvestru, patru camioane încărcate cu oameni și cu materialul lor iau pista de vest care duce la Port-Fuad, de-a curmezișul deșertului. Doar Bergé cunoaște destinația lor : tabăra de la Kabret, pe malul occidental al canalului de Suez. Francezii se vor alătura unei noi unități de parașutiști britanici, *Special Air Service* ¹, a căpitanului David Stirling.

Grupul lui Stirling fusese creat abia cu șase luni în urmă. Avea deja o legendă. Bergé auzise povestindu-se că Stirling reușise să-și creeze unitatea forțând ușa generalului Ritchies. Pentru a pătrunde în interiorul statului major de la Cairo, Stirling, pe atunci locotenent, aflat în convalescență, nu ezitase să se târască sub gardul de sârmă ghimpată care încingea clădirile și dependențele înaltului comandament.

Bergé meditatase la „evadarea” sa din tabăra de la Aintree. I se părea acum mai mult decât o coincidență plăcută ; vedea o corespondență în destinele lor și era frământat de iminenta luare de contact cu omul de care el și compania sa vor depinde.

După patruzeci și opt de ore de drum arzător, camioanele se îndreaptă spre sud, în direcția Ismailia, în ziua de 2 ianuarie 1942. În zori, parașutiștii au traversat canalul de la Port-Fuad la Port-Said. Cu puțin înainte de amiază zăresc furnicarul de corturi care formează imensa tabără Kabret. Toate naționalitățile aliate sunt reprezentate aici : australieni, englezi, hinduși, neozeelandezi etc. Oamenii din S.A.S.-ul lui Stirling și-au ridicat

¹ S.A.S. (*Special Air Service*), serviciul special al aerului, denumire dată trupelor parașutiste din Anglia. (N.tr.)

cantonamentul mai la o parte ; ei sunt autonomi.

Când pătrund în incinta taberei S.A.S., cele patru camioane par să fie la ultima limită a posibilităților mecanice. Zdrobiți de oboseală, murdari, epuizați, oamenii sar fără energie din vehicule. Curiozitatea nu le suplinește oboseala ; indiferenți, se prăbușesc la umbra camioanelor.

La Port-Said, Bergé s-a ras și s-a spălat. Și-a îmbrăcat ținuta cea mai prezentabilă. Merge sub un soare arzător în întâmpinarea unui uriaș nepăsător care se apropie de el. Stirling abia își ridică brațul pentru a pune mâna stângă pe umărul lui Bergé. E surâzător, afabil.

— Dumneavoastră sunteți căpitanul Bergé ? Mulțumit să vă primesc pe dumneavoastră și pe ai voștri *bloody frogs*¹. Sunt David Stirling. Am dat. instrucțiuni cu privire la instalarea voastră. Destindeți-vă și veniți în cortul meu peste o oră.

Un sergent înalt îi adună pe francezi. Scoate un fluierat strident printre dinți, fără să se folosească de degetele sale, și urlă :

— *All right, bloody frogs ! Follow me !* ²

Bergé îl interpelează în engleză :

— Sergeant ?

— *Yes, sir*, răspunde subofițerul încremenit în poziție de drepti.

— Nu sunt aici decât de cinci minute și aud pentru a doua oară că oamenii mei sunt desemnați sub porecla de *bloody frogs*. Care este originea acestei etichetări ?

— Apartine căpitanului Stirling, *sir*. De când vă așteptăm, vă numește în felul ăsta. Adoră denumirile fanteziste și glumele. Nu trebuie să vedeți în asta vreo lipsă de respect. Știți bine că pentru noi, toți francezii sunt broaște ; în ce privește sângele, gândesc că este o aluzie la

¹ Broaște sângeroase. (N.tr.)

² În regulă, broaște sângeroase ! Urmați-mă ! (N.tr.)

cel al australienilor pe care oamenii dumneavoastră l-au răspândit peste tot pe unde au trecut. Chiar eu am citit asta în rapoartele care vă priveau. Într-un sens, e mai degrabă măgulitor, *sir*.

Afundat într-un fotoliu de răchită, cu un pahar de whisky de cea mai bună calitate în mână, Bergé gândește că legăturile sale de serviciu cu Stirling vor fi mai bune dacă s-ar purta convorbirea șezând : căpitanul englez trebuie să măsoare aproape doi metri.

— Se pare că sunteți deosebit de confortabil instalat. Nu mă așteptam să găesc un asemenea lux în mijlocul deșertului. Marele cartier general vă răsfăță.

Stirling surâde.

— Dragul meu, Marele cartier general ne disprețuiește, ne consideră o bandă de extravaganți inconștienți, pe jumătate zăpăciți, pe jumătate bandiți, dar incapabili în totalitate. Ne refuză totul ; atunci, ne descurcăm. Mobilele, paturile, vesela, provin de la comandoul vecin. E curat jaf, dar asta întreține moralul și îndemânarea oamenilor. Cei mai buni clienți ai noștri sunt neo-zeelandezii ; sunt ghiftuiți cu de toate.

— Ei bine, se pare că nu sunteți cotați mai bine ca noi.

— Am doi aliați. Mai întâi pe generalul Ritchies: de la început a înțeles și a admis utilitatea armei pe care am creat-o, și credeți-mă, asta i-a atras destule necazuri. Cu toate astea, a sfârșit prin a ralia cauzei noastre pe generalul Auchinleck.

— E comandantul-șef ?

— Nu e *decât* comandant-șef. Nimeni nu e atotputernic în fața diversității de unități staționate în Orientul Apropiat.

— Totuși, ați reușit parțial mai multe acțiuni de comando destul de primejdioase.

— Asta n-a schimbat nimic. Lipsă de punere în scenă grandioasă, lipsă de publicitate, dar să nu dramatizăm prea mult, Bergé. Rămân convins că într-un viitor foarte apropiat își vor da seama de posibilitățile noastre.

— Până atunci ?

— Până atunci : instruire și antrenament. E singura metodă de a ține în mână oamenii. Când se înapoiază după un marș de cincizeci de kilometri prin deșert, cu douăzeci și cinci de kilograme în spinare, sunt de un calm, ca o zi de vară. Același plan și pentru ai voștri până la noi ordine...

— Nu-i chiar în întregime la fel, suspină Bergé. Ai mei n-au avut încă norocul să-i pipăie pe nemți.

Stirling se ridică etalându-și imensa statură.

— Nu te sinchisi, dragul meu. Cineva a spus că norocul e dumnezeul parașutiștilor. Cu puțină baftă, ai voștri *bloody frogs* vor putea face să curgă un alt sânge decât cel al australienilor...

Capitolul 8

Downing Street, 10¹, 15 martie 1942. Generalul Nye, sub-șef de stat major, răspunde cu indiferență salutului inspectorului de poliție care-i deschide cu respect ușa rezervată demnitarilor. Este ora 9 și 55. Întâlnirea cu primul ministru este fixată pentru ora zece. Nye nu e în apele lui. Convocarea i-a ajuns la statul major târziu în noaptea din ajun, sub forma unei chemări telefonice tăioase și fără alt comentariu.

Ușierul are tocmai timpul necesar să-l ajute pe general să-și scoată mantaua; ușa biroului ministerial se deschide și însuși Churchill îl poartă pe Nye să intre în biroul plin de fum. Își mestecă veșnicul său trabuc. Îi arată temutul fotoliu-club ; generalul are obișnuința ; înfundat în jilțul adânc, va îndura hora leului care se va învârti în jurul său. Își va răsuci capul pentru a urmări mișcările șefului de guvern. Mirosul insuportabil al țigărilor de foi consumate una după alta începând din zori, îl va îngreșoșa la această

¹ Downing Street, 10, sediul Primului Ministru al Angliei, la Londra.

oră matinală. Pe de altă parte, este evident că Churchill trece printr-una din perioadele sale de furie rece, ale cărei consecințe le va suporta generalul.

Fără să exprime cea mai neînsemnată formulă de introducere, primul ministru răcnește :

— Auchinleck își bate joc de mine !

Din prudență, Nye stă nemișcat. Își lasă șeful să continue.

— L-am convocat, și el, invocând treburi urgente, a amânat călătoria. Îl zoresc să începă ofensiva și el cere o amânare de patru luni. Ceea ce înseamnă că timp de patru luni, șapte sute de mii de oameni își vor prelungi vacanța sub soarele Orientului Apropiat. Iar dușmanul își va intensifica blocada insulei Malta. Dacă pierdem Malta, după ce am pierdut Creta, germanii vor controla Mediterana. Inutil să mai căutăm nod în papură asupra celor ce vor urma.

— Ce așteptați din partea mea, domnule prim – ministru ?

— Vă veți duce la Cairo să-l convingeți pe Auchinleck. Stafford Cripps vă va întâlni acolo sau vă va preceda. Am dispus să i se telegrafieze în India despre toate astea.

— Credeți că presiunile noastre vor fi suficient de convingătoare pentru a-l determina pe generalul Auchinleck să revină asupra strategiei pe care a elaborat-o și al cărei singur judecător se consideră ?

— Nye, sunt ordinele mele. Să se asigure aprovizionarea Maltei ! Să acționeze cum crede de cuviință, dar convoaiele să treacă ! Malta și nimic altceva. Soarta războiului poate depinde de asta.

S-au scurs aproape trei luni de când Churchill și-a trimis mesagerii la Cairo, dar situația n-a evoluat în nici un fel. Malta se află acum într-o situație catastrofală. Asfixiată de blocada germană, insula este pe cale să fie doborâtă sub povara foametei. În ziua de 1942 șaptesprezece vase de mare tonaj sunt adunate în portul Alexandria ; ele

constituie singura șansă de supraviețuire pentru insularii maltezi. O telegramă imperativă a lui Churchill ordonă ca vasele să treacă cu orice risc prin blocadă, amenință pe Auchinleck că-l va destitui din comandament în caz de eșec.

Un ventilator uriaș din biroul lui Auchinleck răscolește aerul sufocant. Statul major nu este decât o imensă văpaie. Generalul-șef transpiră. Paharele cu apă minerală pe care le înghite cu lăcomie par să țâșnească instantaneu pe pielea sa jilavă. Cei doi ofițeri de stat major par la fel de incomodați. În fața lor, într-un fotoliu de lemn, David Stirling suferă mai puțin ; creierul său înregistrează atent dezideratele șefului său. În mod simultan elaborează un plan. Atunci când, calm și surâzător, declară : „Cred că e realizabil...”, atmosfera se destinde. Ofițerii superiori îl privesc recunoscători și cu insistență. Într-un minut a devenit omul cel mai important din Orientul Apropiat.

— Trebuie să-mi lăsați mână liberă, domnilor. Îmi voi împărți efectivul în opt grupe de comando. În aceeași zi și la aceeași oră voi ataca toate aerodromurile dușmane pe care se află avioane gata să-și ia zborul.

— Crezi în mod serios că e posibil, Stirling ?

— E necesar să vă reamintesc deviza noastră, domnule? „Îndrăzneții înving !”

În sfârșit, agitația domnește în tabăra de la Kabret. De la înapoierea lui Stirling toți au înțeles că se pregătește o operație de mare amploare. Pentru francezi va fi prima. Stirling, împreună cu patru ofițeri britanici, Bergé și doi ofițeri francezi de curând repartizați, locotenentul Jordan și aspirantul Zirnheld, și-au petrecut noaptea sub cortul de comandament.

În ziua de 4 iunie, toți parașutiștii englezi și francezi (vreo sută de oameni) sunt convocați, în grupe de câte cinci sau șase. Rămân aproape o oră în cortul lui Stirling, de unde ies tulburați și agitați. La ora 19 au trecut cu toții. Cunoscut misiunea ce li s-a încredințat. Toți, în afară de trei.

Jack Sibard este ultimul care s-a alăturat parașutiștilor. Se află la Kabret numai de două luni. Navigator al Marinei comerciale, Sibard, în vârstă de douăzeci de ani, s-a raliat Forțelor franceze libere când vasul său, *Cap-Tourane* a fost oprit și inspectat de Royal Navy, în largul coastei Africii de Sud.

De la primirea sa în rândul parașutiștilor, și-a fixat ca punct de onoare să-și ajungă din urmă camarazii prin antrenamente asidue. Mulțumită aptitudinilor sale fizice, e al doilea din bandă după Léostic. Măsoară 1 metru și 82 cm. Are mutra frumoasă și înfățișarea masivă a oamenilor originari din sud-vest.

Sibard e deznădăjduit. Luptă să nu plângă ca un copil, se gândește că toate eforturile pe care le-a făcut de la sosirea sa au trecut neobservate. N-a fost convocat și a tras concluzia că este îndepărtat, chiar de la prima misiune, fără să i se dea vreo explicație.

În momentul în care camarazii săi pregătesc împachetarea efectelor militare într-o stare de înfrigurare, Sibard iese din incinta taberei, merge prin nisip vreo sută de metri și se așază pe o piatră. Privește soarele roșu pe care deșertul îl va înghiți în depărtare, pe malul opus al canalului.

Mouhot și Léostic i-au remarcat puterea. De la sosirea lui Sibard cei trei oameni s-au simpatizat.

— Interpretezi rolul posomorâtului singuratic ?
glumește Mouhot întâlnindu-și camaradul,

— Te-ai înveseli să rămâi singur cu muștele ?

— Cu muștele, cu Pierrot și cu mine, bătrâne.

Sibard își privește cu insistență prietenii.

— Nici voi nu faceți parte din combinație, nici chiar voi ?

— Habar n-avem. În orice caz, n-am fost convocați. Mărimile s-au dus să înfulece. După părerea mea, ne-au ras pe toți trei.

— În ce mă privește, înțeleg, replică Sibard. Sunt un boboc ; au dreptul să nu-mi acorde încredere, dar voi doi, niște veterani, nu mai pricep boabă.

— Dacă în loc să ai fumuri de fecioară ai cugeta, poate că ai pricepe. Pierrot și cu mine, noi ne-am gândit. Și chiar am ajuns la o concluzie.

Sibard se ridică. Așteaptă. Pierrot Léostic este cel care explică :

— Nu suntem decât trei trecuți pe linie moartă. De ce noi trei ? Ce avem noi în comun ?

— Suntem prieteni.

— Desigur, și mai ce încă ?

— Suntem toți trei cei mai înalți din companie.

— E deja mai bine. Te apropii.

— Pentru numele lui Dumnezeu ! Veți înceta oare să vă jucați de-a ghicitul ? Dacă știți ceva, spuneți o dată !

— Cei mai buni înotători ! Noi trei suntem cei mai buni înotători ! Pierrot e marinar, tu ești marinar, iar eu nu sunt ciung pe un vapor. Fără îndoială, asta ar putea fi o coincidență, dar nu este de neluat în seamă.

Sibard se cufundă din nou în amărăciunea sa.

— Cam superficială povestea noastră, cam trasă de păr.

— Mai e și altceva, îl întrerupse Mouhot. Când am venit în Anglia, am îndurat cu toții mizeria traversării. Doar Bergé, Pierrot și cu mine n-am suferit de pe urma tangajului, și căpitanul vasului ne-a invitat chiar la masă. În ce te privește, el știe că navighezi din fragedă copilărie.

— Cine v-a autorizat să ieșiți din tabără ? urlă Bergé de la postul de gardă. Toți trei la cortul meu, și străduiți-vă să ajungeți acolo înaintea mea.

Cei trei oameni ajung la el în pas alergător.

În cort îl găsesc pe Stirling, un ofițer grec pe care-l văd pentru prima oară și un ofițer englez, un roșcovan uriaș, cu fața plină de pistrui. Toți trei îl cunosc din vedere.

Stau în fața aeropagului de ofițeri în poziție de drepți.

— Repaus ! ordonă Bergé. Găsiți-vă scaune.

Îl arată pe englez.

— Îl cunoașteți pe căpitanul Jellicoe. El este locotenentul Costas Petrakis.

Cei doi ofițeri se ridică și, cu totul surprinși, întind mâna celor trei oameni. Stirling a rămas nemișcat, se mulțumește să observe. Adresându-se ofițerilor. Bergé precizează :

— Iată oamenii pe care i-am desemnat : Jacques Mouhot, Pierre Léostic, Jack Sibard ; cum v-am mai spus, cred că sunt cei mai calificați.

Se întoarse spre parașutiști.

— Nu sunt autorizat să vă spun mai mult asupra misiunii care vă privește. Să știți că veți pleca împreună cu mine, cu căpitanul Jellicoe și cu locotenentul Petrakis. Căpitanul vă va iniția de îndată asupra unui nou fel de antrenament. N-aveți decât douăzeci și patru de ore înaintea voastră. Ascultați cu atenție sfaturile sale și nu-l plictisiți cu întrebări cărora nu vă va putea răspunde. Nu lăsați nimic să se audă în afară, nici chiar în tabără. Această întrevedere, ca și tot ce ați putea afla, trebuie să rămână strict secrete.

Jellicoe se ridică și face semn celor trei oameni.

— Bine, broaștelor, urmați-mă !

În fața cortului ofițerul înalt și roșcovan se instalează într-un jeep. Parașutiștii iau loc lângă el în tăcere. Nici măcar între ei nu îndrăznesc să pronunțe cea mai mică vorbă, cu toate că sunt mistuiți de curiozitate. Jellicoe rupe încordarea.

— Nu suntem totuși la confesional. Vom face navigație de agrement. Presupun că toți trei știți să vâsliți.

Ei aprobă.

— Perfect, vom vedea cum vă descurcați.

La malul canalului, o barcă mare și greoaie îi așteaptă. Jellicoe ia loc la pupă, comandă lui Mouhot și Sibard să ia vâslele, îi indică lui Léostic un loc în față.

— Iată scopul acțiunii, explică el. Învățați să vâsliți fără să produceți cea mai mică vâltoare, fără să provocați cel mai neînsemnat zgomot.

Schimbându-se reciproc, fără încetare, vâslesc toată noaptea, se exersează să facă să alunece lopețile, să le afunde ușor și să le scoată la firul apei. Când se ivesc zorile, au reușit să execute experiența fără cusur, spre mulțumirea căpitanului Jellicoe.

— Va merge treaba ; voi face cunoscut căpitanului Bergé că alegerea sa este O.K. ! Vă puteți duce să dormiți câteva ore.

Dar ei sunt prea excitați pentru a putea dormi. Își pregătesc efectele, încearcă să ghicească ce-i așteaptă, să sesizeze secretul operației.

La ora 18 Jellicoe vine să-i anunțe că plecarea este fixată pentru ora 19. În cort, un sergent se miră de atenția ce le-o acordă ofițerul britanic.

— Un căpitan-lord care se deranjează în persoană ! Toți trei sunteți pe cale să deveniți persoane influente.

— Căpitan-lord ? întreabă Sibard.

— Bineînțeles că n-aveai de unde să știi. E lordul Jellicoe, fiul amiralului învingător în bătălia de la Iutlanda. Tatăl său era șeful atotputernic al Amiralității britanice în timpul ultimului război.

Pe patul său, Léostic se strâmba de un râs nervos.

— Ce ți-a venit, Pierrot ? îi aruncă Mouhot. Devii isteric, sau ce ?

Râsul lui Pierrot se întetește. Râde cu lacrimi. Printre frânturi de cuvinte întrerupte de hohote de râs, răspunde :

— Bine, la dracu, asta nu vă face să vă veseliți ? Dar mă gândesc la Marele Amiral. Dacă și-ar fi putut vedea vlăstarul astă-noapte, oho ! cât de mândru ar fi fost !

Camionul a rulat o parte din noapte. La ora 6 dimineața, comandoul sosește în portul Alexandria.

Oamenii se îmbarcă, și în rada portului urcă pe nava amiral *Midway*.

— Încercați să vă odihniți, le recomandă Bergé, conferință la ora 15. Veți fi puși la curent.

Instruirea are loc în sala hărților. Vreo zece ofițeri de marină sunt prezenți. Printre ei, trei greci. Pe perete

fotografii aeriene mărite ; pe stelaje - hârtii : ele reprezintă insula Creta.

— Iată ce se așteaptă de la noi, începe Bergé. Un submarin grec ne va depune în nordul insulei Creta, la acest punct precis.

Și căpitanul indică pe o hartă uriașă un punct care trebuie să se găsească la vreo cincisprezece kilometri de Heraklion, unul din principale centre ale insulei.

— La doi kilometri de Heraklion, continuă Bergé, Luftwaffe și-a instalat baza sa principală. Acest aeroport constituie pentru noi o adevărată cangrenă ; avioanele de vânătoare și de bombardament decolează de aici și interceptează cu ușurință convoiele pe care încercăm să le dirijăm spre Malta. Unul din aceste convoaie trebuie să plece din Alexandria exact în ziua de 13 iunie. Ca insula să supraviețuiască este esențial ca el să ajungă la destinație.

Pentru a sprijini tentativa de a forța blocada, șase comandouri formate de camarazii voștri S.A.S. francezi și englezi vor ataca aeroporturile de pe coasta africană. Dacă vor reuși, cele șaptesprezece vase de mare tonaj se vor găsi în afara țintei armatei aeriene germane. Dar mai rămâne Heraklion, în Creta. Evaluați importanța misiunii noastre. La patruzeci și opt de ore după plecarea convoiului, trecerea sa nu va depinde decât de noi. Pe scurt, dacă trece convoiul Malta e salvată ; dacă eșuăm, înseamnă catastrofa. De noi șase va depinde viața miilor de marinari englezi, supraviețuirea sau capitularea unui punct strategic pe care aliații au reușit să-I păstreze cu prețul unor eforturi extraordinare.

— Merg chiar mai departe ca dumneavoastră, domnule căpitan, interveni lord Jellicoe. E o cotitură hotărâtoare în mersul războiului. De controlul asupra Maltei depinde controlul Mediteranei. Cred cu sinceritate că misiunea noastră poate fi considerată ca cea mai importantă care a fost încercată vreodată de la începutul ostilităților. Știu de la Stirling că Înaltul Comandament și Londra împărtășesc în întregime acest punct de vedere.

Imperturbabil, Bergé continuă :

— Vom fi debarcați în noaptea de 9 spre 10 iunie. Trebuie să ne îndeplinim misiunea fie în noaptea de 12 spre 13, fie ultimul termen, în cea de 13 spre 14. În scopul de a crea o diversiune, Royal Air Force va bombarda aeroportul în cursul acestor două nopți la ora 2 dimineața.

De la punctul de debarcare la incinta aerodromului nu vom avea de străbătut decât vreo cincisprezece kilometri, dar terenul este dificil, numai munți, și noi nu avem nici o legătură în această parte a insulei. Locotenentul Costas Petrakis pe care vi l-am prezentat ieri, este originar din sudul cretan, dintr-un sat aproape de locul unde este prevăzut reîmbarcarea, în noaptea de 19 spre 20 iunie. Va fi pentru noi un avantaj imens. Sunt întrebări ?

Mouhot se ridică :

— Dacă am înțeles bine, domnule căpitan, o dată acțiunea dusă la bun sfârșit (atinge brațul de lemn al scaunului, provocând zâmbete), va trebui să străbatem insula în toată lărgimea. Dacă mă pot bizui pe scara la care e lucrată harta, asta trebuie să reprezinte vreo sută de kilometri. Aveți precizări în ce privește forțele germane staționate în Creta ?

Bergé chibzui o clipă înainte de a răspunde :

— Îți datorez adevărul. Se află o divizie S.S., un regiment de parașutiști, numeroase elemente din Luftwaffe, reprezentanți din toată elita lor. Și singurul element care ne este favorabil e o armă cu două tăișuri : este vorba de diversitatea terenului, munții care ne vor permite să ne ascundem și să ne desfășurăm întrucâtva la adăpost.

— Va fi din cale afară de greu, precizează Petrakis. Muntele este dur, arid, arzător. Sunteți antrenați pentru acest gen de operațiuni, asta constituie singura noastră șansă de scăpare.

La rândul său, lord Jellicoe ia cuvântul :

— Căpitanul Bergé s-a exprimat perfect. V-a expus importanța misiunii care vă este încredințată. Din nou voi merge mai departe decât el. Soarta războiului poate

depinde de Malta. În consecință, până la un nou ordin, nu trebuie să ne gândim decât să ducem la bun sfârșit acțiunea noastră de comando care constă în a bloca la sol forța aeriană de la Heraklion. După aceea, și numai după aceea, ne vom putea gândi la retragere și la salvarea noastră. Mai înainte de realizarea misiunii, asta trebuie să rămână un amănunt. Sper că m-am făcut bine înțeles.

— Admirabil, domnule, lansează Léostic. Cu condiția ca avioanele să explodeze, noiăștia putem crăpa.

Capitolul 9

Spre seară, o vedetă îi transportă pe cei cinci parașutiști și pe ghidul lor grec la bordul unui submarin care ancorează la o milă de nava amiral. Se numește *Triton*. E un vechi submersibil francez care a fost cedat Greciei în anul 1938. Nici unul din cei șase oameni n-a pus piciorul vreodată într-un submarin. Fără a fi la curent cu detaliile, echipajul grec cunoaște în linii mari operația. Marinarii sunt plini de admirație față de parașutiști, atmosfera este de îndată cordială.

Timp de trei nopți și trei zile, comandantul și oamenii săi fac tot ce le stă în putere să creeze oaspeților lor o atmosferă plăcută în timpul traversării. Primele reacții de claustrofobie sunt repede depășite. În fiecare noapte *Triton* se ridică la suprafață câteva clipe ; cei șase oameni profită pentru a se duce să respire și să fumeze pe punte.

În dimineața de 9 iunie, submersibilul se apropie de insula Creta în largul capului Spatha. Un convoi inamic se îndreaptă spre ei. Prin periscop comandantul l-a zărit la timp. Ordonă o scufundare la cea mai mare adâncime. Timp de patru ore submarinul se va imobiliza la șaptezeci și doi de metri adâncime. Încercarea este îngrijorătoare pentru parașutiști, care sesizează în mod clar vibrațiile provocate de elicele vaselor care trec greoi la suprafață.

Submarinul nu este reperat. La ora 11 dimineăța își reia drumul.

La 10 iunie, la ora 2 și 35 de minute, *Triton* se ridică la suprafață. Comandantul îl îmbrățișează pe Costas Petrakis, strânge cu căldură mâna celorlalți cinci. Le recomandă :

— Din clipa în care veți fi pe punte, păstrați cea mai desăvârșită liniște. Deși marea e calmă, o briză ușoară sufla din nord. Ea vă va ajuta să ajungeți la țarm, dar va duce în același timp acolo și cea mai mică șoaptă.

Trei bărci pneumatice sunt alunecate cu precauție pe suprafața liniștită a mării. În pofida armelor și a ranițelor, parașutiștii se împart cu pricepere, doi câte doi, pe fragilele și instabilele ambarcațiuni care se îndepărtează în liniște spre uscat. Jellicoe și Sibard sunt în frunte, ceilalți îi urmează. Nu e lună. Cei șase oameni de-abia disting țărnul. Acostează într-un golfuleț pe o mică plajă acoperită de pietriș. Nu e locul prevăzut ; probabil că au deviat, dar asta nu-i preocupă. Tot fără să schimbe o vorbă, transportă cu greu pe pământ totalitatea armelor și materialelor : încărcată cu exploziv, fiecare raniță individuală cântărește aproape treizeci de kilograme.

Apoi, lord Jellicoe și Jacques Mouhot se dezbracă, umplu barca pneumatică cu pietriș, repun ambarcațiunile pe mare. Ținând capătul parâmei de la bărcile pneumatice între dinți, înoaptă vreo sută de metri spre larg. Acolo, cu lovituri de pumnal, ciuruie cauciucul cu izbituri furioase ; umplute cu pietriș, bărcile se scufundă încetișor.

Cei doi înotători își întâlnesc camarazii pe mal. Fără a se preocupa să se șteargă, își îmbracă combinezoanele, se echipează cu armele și cu ranițele lor. Fiecare om deține un pistol-mitralieră Beretta, un Colt de calibru 11,43, un pumnal de comando al cărui mâner formează un box american și care, în conformitate cu Convenția de la Geneva, echivalează cu o condamnare la moarte pentru cel care este prins că îl poartă. Fiecare mai are în plus doi litri de apă, un kilogram de struguri de Corint, un kilogram de curmale și două tablete de ciocolată infectă.

Comandoul se îndepărtează de plajă în şir indian. Ghetele din pânză cu tălpi cauciucate îi ajută pe cei şase oameni să înainteze în linişte, cu toată greutatea pe care o transportă. Urcă cu greu o colină pietroasă. Pe neaşteptate, când ajung în vârf, sunt blocaţi de o dublă reţea de sârmă ghimpată. Bergé se aşază şi respiră anevoie.

— Imposibil de tăiat porcăria asta, murmură el oamenilor săi care s-au grupat în jur. Asta ar putea trăda prezenţa noastră. Trebuie să ne descurcăm ca să putem trece. Pierrot, scoate-ţi raniţa şi mergi de-a lungul reţelei. Străduieşte-te să găseşti un loc potrivit.

Léostic se execută. E pentru prima oară când căpitanul îl strigă pe numele mic. Şi ceilalţi au remarcat. În aventură, legăturile se strâng, ierarhia şi protocolul se fărâmiţează, e plăcut şi liniştitor.

Nu-l aşteaptă decât un moment. Tânărul breton este atât de agil şi merge cu paşi atât de înăbuşiţi încât camarazii săi nici nu-şi dau seama de înapoierea lui decât când este aproape să-i atingă.

— Cred că am găsit, domnule căpitan. La mai puţin de o sută de metri se află o surprare de teren prin care cred că ne-am putea strecura.

Într-adevăr, reuşesc să treacă.

Atunci, Bergé îşi conduce oamenii, după busolă, în direcţia nord-vest. Oricare ar fi fost natura solului, merg cu un pas de automat, la un metru distanţă unii de alţii, urcă cu greu două coline, străbat un mărăciniş veşted.

Înaintea zorilor, comandoul ajunge la marginea unui teren cultivat. Fără să-l distingă bine, paraşutiştii ghicesc la stânga lor un lanţ muntos. Bergé hotărăşte să părăsească pentru moment direcţia spre care merg şi să se îndrepte spre lanţul muntos. E necesar să găsească un refugiu pentru a se ascunde în timpul zilei.

Începând de la ora 5 dimineaţa, în faţa lor se conturează forme gigantice. Muntele pare să ţâşnească din pământ ; fără a prinde cea mai neînsemnată culoare, o masă enormă de stânci spălăcite striveşte pe neaşteptate peisajul.

Bergé se apropie de Petrakis.

— Acolo, pe dinăuntru, trebuie să fie plin de grote ?

— După toate aparențele, domnule căpitan. Insula Creta este în totalitate un imens șvaițer.

— Bine, să mergem acolo ! Să ne dăm osteneala să găsim un refugiu mai înainte de a se lumina.

Fără dificultăți, comandoul găsește o grotă. Adâncimea este atât de mare încât le permite să se ascundă în toată liniștea. Fiind la vreo cincizeci de metri deasupra văii, parașutiștii pot cuprinde o vastă panoramă. Știu că ar trebui să doarmă, dar nu se pot hotărî. Târându-se, protejat de două stâni între care și-a putut trece binoclul, Bergé scrutează peisajul, nu se poate hotărî să-și părăsească postul.

Pe la ora 8, atunci când soarele începe să încălzească, căpitanul constată că provizia de apă a scăzut în mod îngrijorător : oamenii au mâncat și au băut fără a fixa rații.

— Apa va fi o problemă pe care n-am considerat-o cu suficientă răspundere, constată Jellicoe.

— Exact, aprobă Bergé ; la opt sute de metri, în jos pe câmp, se află un puț. Petrakis va încerca să se ducă acolo.

O dată cu zorile și-au făcut apariția mai mulți țărani. Petrakis își îmbracă haine civile și-și părăsește prietenii. Bergé și Jellicoe îi observă înaintarea cu binoclul, evaluează reacția cretanilor la sosirea lui. Se pare că totul merge bine : țăranii îl ajută pe ofițerul grec să-și umple doi saci de pânză.

La înapoiere, Petrakis este optimist și liniștitor.

— Nici măcar nu mi-au pus întrebări ; sunt oameni cumsecade ; ne-au zărit azi-dimineață și ne-au luat drept o patrulă de germani. Nici n-am încercat să le schimb părerea. După ei, patrulele trec rar pe aici. În consecință, cred că putem încerca să mergem în timpul zilei. Dacă întâlnim și alți țărani, după toate aparențele vor avea aceeași reacție ca și aceștia.

— Nu-mi iau riscul, i-o retează Bergé. Vom pleca la căderea nopții. Dumneata, Costas, vei aștepta aici, nu ai

antrenamentul necesar să urmezi cadența noastră. După terminarea acțiunii te vom întâlni la această grotă. Atunci ne vei ajuta să ne începem fuga spre sud.

Douăsprezece ore de repaus în grotă. Pe rând, oamenii se silesc să doarmă. Pe la ora 8 lumina începe să scadă. Relaxarea le-a întărit încrederea. Trăncănesc. Mouhot, Léostic și Sibard se arată mai apropiați, cum n-au fost niciodată, față de Bergé, care vine să-i anunțe cu veselie :

— Voiam să vă anunț că de trei luni am fost avansat la gradul de maior. Mă hotărâsem să nu vă fac cunoscută avansarea decât după prima mea misiune. În consecință, atât timp cât avioanele nu vor sări în aer, veți putea continua să mă numiți „domnule căpitan”. Dar dacă după focul de „artificii” vreunul dintre voi se hotărăște să nu-mi onoreze noul grad, îl scot la raport la înapoiere. S-a înțeles?

Râzând, parașutiștii își felicită șeful. Încrezător în ambianța momentului, Léostic își dă drumul :

— Aș dori să vă pun o întrebare impertinentă, domnule căpitan.

Bergé surâde.

— Acum sau niciodată ! Te ascultăm.

— Discursul privind Malta, ținut la bordul crucișătorului *Midway*, soarta războiului care poate depinde de misiunea noastră și toată vorbăria, erau bancuri ca să ne dea curaj, sau erau adevărate ?

Luând-o înaintea lui Bergé, răspunde Jellicoe :

— Cred că nimic n-a fost mai adevărat vreodată.

Bineînțeles că trebuie să intrăm în ipoteze și ficțiune. Dar să ne imaginăm că pierdem Malta, cum am pierdut Creta : germanii ar deveni irevocabil stăpânii Mediteranei, ceea ce le-ar permite să ne zdrobească în Orientul Apropiat, și după toate probabilitățile, forțele considerabile de care dispune Rommel vor fi eliberate de pe acest teatru de război și se vor putea astfel năpusti asupra Caucazului și să prindă în clește frontul rus. Și ca să revenim la lucruri concrete, există o certitudine : dacă acest convoi plecat din Alexandria nu ajunge la destinație, Malta este condamnată.

Și putem considera că destinul acestui convoi se găsește astăzi în mâinile noastre. Așadar, nu erau bancuri, cum zici tu.

— Mulțumesc, căpitane, bâiguie Léostic, nu voiam să fiu necuviincios, voiam doar să știu.

— Acum știi.

Mouhot aprinde o țigară, ridică gânditor capul și declară, ca și cum și-ar fi vorbit sieși :

— Nu credeam că într-o zi voi dobândi o asemenea importanță.

— E prematur să visezi, i-o taie Bergé. Pentru moment gândește-te la misiunea pe care o ai de îndeplinit. După ce o vei fi dus la bun sfârșit, vei avea întreaga viață la dispoziție pentru a-ți povesti toate expedițiile și să epiloghezi asupra rolului esențial pe care l-ai avut în acest război. Vei avea tot timpul să-ți plictisești copiii și nepoții cu trâncănelile tale despre aeroportul de la Heraklion. Până atunci, trebuie să mergem acolo. Plecarea în cinci minute, Pregătiți-vă !

Léostic s-a ridicat, pare agitat :

— Domnule căpitan, mai am un lucru să vă spun, cred că e foarte important.

Atitudinea gravă a tânărului breton îl intrigă pe Bergé și pe tovarășii săi.

— Ce mai e ? Golește-ți sacul și să terminăm.

— V-am mințit, domnule căpitan.

— Sigur, e ora mărturisirilor. Dă-i drumul, te ascult, dar fii scurt.

— Când m-am angajat am mințit asupra vârstei.

Bergé ridică din umeri

— Te-ai întinerit din cochetărie, ca o bătrână femeie ușoară ?

— Nu, domnule căpitan, m-am îmbătrânit. Mi s-a spus că dumneavoastră nu mă veți accepta dacă n-aveam optsprezece ani.

Sever, Bergé îl măsoară din cap până în picioare.

— Și nu-i împliniseși ?

— Să vă spun drept, domnule căpitan, nici până acum nu i-am împlinit.

— Ce vârstă ai tu, Léostic ? Și să nu trișezi.

— Șaptesprezece ani, domnule căpitan.... Adică, îi voi împlini curând.

— Pentru numele lui Dumnezeu ! Derbedeu fără pereche ! Un copil ! Am băgat un copil în rahatul ăsta ! Jellicoe îl potolește pe Bergé.

— Calmează-te, dragul meu, nu e momentul ! Se împlinesc aproape doi ani de când te minte, și ceea ce ne interesează nu e vârsta ci aptitudinile sale...

Merg toată noaptea. Fiecare pas reprezintă o nouă durere. Umerii le sunt învinețiți, ceafa distrusă de greutatea pe care o transportă. Înaintează cu capul aplecat, căutând să ghicească în întuneric solul, urcă și coboară pe un teren accidentat. Uscăciunea aerului le arde gâtul ; provizia de apă se epuizează în mod foarte primejdios.

Înainte zorilor, cad lași într-o pădure agățată de o coastă a stâncii. Dacă navigarea prin noapte a lui Bergé a fost exactă, aerodromul Heraklion trebuie să se afle în vale, în spatele unei ultime creste care trebuie trecută. Primul tur de gardă e încredințat lui Léostic, ceilalți dorm.

Căldura îi trezește. Chiar umbra e arzătoare. Nu e nici o adiere de aer, aproape că nu mai au pic de apă.

— Trebuie găsită apă, hotărăște Bergé. Doi dintre voi își vor lăsa ranițele și vor pleca în căutarea unui puț.

Din proprie inițiativă se oferă ca voluntari Sibard și Mouhot și își părăsesc tovarășii.

Nu se înapoiază decât aproape de ora 21. Au rătăcit toată ziua înainte să descopere o sursă de apă foarte apropiată, și, la capătul puterilor, cu buzele umflate, cu cerul gurii uscat, și-au reîntâlnit camarazii. După ce și-au potolit setea, reiau cu toții epuizantul marș de noapte.

La ora 2 fără cinci minute, Bergé oprește pe neașteptate coloana. Nemișcat, atent, a sesizat un zbârnâit greoi care crește, se face simțit. Murmură :

— Cu toții la adăpost ! Trebuie să fie R.A.F.¹

Nu credeau să fie atât de aproape de ținta lor. Sirenele le sfâșie urechile, rachete scânteietoare iluminează câmpul de aviație german, care se găsește doar la câteva sute de metri mai jos. Ei jubilează. Au ajuns exact unde trebuie, și mărăcinișul înalt și stufos care-i înconjoară le va permite să se ascundă în timpul zilei.

La lumina rachetelor constată ineficacitatea bombardamentului englez. Avioanele de la Luftwaffe sunt parcate la mare distanță unul de celălalt, bombe cad la întâmplare. Nici una nu lovește măcar pista de decolare. De aceea le apare cu atât mai importantă misiunea ce o au de împlinit. Și infinit mai primejdioasă.

Capitolul 10

În tot timpul zilei de 13 iunie, cei cinci parașutiști rămân ascunși ca animalele în vizuină, observând acel du-te-vino al nemților, alegând drumul pe care-l vor urma odată cu căderea nopții.

La ora 9 seara pornesc la drum.

La ora 11 au coborât, în sfârșit, ultima pantă. Își reiau respirația ghemuiți în scobitura unei gropi. Gâfâind, cu pumnalul în mână, așteaptă trecerea unei patruli germane pe care tocmai au reperat-o.

Cizmele soldaților patrului lovesc pământul la vreo douăzeci de centimetri de obrazul lor, împrăștie pietrișul, care le sare pe cască. Li se pare că aceste mitralii acoperă cântecul greierilor, declanșează un vacarm strident, și totuși patrula se îndepărtează fără să observe nimic. Le sunt necesare mai multe minute pentru a-și recăpăta ritmul cardiac ; mâinile lor au dat drumul în mod automat

¹ R.A.F. *Royal Air Force* - Forțele aeriene engleze. (N.tr.)

mânerului armei ; le picură o sudoare acră și jilavă, coapsele le vibrează în mod nervos.

Bergé apasă umărul lui Léostic, Jellicoe pe cel al lui Sibard. Cei doi oameni se eliberează de ranițele lor, de unde scot două perechi de clești mari, tăioase. Trec peste șanț și înaintează, ca niște reptile, până la împrejmuirea de sârmă ghimpată. Ceilalți percep în mod limpede plesnetul oțelului care se frânge ; îi ajung din urmă, găsesc breșa ; una câte una ranițele sunt trecute, apoi, la rândul lor, oamenii se strecoară încet, pe nesimțite. Fac dovada unui sânge rece stupefiant. Primul - Jellicoe - își pune încărcătura pe umeri și mergând drept înainte, se îndreaptă spre umbra primelor hangare.

Este ora douăsprezece fără zece. E necesar ca ultimele materiale explozive să fie plasate de membrii comandoului înainte de ora două noaptea, deoarece Royal Air Force trebuie să efectueze cel de-al doilea raid la acea oră.

Primul hangar e pustiu ; e un simplu antrepozit care conține motoare de înlocuire. Fără să schimbe cea mai neînsemnată vorbă, parașutiștii pregătesc explozivele, dispozitivele de întârziere și, doi câte doi, ajung la avioanele a căror așezare au reperat-o în cursul zilei.

Mouhot și Sibard formează o echipă. Numărul pe care-l execută, mână în mână, sub aripa avioanelor, ar fi demn să figureze într-un program de circ. Ca o pisică, Mouhot se cațără pe umerii tovarășului său, care-i trece materialul ; încărcăturile sunt fixate într-un loc precis, aproape de rezervoarele de benzină.

Cei doi oameni tocmai au terminat să pună explozivul la cel de-al patrulea avion. Se îndreaptă spre al cincilea, când, pe neașteptate, erau gata să se împiedice de două trupuri alungite la pământ. Căutând, după toate aparențele răcoarea, doi aviatori germani dormeau în tihnă, înfășurați în cuverturile lor. Din instinct, Mouhot și Sibard scot din apărătoare pumnalele. În pofida opacității întunericului, ei disting gâtlejul celor doi, care li se expune vederii.

Parașutiștii schimbă între ei o privire ; ochii limpezi ai lui Mouhot strălucesc în noapte. Sibard își bagă la loc arma și ocolește trupurile alungite pe pământ.

Ușurat, Mouhot îl imită. Au avut același gând, s-au îndepărtat în mod primejdios de consemnul primit : dacă germanii se trezesc și dau alarma, întregul comando riscă să plătească cu viața slăbiciunea de care tocmai au dat dovadă.

Este ora 2 fără zece când toți cinci se reîntâlnesc la hangar. În câteva minute primele explozii vor sfâșia noaptea, toate avioanele și-au primit porția de exploziv.

— Ne cărăbănim, murmură Bergé. Acum, ne gândim la noi.

— Dați-i drumul, vă ajung din urmă, mai am câteva mici treburi de terminat, declară Jellicoe dintr-o suflare.

Cu calm, ofițerul englez rânduiește toate încărcăturile de plastic, care-i prisosiseră, în lăzile din hangar ce conțineau motoare și alte piese de schimb.

Parașutiștii se mai găsesc încă în interiorul aeroportului german când se declanșează alarma provocată de Royal Air Force. Acoperit de urletul sirenelor, Bergé strigă cu sânge rece :

— Mergeți drept înainte, și fără grabă !

Face un efort supraomenesc pentru a-și păstra stăpânirea de sine.

Ajunși la breșă, se reped unul câte unul și se vor rostogoli în șanț. Înaintea bombelor aruncate de R.A.F., explozia primei mașini infernale pusă de ei răsună, urmată de aprinderea bruscă și înăbușită a unui rezervor de benzină rupt în bucăți și de lumina vie a combustibilului care se răspândește în flăcări.

Léostic izbucnește în râs. Un râs sincer, fără nervozitate, râsul unui copil care a făcut adineauri cea mai bună glumă din viața sa.

— La drum, pentru numele lui Dumnezeu ! răcnește Bergé. Până la urmă vor înțelege despre ce e vorba.

Cei cinci oameni urcă cu agilitate colina. Ranițele nu mai sunt grele ; Jellicoe își are ochii ținuiți pe cadranul cronometrului fosforescent. La fiecare două sau trei minute constată o nouă explozie.

În vârful colinei, înainte de a se cufunda pe celălalt versant, parașutiștii se întorc și-și contemplă isprava. E de neînchipuit. Tabăra e un imens rug. Umbre furișate și înnebunite aleargă în toate sensurile, în timp ce avioanele din Royal Air Force se îndepărtează. Douăzeci și șase de avioane dușmane au fost nimicite la sol. Pe deasupra, diverse alte materiale au fost sabotate. Bergé strânge brațul lui Jellicoe :

— Au înțeles acolo sus, bătrâne ! Știu că am izbutit ! La Cairo, la Londra, la bordul vaselor din convoi vor afla cu toții în mai puțin de o oră !

— De netăgăduit ! Și nemții nu par încă să fi realizat ce s-a întâmplat. Cred că ar fi bine să străbatem cât mai mult drum înainte ca ei să înțeleagă. Ne vom felicita mai târziu.

Pornesc din nou într-o cadență infernală.

Primele luciri ale zorilor încep să mijească pe când comandoul ajunge la grotă unde-i așteaptă Petrakis. Bergé hotărăște atunci să riște să meargă în timpul zilei. De-a curmezișul munților și a mărăcinișului nu e prea riscant. Orice s-ar întâmpla, e un risc ce trebuie luat. Trebuie să se îndepărteze. Nu spre sud se vor duce să-i caute.

Împ de cinci zile și cinci nopți, parașutiștii vor merge ca niște roboți. Se vor prăvăli de oboseală și vor dormi la întâmplare câteva ore în ascunzișuri sigure pe terenuri împădurite. Locurile unde se găsește apă sunt rare ; setea, foamea, oboseala îi torturează, îi obligă să-și ia riscul de a cerși de-ale mâncării unor țărani care-i iau drept germani.

În zorii zilei, de 19 iunie ținta lor este în cele din urmă atinsă. Din ajun, Bergé și Jellicoe au putut determina cu siguranță poziția lor. Comandoul se află la mai puțin de zece kilometri de satul Vassilika-Anoya, punct de contact stabilit cu un rezistent grec care trebuie să-i conducă pe plaja în apropierea căreia îi așteaptă în cursul nopții

submarinul.

Bergé apreciază că ar fi imprudent să intre în sat în grup. Îi trimite înainte pe Jellicoe și Petrakis. Din clipa în care vor stabili contactul, unul dintre ei se va înapoia pentru a preveni pe ceilalți patru. Toți se vor îndrepta într-acolo la căderea nopții.

Bergé, Mouhot, Sibard și Léostic își încep așteptarea la adăpostul unui mic zid de piatră. Proviziile lor sunt epuizate în totalitate. De douăzeci și patru de ore n-au băut, n-au mâncat nimic Bărboși, cu ochii gata să le iasă din orbite de efort și de oboseală, cu buzele umflate, crăpate, măcinate de soarele și aerul arzător, combinezoanele în fâșii, cu bocancii tăiați în bucăți, cu mâinile acoperite de răni dureroase, cu genunchii și coapsele zdrelite, cei patru parașutiști stau apatici, amorfi, nereușind nici chiar să se bucure de apropiata salvare pe care contează.

Sunt într-o asemenea stare de epuizare și de delăsare încât nici nu aud sosind omul care dădea peste ei. Cel care vine este îmbrăcat mai mult orășenește decât ca un țăran, și nu pare surprins de prezența lor. Vrea să se arate voios, prietenos; surâzând și făcând gesturi, repetă pe un ton întrebător singurul cuvânt englez pe care pare să-l cunoască : „*Paratroop, paratroop*¹ !...”

Omul face un gest care încearcă să ridice un corp care cade din cer. Bergé s-a ridicat, a aruncat o privire circulară, a constatat că grecul e singur.

— A înțeles, domnule maior, scrâșnește printre dinți Sibard.

— Fără nici o îndoială, replică Bergé, și noi nu mai avem interpret.

Își scoate Colt-ul și-l aplică pe pântecul opulent al grecului. Cu mâna stângă îi ordonă să se așeze. Omul nu

¹ Parașutiști, parașutiști !... (N.tr.)

pare speriat ; își păstrează sângele rece, se azvârle într-o limbă păsărească de neînțeles, dar prin gesturi reușește să facă să se înțeleagă că e un prieten, că se oferă să meargă să caute alimente.

Bergé ezită multă vreme. Starea în care se găsesc oamenii săi îl hotărăște să se încreadă în cretan. După o nouă zi de așteptare în această arșiță, vor avea puterea să reia drumul ? Le rămân de străbătut vreo cincisprezece kilometri.

Omul explică pe cronometrul lui Bergé ora înapoierii sale. Strânge mâna parașutiștilor și se îndepărtează, revine la ora 10 dimineața ; aduce dovleci, doi litri de apă și doi litri de vin. Un adevărat festin. Cei patru francezi savurează legumele, își potolesc setea, scot din vinul cretan forțe noi. Nu mai pun la îndoială sinceritatea prietenului lor pe care-l lasă să se înapoieze după călduroase mulțumiri.

Ora 13. Trei parașutiști sunt într-o stare de somnolență. Bergé veghează. Cei doi nemți n-au trecut pe teren descoperit decât în răstimpul unui fulger. Bergé i-a zărit. Acum, cu binoclul, descoperă fără greutate dispozitivul pe care inamicul îl așază în ieșindul stâncii. Sunt prinși în pantă ca șoarecii în capcană. Fără aparentă emoție, Bergé își trezește oamenii. Murmură :

— Suntem curățați ! Canalia asta de grec ne-a dus de nas pentru doi litri de vin și patru dovleci ! Găsiți-vă adăposturi, ne înconjoară prin înălțimi.

Căpitanul armează pistolul-mitralieră, se catără câțiva metri și se târâie în spatele unui smochin. Mouhot, Léostic și Sibard găsesc și ei adăposturi nesigure, își pregătesc încărcăturile.

Purtând câte o pușcă-mitralieră, doi germani sar, cu scopul de a-și așeza arma la adăpostul unei pietre mari. Bergé trage, culcă unul la pământ ; al doilea reușește să fugă, abandonându-și arma. De îndată se dezlănțuie infernul. Puștile-mitralieră dușmane trosnesc, serii de gloanțe sfășie pământul în jurul parașutiștilor. Bergé urlă :

— Nu trageți ! Economisiți muniția ; trebuie să rezistăm până la miezul nopții.

Și el și ceilalți știu că e imposibil.

Léostic răcnește la Mouhot care stă la câțiva metri de el :

— Acoperă-mă, Jacques, încerc să ies.

— Nu ! urlă Mouhot.

Dar tânărul s-a și zvârlit înainte. O rafală îl atinge pe Léostic la înălțimea coapselor. Cade în genunchi și geme :

— Mă doare...

O a doua rafală îi zdrobește pieptul, se rostogolește pe spate cu ochii fixați spre cer. Sângele i se răspândește pe pământul jilav. De două ori articulează : „Mamă... mamă...”

Un firisor de sânge i se prelinge din gură, se unește cu o lacrimă grea care a săpat o brazdă limpede pe murdăria care-i acoperă obraji. Masca morții i-a redat puritatea inocenței pe obrazul de copil.

Sibard plânge. Nu se mai îngrijorează de primejdie, e zguduit de plânsete, bâiguie :

— Pierrot... l-au ucis pe Pierrot.

Bergé își depășește emoția, strigă lui Sibard și Mouhot :

— Nu-i lăsați să se apropie ! Priviți în fața voastră !

Cei trei oameni rezistă până la mijlocul după-amiezii. Timp de mai mult de patru ore interzic orice apropiere, orice mișcare a inamicului. Atunci, cu voce ternă, Sibard anunță :

— Domnule maior, am tras ultimul cartuș...

N-au rămas decât două în Colt-ul lui Bergé, unul în cel al lui Mouhot. Germanii sunt conștienți de situație : de mai multă vreme francezii trag lovitură cu lovitură. Dușmanul se arată mai temerar, prin salturi rapide își strânge menghina. Știe de la început că-i poate nimici pe parașutiști fără să-și ia riscuri inutile.

Bergé și Mouhot întârzie sfârșitul, trag ultimele trei proiectile.

Deodată, răsărit ca un diavol, un soldat german înfige baioneta armei în șalele lui Sibard. Bergé mai încearcă să

fugă, este înconjurat. Mouhot s-a ascuns, dar e descoperit. Indiferent în fața armelor îndreptate asupra lui, Bergé se apropie de trupul lui Léostic și-i închide ochii. Germanii se adună, Bergé constată că sunt vreo cincizeci. E o unitate S.S.

Capitolul 11

Cei trei francezi sunt legați cu mâinile la spate, în cruce. Legăturile le înconjoară gâtul, provocând strangularea la cea mai mică mișcare. Un subofițer arțăgos și brutal îi împinge în centrul unei lungi coloane care se pune în mișcare coborând o potecă.

Bergé, Sibard și Mouhot fac eforturi supraomenești pentru a urma cadența, totuși înceată. De mai multe ori, unul dintre ei se poticnește, cade lat, fără să-și poată proteja căderea ; este ridicat cu lovituri de crosă.

Se târâie trei ore înainte de a ajunge în mica piață a satului Vassilika-Anoya. Soldații S S. îi împing în curtea unei școli, apoi îi obligă să intre într-o mare încăpere dreptunghiulară, sobră și goală, după toate aparențele sala de mese. Într-un colț, culcat pe o masă, soldatul pe care Bergé l-a rănit grav este operat în mod sumar. În unghiul opus, prizonierii disting un birou de lemn grosolan și un scaun.

Un locotenent intră în cameră. Merge cu un pas rapid și ritmat, dă un ordin fără să se întoarcă, fără să arunce vreo privire către prizonieri. La înălțimea mesei se întoarce și, renunțând pe neașteptate la rigiditatea militară se așază pe colțul mobilei, scoate din buzunarul bluzei un fel de tabacheră de unde scoate o țigară lungă, cu capăt aurit, pe care o aprinde cu ajutorul unei brichete de aur. Observă cu atenție parașutiștii prinși în frânghii pe care un soldat îi împinge spre el. Cu voce blândă șoptește un ordin. Pe dată

legăturile le sunt tăiate. Cei trei francezi își mișcă articulațiile, își freacă brațele, încheietura mâinilor și gâtul.

Cu un glas pe care-l dorește suav, ofițerul german interoghează într-o excelentă limbă franceză :

— Unul dintre voi vorbește franceza sau germana ?

Vai ! domnilor nu știu o boabă de limbă engleză.

— Toți trei suntem francezi, tună Bergé.

Neamțul e în mod sincer surprins.

— Soldații lui De Gaulle ?

— Exact.

— Mi-e teamă că asta complică situația voastră. Nu numai că veți fi considerați ca francțirori, dar și ca trădători ai patriei voastre.

— Este un punct de vedere pe care nu-l împărtășesc. În orice caz, vă va fi greu să ne împușcați pe fiecare mai mult de o singură dată.

Ofițerul surâde. Este evident că e încântat de această convorbire, în cursul căreia și-a putut etala perfectă cunoaștere a limbii pe care o vorbesc prizonierii. Reflectează câteva clipe înainte de a relua :

— Mă întreb dacă voi reuși să manifest o trufie asemănătoare dacă într-o zi m-aș găsi în situația voastră. Vreau să sper.

Bergé ezită. Trebuie să riposteze imediat ? Să se facă oare complice acestui dialog ? Se gândește că, la urma urmei, nu va fi rău pentru moralul prietenilor săi.

Răspunde :

— Dacă veți supraviețui ca ofițer S.S., cred că veți avea într-o zi tot răgazul să faceți experiența. Veți putea răspunde atunci la întrebarea pe care v-ați pus-o.

Neamțul izbucnește într-un răs teatral. Se apleacă să scoată un caiet din sertarul mesei; în continuare jovial, întreabă :

— Nume, grad, matricolă ? Presupun că veți refuza să răspundeți la alte întrebări.

— Presupuneți bine. Sunt Georges Bergé, maior în *French Squadron*-ul atașat parașutiștilor S.A.S. și armatei

britanice. Iată-i pe caporalii Sibard și Mouhot.

Pe jumătate malițios, pe jumătate serios, germanul se ridică, se înțepenește în poziție de drepti și lansează :

— Respectele mele, domnule maior. Dumneavoastră și oamenilor voștri vă e foame și sete ?

Pe afirmația lui Bergé, locotenentul dă un ordin: foarte repede sunt aduse pâine, carne conservată și vin. Cei trei francezi se azvârl asupra mâncării. Și-au potolit foamea și setea, când un automobil frânează în curte. Portierele sunt trântite. Aproape imediat toți ocupanții sălii de mese se ridică parcă împinși de același resort. Un maior, urmat de doi căpitani, intră în încăpere. Cu mâna întinsă, cei trei noi sosiți tună : „*Heil Hitler !*” și se îndreaptă spre prizonieri.

Maiorul este un vlăjgan înalt, cu o înfățișare de tăietor de lemne. De la intrare, se lansează într-un monolog vociferant, susținut de o furie deloc prefăcută. Spumegă literalmente, urlă și scoate sunete guturale care răsună pe zidurile tencuite cu ipsos ale încăperii. Vocea liniștită, intonațiile voluntar învăluite în blândețe ale locotenentului care traduce treptat, formează un contrast grotesc.

— Sunteți niște bandiți ! asasini ! francirori ! Maiorul nostru deplânge blândețea plutonului de execuție, consideră că pentru oameni ca voi, pleava societății, e o moarte prea nobilă, regretă că în regulamentele noastre militare nu s-a prevăzut un proces de exterminare care s-ar potrivi mai bine șacalilor, canaliilor pe care le personificați în ochii săi.

Tonul locotenentului care traduce este cel al unei gazde care primește invitați de preț. Neluând în seamă pe maior și adresându-se locotenentului, Bergé replică cu calm :

— Spuneți-i paiaței că-l dau dracului și să nu mă bata la cap !

În mod evident, locotenentul traduce cu totul altceva. În continuare dezlănțuit, ofițerul superior își continuă monologul :

— Maiorul deplânge faptul că nu e însărcinat el însuși să vă execute. A primit ordinul să vă predea la *Luftkommandatur* din Heraklin, care vă cere. Veți fi împușcați acolo. Un tribunal excepțional va fi constituit mâine dimineța în onoarea voastră.

După plecarea maiorului, care se produce la fel de neașteptat ca și sosirea, cei trei francezi sunt din nou legați de astă dată li se împiedică picioarele.

Sunt azvârliți ca niște saci pe platforma unui camion cu prelată. Mereu surâzător, locotenentul se apropie de camion :

— Nu îndrăznesc să vă urez călătorie plăcută, domnului maior. Dar aş vrea să știți că nu împărtășesc opinia șefului meu. Cred că sunteți trei dintre cei mai buni soldați.

Ofițerul german salută cu respect. I-a dispărut orice urmă de malițiozitate. Pentru prima oară pare sincer.

Greoiul vehicul înaintează cu regularitate, fără să se sinchisească de numeroasele imperfecțiuni ale drumului. Fiecare hop îi scutură pe prizonierii legați, fiecare izbitură le provoacă dureri imposibil de evitat.

— Credeți că ne vor împușca mâine, domnule maior ? întreabă Sibard.

— Probabil, prietene, doar înainte de plecare știam riscurile ce ni le-am asumat. Misiunea a reușit, e esențialul. Gândește-te la asta. Mai gândește-te și la Pierrot, îți va da curaj.

Convoiul sosește în cursul nopții la aerodromul de la Heraklion. Prizonierii străbat locul faptelor lor eroice ; pot zări carcasele calcinate ale avioanelor pe care le-au distrus ; apoi sunt zvârliți în celule separate.

E ora 8 dimineța, 20 iunie. Li s-au pus cătușe. Mouhot și Sibard stau pe scaune, cu mâinile așezate pe burtă. Au trecut douăzeci de minute de când Bergé a intrat în sala unde funcționează tribunalul excepțional. Iese ; e așezat lângă oamenii săi.

— Urmează să fim împușcați mâine dimineța în zori,

declară el fără emoție. Dar atenție, e un tribunal de șantajști. Țineți-vă gura la toate întrebările ce vi le pun ! Vă vor promite viața în schimbul informațiilor. Credeți-mă, asta nu va schimba nimic, nu-și vor ține cuvântul.

În fața tribunalului prezidat de un general din Luftwaffe, cei doi francezi rezistă fără să cedeze. Mouhot face pe încăpățânatul, iar Sibard pe tâmpitul. Nemții nu află nimic de la ei. Ca și Bergé, sunt condamnați la moarte.

Timp de aproape douăzeci și patru de ore se pregătesc să moară. Nici o speranță nu mai dăinuie în el, și totuși, dimineața zilei de 21 iunie trece fără ca nimic să se întâmple, nimic altceva decât vizita unui *feldgrau* năuc care le aduce o bucată de pâine și o supă.

În timpul următoarelor zece zile, cei trei parașutiști vor trăi într-o groaznică, atroce, inumană incertitudine, supuși rând pe rând regimului sadic sau binevoitor al unui vrednic de milă duș scoțian. La fereastra celulei vor veni unii să-i liniștească, alții să-i stârnească, promițându-le o execuție imediată. Înaintea fiecărui zori de zi rămân ore întregi în incertitudine, atenți la orice zgomot neobișnuit.

La 2 iulie, cei trei francezi sunt scoși din celule. Nu s-au mai văzut de la ședința tribunalului. Doi soldați îi escortează până la toaletă ; li se distribuie mașini de ras și săpun.

— Credeți că a sosit momentul, domnule maior ? întreabă Mouhot.

— Nu știu mai mult ca tine, dar în orice caz prefer să mor curat și bărbierit.

Li se dă o cămașă și un pantalon decent, o pereche de ghete de pânză. Sunt apoi conduși cu automobilul la marginea taberei, în interiorul unei vile. Într-un salon sobru sunt puși în fața mai multor ofițeri aviatori. Cel mai înalt în grad este un tânăr colonel care ia cuvântul într-o perfectă limbă franceză :

— Așezați-vă, Bergé. Trebuie să vă spun că din cauza dumneavoastră am avut o seamă de necazuri. Sabotajul

vostru mi-a compromis avansarea.

Un maior îl întrerupe în limba germană. Cu un semn din cap colonelul aprobă :

— E adevărat, continuă el în franceză, ni se pare mult mai uman să vă anunțăm înainte de toate că Fuhrer-ul a hotărât să vă grațieze. Vă consideră prizonieri de război și în această calitate sunteți azi aici, la mine.

Pentru prima oară de la începutul calvarului lor, parașutiștii simt că le cedează nervii. Sibard se întreabă dacă nu va începe să plângă.

Convorbirea continuă fără ură. Aviatorii lasă să li se vadă sentimentele față de parașutiști : un amestec de ranchiună ascunsă și de amărăciune față de materialele nimicite, de admirație în fața acțiunii demente și temerare a comandoului a cărui victimă au fost.

În cursul serii, un *Junker 52* îi duce pe cei trei francezi la Brindisi. De acolo, un tren îi duce într-un lagăr de prizonieri, aproape de Munchen ¹.

Pentru ei urma să se deschidă o nouă cale : încercările de evadare. Bergé va eșua. Sibard va reuși mult mai târziu.

Un întreg volum ar fi necesar pentru a povesti în detaliu evadările lui Jacques Mouhot. Va reuși de șase ori să fugă din lagărele cu regimuri din ce în ce mai severe în care e închis. A șaptea oară, de-a curmezișul Germaniei, Olandei, Belgiei, Franței și Spaniei, va reuși să se înapoieze la unitatea sa în Anglia. Adăugând escapada de la Mirecourt, Mouhot totalizează opt evadări din lagărele germane, două treceri în Anglia în calitate de prizonier evadat. Cazul său e unic în analele celui de-al doilea război mondial.

¹ Lord Jellicoe și Costa Pertakis se găseau în satul Vassilika-Anoya când au aflat despre ciocnirea ale cărei victime au fost prietenii lor. Era neîndoielnic că nu puteau face nimic pentru ei. Fără cea mai mică greutate au reușit să întâlnească submarinul care-i aștepta. (N.a.)

Patruzeci și opt de ore înainte de sabotajul de la Heraklion, celelalte șapte unități de comando ale lui Stirling au rezultate mai mult sau mai puțin fericite. Dar laolaltă, acțiunile de sabotaj ale parașutiștilor englezi și francezi au fost destul de eficace pentru a permite convoiului care se îndrepta spre Malta să părăsească Alexandria și să efectueze prima parte a călătoriei, cea care-l pune în afara razei de acțiune a aviației germane cu bazele pe coasta africană, pentru a intra într-o zonă unde doar avioanele de la Heraklion puteau interveni.

Aceste opt operațiuni simultane de comando n-au fost decât preludiul acțiunilor parașutiștilor francezi în Orientul Apropiat. Istoricul parașutiștilor Franței libere expune în câteva rânduri doi ani de suferințe și de eroism.

„Celelale misiuni, sub comanda locotenentului Jordan, au avut rezultate mai mult sau mai puțin fericite.”

„Grupul Jordan, pe aerodromul Siret-el-Chrisba, trădat în ultimă clipă, ratează obiectivul și se găsește împrăștiat în plină noapte, în timp ce două din grupele sale comandate de caporalii Bourmont și Tourneret, respectiv pe aerodromurile de la Derna-Vest și Martuba 3, suportă contralovitura acestei alarme și ratează și ei obiectivele.”

„Într-un loc sau altul vor fi făcuți prizonieri cu toții, din care câțiva la locul de întâlnire prevăzut pentru înapoiere. Cu toată inferioritatea lor numerică (trei parașutiști împotriva unei companii germane) încep lupta.”

„În această învălmășeală confuză, unul singur va reuși o faptă eroică. Ușor rănit, Guichaoua se va duce să incendieze un bombardier pe care depune singura grenadă care-i rămăsese. Apoi, rătăcind fără apă, fără hrană, fără arme, rănit de două ori, va fi găsit patru zile mai târziu, pe jumătate mort de epuizare, la marginea unui drum, de către o patrulă italiană.”

„Singur locotenentul Jordan va regăsi gruparea L.R.D.G. care trebuia să-i aducă înapoi,”

„Trădarea a costat viața a patrusprezece parașutiști.”

„În acest timp, aspirantul Zirnheld împreună cu cei

patru oameni ai săi atacă cu succes Berka III, distrugând șase avioane, în timp ce sublocotenentul Jacquier ataca aerodromul de la Barce. Lipsit de efectul surprizei, el reușește, înainte de a părăsi terenul de aviație, să mineze un depozit de bombe care explodând, va distruge mai multe avioane dușmane.”

„Reveniți la baza Siwa, parașutiștii francezi sunt din nou lansați să atace aerodromurile de la Fuka 19, apoi Fuka 16. Alte două terenuri de lângă El-Daba suferă asalturile furioase ale parașutiștilor. În zilele de 21 și 22 iulie ei organizează un atac de mare anvergură asupra aerodromului Sidi-Haneich, apoi, în septembrie, un raid asupra portului Benghazi care va dura o lună.”

„Aceste acțiuni au avut drept rezultat nenumărate sabotaje, și mai ales pierderea certă a șaptezeci de avioane dușmane.”

„Acest ciclu de operațiuni se sfârșește mai cu seamă printr-o serie de misiuni și sabotaje de căi ferate și de atacuri asupra convoaielor în Tripolitania și Tunisia. Misiune grea care va fi eficace dar costisitoare, în cursul căreia francezii pierd pentru a doua oară pe comandant, căpitanul Jordan, și pe colonelul Stirling, făcuți prizonieri.

De aceea, marele cartier general al Fuhrer-ului a dat următorul ordin :

Trupele S.A.S. făcute prizoniere vor fi de îndată încredințate celei mai apropiate unități a Gestapoului. Acești oameni sunt foarte primejdioși.

Prezența în orice sector a trupelor S.A.S. trebuie imediat semnalată. Vor fi exterminate fără milă.

Semnat : Adolf Hitler

PARTEA A TREIA

ZIUA D-1

Capitolul 12

S-a întors, „Ciungul”...

Nu sunt necesare mai multe de unul sau două minute pentru ca, din gură în gură, știrea să se răspândească în tabăra secretă de la Fairford. Greoaia Rover de culoare bej spălăcită traversează aleile nisipoase fără să încetinească. „Ciungul” are de-acum un picior în afară, înainte ca mașina să frâneze în fața barăcii comandamentului. Se precipită înăuntru, indiferent la salutul santinelor.

— S-a întors „Ciungul”, domnule locotenent.

— Când mi te adresezi să spui „Maior”, i-am văzut trecând automobilul, mulțumesc.

Sergentul-șef preferă să nu răspundă nimic. Iese. Când ușa s-a închis, ridică din umeri și se înapoiază în clădirea subofițerilor. De-a lungul barului sunt vreo zece care-l întreabă din priviri.

— Nu vă ambalați, nu știu nimic.

— I-ai spus locotenentului că „Ciungul” a venit ?

— L-am văzut venind. N-am aflat decât un lucru, că atunci când trebuie să te adresezi lui Marienne, vorbind de „Bătrân”, trebuie să spui : .Maiorul.

Pierre Marienne stă în picioare la fereastra cămăruței strâmte care-i servește de birou. Se întreabă dacă avea dreptate să-l ia din scurt pe sergent. În această tabără cine oare nu-l numește pe maiorul Bourgoin „Ciungul” ? Pe deasupra, Bourgoin acceptă totuși această poreclă cu o anumită cochetărie.

Pierre Marienne, locotenent în al 4-lea batalion de infanterie al Aerului alipit S.A.S.-ului britanic. Treizeci și

patru de ani. Un metru optzeci. Uscățiv, drept, intransigent, tăios, desăvârșit. Ochi negri, pielea închisă la culoare, păr negru. Oamenii săi nu l-au văzut surâzând niciodată. De doi ani batalionul trăiește într-un ritm de infern din cauza antrenamentului care obosește oamenii până la ultimele limite ale forței omenești. Pentru companie, Marienne e și mai dur. Locotenentul vrea mai mult, întotdeauna mai mult. Și ceea ce vrea nu e fără rost. Pierre Marienne este obsedat de o speranță pe care o făurește și-o transformă încetul cu încetul în certitudine : să fie primul care în momentul debarcării să fie lansat în Franța.

Este ora 11 dimineața, 1 iunie 1944. Marienne nu știe deocamdată că pentru statul major această zi a luat numele de „D-4”. Așteaptă, cu ochii ațintiți asupra barăcii în care l-a văzut pe Bourgoin precipitându-se. Batalionul este de aproape o lună consemnat la Fairford. Interdicție absolută pentru ofițeri ca și pentru oameni să aibă cel mai neînsemnat contact cu exteriorul. Au înțeles cu toții că aceste măsuri excepționale nu pot avea altă explicație decât iminența debarcării. Așteptarea nu este mai puțin îngrijorătoare și penibilă, atmosfera apăsătoare și înflăcărată.

Plecarea din ajun la Londra a Ciungului, unde a fost convocat la statul major al generalului de brigadă Mac Leod, nu fusese decât un secret știut de toată lumea. Întoarcerea sa suscită o curiozitate legitimă și pasionată.

În cele din urmă, telefonul sună la Marienne. Locotenentul recunoaște vocea gravă și tăioasă a Ciungului. Se silește să răspundă cu moderație :

— La ora prânzului, am înțeles. La ordinele dumneavoastră, domnule maior.

Pune jos receptorul, constată umezeala mâinilor, apoi își recapătă controlul. Câteva luni mai înainte, un maior parașutist britanic și-a croit un frumos succes în urma unei vorbe de duh, de un gust îndoielnic, în privința maiorului Bourgoin pe care tocmai îl întâlnise :

— Acest ofițer francez are până într-atât fizicul funcției sale, declarase el la popota taberei lui Auchinleck, încât e de-a dreptul indecent. Sunt convins că a pus să i se taie brațul drept pentru a-și întregi personajul. A avut dreptate, e superb, grandios, impresionant. Mă face să mă gândesc la căpitanul Achab, eroul din *Moby Dick*. Bineînțeles, Achab avea amputat un picior, dar în afară de acest detaliu...

— Aveți dreptate, i-a replicat cu asprime un căpitan francez, Bourgoïn aleargă și el după o balenă albă, dar această balenă este victoria Franței, și noi îi urăm cu toții ca acțiunea sa să aibă un rezultat mult mai fericit decât cel al lui Achab.

Când Marienne intră în încăperea comandamentului, îl găsește pe Bourgoïn în picioare, în spatele biroului său. Talia înaltă și spatele masiv sustrag vederii hărțile pe care ofițerii convocați caută să le zărească. Mâneca sa goală este prinsă în centironul combinezonului. Și-a pierdut brațul în Tunisia, dar asta nu i-a stăvilit cu nimic elanul : maiorul a învățat să facă război cu mâna stângă. Cu toată infirmitatea sa, a rămas un uriaș impresionant. La dreapta sa stă adjunctul, căpitanul Puech-Samson ; la stânga, căpitanul Leblond.

Locotenenții Botella, Deschamps și Deplante au intrat în urma lui Marienne. Bourgoïn le arată scaunele și taburetele ; el singur rămâne în picioare. Vorbește savurând efectul :

— Debarcarea este desemnată prin numele de cod „D.Day”¹. Pentru noi va fi ziua D. Ne aflăm în D-4, ceea ce înseamnă că aliații vor încerca să pornească invazia în patru zile. Marienne, Deplante, Deschamps și Botella veți fi parașutați în D-1.

— Așadar, în noaptea care va preceda primele valuri, domnule maior ? întrerupe Marienne.

¹ D. Day : nume de cod dat zilei de 6 iunie 1944 când a început debarcarea. (N.tr.)

— Întocmai.

Cei patru ofițeri fac eforturi să nu lase să le izbucnească entuziasmul.

— Misiunea noastră va fi să asigurăm un maximum de securitate pe plajele de debarcare ?

— De astă dată n-ai nimerit-o, Marienne. Debarcarea urmează să aibă loc în Normandia. Dumneata vei sări în Bretania. Misiunea dumitale este să pregătești parașutarea totalității batalionului care, noapte de noapte, vi se va alătura în grupe mici până la D+10. Misiunea noastră este în același timp imprecisă și simplă : de a bloca forțele inamice cantonate în Bretania. Să împiedicăm prin toate mijloacele deplasarea germanilor spre Normandia. Între Morbihan și Côtes-du-Nord ei dispun de minimum o sută cincizeci de mii de oameni, în majoritate trupe de elită. Noi trebuie să hărțuim, să-i facem să creadă că acțiunea noastră constituie preludiul unei noi debarcări care, de altfel, nu e deloc exclusă.

— Și Rezistența, domnule maior ?

— Inexistentă, după informațiile engleze. E mai mult de un an de când a fost risipită și nimicită. În schimb, se pare că vom putea conta nouăzeci și nouă la sută pe populația civilă. Este o contribuție care e departe de a fi neglijabilă : veți putea recruta și înarma voluntari, și eventual să-i instruiți.

— Admițând că totalitatea batalionului se va uni în Bretania, vom fi cel mult patru sute de oameni pentru a imobiliza o sută cincizeci de mii !

— La ce te-ai așteptat ? Ați fost antrenați pentru așa ceva.

5 iunie 1944. Quadrimotorul *Stirling 1* a decolat de la Fairford la ora 21 și 50 de minute. După cinci minute un al doilea avion de același tip l-a urmat. În primul, grupele locotenenților Marienne (șapte oameni) și Botella (șase oameni) : avionul trebuie să lanseze grupul lui Marienne în Morbihan, apoi, la înapoiere, pe cel al lui Botella în Côtes-

du-Nord. Același consemn pentru al doilea *Stirling* : locotenentul Deplante și oamenii săi vor fi parașutați în Morbihan, iar locotenentul Deschamps și ai săi în Côtes-du-Nord.

Grupul Marienne înglobează trei radiotelegrafiști : Sauvé, Etrich și Jourdan precum și pe Krysik, caporalul Bouétard și sergentul-șef Raufast.

Cei șapte parașutiști știu că sunt primii. Americanii trebuie să sară o oră mai târziu în Normandia. Punctul de lansare al francezilor a fost ales după fotografiile aeriene. N-au nici un fel de informații precise asupra locurilor de concentrare a forțelor inamice. Parașutiștii sunt în plin necunoscut și norocul va juca un rol de nouăzeci la sută. Obiectivul esențial al misiunii este de a informa Londra prin radio, astfel ca salturile ulterioare ale tovarășilor lor să se efectueze cu o marjă cât mai mare de siguranță.

— Sosim pe litoralul nordic al Finisterului, *your home, fellows*¹.

Însoțitorul englez a trebuit să urle pentru a se face auzit de toți. Parașutiștii răspund prin zâmbete crispate, schimbă priviri între ei. Amestecul de îngrijorare și exaltare care-i sugrumă din momentul decolării este fixat pe obrazul lor. Trăiesc cea mai frumoasă noapte din viața lor, dar nu ignoră că poate fi și ultima.

Din fundul aparatului s-a ridicat sergentul-șef Raufast ; stingherit de harnașament și de instabilitatea avionului, se apropie cu stângăcie de Marienne. Locotenentul este așezat cu bărbia la înălțimea genunchilor. Îl privește insistent pe Raufast, care stă în picioare în fața lui, ținându-se cu mâna stângă de cablul central. Sergentul are un aer atât de emoționat încât Marienne se întreabă ce i s-a putut întâmpla. Raufast scoate din buzunarul vestei un portțigaret de argint ; articulează cu greutate :

— Domnule locotenent...

¹ Casa voastră, prieteni. (N.tr.)

Ar fi vrut să spună mai mult, dar nu reușește. De altfel e inutil. Oamenii lui Marienne au cu toții privirea ațintită asupra șefului lor. Marienne surâde, deschide portțigaretul. Au mai rămas șase Players. Locotenentul scoate una, o aprinde cu ajutorul brichetei, apoi scoate din buzunar un pachet început și, cu grijă, așază țigările înăuntru.

Acest portțigaret de argint i-a fost oferit locotenentului Marienne de oamenii săi cu prilejul recordului mondial de viteză pentru salt grupat cu parașuta, pe care împreună l-au smuls americanilor cu un an în urmă. Portțigaretul are gravate semnăturile participanților. Câteva luni mai târziu, în urma refuzului colectiv al companiei de a continua antrenamentele istovitoare, Marienne a înapoiat cadoul, declarând :

— Fiindcă așa stau lucrurile, raporturile pe care le vom avea de acum înainte nu-mi mai permit să păstrez această dovadă a prieteniei noastre. Începând de azi trebuie să mă considerați doar ca șeful vostru, asta-i tot.

Astăzi, câteva clipe înainte de marea aventură a zilei D-1, gestul lui Raufast, delegat de toți, consimțământul lui Marienne care pusese adineauri fără ezitare portțigaretul în buzunar, reășezase la locul lor relațiile dintre ei.

Capitolul 13

Dintr-un salt ușor pisicul sare pe coapsele lui Alois. Corpolentul neamț doarme, inconfortabil așezat pe un scaun de lemn. Pisoii zgârie tunică obezului, se cațără pe umărul său, miaună, își freacă fruntea de gâtul său gros. Alois se trezește. Instinctiv se întoarce spre cele două paturi de campanie pe care sforăie Meiners și Frammler. E liniștit: cei doi oameni nu și-au dat încă seama că adormise în timpul turului său de gardă. Alois își consultă ceasul din buzunarul vestei : este ora 23 și 25 de minute. Se ridică cu greutate ; cu ajutorul lămpii electrice caută sticla cu

Calvados în care n-au rămas pe fund decât două degete de alcool gălbui. Alois le înghite. A băut un litru de la orele 6 după-amiază, adică mai puțin ca de obicei. Se duce la dulap, scoate o a doua sticlă, pe care o așază aproape de scaun. Apoi toarnă puțin lapte într-o farfurioară pe care o va pune în ungherul pisiului.

La sosirea în Bretania, cu nouă luni în urmă, când s-a înapoiat de pe frontul din Rusia, Alois a descoperit țuica de cidru, calvadosul francez ; a fost vărsat în unul din cele două batalioane ale Wehrmacht-ului constituite în principal din bolnavi, de ulceroși (cazul lui Alois) și de bolnavi de urechi (cazul lui Meiners și Frammler, care sunt surzi în proporție de 80 la sută). Cei trei oameni sunt afectați observatorului de la Plumelec, care nu e de altfel decât o fostă moară scoasă din uz, situată pe o colină rotundă care domină micul sat breton. Misiunea lor : să observe și să raporteze. De aproape un an n-au observat și n-au raportat nimic.

Sunt trei inși cumsecade, și sătenii aproape că i-au adoptat. Glumesc cu plăcere cu ei, îi aprovizionează cu țuică, un pic de lapte și câteva ouă pe care le schimbă pentru zahăr, ciocolată și tutun.

Alois se așază din nou la postul de observație, își șterge binoclul cu o batistă murdară. Observă fără entuziasm peisajul inundat de clarul de lună, apoi își lasă binoclul pe burtă, pune mâna pe o nouă sticlă și înghite cu lăcomie un pahar plin. Ațipește din nou.

Zumzetul uniform al avionului care se apropie zburând foarte jos nu-l scoate din toropeală. E pe cale să adoarmă greoi când tresare. E o ruptură în ritmul motoarelor, care-l face să-și revină instantaneu în fire. Are impresia că motoarele s-au oprit în mod brusc, apoi realizează că ele continuă să se învârtască, dar, într-o cadență foarte înceată. Alois nu înțelege nimic ; iese, soarbe din ochi cerul, încearcă să zărească avionul și nu reușește. Își coboară privirea. În acea clipă i se pare că visează. Abia la câteva sute de metri distanță de locul unde se află, corolele uriașe

a șapte parașute se leagănă alene în noapte. Alois nu le numără ; e convins că a văzut vreo sută ; se repede în interiorul morii, își scutură camarazii, urlă :

— Parașutiști ! Sute ! Poate chiar mii ! Începe invazia ! Treziți-vă, a început invazia !

Frammler și Meiners se trezesc anevoios. Nu înțeleg nimic din vociferările exaltate ale lui Alois. Și ei au adormit îndobitociți de alcool ; fac amândoi același gest, cel de a fixa la urechile lor amplificatoarele individuale cu baterie, grație cărora reușesc să înțeleagă sunetele aproape normal.

— Liniștește-te Alois, ce tot vorbești ?

— Parașutiști ! Foarte aproape de noi ! I-am văzut căzând ! Cu miile ! A început invazia.

Frammler se ridică, își trage pantalonii cu bretele largi, trece în inspecție sticlele cu calvados, constată cantitatea de alcool înghițită de Alois și începe să râdă cu lacrimi.

— *Schnaps ! Fallschirm-Jaeger ! Calvados ! Paratroop !*¹

Râsul lui Frammler face ecou ; așezat în indispensabili, Meiners se lovește pe coapse repetând proteste :

— *Schnaps ! Fallschirm-Jaeger ! Calvados ! Paratroop !*

Alois îl prinde pe Frammler de braț, îl trage afară pe pragul ușii. Noaptea este fluidă, senină, limpede. O briză ușoară suflă dinspre mare, amestecând parfumul iodat din larg cu cel al humusului stepei. Liniștea este absolută, nu există nici cea mai mică mișcare suspectă. Însuși Alois pare împietrit de liniște ; totuși e sigur că n-a fost victima unei halucinații.

Frammler se înapoiază liniștit, pune mâna pe sticla de Calvados, o așază în dulap, pe care-l închide cu cheia. Alunecă cheia sub perna patului său de campanie și se culcă nepăsător.

— Faci o tâmpenie, Alois ! îi zvârle Frammler. Dacă descoperă că îți îmbeți mutra în timp ce ești de gardă, te

¹ Rachiul ! Parașutiști ! Calvados ! Parașutiști.

vor muta, și să nu contezi pe noi spre a te susține. Să ții minte că te-am prevenit.

La mai puțin de doi kilometri, la tabăra provizorie a „cazacilor”, santinela nu înțelege nimic din torentul gutural de sunete grăbite care face să răsunе receptorul. Cu toată uniforma ce o poartă, omul nu vorbește boabă germana. Resimte destule greutateți să se exprime în limba natală, rusa. Totuși, după tonul înspăimântat și insistența brutală a lui Alois, santinela se hotărăște să-și ia răspunderea de a-l informa pe locotenent.

Sublocotenentul Herman Hass se trezi nervos. Cu latul palmei l-a împins violent pe rusul care-i zgâlțâie umărul. Omul era gata să cadă. S-a dat înapoi trei metri, fără ca gestul ofițerului să-l fi tulburat. Face semne grotești cu mâna, face să se înțeleagă că e vorba de telefon. Hass se ridică - când e de serviciu doarme întotdeauna îmbrăcat - și iese din cort. În treacăt, scuipe la piciorul rusului.

Hass urăște și disprețuiește trupa a cărei comandă i-a fost încredințată. Face parte din divizia 343 de infanterie, subordonată celui de-al 25-lea corp de armată. Divizia a furnizat vreo treizeci de ofițeri care au fost însărcinați să încadreze elementele armatei Vlasov ¹ sosită de curând în Bretania : șase sute de ucrainieni și opt sute de georgieni, toți prizonieri sovietici care s-au alăturat naziștilor.

Hass îi consideră ca oameni preistorici, niște trădători, niște ucigași, niște animale. Tună și fulgeră împotriva acestui comandament ce i s-a încredințat. Cei o sută cincizeci de „cazaci” de care răspunde îndură toanele sale dușmănoase fără să înțeleagă nimic. Ei se mulțumesc să încalece, să jefuiască fermele, să violeze și să asasineze dacă e cazul. Nu această conduită îl scandalizează pe bătrânul sublocotenent. La urma urmei e război, și a văzut

¹ Vlasov, general care și-a trădat patria sovietică trecând în solda naziștilor. (N.tr.)

altele și mai rele. Ceea ce-i rănește susceptibilitatea de ofițer de carieră ieșit din mijlocul trupei e că acești „cazaci” le săvârșesc fără ordin. Ei improvizează, și regula stabilită e ca el să închidă ochii. Cavaleriștii ruși sunt prețioși statului major, care-i acoperă, știind că într-o zi vor putea servi drept scut spre a fi sacrificați.

— Bine, încetează să urlî, îl anunță Hass pe Alois. Venim, dar te previn : dacă ai visat, te dau pe mîna rușilor să te halească.

Hass închide telefonul și urlă :

— Adunarea !

Cu tot vacarmul și greutatea armelor și explozivelor, parașutiștii grupului Marienne au atins ușor și în liniște pămîntul. Din *Stirling* săriseră în ciorchine. Au aterizat doar la câțiva metri unul de altul.

Înainte plecării făcuseră cu toții același jurămînt : „Primul nostru gest va fi să sărutăm pămîntul Franței”. În acțiune l-au uitat. Sunt cuprinși de automatismul repetat de atâtea ori în timpul antrenamentelor : să îngroape în primul rînd parașutele pentru a face să dispară orice urmă de trecere a lor prin acel loc. Apoi se regrupează fără greutate, cu ajutorul unor minuscule sfere luminoase. Marienne a înțeles pe dată că erau victimele unei erori de lansare. Își numără oamenii și șoptește :

— Containerul ?

Nimeni n-a zărit containerul. Probabil că englezii nu l-au lansat destul de repede, ceea ce reprezintă un mare dezastru. Conține șaptezeci și cinci de milioane în bancnote și material sanitar. Dar mai cu seamă, dacă nemții îl descoperă, el va trăda nu numai prezența parașutiștilor, dar în același timp intențiile lor și anvergura operației ce o vor desfășura.

— Trebuie să-l găsim, declară Marienne. Krysik și Raufast, veniți cu mine. Radiotelegrafiștii și Bouétard nu se mișcă din loc. Așteptați-ne.

Cei trei oameni se îndepărtează în direcția unei păduri a cărei lizieră se zărește ; cei patru se rânduiesc în careu, la doi metri distanță unul de altul. Se alungesc, atenți la cel mai mic zgomot.

Primul care sesizează cavalcada este Bouétard. Cei patru parașutiști încearcă puștile-mitraliere și revolverele, își pregătesc grenadele. Își dau repede seama că din toate părțile sosesc călăreți care-i încercuiesc. Se aud în mod distinct glasurile.

— Nu vorbesc germana, afirmă Etrich, trebuie să fie dialectul breton.

— Nu fi prost, sunt soldați ! Și după câte știu, nu există o armată bretonă.

Dintr-un salt, Jourdan ajunge la Etrich. A sărit ca o felină, dar a fost zărit. O rafală sfășie pământul la câțiva centimetri de picioarele lui.

Toți patru răspund instantaneu.

— Suntem prinși ca niște șoareci, urlă Sauve. Emițătoarele !

Parașutiștii își întorc armele spre emițătoarele radio și le ciuruie de gloanțe. Pentru a dobândi un unghi de tragere cât mai precis, Bouétard s-a ridicat. Nepăsător în fața dușmanului care-l încercuiește, nu are alt gând decât să distrugă emițătoarele. Este atins de o rafală în coapse, de un glonte în umăr ; cade pe spate. Ceilalți continuă să interzică orice apropiere timp de aproape o jumătate de oră. Trag până la ultimul cartuș ; apoi aruncă grenadele ; în cele din urmă își scot din teacă pumnalul.

— Dacă ne predăm, poate că îl vor îngriji pe „bătrânul”, sugerează Etrich.

În timpul luptei, caporalul Bouétard, zis „bătrânul”, a suferit în tăcere. N-a scos nici cel mai mic geamăt. Și totuși a rămas conștient. Cei trei tovarăși ai săi își scot cuțitele, aruncă armele devenite nefolositoare și așteaptă.

„Cazacii” se apropie cu prudență, le ordonă prin gesturi să-și ridice brațele. În același timp, un georgian voinic se apropie cu indiferență de Bouétard, constată fără nici un

menajament rănilile. Apoi, cu o nepăsare uimitoare, scoate un pistol automat, îl încarcă cu calm sub privirile rănitului și-i trage de foarte aproape un glonț în mijlocul frunții.

Hass se precipită, îl lovește pe rus, vociferează fără să se facă înțeles nici prin limba pe care o vorbește nici prin atitudine. Mai mulți soldați fac mare haz de incident.

Până la urmă, sublocotenentul german reușește să-și restabilească autoritatea după ce a urlat în gura mare. Grație lui n-au fost executați pe loc Jourdan, Sauve și Etrich ; vor fi duși și considerați ca prizonieri de război. Și tot grație lui, caporalul Bouétard va fi înmormântat decent a doua zi.

Caporalul Bouétard a murit la 6 iunie la ora 0 și 25 de minute. E, de netăgăduit, prima victimă aliată a debarcării : soldatul american din divizia de parașutiști 101, căruia i s-a decernat în mod oficial această onoare postumă urma să cadă în Normandia cu o oră și treizeci de minute mai târziu.

Capitolul 14

Când au auzit salva de focuri de armă, Marienne, Krysik și Raufast se găseau doar la câteva sute de metri depărtare. Instinctul a luat-o înaintea prudenței și a logicii militare ; au făcut cale întoarsă pentru a încerca să vină în ajutorul camarazilor lor. Fără să fie zăriți, au putut, din fericire, să evalueze numărul agresorilor și să admită în același timp că intervenția lor n-ar fi avut nici un efect. Au plecat din nou în noapte, cu inima zdrobită.

Marienne sesizează totuși reticența tăcută și pasivă a lui Raufast și Krysik. Fără să-și încetinească mersul, șoptește :

— Credeți că-mi face plăcere să-mi părăsesc camarazii ? Nu puteam face nimic. Nu se așteaptă de la noi acte de curaj gratuite, ci eficacitate și rezultate. N-avem dreptul să ne lăsăm uciși, băgați-vă asta în cap.

— N-am spus nimic, domnule locotenent, mormăie Krysik. Vă urmăm.

După o oră întreagă de goană nebună, cei trei parașutiști reușesc să ajungă la malul unui curs de apă. Marienne nu îndrăznește să aprindă lanterna, care i-ar fi permis să determine pe hartă locul în care se aflau. El presimte că e vorba de râul Claie. Încearcă în minte să-l determine. O vagă imagine de fotografie aeriană îi vine în minte și se hotărăște să traverseze.

Râul nu e mai lat de zece metri, dar apa e ca gheața. Apa urcă până la pieptul celor trei oameni care-și duc ranița și armele deasupra capului. Ajunși pe celălalt mal, își reiau goana tăcută, traversează o pădurice, se cațără pe un deal. Profită de un nor care acoperă luna, pentru a trece în fugă un câmp cultivat, apoi din nou urmează o pantă împădurită.

Timp de trei ore urcă fără să schimbe un cuvânt, economisindu-și suflul. Marienne se încredințează instinctului său ; ceilalți doi îl urmează orbește, convinși că e vorba de un plan dinainte stabilit.

E aproape ora 5, o lumină palidă anunță ivirea zorilor. Marienne încremenește ca un prepelicar : la cincizeci de metri în jos tocmai a zărit o fermă. E o clădire lungă, cu ziduri de pământ, o casă fără stil care pare așezată în nămol. Dacă ar fi venit cu cincizeci de metri mai la stânga sau mai la dreapta, s-ar fi găsit pe teren descoperit. Dar locul de unde tocmai au zărit clădirea este împădurit, stufos, le permite să se ascundă și să observe.

Vântul bate dinspre fermă ; pot șopti fără să riște să fie auziți. Marienne își șterge binoclul și cercetează cu atenție, pândește vreo mișcare. Krysik și Raufast se lipsesc de șeful lor care, după o clipă, se întoarce spre ei :

— Se găsesc afară șase cai legați de căpăstru. Au zăbale și pături pe spinare, e curios...

— Ce găsiți atât de straniu că se găsesc șase cai într-o fermă, domnule locotenent ?

— Nu sunt cai de tracțiune : s-ar zice că sunt cai de călărie. Oricum, e cu totul bizar să fie afară în zori, și am impresia că sunt nădușiți.

— Cavaleria germană e motorizată, observă Raufast.

— Știu, dar trebuie să așteptăm. Acești cai mă pun pe gânduri.

Nimic nu se întâmplă până la ora 6 și jumătate. E acum plină zi. Primul care zărește oamenii care ies din fermă e Krysik. Marienne se precipită pe binoclul său.

— Aștia sunt nemți !

În mod vizibil, soldații sunt beți, ei se împleticesc în noroi. Doi dintre ei duc o damigeana, ceilalți patru sunt încărcăți cu diverse provizii. Vorbesc zgomotos, din abundență, își așază prada în saci de pânză care atarnă pe crupa cailor. Un soldat urinează, un altul se îndreaptă cu un pas nesigur spre staulul de vite, în care pătrunde. Din interior se aude un zgomot de alergare amestecat cu râsete și cu guițatul porcilor îngroziți. Al doilea soldat se îndreaptă la rândul său spre staul ; cu o mână își scoate pumnalul însângerat de pe o rănă, cu cealaltă își încheie din nou nasturii șlițului.

Din staul urcă urletul caracteristic al porcului căruia i se taie beregata. Cei doi oameni reapar. Fiecare din ei ține de câte o labă de dinapoi un purcel de lapte care mai mișcă încă. Sângele se răspândește în șuvoi din gâtleejul retezat al animalului, mânjind cizmele soldaților înainte de a îmbiba solul noroi. Încă viu, porcul dispăre într-un sac. Cu o agilitate surprinzătoare, cei șase soldați urcă apoi pe cailor, pe care-i încălecă fără șa și scări. În cele din urmă, jefuitorii se îndepărtează în trap mic.

Parașutiștii francezi sunt împietriți de spaimă.

— Nu mi-am făcut o asemenea idee despre armata nazistă, constată Krysik.

— Într-adevăr e curios, aprobă Marienne. Nu la jaf m-am gândit, ci la cai și călăreți.

Mai trece încă o oră. Cei trei parașutiști așteaptă și observă. Totul pare să fi intrat în normal. Nu constată decât forfota unei familii de țărani într-o fermă care se trezește.

— Trebuie să mergem acolo, decide Marienne.

— Toți trei, domnule locotenent ?

— Mă duc singur.

— Dacă permiteți, domnule locotenent, eu sunt cel care mă voi duce.

— Am zis că eu mă duc, i-o retează cu asprime Marienne. Amândoi mă veți acoperi în caz că voi avea necazuri. Dacă e ceva mai grav, o ștergeți.

— Astă-noapte ne-am străduit să urmărim consemnele, domnule locotenent. Trebuie să continuăm. Știți bine că n-aveți dreptul să vă luați acest risc.

Marienne a fost prins pe picior greșit. Aprobă cu o mișcare a capului, își pune mâna pe umărul lui Raufast în semn de asentiment.

Raufast si-a lăsat ranița. Și-a încărcat Coltul, ridică piedica de siguranță, dar lasă să-i atârne arma la capătul brațului. Nu vrea să arate nici un semn de agresivitate, merge cu pas domol, face eforturi să rămână calm, să dea impresia de nepăsare.

Zărindu-l, fermiera rămâne încremenită pe loc. Doi oameni se alătură pe pragul ușii. Unul e bătrân, celălalt abia un adolescent. Ajuns la doi metri distanță, Raufast se oprește :

— Mai sunt germani înăuntru ? întreabă el cu un glas frânt de emoție.

— Suntem singuri, răspunse omul în vârstă.

Raufast respiră în mod fățiș. Pune piedica de siguranță a pistolului și-l bagă în toc. Bretonii îl privesc cu insistență, uluiți, privesc această uniformă necunoscută și nu îndrăznesc să creadă...

— Sunteți francez ? întreabă cu prudență bătrânul.

— Da, domnule.

Bătrânul ezită. Raufast înțelege că nu îndrăznește să întrebe : „Veniți din Anglia ?” sau „Ce fel de francez sunteți

?” Cu toate acestea, trebuie ca unul sau altul să-și ia riscul de a da cărțile pe față. Bătrânul îi vine în ajutor.

— Un adevărat francez ?

Raufast se destinde. Surâde.

— Cred și sper, domnule. Vin din Anglia.

— În acest caz, un parașutist ! mormăie bătrânul. Un parașutist !

Înaintează cu un pas vlăguit ; mâinile sale aspre strâng încheietura mâinii lui Raufast. Întâi ezită, apoi îl îmbrățișează pe soldat. Fără să-i fie rușine, lasă să-i alunece lacrimi grele prin perii cenușii care-i acoperă obrajii prost bărbieriți.

— Intrați, îi zice femeia, intrați repede, trebuie să vă fie foame.

Raufast se gândește la mama sa. Pe neașteptate înțelege că se află în Franța și că e binevenit. Se lăsă condus spre o masă mare : este sugrumat de emoție, profund tulburat de această ambianță. Dintr-un chepeng în pământ, femeia și fiul ei scot niște pateu, un bulgăre de unt, o bucată de pâine, o sticlă de cidru și, firesc, Raufast mănâncă. Un minut mai devreme, simpla idee de a mânca i-ar fi răvășit inima, și-acum savurează cu deliciu felurile de mâncare simple al căror gust îl uitase de patru ani.

Cu timiditate, puțin rușinat să tulbure festinul oaspetelui, bătrânul întreabă :

— Sunteți singur ?

Raufast se ridică de parcă s-ar fi trezit dintr-un vis.

— Pentru numele lui Dumnezeu ! Locotenentul ! E ascuns pe înălțime cu un altul. Nu mă mai gândeam la camarazi. Mă duc după ei.

— Lăsați. E mai prudent să se ducă nepotul meu ; să n-aveți grijă ; îi va găsi.

Precedați de băiețandru, Marienne și Krysik intră în încăpere câteva minute mai târziu. Sunt înhățați de fermieră și bătrân, constrânși să mănânce și să bea. Numai după aceea, Marienne poate pune întrebări.

— Îmi puteţi determina amplasarea fermei voastre pe hartă, domnule ? Mi-e teamă că ne-am rătăcit.

— Sunteţi la mica fermă arendată din Saint-Jean - Brevelay, explică bretonul. Aici e, precizează el cu un deget noduros pe harta pe care Marienne a desfăşurat-o.

Marienne înţelege, stabileşte eroarea lansării, constată drumul pe care l-au parcurs în timpul nopţii.

— Nu e posibil ca soldaţii germani pe care i-am văzut azi dimineaţă să mai vină ?

— Nu sunt germani, explică fermierul, sunt „cazaccii” din armata Vlasov, cum se denumesc. Nişte bandiţi, dar rareori sunt văzuţi de două ori în aceeaşi zi. Puteţi rămâne aici, vă vom ascunde cât timp va fi necesar.

— Vă mulţumesc, dar nu putem rămâne. Trebuie să încerc să fac joncţiunea cu un alt grup.

— Nu poţi pleca fără ghid, băiatule, căci vă veţi rătăci cu toţii, aşa că am să vă însoţesc.

Pentru prima oară intervine fermiera.

— Cu sărmanele tale picioare, tăticule, crezi oare că te duci aşa, într-un fel de plimbare, să cutreieri câmpul ? E treaba lui Eugène, o ştii bine.

Cu amărăciune, bătrânul pare să realizeze că a îmbătrânit.

— Păi, sigur că Eugène, pe el îl priveşte treaba asta, bâlbâie el cu ezitări.

— Eugène ? întrebă interesat Marienne.

— E fiul lui Maurizur, explică fermiera. Face să sară trenurile în aer, face pe rezistentul.

— Trebuie găsit Eugène, aprobă locotenentul.

— Yves, vei lua bicicleta şi te vei duce la Plumelec. Dacă nu e acasă, îl găseşti pe câmp sau la cafeneaua din Plumelec Spune-i că vreau să-l văd cât mai repede cu putinţă, dar nu spui nimic altceva ; mai ales să nu scoţi o vorbă despre soldaţii francezi, ai înţeles ?

Copilul se grăbeşte să plece. E conştient că realizează primul lucru important din viaţa sa.

Eugène Maurizur n-are mai mult de douăzeci și doi de ani, dar temperamentul său năvalnic și exaltat l-a îndreptat de la sine spre Rezistență. Degajă din el o căldură comunicativă și o constantă bună dispoziție. În ținut se spune despre el că are gură mare ; în Rezistență, șefii săi găsesc că vorbește prea mult ; de mai multe ori a fost vorba să fie exclus. Numai că, pe teren, tânărul patriot dovedește un sânge rece uimitor, un curaj fără limită care entuziasmează oamenii care-l întovărășesc. De altfel, nici un francez nu ignoră apartenența sa la armata clandestină, iar germanii pe care-i întâlnește și cu care glumește bucuros îl consideră un bufon inofensiv.

Tânărul Yves nu-l găsește pe Eugène Maurizur nici acasă nici pe câmp. În această dimineață ploioasă de 6 iunie 1944, rezistentul se află realmente în bistroul din Plumelec.

Șase mese, o tejghea, o sală în spate, care e și bucătărie, cafeneaua din Plumelec se aseamănă cu toate cafenelele din satele Franței.

Cu toată ora matinală (nu e încă ora 10), sunt adunați în această dimineață, în mod cu totul imprudent, vreo douăzeci de oameni. Ca de obicei, Eugène alimentează discuția. Încearcă să transmită unui auditoriu lipsit de căldură entuziasmul său.

— Dacă vă spun că am auzit cu douăzeci de minute în urmă ! Sute de vapoare, mii de avioane, o întreagă armată ! Vor fi mâine aici, așa că veți fi constrânși să credeți !

— Nu te stârni, Eugène, răspunde un țăran îndesându-și pipa cu un fel de amestec de iarbă și tutun. Nici nu vrem altceva decât să te credem, dar am ascultat la 9 dimineața Radio Paris și n-au spus o vorbă. Dacă ar fi adevărat, ar trebui să dea și ei o lămurire oarecare.

Istovit peste măsură, Maurizur ridică din umeri. Se întoarce către patron.

— Haide, în definitiv eu sunt cel care plătesc. Scoate șampania !

Cârciumarul refuză cu o mișcare a capului.

— Nici vorbă, Eugène ! Voi scoate șampania atunci când va fi momentul, și nimeni nu va trebui să mi-o plătească !

— Ah, dar sunteți cu toții niște catări, acum e momentul, pentru numele lui Dumnezeu...

Omul cu pipa intervine cu calm :

— Gândește-te un pic, Eugène. Nemții mai sunt aici, pot trece să ne vadă. Ce vor gândi văzându-ne că bem șampanie la 9 dimineața ?

Eugène se așază din nou, învins de argument. Toate privirile se îndreaptă spre ușa care tocmai s-a deschis. Tânărul Yves își face o intrare timidă, jenat de numărul celor din față și liniștea care s-a făcut pe neașteptate. E pentru prima oară că vine la cafea, și prezența sa insolită suscită curiozitatea. Stingherit, copilul se îndreaptă spre Maurizur. Ar fi vrut să fie natural, dar se bâlbâie și se roșește :

— Dom'le Eugène, bunicul ar vrea să vă vadă.

— Și ce-i cu asta, flăcăule, nu e cazul să faci mutra asta de mireasă în noaptea nunții ca să-mi spui așa ceva. Ce vrea de la mine bătrânul Lorris ?

În râsetele tuturor, băiețandru devine stacojiu.
Minte :

— Nu știu nimic.

— Spune-i că am să trec pe seară când mă duc acasă.

— Trebuie să vii acum, dom'le Eugène, e urgent.

O scânteie trece prin mintea lui Maurizur ; înțelege pe neașteptate că se petrece un lucru important. Totuși, din reflex, nu ridică tonul.

— E vaca probabil, care fată, aș paria.

— Asta e, se justifică puștiul cam prea repede.

— Ai bicicleta ?

— Da.

— Bine, mergem.

Om și copilul rulează în tăcere până la drumul vicinal care duce la Saint-Jean-Brevelay. Atunci, prin câteva lovături repezi de pedală, Maurizur îl ajunge din urmă pe băiețandru.

— Spune-mi, Yves, știu la fel de bine ca și tine că nu e nici o vacă la voi la fermă care fată acum. Acum, că suntem singuri, îmi vei spune de ce m-a chemat bătrânul.

— Am promis să nu spun nimic, dom'le Eugène.

— În fața celorlalți, dar mie, numai mie...

Copilul nu mai rezistă. Se oprește, descăleca de pe bicicletă și își ia un aer conspirator. După ce și-a rotit privirea în jur, șoptește :

— Avem o mulțime de parașutiști la fermă.

— Englezi ?

— Nu francezi.

— Îți bați joc de mine ?

— Îi veți vedea în cinci minute, dom'le Eugène.

Când Maurizur intră în fermă, rămâne o clipă înlemnit pe pragul ușii. Privirea lui trece de la unul la altul, ca și cum ar fi vrut să se convingă că nu visează văzându-i pe cei trei parașutiști. În cele din urmă articulează :

— În numele lui Dumnezeu ! Și dobitocul ăla care n-a vrut să scoată șampania !

La câțiva kilometri mai departe, pe celălalt mal al râului Claie, locotenentul Henri Deplante, împreună cu cei șase oameni ai săi lansați din al doilea *Stirling*, se târăsc acum, după ce au aterizat în bune condițiuni : parașutiștii s-au regrupat fără dificultăți, aparatele de emisie și materialele sunt nevătămate. Dar eroarea de lansare a fost enormă, aproape doisprezece kilometri, și locotenentul Deplante, ca și Marienne, nu știu unde se află. Grupul său cuprinde trei radiotelegrafiști : Paulin, Charbonnier și Bally, un subofițer, adjutantul Chilou, un caporal, Pams.

La liziera unei păduri, cei șase parașutiști sunt bine camuflați ; ar trebui să dai peste ei ca să-i descoperi. Pams a sărit cu o cușcă agățată de gâtul său ; conține trei porumbei călători destinați să asigure legătura în caz de defecțiune sau de distrugere a emițătoarelor. La îmbarcare, la tabăra din Fairford, inseparabilul său prieten Robert

Croenne, cu toată furia lui că n-a făcut parte din primul val, îi adusese un pachet legat îngrijit.

— Să-l deschizi în avion, bătrâne, spusese el cu simplitate, și pe curând. Reține-ți o cameră cu sală de baie și cu vedere spre mare la Carnac. Și lasă-ne și nouă câteva fete !

— Pentru cameră îmi dau acordul, a replicat surâzând Pams.

În avion a constatat că pachetul conținea o cutie cu mazăre verde și un bilețel : „Cu porumbeii și câteva bucățele de slănină pentru împănat veți putea da un banchet !”

Chircit în tufișul său, Pams toarnă în cușcă un pumn de grăunțe.

— Încetează să îndopi aceste gănganii. Nu vor mai avea putere să zboare, scrâșnește sever locotenentul Deplante.

— Am Londra, întrerupe Paulin.

Atent, cu casca pe urechi, notează. Pe măsură ce scrie, oamenii se adună pentru a citi. Neliniștiți, ei urmează cu atenție înaintarea precisă a creionului.

— Alo, Pierre ! alo, Pierre... N-am nici un mesaj pentru voi. Iată știrile : azi-dimineață, din zori, forțele aliate au debarcat pe coasta normandă. Operațiunile se desfășoară favorabil. Curaj ! Trăiască Franța !

— De astă dată e adevărat ! E adevărat ! lansează Deplante.

— Nu ne spune unde ne aflăm, nici unde se găsește grupul Marienne, remarcă Chidou.

— Pentru momnet, să așteptăm ora de transmisie. Apoi vom hotărî.

La zece fără cinci, Paulin, Bally și Charbonnier pregătesc emițătorul. Paulin lansează mesajul. Locotenentul Deplante scrie o dublură destinată primului porumbel.

„*Out Station two to Home Station* - aterizare bună la zece kilometri - stop - Marienne lipsește de la întâlnire - stop -

regiune calmă - stop - Așteptăm până dimineața la ora 8 - DEPLANTE.”

Dublura mesajului este trecută în inelul porumbelului. Pams mângâie pasărea, murmură cu veselie;

— Uite, colo, bătrâne, călătorie plăcută ! Te duci direct la Fairford, la biroul maiorului Bourgoin. Dar, înainte de a intra, să bați politicos la fereastră dacă nu vrei să te certe.

Cu un gest ceremonios dă drumul porumbelului, care dă câteva lovituri din aripă spre a-și regăsi echilibrul și se așază pe pământ. Cu pași mici, sprinteni, pasărea se înapoiază în cușcă și ciugulește grăunțele care s-au împrăștiat în jur.

A doua încercare este la fel de infructuoasă. Porumbelul își ia zborul și se duce să se cocoteze pe o ramură, pe care rămâne în tihnă. Parașutiștii îi aruncă pietre, sfărâmă crengile, fac gesturi cu brațele, la care pasărea se arată la fel de indiferentă. Deplante nu e nemulțumit ; e convins că mesajul prin radio a trecut cu bine, și incidentul destinde atmosfera, înveselește oamenii care râd și fac tărăboi.

— Porcărie de gânșanie, azvârle Pams, știi ce riști ? Refuz de supunere în serviciu comandant ! Consiliul de război ! Douăsprezece gloanțe în cap ! Și, pentru a începe, vom face o tocană ; am păstrat mazărea verde. Sunteți de acord, domnule locotenent ?

— Sunt împotriva principiului de ostatici, răspunde Deplante cu tonul cel mai serios din lume.

— Puneți-vă la adăpost ! Vine cineva, strigă Chilou.

O turmă de oi se întinde de-a lungul drumului care șerpuiește în jos, la vreo douăzeci de metri de refugiul lor ; două fete tinere o urmează, cu o nuielușă în mână.

— Niște ciobănițe, constată Deplante. Nu vă mișcați ! nu se știe niciodată. Lăsați-le să treacă ; nu au cum să ne descopere.

Parașutiștii se alungesc, observă printre crengile joase și prin hățiş încântătorul tablou.

— Sunt bine făcute, șoptește Bally.

În timp ce turma își continuă mersul lent, un câine de vânătoare corcit s-a înțepenit în urmă ; mârâie înăbușit, apoi, pe neașteptate, o șterge drept înaintea spre ascunzătoare, lătrând cu înverșunare. Descoperă oamenii, se oprește la un metru într-un concert de mormăieli de nemulțumire și de scheunat furios.

— Dacă i-am da o bucată de zahăr ! sugerează Paulin.

— Vino aici, Poilu ! strigă o ciobănită, intrigată.

— Încearcă.

Radiotelegrafistul înaintează cu prudență, cu zahărul așezat în palma mâinii sale ; câinele mârâie, descoperindu-și caninii.

Parașutistul bate în retragere. Pams încearcă altceva.

— Oh ! drăguțul de câine ! Vino aici, Poilu ! hai, culcă-te... Vino-ncoace, frumosul meu cățel.

Câinele înaintează mânios, gata să muște.

— Încetează s-o faci pe nebunul, Pams ! îi zice Deplante. Nu mai avem altceva de făcut decât să ieșim.

Ciobănițele se apropie, Deplante se ridică și le strigă :

— Chemați câinele înapoi, domnișoarelor. Nu vrem să vă facem nici un rău. Nu vă fie frică !

Prima ciobănită și-a pus mâna pe gura deschisă ; e paralizată de frică ; cealaltă păstrează un calm relativ, fără să piardă oamenii din privire, ea reușește să facă câțiva pași și să-și liniștească câinele, pe care-l prinde de zgardă. Sunt necesare mai multe minute ca aceste două tinere fete să înțeleagă cine sunt acești ciudați soldați, apoi cer să fie lăsate să se înapoieze la fermele lor. Deplante se găsește în fața unei dileme, realizează repede că trebuie să aibă încredere în cel două ciobănite care jură pe Fecioara să nu spună nimic de întâlnirea lor.

Cu mai puțin de o oră mai târziu, parașutiștii constată că nu și-a respectat jurământul. Își fac apariția doi țărani, care se îndreaptă direct spre ascunzătura lor. Sunt surâzători, joviali, poartă o traistă plină cu de-ale mâncării.

— Nu vă îngrijorați, anunță cel mai în vârstă, tatăl nostru s-a dus să caute pe un om din Rezistență, ne vor ajunge din urmă curând.

La ora 6 după-amiază, Pams semnalează pe altcineva care se apropie, apoi recunoaște foarte repede pe Marienne și pe Krysik care sosesc, conduși de Eugène Maurizur.

— Vă duc pe toți la ferma din Pelhue, declară Maurizur. Pentru moment veți fi în siguranță. Apoi vom decide.

Prima joncțiune este stabilită : un grup de vreo zece parașutiști a stabilit contactul cu Rezistența din Morbihan.

Capitolul 15

În Côtes-du-Nord lansarea a fost mult mai precisă. După saltul lui Marienne și a grupului său, locotenentul Boltella a rămas la trapa avionului. A descoperit Bretania inundată de lumina lunii pe care aparatul *Stirling* o survola de la sud spre nord, apoi foarte repede a recunoscut peisajul caracteristic din uriașele fotografii : pădurea Duault, pâraul, serpentina clară a drumului întortocheat care pătrunde între Saint-Nicodème și Kerouzerien. Mâna pe umărul său nu-l surprinde mai mult ca presiunea și „Go !” care-i ordonă să sară. Precizia este desăvârșită. În spatele său, sergentul-șef Litzler, sergentul Payen, sergentul Nicol, Schermesser, Richard, Urvoy, Téron, radiotelegrafistul Devize și mezinul, elevul marinar Prigent.

Din al doilea aparat au sărit, de asemenea fără incident, locotenentul Deschamps și oamenii săi. Joncțiunea celor două echipe a avut loc, cum s-a prevăzut, în noapte, la liziera pădurii de la Duault.

Pădurea Duault se întinde pe vreo cincisprezece kilometri în lungime, între Kergrist-Mouelou și Saint-Servais ; densitatea copacilor și vegetația sunt atât de mari, încât fiecare metru pătrat constituie un adăpost. După informațiile confuze comunicate înainte de plecarea lui

Botella din Anglia în ce privește Rezistența bretonă, pădurea din Duault servește drept loc de adăpost unei trupe întrucâtva organizată de francțirori și partizani.

Timp de patruzeci și opt de ore, parașutiștii vor vagabonda în pădure, cu prudență, în căutarea lor. Singurul incident de semnalat între 6 și 8 iunie va fi entorsa ce și-a făcut-o sergentul-șef Litzler la aterizare. Singurele activități ale grupului vor fi schimburile de mesaje cu statul-major de la Londra.

Radiotelegrafistul Géo Chamming va transmite cu regularitate la Londra mesajele redactate de Botella. E un tânăr delicat și reținut, cu trăsături fine, cu privirea întunecată. Cu toată consonanța britanică a numelui său, el este francez. La aterizare a rămas suspendat de un copac, și s-a văzut obligat să taie cu pumnalul suspenta parașutei pentru a se elibera și a se putea uni din nou cu grupul său.

În ajunul zilei de 7 iunie, Londra a anunțat că va expedia un transport masiv de parașutiști în noaptea de 7 spre 8 iunie. O sută de camarazi de-ai lor trebuie să se unească cu primul val.

Tabăra parașutiștilor este stabilită în pădure, la mai puțin de un kilometru de ferma Ker Hamon. De când se trezesc, oamenii sunt pătrunși de umezeală și nu îndrăznesc să facă focul. Tabăra se găsește la câțiva metri de o potecă de-abia vizibilă. Locotenentul Botella e ocupat să refacă pansamentul care strânge glezna sergentului Litzler ; rănitul se strâmbă de durere. Elevul marinar Prigent este cocoțat într-un copac, pândind orice mișcare suspectă. Ceilalți stau mai mult sau mai puțin confortabil pe jos, ronțăind biscuiți, curățându-și armele.

Din locul unde se află cocoțat, elevul marinar Prigent se agită, imită piuitul prepeliței. Toate privirile converg spre el. Cu degetul indică o direcție, apoi cu indexul și cu degetul mijlociu formează un V.

— Doi înși se apropie, traduce Botella. Ascundeți-vă. Elevul marinar coboară cu agilitate de pe cracă.

- Germani ? întreabă locotenentul.
- Nu, civili. Da unul din ei poartă o armă.
- Probabil rezistenți, dar fiți atenți.

Cotul potecii. Cei doi oameni înaintează în liniște, nu par a se teme orice ar fi. Într-adevăr, unul din ei poartă în bandulieră o pușcă veche de vânătoare. Atunci când ajunge la înălțimea parașutiștilor, Botello strigă cu calm :

— Stop. Stați pe loc. Și-acum apropiați-vă, cu mâinile în sus.

Oamenii se execută cu supunere. Unul din ei e aproape un copil, celălalt e și el foarte tânăr.

— Cine sunteți ? întreabă Botello.

— Bine, dar dumneavoastră ? replică cel mai vârstnic în zeflemea.

— Eu sunt cel ce pun întrebări, îl repede cu asprime Botello.

— Eu îs Charlot. Prietenul meu e Jojo, răspunde surâzând flăcăul.

— Ajunge, n-o mai face pe caraghiosul ! întrerupe Litzler. O s-o iei pe cocoasă dacă ăsta cauți

— Oh ! e-n regulă, arde-o ! Nu se vede ce suntem, nu ? Suntem rezistenți, facem parte dintre franctirori, se împlinesc patruzeci și opt de ore de când vă căutăm. Așa că, acum când ne-am întâlnit, n-o să ne halim, nu-i așa ?

— Așezați-vă, voi doi. Aveți hârtii de identitate?

— Sunteți curcani sau parașutiști ? Desigur că n-avem hârtii ! Asta mai lipsea.

— Numele, vârsta, profesiunea ? continuă Botella.

— Moreau Charles, douăzeci de ani. Lucrez la Paris, în uzină, dar sunt din Pontivy. El e Jojo, are șaisprezece ani, trudește la Nantes.

— Bine, unde vă sunt șefii ?

— Oh ! știți, șefii noștri fac ca noi, se ascund în pădure. Ne adunăm cât mai rar posibil.

— Sau, mai bine zis, nu aveți deloc șefi, nu aparțineți de nici o organizație și vă jucați amândoi de-a soldații !

Charlot schimbă tonul, e mâhnit că a fost atât de ușor demascat.

— Ascultați, domnule locotenent, există o organizație, F.T.P.-ul. Și apoi mai sunt în pădure vreo douăzeci de băieți ca noi : franctirori la franctirori. Ceilalți ne tolerează, am dezertat de la S.T.O.

— De ce nu vă înrolează ? Probabil că au motivele lor.

— N-au arme să ne dea. Priviți pușcocile noastre, sunt din Evul Mediu. Ei zic că mai mult i-am încurca, dar s-au împlinit șase luni de când trăim în pădure, o cunoaștem bine, vă putem servi drept ghizi.

— Ne puteți ajuta să-i întâlnim pe șefii din F.T.P. ?

— I-auzi ce tâmpenie ! Suntem aici pentru asta.

Grație lui Charlot și Jojo se face în cursul serii joncțiunea între franctirori, partizani și parașutiști. Botella este surprins de buna organizare, și disciplina trupei. La ora 23 totul este pregătit pentru a primi al doilea val care va fi parașutat. Baza din pădurea Duault a primit numele de cod „Samwest”.

De la anunțarea debarcării din Normandia, maiorul Fueller nu mai părăsește sala de lucru. Și-a instalat postul de comandă într-o casă mare izolată, la doi kilometri de Belle-Isle-en-Terre. Doarme pe un pat de campanie, își mută mereu telefonul, să-l aibă la îndemână. Cu toată vârsta și gradul său, asumă doar provizoriu responsabilitatea celei de-a 71-a divizii de infanterie a Wehrmacht-ului. Depinde de generalul Koltitz care, de la Guingamp, dirijează în totalitate al 74-lea corp de armată.

Fueller n-a împlinit patruzeci de ani. O rană câpătată pe frontul de est i-a blocat pentru totdeauna articulația genunchiului drept ; cu toate astea, a păstrat o alură marțială. Cu toate că șchiopătează, îi accentuează mersul de automat. Pereții încăperii sobre sunt acoperiți de fotografii și hărți ale regiunii ; un panou întreg este consacrat pădurii de la Duault. Această pădure îi obsedează somnul tânărului maior german.

Nu îndrăznește să trimită patrulare, căci informațiile privind forțele Rezistenței care-l preocupă sunt imprecise, contradictorii, agravate în ultimele patruzeci și opt de ore de un zvon : parașutiștii aliați s-ar fi alăturat în pădurea Duault forțelor Rezistenței.

Generalul Koltitz tocmai a telefonat de la Guingamp. Fueller aude în ureche zbieretele fonfe ale șefului său :

— Zvârliți foc cu tot ce aveți ! Distrugeți copacii, dar scoteți-mi afară din gaura lor această bandă de șoareci ! Am destule griji în nord ca să nu mai fiu otrăvit și de copiii înarmați cu praștii. Aveți mână liberă, Fueller. Și eu vreau să aud pentru ultima oară că se vorbește despre acest blestemat morman de lemne !

Copii înarmați cu praștii ? Poate că-i posibil, dar Fueller are îndoieli. În orice caz, acum nu mai are de ales. Va transmite ordinul de care-i era silă, își va descărca responsabilitatea asupra omului pe care-l disprețuiește. Se duce la ușă și cere santinelei de gardă să-l cheme pe adjutantul-șef Munch.

Resentimentul maiorului față de Ernst Munch e reciproc. Adjunctul Munch este un blond cu ochii spălăciți, cu tenul ca ceara, cu buze subțiri. Lipsa mare de cadre i-a permis să formeze și să comande o companie pe care a făurit-o după imaginea sa. Și-a ales singur oamenii : toți niște ucigași.

Munch stă în poziție de drepti. Privirea sa vagă și arcuirea buzelor sale subțiri sunt suficiente spre a trăda puțină stimă ce o are pentru șeful său. Fueller nici nu se sinchisește de părerea subofițerului, mai curând încearcă să se justifice pentru el însuși.

— Ordinele generalului Koltitz mă constrâng să vă încredințez asanarea pădurii de la Duault. Plecați imediat, și raportați-mi de două ori pe zi.

— Am mână liberă, domnule maior ?

Fueller se întoarce, își adâncește privirea în parc; ghicește surâsul subofițerului în spatele său. Nu îndrăznește să stea cu fața spre el, să-l înfrunte, și se

gândește că este a doua lașitate a sa din această dimineață.

— Aveți mână liberă, articulează el în cele din urmă.

O mașină cu tracțiune pe față, revopsită în culoare căcânie, trece prin Callac. Șoferul este abil, conduce foarte repede, dar cu multă siguranță. De vreo zece kilometri a părăsit cele trei camioane care transportă compania Munch.

În spatele tracțiunii, Munch se lăfăie alături de sergentul care-l secondează. În față, lângă șofer, un francez de vreo treizeci de ani - subofițerii îl numesc Joseph - nu pare în apele lui în rol de trădător. Entuziasmul convingerilor sale s-a degradat vizibil de la anunțarea debarcării aliate. Dar mai ales Munch i-a făcut adineauri o porcărie. Timp de două ore, la Belle-Isle-en-Terre, l-a făcut să lase să-i scape numele tuturor suspectilor din satul Duault. În schimb, germanul i-a promis lui Joseph că nu va participa la expediție. Dar o dată numele comunicate, adjutantul a izbucnit în râs. În clipa în care Joseph se pregătea să plece, l-a apucat fără nici un fel de menajament de braț și l-a târât până la mașină.

— De ce ți-e teamă ? glumi el cu cinism. Doar lupti alături de cei puternici, nu-i așa ?

Joseph era cunoscut de toți la Duault, și dacă vreodată roata s-ar întoarce, pielea lui n-ar mai valora două parale. Văzând trecându-i pe dinaintea ochilor drumul pe care-l cunoștea metru cu metru, Joseph făcea eforturi să-și scoată din minte acest gând incomod.

La Duault, sinistrul balet începe o dată cu sosirea trupei. Casele sunt vizitate și jefuite ; oamenii sunt răniți cu lovituri de crosă ; geamuri, mobile, uși sunt sfărâmate. Munch nu-și oprește oamenii dezlănțuiți decât pentru a-și pune întrebarea :

— Unde sunt teroriștii ?

Întregul sat păstrează tăcere. Nimeni nu știe nimic. Oamenii strâng din dinți sub lovituri ; femeile asistă în tăcere la demonstrația de teroare.

— Iau cu mine ostatici, declară Munch în cele din urmă. Voi reveni mâine. Dacă nici unul din voi nu se decide să vorbească, ostaticii vor fi împuşcați.

Sunt aleși, la întâmplare, șase oameni. Fără să ezite, urcă în camioane.

În cursul dimineții, la câțiva kilometri depărtare, s-a produs un incident minor în sine, dar care se va dovedi tragic în consecință.

Câțiva soldați din trupele germane de geniu au fost însărcinați să balizeze drumurile vicinale de-a lungul lizierei pădurii. Activitatea soldaților a fost observată de un rezistent din F.T.P. care, în mod firesc, a întors pancartele după trecerea soldaților, cu scopul evident de a-l înkurca pe dușman. Și tocmai acest drum s-a hotărât să-l urmeze Munch pentru a ajunge la Maël-Pestivien, unde a dat întâlnire restului companiei sale, care, ea, va urma axa Callac-Saint-Servais.

Este, ora 18 și treizeci de minute și plouă torențial. Amăgit de stâlpii sabotati, mașina hurducă într-un drum noroios și se înfundă în inima pădurii. În spate, Munch vociferează împotriva șoferului său care nu poate face nimic : să facă acum cale îtoarsă este imposibil. În cele din urmă, Munch zărește o fermă.

Ferma se numește Ker Hamon.

În interior, patru parașutiști și doi rezistenți se încălzesc la un foc de lemne. Din prudență, Munch a dispus ca mașina să fie oprită la vreo treizeci de metri, și vuietul ploii acoperă zgomotul motorului.

Cei doi subofițeri și-au scos pistoalele. Cu o mișcare bruscă ei deschid ușa și rămân înmărmuriți. Se așteptau la orice în afară de a găsi soldați aliați în uniformă. În loc să profite de avantajul ce li-l dă arma în mână, ies pe ușă și aleargă ca nebunii spre mașină.

Foarte repede se pornesc focurile de armă din fermă. Munch se lungește în noroi ; sergentul se întoarce și golește încărcătorul pistolului automat, permițând adjutantului să

se ridice. Ud learcă, murdărit de noroi, Munch se prăvălește în mașină. Șoferul e paralizat de surpriză ; sergentul pune mâna pe un al doilea pistol și-și continuă tirul. Joseph tremură ca o frunză și se ghemuiește pe scaunul din față ; în mod stupid, începe să strige după ajutor.

Mașina pornește. Munch își trece furia și umilirea suferită asupra lui Joseph ; îl apucă de păr și-i izbește de mai multe ori capul de parbriz. Sângele șiruie din nasul și arcadele sprâncenelor sparte ale francezului.

— Riscați să spargeți parbrizul, domnule adjutant, remarcă cu calm sergentul.

Munch îi dă drumul lui Joseph, care se prăbușește ca o cârpă și începe să plângă. Abia atunci adjutantul pare să-și revină în fire și să priceapă cele întâmplate.

— Parașutiști englezi ! Pădurea mișună de parașutiști englezi. Erau mai mult de douăzeci în această fermă.

— Erau doar patru, rectifică flegmatic sergentul.

Mașina adjutantului-șef Munch și-a regăsit drumul. Tocmai a trecut prin Le Bourgneuf și rulează pe un drum plin de hopuri în direcția Kerviou, unde va întâlni șoseaua departamentală. Ploaia a încetat. Germanii se încrucișează cu un țăran care din prudență se dă în lături pentru a lăsa să treacă mașina.

— Oprește ! ordonă Munch șoferului.

Munch coboară, își scoate pistolul-mitralieră. Mai mult intrigat decât speriat, țăranul pune jos cazmaua, se sprijină cu amândouă mâinile de mâner, Munch îi trage, de la o distanță foarte mică, patru gloanțe în cap, apoi urcă din nou în mașină și spune cu simplitate :

— Dă-i drumul !

Sergentul ridică din umeri, indiferent.

Capitolul 16

Ziua D+4. Lansarea de întăriri militare s-a efectuat fără piedici. Parașutiștii s-au împrăștiat în grupe mici prin pădurea Duault ; li s-au alăturat cei din F.T.P. Baza Samwest este pusă sub comanda căpitanului Leblond care a fost parașutat în ajun.

Incidentul de la ferma Ker Hamon a declanșat îngrijorarea ; Leblond și Botella au interzis oamenilor lor să se apropie de fermă. Rugați să părăsească împrejurimile, fermierii de la Ker Hamon, un cuplu de bătrâni, au refuzat cu mult curaj.

Vai ! Ei întrețin un primitiv foc de lemne, dețin ceva alimente, câteva sticle de vin și de cidru.

Calmul din ziua de 9 iunie incită un grup de parașutiști și de partizani să meargă să, se încălzească și să se recreeze în atmosfera ospitalieră a familiei bretone.

Sunt patru parașutiști : caporalul șef Taupin, rezerviștii Werry, Bourdon și Ruelle ; partizanii sunt doi : Henri Ruppert și Nicolas.

Este ora 7 dimineața și cele trei camioane ale companiei Munch s-au oprit, la adăpost, la cinci sute de metri distanță de fermă. Vreo sută de oameni se desfășoară în tiraliori, încercuind ferma și, pas cu pas, o prind în clește. Așază în baterie mitralierele grele.

În interior, soldații și fermierii iau micul dejun, Bourdon și Taupin își încălzesc coapsele cu spatele întors la șemineu.

Pe neașteptate, mitralierele germane improașcă la întâmplare ; gloanțele fac țândări geamurile, sfășie lemnul ușii, lasă o dără de găuri în pereții proaspăt tencuiți. Marele bufet breton vibrează, se cutremură sub rafale ; o ușă se desprinde, cade peste Nicolas care, ca și ceilalți, s-au aruncat la pământ ; vesela sfârâmată se împrășteie într-un zornăit cristalin.

Werry este primul care reacționează, determină poziția uneia din mitraliere, amorsează două grenade pe care le zvârle printr-una din ferestre. Ceilalți se năpustesc,

răspund prompt armelor grele prin scurte rafale de pistol-mitralieră.

Parașutiștii rezistă mai mult de o jumătate de oră, economisind muniția, diminuând treptat, din minut în minut, cadența tirului lor. Primul este ucis Nicolas de un glonț care l-a lovit drept în frunte. Atins de trei glonte, caporalul-șef Taupin continuă să tragă ; primește încă patru gloanțe, cade pe spate, mai trăiește zece minute. Werry primește un glonț în coapsă, Bourdon și Ruelle sunt răniți la umăr și sold. Fermierii sunt morți.

Afară, Munch ordonă încetarea focului. O liniște grea face loc infernului, nici un semn de viață nu mai parvine din fermă. Un grup de șase soldați este desemnat și înaintază cu prudență. Munch îi urmează la distanță de un metru. Germanii îi descoperă pe cei trei parașutiști care au supraviețuit ; înoată în sânge, au tras până la ultimul cartuș, au aruncat ultima lor grenadă. Munch jubilează : trei prizonieri, e nesperat. Cu o brutalitate afectată examinează rănilor. Când se apleacă asupra lui Werry, care-și făcuse un garou la coapsă, e surzător.

Din toate puterile, Werry își zvârle piciorul rănit și-și atinge ținta. Adjutantul face o strâmbătura, își duce mâinile la organele genitale ; rupt în două, alb ca varul, se prăbușește de durere și de furie. Se zvârcolește câteva timp pe pământ, apoi durerea se diminuează, se ridică, și cu o lovitură de pumnal taie garoul lui Werry. Eliberat din strânsoare, sângele apare pe țesătura de pânză grosolană a pantalonului și se întinde într-o pată opacă.

Munch își urlă ordinele, cei trei răniți sunt trași afară. În timp ce patru soldați ies în fugă, un infirmier pansează rănilor lui Ruelle și Bourdon, apoi se apropie de Werry. Munch îl oprește cu un gest.

— Lasă-l pe ăsta să crape ! Să crape ! Voi avea destulă bătaie de cap cu ceilalți doi să-i interoghez.

Infirmierul se supune.

Cei patru soldați se înapoiază aducând opt canistre de benzină. La un gest al lui Munch, ei intră în fermă și

împrăştie combustibilul fără să se preocupe de trupurile care zac în poziția în care au căzut.

Pe neașteptate, Munch își ajunge din urmă oamenii, pune mâna pe o canistră pe jumătate plină, se apropie de Werry care agonizează, dar care și-a păstrat cunoștința. Când soldații ies la rândul lor din fermă, Munch își încarcă un *Sturm-Gewehr* și golește încărcătorul pistolului-mitralieră asupra fermei, care ia foc ca un braț de vreascuri uscate.

Apoi, surâzător și cu calm, varsă restul benzinei din canistră pe trupul lui Werry. Parașutistul nu-și pleacă privirea, nu lasă să-i scape nici cel mai mic geamăt când lichidul se răspândește pe coapsă și alunecă de-a lungul ranei.

Munch face un semn. Doi oameni îl ridică pe Werry, ținându-l de sub brațe și de picioare. Se apropie de văpaie și balansează trupul rănitului, făcându-l să descrie o mișcare în semilună. În cele din urmă îi dau drumul. Trupul se aprinde înainte să fi atins solul.

Ruelle și Bourdon au asistat, neputincioși, la supliciu. Mai mulți soldați nemți și-au întors privirea ; unul dintre ei cade în patru labe și vomită.

Munch urlă ordinul de retragere. Ruelle și Bourdon sunt duși în direcția camioanelor, țeava unui pistol- mitralieră le sfâșie rinichii.

Botella și cei șapte oameni sunt la mai puțin de un kilometru de Ker Hamon când primele focuri de armă se fac auzite.

Ca tehnician, locotenentul a evaluat pe loc tirul inamic, numărul aproximativ al agresorilor, locul atacului. Parașutiștii săi s-au destins ca niște resorturi, gata să intervină.

— E ferma, declară Botella, se află acolo cel puțin o companie, toate astea pentru un cuplu de bătrâni.

— Domnule locotenent, întrerupe Litzler, mi-e teamă că se găsesc acolo și patru băieți de-ai noștri.

— Cum ! Doar am interzis accesul !

— Știu, domnule locotenent, dar Taupin a plecat împreună cu trei oameni și doi partizani ; mi-a spus că se duce să se aprovizioneze cu alimente și se înapoiază fără întârziere. Am încercat să-l fac să-și schimbe hotărârea și m-a tratat ca pe o fată fricoasă. Trebuie să mergem imediat, domnule locotenent ! Vor fi măcelăriți !

— Și sugerezi să ne lăsăm masacrați împreună cu ei pentru a pune totul în ordine ! urlă Botella. Ați devenit cu toții niște smintiți. Sunt aproape trei ani de când vă antrenează pentru acțiune și vă comportați ca niște cercetași înapoiați mintal. Prin actul lor de nesupunere, acești patru cretini pun în joc viața a vreo sută de camarazi de-ai lor și, ceea ce e mai grav, rezultatul misiunii noastre. Dacă se salvează, îi voi traduce în fața consiliului de război.

— Totuși, mergem acolo, domnule locotenent.

Botella își schimbă atitudinea, amărăciunea se transformă în furie.

— Știți bine că dacă ar exista o șansă dintr-o mie aș încerca-o ! Tot ce putem face e să întindem nemților niște capcane pe drumul de întoarcere. Dacă stau destul de mult, poate vom avea vreme să plasăm dispozitivul.

Botella desfășoară pe pământ o hartă și se lasă în genunchi.

— Iată ferma, explică el. Presupun că germanii sunt motorizați, prezența armelor grele o confirmă. Așa că au urmat în mod obligatoriu acest drum pentru a ajunge la fermă și să o încercuiască. În mod logic, tot pe aici se vor înapoia. Mă duc aici, la liziera pădurii. Două mitraliere bine plasate și efectul surprizei trebuie să fie suficient să producă o sfântă harababură. Litzler, te vei plasa aici : dacă germanii se retrag, pe aici vor trece.

— Sau pe acolo, domnule locotenent, remarcă Litzler îndreptând vârful degetului său pe o linie a hărții.

— Ai dreptate. Înainte de a-ți ocupa poziția, înștiințează-l pe locotenentul Lasserre să întindă o cursă aci și, pentru mai multă siguranță, aspirantul Metz și oamenii săi să se

așeze la pândă în acest punct. Ia-l pe Jojo, eu îl opresc pe Charlot. Acționează repede, totul depinde de asta.

Când liniștea s-a lăsat din nou, vădind că orice rezistență a încetat la fermă, grupul Botella s-a ascuns cu eficacitate la punctul prevăzut. Fără să scoată un cuvânt, parașutiștii se privesc. Se gândesc la tovarășii lor.

Elevul marinar Prigent șterge crosa puștii-mitralieră. Cu ajutorul unui fular de mătase tăiat dintr-o parașută își șterge palma mâinii sale jilave, își trece mătasea pe frunte. Transpiră, în pofida răcoarei matinale. Trec minute grele într-o liniște apăsătoare.

La auzul celor patru pocnete surde ale pistolului lui Munch, parașutiștii tresar, nu pot înțelege semnificația lor. Primul care sesizează mirosul focului este elevul marinar Prigent.

— Arde, domnule locotenent. Lepădăturile au dat foc fermei.

— Fiți gata și tăceți din gură.

Primul camion geme în viteza întâi. Botella nu s-a înșelat : nemții vor intra direct în capcană. Mâinile se înțepenesc pe crosa armelor. Primul vehicul apare, înaintează greoi, dar în spatele său nu mai este nimic. Botella tună și fulgeră. Ar fi trebuit să bănuiască el că germanii se pricep să facă război : au lăsat o distanță de cincizeci de metri între camioanele lor.

— Nu trageți înainte de a vă da ordin, lăsați-l pe primul să treacă, şuieră printre dinți Botella. Concentrați tirul pe primele două vehicule.

E un măcel. Efectul surprizei e atât de mare încât germanii nu-și pot nici măcar evacua vehiculele, care sunt ciuruite de focul încrucișat al armelor. Prelatele de pânză care învelesc spatele caroseriei sunt ciopârțite.

Șoferul primului camion se răstoarnă peste volan ; se prinde de întrerupătorul de faruri care se aprind, apoi explodează rezervorul și vehiculul ia foc.

Patru soldați au reușit să iasă din al doilea vehicul ; nu încearcă să lupte, nu se gândesc decât să fugă. Sunt uciși în timp ce-aleargă.

Aflat la o sută de metri în urmă, al treilea camion are timp să se oprească și să se întoarcă. În graba sa de a scăpa din ambuscadă, șoferul ciocnește radiatorul mașinii lui Munch care-i urma. Munch, sergentul și șoferul părăsesc vehiculul inutilizabil.

— Împinge cu toată forța ! urlă Munch în direcția camionului.

Cele cinci tone ale Mercedes-ului sunt abia stingherite de greutatea automobilului care se rotește de-a curmezișul și se răstoarnă în afară, lăsând drum liber camionului.

— Treci prin spatele fermei, ordonă Munch. Ne vom, înapoia în liniile noastre de-a curmezișul pădurii.

Alergând, se înfundă în pădure, urmat de sergent și de șofer.

Al treilea camion face cale întoarsă în fața fermei incendiate. Aerul e irespirabil. Vehiculul se apropie în mod periculos de flăcări. Oamenii tușesc, plâng, își ascund capetele în mâini și caută un firișor de aer strecurat prin mânecile bluzonului de pânză groasă. Gata să fie asfixiat, șoferul urmează poteca din spatele fermei, care duce în pădure. Are exact timp să tragă trei guri de aer înainte de a cădea în a doua ambuscadă, cea a sergentului Litzler.

Pentru Litzler și oamenii săi va fi un joc, un veritabil tir la porumbei : un singur camion încărcat cu soldați orbiți de lacrimi, dezavantajați de accese de tuse violentă care-i zgâlțâie.

În acel moment începe drama. Din camion se aude un urlat:

— Încetați, pentru numele lui Dumnezeu ! Suntem aici; încetați ! Încetați !

Imediat, Litzler ordonă „încetarea focului”.

Germanii profită de acest ordin. Sar din camion și fug în pădure, luându-l pe Ruelle cu ei. Nu mai e vorba de vânător

și pradă, ci de două grupe bine înarmate, dispunând de aceleași resurse, de aceleași adăposturi.

E prea târziu când Litzler realizează că a greșit, nici n-a salvat măcar viața prizonierilor. Lipsit de vlagă, Ruelle nu-i poate urma din cauza rănii. Un soldat se descotorosește de el, dându-i lovitura de grație printr-un glonț tras în ceafă.

În timpul ciocnirii ce urmează, doi parașutiști sunt uciși pe loc. Litzler este lovit de un glonte în piept. Sergentul va plăti cu viața reflexul său de umanitate și de camaraderie.

Nimeni nu și-a dat seama că doi oameni n-au părăsit camionul : Bourdon parașutistul francez a cărui rană din șold îl paralizează, și un german - un băiat foarte tânăr, de șaisprezece ani, poate numai de cincisprezece.

Spaima i-a declanșat adolescentului o criză nervoasă. De mai multe minute freamătă, cu ochii ieșiți din orbite, cu picioarele înțepenite. Așezat pe bancheta de lemn, îl fixează pe Bourdon culcat la picioarele lui. Pe neașteptate, tânărul se destinde, scoate pumnalul și taie gâtul parașutistului. Rămâne postat în picioare, contemplându-și îngrozit opera. Apoi, ca un automat, pune mâna pe arma care rămăsese pe bancă - un Mauser greu, cu cinci gloanțe, a cărui curea i-a lăsat pe umăr, în cursul lunilor ce au trecut, o vânătaie albăstrie. S-a așezat pe bancă, pune patul puștii pe sol, își, lasă să-i atârne capul pe țeava armei pe care o declanșează în mod precis craniul ; moare în aceeași poziție.

Capitolul 17

La liziera pădurii, unde se află acum, Botella este convins că grupul Litzler a exterminat oamenii din al treilea camion. Se pregătea să dea ordin de desprindere când sosește o ștafetă, aducând un mesaj de la căpitanul Leblond. Posturile de observație semnaleză că întăriri masive de forțe germane sunt pe cale să pătrundă în

pădure : trebuie găsit pe dată poziții de luptă. La rândul său, Botella desemnează un om însărcinat să transmită consemne grupelor Metz și Litzler (a căror rănire n-o știe) și Lasserre.

Sunt pregătite noi puncte de ambuscadă, armele sunt încărcate iarăși, muniția adusă în grabă și, din nou, începe așteptarea.

Botella s-a așezat în ambuscadă într-un șanț providențial. Puștile-mitralieră sunt camuflate de ierburi înalte ; în spatele lui se află pădurea care-i permite o eventuală retragere ; în față, în axa de tir, un imens câmp pustiu.

Locotenentul Botella n-are încredere în utilitatea poziției sale. Nici un militar nu s-ar gândi să înainteze într-un spațiu atât de descoperit ; totuși, locul nu poate fi trecut cu vederea, să lase un gol în dispozitiv.

Parașutiștii sunt decontractați ; fumează în liniște ; nu riscă nimic, căci unui alergător i-ar trebui un sfert de oră să străbată pe jos spațiul gol care se întinde în fața lor.

Și totuși, inimaginabilul se produce. Botella nu-și crede ochilor. La orizont, la celălalt capăt al câmpului, înșirate, camioanele aduc cu ele Wehrmacht-ul. O sută cincizeci de oameni, poate două sute, evaluează locotenentul, cu binoclul țintă la ochi. Germanii se rânduiesc în linie, formează un șir lung, înaintează încet, stingheriți de caracterul diferit al terenului. S-ar zice, o ceată de hăițași într-o dimineață de deschidere a unei vânători în Sologne.

Încetineala înaintării germane îi permite lui Botella să-și desfășoare dispozitivul, să-și instaleze oamenii de o manieră, încât atacul lor să se declanșeze cu maximum de eficacitate.

— Nimeni nu trage înaintea mea, transmiteți consemnul, ordonă el.

Așadar, el lasă să se apropie prada, această uriașă țintă orizontală care se detașează cu o limpezime crescândă.

Germanii nu se mai află la o depărtare mai mare de treizeci de metri când Botella deschide focul cu pistolul-

mitralieră, lovind trei soldați, și pe dată începe măcelul, hecatomba. Puștile-mitralieră improașcă moartea într-o cadență halucinantă. Francezii sunt de zece ori mai puțini, dar dușmanul lor n-are nici o perspectivă ; nici nu încearcă să riposteze ; tot ce vrea e să fugă, să găsească un adăpost care nu există.

Câmpul este presărat de cadavre, de muribunzi, de răniți care încearcă să se îndepărteze târâș. În rândul parașutiștilor excitația este la culme, oamenii se simt invincibili, invulnerabili. Sunt necesare sângele rece și știința militară a șefilor lor pentru a le calma entuziasmul. Unii se expun în mod inutil, urmărindu-i pe fugari.

Locotenentul Lasserre l-a regăsit pe Botella ; cei doi ofițeri încearcă să analizeze situația la rece.

— E de neînchipuit ! Sunt nebuni !

— Cred că nu e chiar atât de necrezut, remarcă Botella. Ei nu știau, n-aveau habar că suntem aici. Se gândeau la câteva mici grupe camuflate în pădure, de aceea au folosit mijlocul cel mai rapid pentru a pătrunde prin această parte. Nu știau nimic. Numai că acum știu.

— Crezi că vom avea plăcerea unei noi partituri muzicale ?

— Fără îndoială, dar o altfel de muzică.

Întregul dispozitiv de sub comanda căpitanului Leblond este schimbat ; parașutiștii și partizanii așteaptă asaltul noilor întăriri germane care - sunt convinși - nu va întârzia să se producă.

Către ora 15 sunt descoperite primele mișcări ale inamicului. De asta dată începe greul : companii întregi se grupează, încearcă să încercuiască pădurea, sosesc de peste tot. Germanii sunt cel puțin de douăzeci de ori mai mulți ca prada lor, și totuși, bătălia va dura mai mult de patru ore.

Parașutiștii și partizanii provoacă din nou o hecatombă în rândurile germanilor care, pas cu pas, îi cuprind, închid menghina după un plan precis, care nu păcătuiește decât

printr-un total dispreț pentru viețile oamenilor. Apreciază că germanii vor să fie stăpânii pădurii înainte de căderea nopții, și asta, oricare ar fi prețul plătit.

În jurul orei 17, grupul Botella este pe punctul de a fi copleșit. E a patra oară că se repliază, și loviturile ce le dă agresorilor se vădesc a fi fără efect. Germanii par să iasă de peste tot, sărind de la un arbore la celălalt, înaintând spre ei metru cu metru.

Botella se află în fruntea grupei sale. Își reîncarcă pistolul-mitralieră, se întoarce și urlă în direcția oamenilor săi :

— Repliați-vă cel puțin o sută de metri ! Căutați adăposturi ! Vă ajung din urmă.

Apoi, locotenentul își descarcă arma în direcția germanilor care se pregătesc să-l urmeze ; azvârle două grenade, incitând dușmanul la mai puțină îndrăzneală, permițând parașutiștilor să se desprindă.

Timp de câteva minute, Botella mai trage, apoi face un salt, în speranța de a găsi noi poziții de apărare. În acea clipă este atins de o rafală în coapsă, un glonț îl lovește sub fesă, alte două mai jos. Locotenentul se prăbușește, se târăște sub un copac, dă drumul unei noi rafale înspre nemți pentru a le dovedi totuși că mai e în viață. Piciorul său rănit e imobilizat, pierde sânge, își pierde puterile. Nu-i mai rămâne decât o ieșire : să-și vândă scump pielea, ceea ce ar permite oamenilor să-și mai tragă răsuflarea. Se întoarce, încearcă să determine poziția alor săi. Atunci zărește un om care sare din adăpost cu o agilitate de cangur.

— Am dat ordin de retragere ! urlă Botella. Cară-te, asta nu servește la nimic.

Omul își continuă înaintarea. Botella strigă din nou :

— Cară-te ! E un ordin ! Cară-te !

Insensibil, alergătorul își continuă înaintarea. Gloanțele pârâie în jurul său, dar din spate, secția de parașutiști îl acoperă.

Acum, însuși Botella trage în direcția asaltatorilor. Omul a ajuns în spatele său.

— Asta te va costa scump ! scrâșnește Botella.
Nesupunere sub foc dușman.

— Nu mă va costa decât o lespede, replică băiatul, fiindcă nu sunt soldat.

Abia atunci își dă seama Botella că e Charlot, puștiul pe care nu-l voia nimeni.

Charlot îl ia pe locotenent în spinare și târâș, reușește să se îndepărteze, rămânând în axa unui arbore protector ; apoi găsește un alt arbore, o nouă axă.

Omul și povara sa înaintează metru cu metru, dar progresează. Trec de compania ambuscată. Atunci Charlot se înalță, îl ridică pe locotenent de jos, îl pune pe umeri și-l duce de-a curmezișul pădurii spre un adăpost făcut de parașute întinse pe pământ, care servește drept infirmerie provizorie.

Botella este alungit alături de sergentul Litzler, care agonizează, și de locotenentul Lasserre, al cărui piept a fost străpuns de un glonte. Doctorul Sassons, medic parașutist, le dă primele îngrijiri, face un garou, un pansament, administrează o injecție cu morfină.

Botella se calmează, piciorul i se înțepenește, durerea se estompează sub efectul drogului. Constată că bătălia se liniștește, intensitatea tirului slăbește : se pare că de ambele părți s-au hotărât să-și recapete suflul. Germanii trebuie să-și evacueze răniții și morții lor.

Charlot este așezat alături de locotenent, cu capul la înălțimea genunchilor. El a explicat :

— Nu e cazul să mă înapoiez, nu mai am muniții. Aveam unsprezece cartușe, le-am tras, de altfel erau alice pentru pui de potârniche.

Botella găsește forța de a surâde : e adevărat că a refuzat să-l înroleze și să-l înarmeze pe acest copil care adineauri i-a salvat viața cu riscul vieții sale.

Către ora 18, un grup ajunge la adăpost precedat de căpitanul Leblond. Oamenii au un aer rătăcit, istovit, plini de noroi. Se lasă să cadă pe loc, cu ochii fără expresie.

Nici Leblond nu arată mai bine ; se apleacă pentru a se lăsa să alunece sub bolta parașutelor și se așază pe o piatră. Constată că Botella și Lasserre sunt conștienți, Litzler se află mai departe în comă. Comandantul Leblond face un efort pentru a nu coborî privirea în timp ce vorbește.

— Adineauri am primit ordin să evacuăm Samwest și să ne ducem către Saint-Marcel, la baza din Morbihan, anunță el.

— Puteți trece ? întrebă Botella.

— Se pare să există o spărtură în dispozitivul nemților, înspre vest. După aceea ne vom strecura în grupe mici pentru a străbate Bretania. Oh ! încă nu s-a terminat ! Dar am primit ordin și trebuie să spun că e pentru prima oară când par coerente.

Leblond are o ezitare, apoi pare să facă un efort supraomenesc.

— Ascultă, Botella...

— Oh, nu vă obosiți, domnule căpitan ! Știu foarte bine că nu vă puteți încărca cu noi. Lăsați coarda sensibilă, aveți ceva mai bun de făcut. Dacă începeți să vă înduioșați de soarta noastră, unde vom ajunge ? Și, de altfel, nu vă văd într-o situație mai bună ca a noastră ! Duceți-vă, la revedere și noroc !

Leblond strânge mâna lui Botella și a lui Lassarre, apoi privirea sa se îndreaptă spre Litzler, care horcăie neregulat.

— Vrei să-l ducem puțin mai departe ?

— La ce i-ar mai folosi ? Lăsați-l să moară printre noi.

— Și acela ? întreabă Leblond indicându-l pe Charles Moreau care nu s-a mișcat din locul său.

— E Charlot, partizanul care m-a adus aici.

— Rămân cu dumneavoastră, domnule locotenent, anunță Charlot.

— Mulțumesc băiete, replică Leblond, voi propune să fii citat.

— Domnule căpitan, întrerupe Botella, vă solicit o favoare înainte de plecare.

— Orice vrei, dragul meu.

— Am refuzat să-l înrolez pe Moreau la noi. De atunci și-a dovedit aptitudinile. Deci, faceți din el un S.A.S., o merită.

— Aprobă, Botella.

— Imediat, domnule căpitan.

— De acord. Te poți considera ca unul de-ai noștri, Moreau. Vei semna mai târziu.

— Și-acum, domnule căpitan, dați-i ordin să vă urmeze și să mă lase în pace.

— Ai înțeles, Moreau ? Executarea !

— Du-te, Charlot, pleacă ! adăugă Botella. Și mulțumesc. Pleacă, mai bine să mori în altă parte.

Noaptea este splendidă sub mătasea transparentă a parașutelor. Botella are privirea fixată pe cornul lumii care se desenează fosforescent. Până la miezul nopții, germanii au scotocit pădurea. De mai multe ori răniții i-au auzit foarte aproape ; printr-un miracol n-au fost descoperiți.

Cei doi răniți și muribundul au apă, o ploscă cu whisky, biscuiți, brânză în cutie, lanțete de morfină și Colturile lor cu nouă gloanțe.

În zori, Botella a ațipit ; Lasserre îl trezește :

— Cred că Litzler s-a sfârșit, bătrâne.

Botella se întoarce, reușește să-și țină echilibrul pe un cot. Privește pe sergentul cel înalt : a murit cu ochii deschiși, fixați spre cerul senin care se luminează din umbră, filtrat de mătasea diafană. O barbă stufoasă, de trei zile, îi acoperă obraji de marmură. Ca și tovarășii săi, Litzler este culcat pe o parașută. Cu prețul unor dureroase eforturi, ofițerii trag marginea parașutei spre ei. Botella închide ochii sergentului și-l acoperă cu mătasea bălțată.

Lasserre resimte nevoia și dorința de a vorbi, dar nu îndrăznește. Îi e frică să discute despre temerile lor. La ce ar servi să-și deschidă inima în privința morții ce-i așteaptă, să afle în cât timp se vor hotărî să-și tragă un glonte în cap ? Își fac o injecție cu morfină și ațipesc amândoi.

Botella deschide ochii către ora 11 : doi puști de vreo zece ani fiecare se află în fața adăpostului și-i privesc cu gura căscată. Botella vrea să vorbească ; copiii spală putina, înspăimântați.

Ora 19. Lumina coboară la asfințit, nu s-a întâmplat nimic în cursul după-amiezii. Cei doi oameni au băut câteva înghițituri de apă, au încercat în zadar să ronțăie câte un biscuit. Lassarre se plânge de dureri în piept, de rana din spate care-i produce suferințe în locul unde a ieșit glonțul și pe care stă întreaga greutate a bustului său. Dar de o clipă păstrează tăcere, înlemniți și atenți la un foșnet furișat care le ajunge la ureche. Cineva merge în jurul adăpostului lor. Botella armează Coltul, după ce l-a învelit cu mătasea parașutei pentru a înăbuși zăngănitul. Și apoi, i se pare că visează.

O fată tânără stă în deschizătura adăpostului. Surăde cu timiditate. Trebuie să aibă în jur de douăzeci de ani. Botella îi remarcă dinții strălucitori, privirea plină de energie ; nu e o țarancă, cu toată îmbrăcămintea ordinară, cu pantalonul ei de catifea strâns în cizme de cauciuc, cu puloverul albastru de marinar cu guler rulat.

— Bunule Dumnezeu, cine ești, ia spune ? întrebă Lasserre.

— Nu vorbiți. Economisiți-vă forțele, nu vă fie teamă de nimic, șoptește tânăra fată. Numele meu e Edith Moquet. Mă duc după ajutor. Așteptați-mă și nu pierdeți nădejdea.

La ora 1 după miezul nopții, Botella și Lasserre au pierdut totuși orice speranță. Sunt la capătul puterilor. Se întreabă dacă acea apariție din cursul scrii n-a fost un vis. În acel moment o nouă spaimă îi cuprinde : sesizează

zgomotul unui motor. Un vehicul se apropie, pare că se îndreaptă direct spre adăpostul lor.

Din nou pun mâna pe pistoalele-mitralieră, aşteaptă foarte îngrijoraţi, cu ochii ţintuiţi asupra fulgerului intermitent al unei lămpi electrice care explorează noaptea.

— Nu vă fie teamă, eu sunt, are prudenţa să anunţe Edith Moquet înainte de a se lăsa să alunece în adăpost.

Ea intră, urmată de trei oameni, apoi îi prezintă :

— Iată-l pe doctorul Lebreton, cumnatul meu. Am găsit o camionetă, vă vom transporta într-un loc sigur.

— Mă voi ocupa mai târziu de rănilile voastre, întrerupe medicul. Am adus o targă, aceşti doi oameni vă vor duce la maşină. Ne vom înapoia mâine să-l înmormântăm pe sărmanul vostru camarad.

— Ştiţi ce riscaţi, doctore ? Şi dumneata de asemenea, domnişoară ?

Lebreton riclică din umeri.

Camioneta cu gazogen rulează cu greutate ; la tot pasul se sufocă, farurile camuflate trasează un mic fascicul de lumină pe şosea. Fugarii au trecut de Saint-Servais şi Maël-Festivien ; calea e complet pustie. Au parcurs vreo douăzeci de kilometri înainte de a urma un drum vicinal. Acum merg pe o potecă luând o cale abia trasată de-a curmezişul pădurii, oprindu-se la marginea unui pârau în faţa unei mori în ruină.

— Apartine familiei mele, explică medicul. Nimeni nu vine vreodată, veţi fi aici în totală siguranţă.

Lebreton şi Edith Moquet au pregătit o cameră relativ intactă, cu două saltele, cearşafuri şi pături. Paraşutiştii sunt culcaţi. Atunci Lebreton le examinează rănilile. Edith Moquet le luminează cu ajutorul unei lămpi portative. Tânăra fată este cuprinsă de greaţă când descoperă rana din spatele lui Lasserre. Sfâşietura este mare, rana colcăie de insecte parazite.

— Nu e momentul să ai tulburări de fecioară, Edith, scrâșnește medicul. În mod paradoxal, e probabil că această vermină i-a salvat viața : a împiedicat infecția.

Tânăra fată își revine, ajută să curețe rana, să confecționeze un pansament curat.

— Va scăpa, anunță doctorul Lebreton : să-l vedem pe celălalt.

Pentru Botella treburile se anunță mai rău : gloanțele au provocat o fractură destul de gravă a femurului. Lebreton clatină cu tristețe capul :

— Nu pot face nimic pentru dumneata, bătrâne. Mi-e teamă să nu fie necesară amputarea ; de nu, riști cangrena.

— Iau acest risc, doctore, țin la piciorul meu.

— Nu-i chiar atât de simplu. Oricum, ar trebui redusă fractura, și eu nu sunt chirurg.

— Atunci, cu atât mai puțin mi-l puteți amputa !

— Vai !

— Situația mea pare fără ieșire.

— Am un coleg de facultate care este chirurg la spitalul din Saint-Brieuc. Va trebui să mergem acolo, să-l hotărâm, anunță Lebreton ca și cum și-ar vorbi sieși.

— Rivoualan ! Mă duc acolo, întrerupe Edith Moquet ; cu bicicleta nu fac mai mult de patru ore, îl hotărâsc eu.

Se înapoiază a doua zi după-amiază. Doctorul Rivoualan n-a ezitat, a încărcat bicicleta fetei în spatele Peugeot-ului 401 și s-a pornit fără întârziere.

Botella este operat, pus în ghips. Își va salva piciorul.

Până la eliberare, Edith Moquet va servi de infirmieră celor doi răniți. Va veni zilnic să-i aprovizioneze, să le aducă vești, să-i amuze cu o veselă flecăreală.

Botella și Lasserre erau considerați căzuți pe câmpul de luptă, când miraculoasa veste că au supraviețuit a ajuns la regiment.

Capitolul 18

Când în ziua D-4 a fost vorba să fie repartizate misiunile de sabotaj în Bretania, Bourgoin și Puech-Samson s-au găsit în mai multe rânduri în fața unor dileme delicate.

Optsprezece noi comandouri trebuiau să fie lansate în ziua D+1, dar riscurile erau aproape egale pentru toate ; însă unele misiuni erau mult mai importante ca altele. Una dintre ele, subliniase generalul Mac Leod, era vitală.

Era vorba să fie blocată linia ferată Paris-Rennes- Brest. Specialiștii din B.C.R.A. au fost parașutați cu șase luni în urmă pentru a studia problema, și s-au înapoiat cu o unică soluție : tunelul de la Corbinière.

Tunelul de la Corbinière este situat aproape de Messac, la o distanță de vreo cincizeci de kilometri de Rennes. Este încastrat în fundul unei râpe strâmte : un convoi care ar sări în aer și s-ar lăsa pe o coastă în interior va bloca sigur calea de comunicație pe cel puțin o lună de zile.

Dacă linia ferată Paris-Brest ar deveni inutilizabilă pentru germani, e mai mult ca sigur că această stare de lucruri ar schimba în mod considerabil fizionomia luptelor din Normandia.

Bourgoin trebuia să desemneze cinci din parașutiștii săi, cinci oameni capabili să reușească imposibilul. Căci dacă toate concluziile specialiștilor de la B.CR.A. erau evidente, fără îndoială că și germanii au ajuns la aceleași. Tunelul era păzit ziua și noaptea de grupe de elită din Wehrmacht ; trei cuiburi de mitraliere interziceau orice apropiere.

Pentru a conduce comandoul se cuvenea deci să fie desemnat un ofițer de o mare îndrăzneală, de o temeritate nebună, un om care nu s-ar descuraja niciodată, oricare ar fi greutățile sau riscurile în fața cărora s-ar găsi.

De două ore Bourgoin și Puech-Samson trec în revistă lista tinerilor lor ofițeri. Ajung la fericita concluzie că aproape toți ar fi buni, dar în același timp și la o dureroasă încercătură : o alegere logică era practic imposibilă.

Totuși, exista o pasăre rară. Un ofițer fusese numit primul, și fără încetare numele său revenea pe tapet ; și

dacă exista un enorm „pentru”, el era contrabalansat de un nu mai mic „contra”.

Acest nume în jurul căruia cei doi șefi nu încetau să se învârtască era cel al sublocotenentului Michel de Camaret.

— Sunt de acord cu tine că e nebun, admitea Puech-Samson. E, de altfel, un incontestabil avantaj, o imensă calitate, dar temeritatea lui Camaret riscă să i se întoarcă împotriva. Dacă mi s-ar cere să desemnez un ins pentru a porni singur de tot un atac la baionetă împotriva unei divizii blindate, cântând chiar *Marsilieza*, alegerea mea s-ar opri fără nici o ezitare asupra lui Camaret. Dar știi la fel de bine ca și mine că nu despre asta e vorba. Și dacă s-ar lăsa Camaret ucis în prima jumătate de oră după aterizarea sa, asta n-ar împiedica cu nimic ca trenul Paris-Brest să treacă. Chiar dacă Michel ar obține cea mai frumoasă citare postumă pe batalion.

— E ceva adevărat, dar exagerezi, recunoaște Bourgoïn. Știi la fel de bine ca și mine că acest Camaret e ager la minte. Dacă i se explică importanța misiunii ce o are de îndeplinit, îl cred capabil să-și înfrâneze ardoarea și ura. Va fi de asemenea capabil să meargă mai departe ca alții. Pentru asta, alegerea noastră, după părerea mea, trebuie să se oprească asupra lui. Mai adaug că va fi însoțit de un subofițer și trei oameni. Pentru a-l contrabalansa pe Camaret putem selecționa dintre cei mai moderați, oameni care vor putea să țină în frâu cu bună știință ardoarea șefului lor.

— Ți bați joc de mine, sau ce ? domnule comandant. Crezi în mod serios că un sergent poate să-i zică lui Camaret : „E poate cam riscant, cam primejdios ceea ce ne cereți acum, domnule locotenent !” Dacă subofițerul tău moderat se alege cu un glonț de 11,43 în mutră se va putea considera norocos ! Și spunând asta, îmi dai o idee. Există un tip în batalion, unul singur, care ar fi capabil să potolească impetuositatea lui Camaret, un *alter ego* al său, Denys Cochin. Amândoi fac parte din aceeași bandă de desfrânați, dar Cochin este, să zicem, mai nuanțat. Dacă-i

trimiți pe amândoi să-și exercite talentele de dueliști în Bretania, dacă pun aceeași pasiune ca aceea de care fac dovada când se bat în bordeluri la fiecare din permisiile lor, atunci va fi efectiv periculos ca cineva să se plimbe în tunelul tău.

Bourgoin rămâne pe gânduri.

— E limpede, răspunse el. Dar asta înseamnă să trimitem doi sublocotenenți pentru aceeași misiune.

— Da, dar ce fel de misiune !

— Fără îndoială, Don Quijote și Sancho Panza, reia Bourgoin. Și mai putem adăuga pe sergentul Détroit, pe Collobert și Nunès.

— Și dacă, de pildă, după un asemenea amestec chimic, trenul Brest-Paris continuă să meargă, nu ne rămâne altceva de făcut decât să cerem mutarea batalionului la Teatrul Armatei.

Ziua de 6 iunie. Ziua D. Michel de Camaret și Denys Cochin tocmai au aflat că vor fi lansați în timpul nopții. Bourgoin și Puech-Samson le-au expus detaliile și importanța misiunii ce o au de îndeplinit. Se înapoiază cu pași mari la baraca lor în care i-au și convocat pe Détroit, Collobert și Nunès.

— Și totuși e bizar, constată Camaret ; doi ofițeri pentru aceeași misiune. Cu atât mai mult cu cât suntem singurii din batalion în această situație.

— Nu e nimic bizar, îi răspunde Cochin. Te puteai gândi oare că te vor lăsa să pleci singur ? Le era cu siguranță teamă să te lase fără cineva de nădejde, și de aceea m-au desemnat să te împing din spate.

Camaret ridică din umeri.

— Sau ca să mă distrezi, căci ești atât de caraghios.

8 iunie, ora 6 și jumătate dimineața. S-au împlinit douăzeci și patru de ore de când comandoul Camaret-Cochin s-a ascuns într-un tufiș stufos. Parașutiștii sunt la o înălțime de cincizeci de metri deasupra tunelului, a liniei

ferate și a santinelelor germane. Cochin și Camaret își trec pe rând binoclul notează cele mai neînsemnate mișcări ale soldaților de pază.

Totul a mers minunat la început. Cățărându-se în timpul nopții ca pisicile, au constatat că posturile de pază germane erau din cale afară de prost plasate. Pentru evidente rațiuni practice, cele trei cuiburi de mitraliere se aflau în fundul văgăunei.

În pofida temerilor enunțate de agenții trimiși de B.C.R.A., germanii nu păreau să se aștepte la un atac asupra tunelului, iar santinelele considerau acest post ca un loc de semirepaus. Dacă s-ar fi așezat mitralierele exact în punctul în care se găseau acum parașutiștii, cu siguranță că orice acțiune ar fi fost mult mai delicată.

Dar vai ! euforia parașutiștilor s-a risipit foarte repede în fața unui fapt mult mai grav : de douăzeci și patru de ore n-a trecut nici un tren prin tunel, nu s-a produs nici cea mai neînsemnată mișcare pe linia ferată, și acest lucru explica toate celelalte.

Michel de Camaret este la capătul răbdării. Vrea să acționeze. E furios, exasperat să-i vadă pe germani și să nu facă nimic Pentru a zecea oară îi cere din nou lui Cochin :

— În fine, hai să-i omoram, la dracu ! Nu sunt decât nouă, și aproape că moțăie. N-avem treabă cu ei nici măcar un minut. Apoi punem explozibilul și așteptăm.

— Nu vrei să încetezi să spui prostii, Michel ? E mai mult ca sigur că au contacte telefonice și prin radio de mai multe ori pe zi cu baza lor. Dacă nu cheamă, sau ei nu răspund, li se vor trimite întăriri pentru a vedea ce se petrece aici.

— Ei și ? Vom aștepta întăririle. E o singură potecă prin care se poate ajunge până aici. Baza nu va trimite o întreagă divizie să vadă dacă telefonul e deranjat.

— Acum oprește-te, îmi obosești cerebelul. Știu la fel de bine ca și tine că putem uide nemți și că putem omori chiar mulți. Dar nu pentru asta ne plătesc. Ci pentru a face să deraieze un tren în tunel. Și un tren nu există.

— Oricum, dacă vine unul, nu riscă să sară în aer.

— Mă plictisești, Michel. Ceea ce-i necesar e să ne informăm. E obligatoriu să fie cineva la curent cu mișcarea de pe căile ferate.

— Vrei să te duci la gară să te informezi de mersul trenurilor ? îl ia la vale Camaret.

— Și de ce nu ? Ai ceva mai bun să-mi sugerezi ?

— Vorbești serios, Denys ?

— N-am fost în viața mea mai serios. De îndată ce se va înnopta, vom merge la Messac ; nu sunt nici trei kilometri ; acolo vom încerca să-l găsim pe șeful gării.

— Și să sperăm că un neamț îl încornorează și el, ca să se răzbune, ne va spune totul...

— Primo, doar un neamț îi poate pune coarne, fiindcă toți francezii valizi din locul ăsta se află în rezistență. Secundo, funcționarii căilor ferate franceze n-au reputația să fie neapărat colaboraționiști.

— Și dacă nu-i încornorat ? intervine sergentul Détroit

— Așa ceva nu s-a mai pomenit, răspund aproape în cor cei doi sublocotenenți care și-au regăsit optimismul.

Messac, ora 19 și 30 de minute. Cochin și Camaret i-au lăsat pe Détroit, Collobert și Nunès la locul de pândă, în ascunzătoare. Cei doi ofițeri se strecoară încet prin întuneric până la gară, pe care o înconjoară, și în care pătrund urmând linia ferată. În afara unei lămpi obosite, care luminează palid biroul, totul pare pustiu.

Camaret se lipește de zid la stânga ușii. Cochin se apleacă pentru a trece și se lipește la dreapta. Unul după altul riscă o serie de scurte priviri de-a curmezișul ușii cu geamuri.

În fața unui birou murdar și în dezordine stă așezat un om ; înghite cu plăcere linguri pline de ciorbă ; nu-și întrerupe festinul decât pentru a rupe în bucăți mici pâinea tare cu care își îngroașă ciorba.

Nu lasă impresia să fie șeful gării, ci mai degrabă un obscur ajutor de băgător de seamă de gardă. În orice caz,

nu poate constitui nici cea mai mică primejdie. În vârstă de vreo şaizeci de ani, are părul rar şi pântelele rotund. La un semn al lui Camaret, cei doi paraşutişti intră pe neaşteptate în birou şi închid uşa după ei.

— Poftă bună, bunicule, zice Camaret. Nu te deranja pentru noi. Doar am trecut pe aici.

Cu toate că e surprins, omul nu se fâstâceşte absolut deloc. Cu gura plină, mormăie, vorbindu-şi lui însuşi :

— Cine or mai fi şi ăştia ?

— Doar o informaţie, reia Cochîn. Am fi vrut doar să ştim când va trece astă seară un tren fie spre Brest, fie spre Paris.

Bătrânul dă dovadă de un calm surprinzător. Cu siguranţă că nu e breton. Vorbeşte încetişor, cu moderaţie ; timbrul vocii îi trădează obârşia gasconă. Întreabă :

— Ia spune, voi doi nu sunteţi din întâmplare gaulişti ?

Camaret îşi pierde răbdarea.

— Nu ţi se poate ascunde nimic, bunicule. Dar nu avem timp de pierdut pentru a sporovăi cu tine. Ți-am pus o întrebare. Tot ce te rugăm e să răspunzi. Despre rest, îţi vom explica mai târziu.

— Asta e, sunt cu adevărat gaulişti, bâlbâie bătrânul. Iată că încep plictiselile. Doar pe capul meu cad asemenea năzdrăvănii. Toate mergeau prea bine, trebuia să mai vină şi ăştia pe deasupra.

— Şi spuneai că nu există colaboraţionişti la căile ferate, hai ? mârâie Camaret adresându-se lui Cochîn ; ai să mi-o plăteşti.

— Hei ! hei ! uşurel, micuţule, replică bătrânul. N-am spus niciodată asta. Nu-i sufăr pe nemţi tot atât de mult ca şi tine. Dar mă găsesc la două luni de pensionare şi nu mai am vârsta tâmpeniilor voastre. În 1914 treburile astea încă mă mai distrau dar acum mi-e de ajuns pescuitul acolo la mine, aproape de Bergerac.

Cochîn şi Camaret nu se pot împiedica să suradă.

— Ascultă, zice Cochîn încetişor, spune-ne pe şleau dacă eşti la curent cu mişcarea trenurilor.

— Vreți să aruncați în aer un tren în interiorul tunelului de la Corbinière ? întreabă bătrânul.

Cei doi parașutiști schimbă între ei o privire de surpriză.

— Oh ! nu sunt un vizionar, continuă bătrânul, dar e atât de evident ! Se împlinește aproape un an de când mă întreb, ce așteaptă micuții ăia nostimi din Rezistență.

— Ascultă, întrerupe Camaret, tot ce spui e foarte amuzant, dar nu răspunde la întrebarea noastră.

— Vai ! sărmanii mei băieți, nu trece nimic după un orar precis, și iată sunt cincisprezece zile de când n-am văzut vreun tren. Și-apoi, dintr-o dată, pe neașteptate, convoaiele se succed timp de mai multe ore fără să se oprească.

— Și nu vă anunță nimic dinainte ?

— Ei, absolut nimic ! Dar ne sosesc informații vagi prin Rezistență. Știu, de exemplu, că un important convoi de antiaeriană va pleca din Brest în direcția Rennes. Dar când ? Azi ? Măine ? Săptămâna viitoare ?

Cochin clătină capul, gânditor.

— Am putea monta o puternică încărcătură pe linie, încărcătură care ar exploda prin contact.

— Nu, băieți. Nemții verifică tunelul de două ori pe zi, și credeți-mă, sunt cu toții niște specialiști.

— Și dacă am arunca tunelul în aer ?

— E rezistent. Nu ați reuși decât să-l deteriorați. Și dacă va fi necesar, vor trimite două mii de oameni. În mai puțin de douăzeci și patru de ore l-ar degaja.

— În sfârșit, Dumnezeuule, cu siguranță că trebuie să existe o soluție, tună și fulgeră Camaret.

Bătrânul aruncă o privire spre gamelă și-și reia masa după ce spuse :

— Cu poveștile voastre mi se va răci supă.

Înghite restul ciorbei, răzuie cu grijă gamela pentru a aduna fărâmiturile de pâine lipite pe fund ; după ultima lingură, o șterge cu un șervet dubios și se duce să-și așeze ustensilele în dulap.

Își ia haina din cuier și o îmbracă. Cochin și Camaret remarcă panglica și însemnele : Medalia militară și Crucea de război 1914—1918.

Bătrânul se așază din nou. Din buzunarele vestei scoate un pachet de tutun cenușiu, aproape gol, un mic toc de piele cu foite ; începe apoi să confecționeze cu abilitate o țigară abia mai groasă ca o andrea de tricotat. Aprinde un chibrit și așteaptă visător ca sulful să se consume. Trage din țigară un fum lung, apoi, pironindu-și privirea asupra parașutiștilor, vestește :

— Poate că există o posibilitate.

Cei doi sublocotenenți îl privesc insistent, cu atenție. Conștient de interesul ce-l suscită, bătrânul continuă :

— Numai că, iată. Voi amândoi, aveți biștari ?

— Nu, dar n-ai rușine, bătrân derbedeu, îi azvârle indignat Camaret.

— Aveți sau n-aveți biștari ?

— Avem bani, bancnote ale Eliberării, făcute în Anglia, care vor avea putere de cumpărare în teritoriile eliberate.

— Iată ceva nou, zise sceptic bătrânul feroviar. Dă-ncoa să văd.

Cochin scoate din buzunar un bilet de o sută de franci, de forma și culoarea unui dolar. Bătrânul pune mâna, îl pipăie între degetele sale aspre, îl examinează în transparență și-l înapoiază parașutiștilor, spunând :

— La urma urmei, poate că va merge.

Camaret lovește masa cu latul palmei.

— Ajunge, acum spune o dată prețul ce-l ceri și ce idee ai.

Cochin se arată mai rezervat. E în mod vizibil intrigat de atitudinea bătrânului care, fără să se fâstâcească, declară :

— Am o locomotivă, un *Pacific*, o locomotivă mare, care v-ar conveni.

— Și vrei s-o vinzi ?

— Într-un fel, da, dacă vreți. Dar sub valoarea ei. Cred că trei sau patru mii ar ajunge.

— O dată pentru totdeauna, explică-te.

Cu un surâs blând, bătrânul cedează în cele din urmă.

— Nu sunteți primii care aveți această idee, copiii mei. Băiețandrii din Rezistență au studiat-o sub toate aspectele, dar ei nu sunt bine înarmați și pentru a merge în tunel trebuie început prin a nimici pe nemții care-l păzesc. Dacă vă însărcinați cu această parte a trebii, noi putem să lansăm locomotiva în tunel. Numai că mecanicul și fochistul n-au nici o dorință să se sinucidă. Vor trebui să sară după ce au dat toată presiunea și după ce au sărit va fi necesar să-și croiască repede o cale de salvare. Și pentru asta le vor fi necesare biciclete pentru că nemții nu vor aștepta prea mult să se trezească, și biciclete n-au. Și pe vremurile astea, bicicletele costă destui biștari.

— Într-un cuvânt, răspunde Camaret, dacă-ți dăm banii pentru două biciclete, poate fi luată în considerare montarea operațiunii ?

— Se poate.

— Și băieții, mecanicul și fochistul, ești sigur de ei ?

— Nu vă îngrijiiți de asta ; de altfel unul din cei doi e băiatul meu.

— Și locomotiva ta poate fi văzută ?

— Bineînțeles ! n-am să vă vând o marfă fără să v-o arăt. Urmați-mă până la depou. Nu trebuie să mergem decât vreo cinci sute de metri de-a lungul liniei.

— Germanii ? Nu e vreo patrulă ?

— În acest moment, totu-i calm, și apoi, dacă-mi iau riscul, puteți face cât și mine, nu sunteți de aceeași părere ?

Locomotiva este enormă. E neîndoielnic că ar fi mult mai ușor de degajat un tractor decât un convoi sfărâmat în bucăți, culcat de-a curmezișul tunelului ; e aproape sigur că locomotiva *Pacific* va bloca linia mai multe zile.

Extravaganta afacere este negociată. Cinci mii de franci trec în altă mână. Bătrânul se însărcinează cu toate treburile, afirmă că locomotiva pornită la drum va ajunge la tunel a doua zi la orele 12 și 30 de minute precis. Va merge pe linia din dreapta, cu viteză mare, în direcția Messac-

Brest. Treaba parașutiștilor este să pună la punct detaliile privind neutralizarea germanilor și deraierea. Cochin și Camaret se înapoiază în timpul nopții la camarazii lor, împreună cu care pregătesc cu minuțiozitate planul de atac, pe care-l fixează pentru a doua zi la ora 12.

Capitolul 19

Ziua de 9 iunie, ora 11 și 45 minute. Parașutiștii se pregătesc să încerce acțiunea asupra postului de pază a tunelului. Nunès și Collobert au coborât în văgăună de o oră. Printr-un mare ocol trebuie să înconjoare tabăra germană, să se apropie la bătaia unei arme și să atace cu grenade, în timp ce de sus, sergentul și cei doi ofițeri vor deschide focul cu pușca-mitralieră.

Se pare că nu au a se teme de nici o surpriză neplăcută, și totuși Camaret este de o nerăbdare febrilă. Pentru a zecea oară își verifică arma.

Va avea o mare decepție.

Parașutiștii zăresc în jos, pe poteca plină de gropi, sosirea unui camion. Vehiculul efectuează o delicată cale-ntoarsă ; atunci germanii din campament se cațără pe platforma din spate, vorbesc tare, par total decontractați, râd cu voioșie. Mașinal, Cochin îi numără : sunt nouă.

Camionul se îndepărtează pe drum ; întreaga operație n-a durat nici un minut. Cochin își abandonează pușca-mitralieră și-și duce binoclul la ochi. Nu descoperă decât tabăra pustie, apoi îl zărește pe Nunès care înaintează cu prudență.

Fără îndoială că e acoperit de Collobert, care rămâne ascuns.

Nunès rătăcește prin campament, constată că nu e nimeni, ridică ochii și, prin gesturi mari, face semn că linia este liberă.

Camaret se apropie de Cochin.

— Ei, înțelegi ceva ? se lamentează el. E o măgărie.

— Ascultă, Michel, e nesperat, chiar dacă îți ia bucuria să faci o schiță... Dacă nemții se întorc înainte ca noi să fi depus încărcăturile, va fi un joc de copii pentru Nunès și Collobert să-i nimerească cu grenade în timp ce vor trece. N-ai decât să te duci să le spui să se cațare în cei doi copaci aflați pe ambele laturi ale potecii. Acum, să ne ascundem, și încetează să faci mutra asta de copil frustrat.

Extremitatea unei lungi coarde de rapel este fixată de trunchiul unui arbore. Camaret coboară prin salturi succesive panta lungă și abruptă, cu agilitatea unui alpinist. După aceea este coborât sacul conținând douăzeci și cinci de kilograme de plastic.

Cu ajutorul unei lămpi electrice, cu încărcătura de explozibil în spate, Camaret atinge fără grabă punctul central al tunelului. Cu o scrie de mișcări precise rânduiește apoi explozibilul. După ce și-a terminat treaba, verifică de două ori legăturile, constată perfecțiunea instalației făcute și face cale întoarsă. Ajuns afară, lansează printre dinți un șuielat strident. Nunès și Collobert coboară din copacii în care se aflau ; alergând, se încrucișează pe drum cu șeful lor. Succedându-se la doi metri distanță, parașutiștii se angajează atunci în anevoioasa ascensiune, ajutându-se de coardă. Când ajung în partea de sus a râpei sunt nădușiți learcă ; toți trei au același reflex : se prăvălesc pe spate pentru a-și recăpăta suflul. Este ora 12 și 20 de minute. Dacă feroviarii și-au ținut cuvântul, locomotiva trebuie să sosească în zece minute.

La ora 12 și 26 de minute se înapoiază camionul german. Ocupanții încep să coboare, apoi se ocupă de transbordarea lăzilor cu alimente. Neîndoielnic că s-au dus după aprovizionare ; coincidența este fenomenală.

Cu patruzeci și cinci de secunde înainte de ora 12,30 apare locomotiva. Camaret îi evaluează viteza la vreo șaizeci de kilometri pe oră. Murmură :

— Dacă ar fi aici, l-aș îmbrățișa pe bătrân !

Când locomotiva pătrunde în tunel, cei cinci parașutiști își astupă urechile, se culcă pe burtă cu capul în pământ, în așteptarea nervoasă și crispată a deflagrației.

Cochin este primul care-și ia mâinile de la urechi și ridică, intrigat, capul. Zărește locomotiva care iese din tunel și-și urmează drumul în cadența sa uniformă și liniștită. Cochin își scutură tovarășul de umeri. La rândul său, Camaret se ridică și constată catastrofa. Ceilalți trei parașutiști sunt așezați acum și ei, tâmpi, contemplând locomotiva care dispare după un cot, spre apus.

— Pentru numele lui Dumnezeu ! se văicărește Cochin. Dar cum ai putut face asemenea calcule, tâmpitule ? Timp de doi ani ai fost învățat să instalezi o încărcătură pe linia ferată ! Nu e posibil să fii atât de cretin !

— Așa cum spui, nu e posibil să fiu atât de cretin ! replică cu violență Camaret. Ai văzut unde a trecut locomotiva ta ? Pe linia din stânga ! Iată ce poți câștiga dacă ai încredere în cei din Rezistență, care habar n-au ce fac !

— Acum ne-am curățat, nemții vor descoperi sabotajul la următoarea trecere a patrulei, fără a mai socoti locomotiva, care se va duce să se sfârâme nu știu unde.

— E curat ghinion. Am făcut tot ce am putut. E dezgustător, dar asta e !

— Gura ! întrerupse sergentul Détroit. Ascultați.

— Să ascultăm ce ? Auzi glasuri ?

— Am auzit un fluierat, un fluierat de locomotivă.

— Lasă prostiile. Nu mai e nimeni pe locomotivă, nu e posibil să fluiera singură de tot.

— Pentru Dumnezeu, tacă-ți gura ! Ascultați, se aude iar.

— Cred că are dreptate. Și mie mi s-a părut că aud ceva, adaugă Nunès.

— Și domoliți-i pe nemți acolo jos ; se agită grozav, lansează Collobert.

Realmente, cei nouă germani ies din baracamentele lor cu arma în mână. Se eșalonează de-a lungul liniei ferate, și

acum, cu toții, parașutiști și germani, percep un fluierat lung, lugubru.

— Trenul cu antiaeriana ! Nu e posibil ! Ar fi prea frumos ! aproape că țipă Camaret pradă unei fantastice excitații.

— Gura, Michel, gura ! Simt convins că e chiar el ! E uimitor, dar cred că vine ! Ascultă...

Vibrațiile provocate de apropierea unui convoi mare sunt acum sesizabile.

— Cu condiția ca și el să nu fie pe linia pe care n-am întins capcana, declară Nunès fără să chibzuiască.

— Ar fi ciocnit *Pacificul*, cretinule ! replică Détroit.

Cu viteză mică, locomotiva apare în cotul liniei. Tractează un interminabil șir de vagoane, simple platforme pe roate deasupra cărora sunt legate tancuri, automitraliere, tunuri de calibru greu.

Parașutiștii nu se mai gândesc să-și ascundă fața și să-și astupe urechile. Împietriți și plini de admirație, contemplă spectacolul.

Locomotiva intră în tunel. Viteza ei e de douăzeci și cinci, maximum treizeci de kilometri pe oră. În trecere, mecanicii, în uniformă, au făcut un semn amical din mână santinelelor care păzesc linia.

Patrusprezece vagoane pătrunseseră în tunel când s-a produs explozia. Totul se va prăbuși, gândesc o clipă parașutiștii. Violența deflagrației este atât de mare încât a provocat un adevărat cutremur.

Impulsionate de mișcarea în lanț, două vagoane, care se găseau încă în afara tunelului, se răstoarnă cu toată greutatea. Un tanc greu, de tip *Tigru*, rupe legăturile și într-o greoaie învârtire în jurul axei sale, strivește trei santinele care rămăseseră pe loc, năucite.

— Și tu spuneai că avem ghinion ! murmură Denys Cochin.

Sergentul este zdruncinat de o criză nervoasă de răsnebur. Și-a înfundat obrazul în mâini pentru a înăbuși sughițurile care-l scutură. Aproape că plânge. Palmele îi

sunt mânjite de pământ negricios ; lacrimile îi lipesc obrajii cu un strat întunecat.

În momentul în care tovarășii săi îi descoperă obrazul de clown, sunt cuprinși la rândul lor de un râs molipsitor. Cochin își afundă capul în mânecă, Camaret și-a desfăcut fularul de „mătase parașută” și îl folosește pentru a atenua izbucnirile de râs.

Prin semne, Cochin dă ordin ca toți să plece. Parașutiștii se avântă, alergând de-a curmezișul pădurii. Dar Camaret, care nu-și poate stăpâni râsul, se oprește cu spatele de un arbore, pentru a-și recăpăta respirația.

— Ajunge ! Acum trebuie să mergem, îi azvârle Cochin, care și-a regăsit gravitatea.

— Știi la ce m-am gândit, Denys ? Când voi povesti cele întâmplate nepoților mei, nu vor vroi să mă creadă.

— Dacă nu ne urmezi imediat, nu vei mai avea niciodată prilejul să povestești orice ar fi, oricui ar fi.

Camaret se liniștește, reia goana împreună cu ceilalți către alte sabotaje, către alte lupte.

PARTEA A PATRA

SAINT MARCEL

Capitolul 20

În orele care au urmat joncțiunea *sticks*¹-urilor Marienne și Deplante, un optimism ușor de înțeles dar de prisos a plutit deasupra grupului.

Eugène Maurizur i-a condus pe parașutiști la ferma din Pelhue. Entuziasmul său, talentul de povestitor, ambianța caldă și tihnită a fermei a contribuit să ridice moralul ofițerilor S.A.S. La plecarea lor din Anglia li s-a precizat că nu pot conta deloc pe sprijinul Rezistenței. Or, Maurizur era pe cale să le facă o demonstrație strălucitoare care punea în evidență lipsa de fundament a acestor afirmații.

— Mai mult de două mii de oameni înarmați și organizați ascultă de ordinele șefului lor, colonelul Morice, afirma tânărul rezistent. Noi putem aduna și înarma triplul acestui număr. De la anunțarea debarcării se îndreaptă cu toții spre un punct precis : postul de comandă al colonelului Morice, stabilit într-o fermă, la Nouette, în vecinătatea orașelului Saint-Marcel. De la înființarea lor, va fi cea mai mare adunare a Forțelor franceze din interior. Dacă ne încadrați, veți putea ridica o întregă armată. Marienne nu-și crede ochilor : sinceritatea, încrederea lui Maurizur sunt comunicative. Deplante e mai rezervat, el întrevede primejdia unei grupări atât de mari, dar îi e teamă să nu fie considerat drept defetist. Totuși remarcă :

— E împotriva instrucțiunilor primite. Noi trebuie să sabotăm cu grupe mici, să blocăm căile de comunicație, să evităm la maximum să fim reperați.

Marienne izbucnește :

— Statul major a făcut tocmai dovada de deficiențele sale în materie de informații. Ordinele ce ni s-au dat ne-au fost transmise în funcție de datele ce le-au avut la dispoziție și care se dovedesc greșite. Trebuie să prevenim Londra, să-i determinăm să-și revizuiască planul.

¹ *Stick* – grup de parașutiști lansat din același avion (n.tr.)

— Ce știm noi despre eficacitatea acestor luptători ? Nu pun la îndoială nici patriotismul lor, nici curajul lor, dar știi la fel de bine ca și mine că asta nu ajunge.

— Suntem aici să-i secondăm, să-i încadrăm, să-i înarmăm.

— Și să le insuflam în câteva ore ceea ce am trudit ani de-a rândul să învățăm ?

Dar nimic nu poate altera ardoarea lui Marienne. Eugène Maurizur, locotenent al forțelor franceze din interior, pare să-i fi transmis în mod miraculos pasiunea sa înflăcărată.

— Oricum, conchide Marienne, trebuie să-l urmărim pe Maurizur și să intrăm în raporturi cu șeful său, colonelul Morice. În consecință, mergem către satul Saint-Marcel.

Maurizur dispune de o mașină veche ; cunoaște drumurile secundare, obiceiurile germanilor. În zorii zilei de 8 iunie, parașutiștii se înghesuie în vehicul ; au de parcurs vreo douăzeci de kilometri și nu vor întâlni pe nimeni.

Minusculul burg Saint-Marcel se situează în unghiul din est al triunghiului izolat format de satele Malestroit la nord-est, Serent la nord-vest și Elven la sud-vest. La trei kilometri vest de Saint-Marcel, ferma de la Nouette apare de îndată înaintea ochilor parașutiștilor ca un adăpost bine ales. Suprafața de 500 de hectare pe care Rezistența își propune să stabilească baza sa principală posedă toate elementele necesare unei securități depline : posibilități de camuflare și numeroase puncte de luptă adăpostite ; o suprafață ideală în vederea parașutajelor ; o pădure deasă, un teren accidentat tăiat de numeroase șanțuri ; posturi de observație de unde poate fi descoperită orice mișcare la distanță de kilometri.

Alegerea burgului Saint-Marcel, a fermei de la Nouette, întărește convingerea lui Marienne : Rezistența este organizată de militari pricepuți.

Maurice Chenailler, zis colonelul Morice, șeful Rezistenței în Morbihan, i-a precedat pe parașutiști la ferma de la Nouette cu o oră. În vârstă de vreo cincizeci de

ani, înalt, drept, uscățiv, colonelul Morice dă o imagine foarte frumoasă despre armata clandestină.

E un ofițer ponderat, chibzuit și lucid, care îi primește pe Marienne, Deplante și oamenii lor. Marienne află că două posturi emițătoare sunt instalate, un *Eurêka* și un *S. Phone* ; echipa de radio a Rezistenței este în contact cu Londra.

Marienne și Deplante îi salută pe fermierii Pondard și pe cele cinci fiice ale lor. Apoi, în timp ce Deplante pleacă să caute un refugiu unde și-ar putea instala antenele, Marienne se închină în conferință cu colonelul Morice. Încep să apară la orizont grupuri armate ; sosesc cu ajutorul celor mai diverse mijloace de locomoție, căruțe, biciclete și droage.

Într-o cameră primitoare, cea a familiei Pondard, prima reacție a locotenentului Marienne este să se mire de lipsa de precauție cu care se înconjoară mișcarea rezistențelor.

— E abia începutul, explică Morice. Am lansat un ordin de mobilizare generală batalioanelor din Ploërmee, Josselin, Vannes, Auray și Guehenno. Afluența va continua să crească la Saint-Marcel în zilele ce vor veni. Peste câteva zile cred că vom fi mai mult de trei mii. Totul e pregătit să-i primească, să-i alimenteze și să instruiască acest efectiv. Nu vă ascund că rezultatul acțiunii depinde în mare măsură de ajutorul și de sprijinul vostru : trebuie convinsă Londra să trimită întăriri, arme și muniții.

— Crearea unei fortificații n-a fost niciodată luată în considerare de statul major, remarcă Marienne.

— Știu, i-o reteză colonelul Morice, dar e treaba voastră să-i faceți să revină asupra hotărârii, să le deschideți ochii asupra realității. Adușii că misiunile voastre de sabotaj vor putea pleca în fiecare zi din tabăra Saint-Marcel. Oamenii noștri, care cunosc regiunea, vă vor însoți. După ce misiunile vor fi îndeplinite, grupele se vor putea înapoia în tabără, unde se vor găsi la adăpost.

— Este imposibil ca această tabără să nu fie descoperită de germani. Ce se va întâmpla dacă vor ataca ?

— Totul se bazează pe logică, locotenente. Germanii nu vor ataca, nu-și pot permite acest lucru. O singură privire v-a fost de-ajuns să evaluați poziția strategică a bazei noastre : le-ar trebui un corp de armată să ne alunge. Aliații progresează în Normandia, germanii nu vor da o bătălie în care ar risca să sufere pierderi enorme și asta, pentru a ocupa o poziție care nu-i interesează deloc.

Argumentul îl convinge pe Marienne. Este evident că dacă ar respinge eventualitatea unui atac în forță (și de fapt, câte forțe vor fi necesare !), crearea uriașei baze este de dorit și va constitui un pas imens spre eliberarea Bretnaniei. Marienne cedează. Din acel moment se hotărăște să facă jocul, cu toate riscurile. La prânz lansează următorul mesaj, inspirat de Morice :

„Pierre I, indicativ 101 - Confirm mesajul trimis de comandantul F.F.I - Confirm 10 companii slab înarmate din 25 - Trimiteți urgent toți ofițerii disponibili, trupe și materiale, în special mitraliere Bren – Prezența dumneavoastră aici indispensabilă. Urgență - Sunt entuziasmat de organizare și de imensele ei posibilități - Cartierul general al Rezistenței afirmă că poate ajuta de aici Samwest - Charlotte și Dudule vor fi puternic instalați și apărați - Preveniți toate misiunile că cei ce au fixat locul întâlnirii sunt sănătoși - Confirmă D.Z. 418.233 O.K.9. De acord deopotrivă pentru planoare. Vă așteptăm în noaptea D + 3 spre D + 4. Veți fi ghidați de Eurêka - Teren balizat și apărat - Scrisoarea de recunoaștere stabilită - 50 camioane de 3 tone, 50 autoturisme disponibile. Avem mari rezerve de alimente și șeptel, lipsește făina - Trimiteți urgent benzină, material sanitar și uniforme, dacă e posibil, cu acte de identitate - Așteptăm confirmarea sosirii voastre - Vom rămâne o clipă tăcuți - Semnat : PIERRE I.”

La tabăra secretă de la Fairford, mesajul lui Marienne îi cufundă pe șefi într-o totală înmărmurire. Statelor majore nu le place să reexamineze previziunile făcute, să schimbe datele problemelor.

Colonelul Bourgoïn și căpitanul Puech-Samson caută să înțeleagă entuziasmul delirant al lui Marienne. Generalul Mac Leod a venit să-i întâlnească ; adineauri a transmis mesajul în sfere sus-puse și comentează răspunsul.

— Ștabii se spală pe mâini în ce privește Bretania. Până la un nou ordin, au ochii ațintiți asupra Normandiei. Pentru rest, ei se bazează pe un principiu fundamental : parașutiștii imobilizează 150.000 de germani care sunt cantonați în Bretania ; atât timp cât aceste trupe nu se îndreaptă spre nord, nu le stârnește interesul în nici un fel. Răspunsul pe care l-am obținut poate fi rezumat într-o singură frază : „Nu avem pretenția să vă învățăm meseria. Aveți o misiune, îndepliniți-o și lăsați-ne în pace !”

— Bineînțeles, mâna liberă - bombăne Ciungul - e mult mai practic.

Destinul regimentului se găsește în mâinile lui Marienne. Dacă s-a înșelat în estimările sale, rămas bun frumoasă tinerețe ! Germanii sunt în număr de 150.000 în Bretania și printre ei trupe S.S., parașutiști din divizia Creta - o bandă grozavă de duri.

— Marienne e unul din cei mai buni ofițeri, încearcă să remarce Puech-Samson. Nu e nici visător, nici poet.

— Știu, știu, dar mă tem de exaltarea ce poate rezulta din fantastica situație în care se găsește.

— Atunci ?

— Atunci, mergem în orice caz. La fața locului, vom judeca mai bine. Lansați parașutiștii deasupra burgului Saint-Marcel. Începeți în noaptea asta. Eșalonați rotirile. Totalitatea oamenilor să fie pe loc într-o săptămână. Dumneata și cu mine vom sări în noaptea următoare.

Caporalul Robert Croenne tocmai a aflat că face parte din cei care pleacă în noaptea de 9 spre 10 iunie. Are puține informații în privința situației camarazilor săi din Franța care l-au precedat din ziua de 4 iunie, și se întreabă dacă îl va regăsi cu ușurință pe prietenul său Pams.

Cortul care le servește drept adăpost este asaltat de parașutiști pe punctul de a se imbarca ; li se distribuie gratuit bomboane, dulciuri „pentru copiii Franței”.

Croenne a asistat trist la plecarea camarazilor săi. Împreună cu alții, se ducea în fiecare noapte la scara avionului pentru a urmări imbarcarea acelor pe care-i considera privilegiați.

În seara asta e rândul lor, al lui.

Sunt șaisprezece la bord și Croenne se gândește că ușa avionului va fi închisă. Avionul *Stirling* pare complet, când se produce o forfoteală în partea din față a avionului : un automobil frânează lângă scara de imbarcare. Urmat de căpitanul Puech-Samson coboară Ciungul. Un om îl ajută să-și fixeze parașuta specială.

Puțin mai târziu, Ciungul stă în picioare în cabina avionului, în spatele scaunului pilotului. Brațul său valid s-a așezat ușor pe umărul ofițerului englez.

— Ne apropiem, domnule colonel, urlă aviatorul. Ar trebui să vă pregătiți.

— În cât timp ?

— Cinci, șase sau șapte minute maximum... Iata, se zărește baliza, drept înaintea. Continuu sau vă dau drumul la înapoiere ?

Balizele ! Bourgoin nu-și crede ochilor, și totuși, o multitudine de puncte luminează noaptea și desenează perfect perimetrul zonei de aterizare.

Cu Bourgoin în frunte, sar în ciorchine. Parașuta sa specială se desfășoară ; e tricoloră - o amabilitate a englezilor.

Ciungul se lovește la gleznă în contact cu pământul, dar realizează repede că nu e nici măcar o entorsă. E recunoscut după parașută și, din cele patru colțuri ale taberei, oamenii aleargă spre el cu o bucurie extraordinară. Strigăte de bun venit și ura se aud în noapte. O ceată gălăgioasă de voinici exaltați învârtesc armele deasupra capului, se îndreaptă spre comandant, care s-a eliberat de parașută și stă uluit în fața lor de primirea ce i se face. În

cele din urmă, Bourgoin îl zărește pe Marienne care aleargă în fața unei grupe, se oprește la trei metri și salută respectuos.

— Pentru Dumnezeu, ce-i cu chermeza asta, Marienne ? Marienne se aștepta la întrebare, se apropie.

— Știu, domnule colonel, dar nu-i dezamăgiți. Prezența dumneavoastră reprezintă atâtea lucruri pentru ei... Băieții au vorbit despre dumneavoastră, trebuie să-i înțelegeți.

— Sunt foarte recunoscător serviciului duminale de protocol, dar dezaproab că te face să uiți elementarele reguli de securitate. Acest bâlci de derbedei este cu siguranță perceptibil de la distanță de kilometri.

— Germanii nu ignoră prezența noastră ; am să vă explic.

Ciungul își îndulcește glasul.

— În adevăr, cred că ai multe lucruri de explicat.

Pronunțând cuvintele de chermeză, bâlci și derbedei, colonelul Bourgoin nu era departe de adevăr. Inspecția pe care o efectuează a doua zi dimineața îi confirmă părerea.

Partizanii aparținând Forțelor franceze din interior sunt acum în număr de aproape două mii. Cei mai mulți dintre ei sunt bine înarmați ; parașutajele din nopțile precedente au permis să li se distribuie puști-mitralieră, pistoale-mitralieră, pistoale, grenade și muniție.

Oamenii - în majoritate băieți tineri - caută să dea o alură militară hainelor lor civile. Și, ca o consecință logică, par deseori caraghioși. Atitudinea lor în timpul trecerii lui Bourgoin este emoționantă și grotescă ; salutul le e fantezist și poziția de drepți stângace, cărora comandantul se străduie să le răspundă.

După o anchetă de mai mulți ani, Roger Leroux, corespondent al Comitetului de istorie privind cel de-al doilea război mondial în Morbihan, a făcut o dare de seamă de o extremă exactitate asupra bătăliei de la Saint-Marcel. Iată un extras :

„Comandantul departamental al partizanilor F.F.I. dispune de o companie de transport condusă de căpitanul Mounier, din Ploërmel, președintele sindicatului de transporturi și membru al statului major. Doctorul Maheo organizează serviciul sanitar pentru a primi și îngriji răniții. Două infirmiere sunt instalate una într-un garaj, cealaltă în podul casei din la Nouette, deasupra bucătăriei familiei Pondard. Birourile statului major au fost instalate cam peste tot ; unele sunt în hambare. Nenumărate secretare și dactilografe lucrează toată ziua, alte fete tinere lucrează la confecționarea a mii de brasarde, drapele și fanioane. În sfârșit, doi preoți se află din ziua de 6 iunie la ferma Nouette.

În urma telegramelor lui Marienne, maiorul Bourgoïn hotărăște să se lase parașutat la Dingson, împreună cu restul batalionului care va fi lansat prin grupe de câte zece oameni. Sosește în batalionul său în noaptea de 9 spre 10, în același timp cu vreo cincizeci de oameni și cu cincizeci de containere pline cu arme ; este surprins de atmosfera de chermază (expresia aparține colonelului Bourgoïn) care domnește la Nouette ; există pretutindeni lumini. Patrioții se duc și vin cu nerăbdare în cele mai bizare haine. Toți civilii din împrejurimi au asistat la parașutarea trupei. Există lume peste tot, în case, în hangare, în grajduri, pe câmp și în păduri. O stare de exaltare extraordinară i-a cuprins pe cei din F.F.I la vederea oamenilor care cad din cer, care vin să-i înarmeze, să-i instruiască, să lupte, pentru a contribui la eliberarea pământului strămoșesc de care războiul i-a despărțit de mai mulți ani.

Parașutiștii se bucură de un enorm prestigiu, fiindcă vin din Anglia, fiindcă au luptat împotriva germanilor în Libia, fiindcă, în plus, prezența lor le dă certitudinea că armele vor veni în masă. Alți parașutiști vor veni în nopțile următoare ; până la urmă vor fi mai mulți de o sută cincizeci.

La cererea maiorului Bourgoïn, Morice ordonă batalioanelor F.F.I să se regrupeze la Nouette (începe să se

spună, tabăra de la Saint-Marcel) în detașamente mici pentru a fi înarmate. În fiecare noapte (în afara celor de 11 și 15 iunie când vremea nefavorabilă nu le-a permis), avioane *Stirling* dau drumul containerelor, în număr de 28 de fiecare aparat. În ziua de 13 iunie, 25 de avioane lansează în jur de 700 de containere și colete, împreună cu locotent-colonelul Wilk (alias Fonction). Este cel mai important parașutaj din Franța ocupată (după mărturia fostului șef al departamentului englez de aprovizionare pe calea aerului). De la 9 la 17 iunie. 68 de avioane au parașutat oameni și containere pe terenul Baleine.

Armamentul primit era de fabricație engleză și cuprindea pistoale, pistoale-mitralieră, carabine, puști, puști-mitralieră, materiale antitanc, mine, grenade.

La 17 iunie sosește *stick*-ul locotenentului de La Grandière, cu patru jeep-uri. Aceste jeep-uri au fost special amenajate ; n-aveau nici parbriz nici capotă. Scaunul din spate era suprimat pentru a lăsa loc mitraliorului-servant al unei Vickers montată pe un pivot mobil ”.

Efectivul partizanilor astfel înarmați în fortificația de la Saint-Marcel este impresionant : depășește trei mii de oameni.

Capitolul 21

Generalul Fahrmbacher, comandantul celui de-al 25-lea corp de armată, și-a instalat postul de comandament la Pontivy. Începând din ziua de 6 iunie, pe umerii săi apasă responsabilitatea celei mai fierbinți regiuni din Bretania. E un om mediu în toate. Fizicul său n-are nimic excepțional ; își datorează avansarea disciplinei, punctualității, gândirii clare, respectului său pentru rutină. De la debarcarea din Normandia, superiorii săi și în special generalul Dolmann, șeful celei de-a 7-a armate, care comandă de la Mans sistemul defensiv Normandia-Bretania, îi cere să

improvizeze ; din această clipă, nimic nu mai merge. Fahrmbacher se găsește în fața unui puzzle uriaș, ale cărui fragmente nu reușește să le strângă la un loc.

Cu toate acestea, la început totul părea să fie limpede : al 25-lea corp de armată trebuia să dirijeze spre Normandia forțele de rezervă puse la dispoziția sa - formațiuni din a 3-a și a 5-a divizie de parașutiști și a 353-a divizie de infanterie.

Dar liniile fiind tăiate, convoaiele feroviare n-au putut trece ; sabotorii loveau cu eficacitate. Și era suficient ca liniile să fie reparate, ca ele să sară în aer câțiva kilometri mai departe.

Fahrmbacher, care ignora principiile luptei împotriva unui inamic invizibil, era exasperat. Din această cauză, îl convocase în această dimineață pe căpitanul Herre, ofițer al serviciului de informații al armatei, cunoscut sub numele de „căpitan Hermann Petter”, agent de legătură al Gestapo-ului francez sub numele de „Pierre Lyon”.

Herre este un om cu un cap prea mic pentru proporțiile straniei ale trupului său. Un cap de vrabie e așezat pe umeri colțuroși, nemăsurat de largi în raport cu excesiva slăbiciune și cu înfățișarea filiformă a restului trupului său. O piele oleaginoasă, un ten gălbui ca ceara accentuează antipatia și ostilitatea violentă ce se degajă din acest personaj.

— Amploarea acțiunilor de sabotaj, loviturile date convoaielor noastre iau proporții îngrozitoare, explodează generalul comandant al celui de-al 25-lea corp de armată. Frontul normand cere trupe proaspete ; dispun de ele, dar pare imposibil să le pot trimite. Trebuie să lovim repede și eficace, să-i nimicim pe acești teroriști pentru a permite trupelor de geniu să restabilească rapid căile de comunicație și să mă pună în posibilitatea de a executa ordinele ce-mi sunt transmise.

Herre jubilează. Scoate un carnetel obișnuit, de școlar,

din buzunarul interior al costumului civil pe care-l poartă. Apoi, cu o voce spartă, care nu surprinde, recită pe un ton de elev care știe bine lecția :

— Cu mai mult de un an în urmă, în mai 1943, v-am trimis, domnule general, un raport de peste cincizeci de pagini în privința activității în creștere a grupelor de luptători clandestini din Morbihan. A rămas fără răspuns. În iulie 1943 vă solicit o întrevedere, care-mi este refuzată. Un nou refuz în ianuarie 1944. În cele din urmă, trebuie să vă reamintesc, îmi acordați o audiență în 3 aprilie trecut, dar abia mă ascultați în cele ce vă raportam. Am sentimentul că vă indispun și vă ofensez supunându-vă atenției probleme minore, nedemne de gradul dumneavoastră. Dar, ceea ce e mai grav, domnule general, îmi refuzați sprijinul militar pe care, vi-l cer.

De la începutul monologului ofițerului de informații, Fahrmbacher a înțeles că nu va reuși să se stăpânească. Explodează, dând cu latul mâinii o lovitură furioasă pe birou :

— Pentru numele lui Dumnezeu ! Herre renunță la acest ton și realizează cui te adresezi. Comand unor soldați și nu polițiștilor sau unor călăi ! Reclamația dumitale era ilegală și insultătoare. Refuzul meu va fi și azi la fel de hotărât dacă-mi adresezi aceeași cerere, și asta oricare ar fi situația în care ne găsim. Aștept să-ți faci meseria - nu îndrăznesc să spun datoria - și să-mi aduci informații pe care să mă pot bizui pentru a angaja operațiuni militare.

— Și să vă faceți meseria după capul dumneavoastră, scuzați datoria ?

— Trec peste obrăznicia dumitale din cauza situației.

— Ei bine, mărturisiți, domnule general : aveți nevoie de mine, o știți bine, și sunteți conștient de greșelile ce le-ați făcut.

Fahrmabacher de-abia reușește să articuleze :

— Am nevoie de dumneata, Herre, dar nimic nu mă va obliga să te stimez.

Maurice Zeller și-a conservat până la patruzeci și nouă de ani înfățișare de om tânăr. N-a încetat niciodată să se preocupe de forma sa fizică, să-și șlefuiască distincția gesturilor, umbletul suplu, dezinvoltura trupului său.

Este îmbrăcat întotdeauna cu o eleganță căutată, cu o sobrietate voită. Măinile sale delicate sunt manichiurate, și părul său lung, grizonat, este dat pe spate. Alsacian de origine, meridional din naștere, Maurice Zeller a fost în 1913 un strălucit candidat la școala navală. Din 1914 până în 1918 a făcut războiul, din care a ieșit cu mai multe citări pe armată, crucea de cavaler al Legiunii de onoare și gradul de locotenent-comandor.

Pentru acest strălucit ofițer de marină destinat unui viitor fără umbre, lucrurile iau o întorsătură proastă în anul 1925. Zeller este mutat în Indochina. Timp de doi ani va rămâne la amiralitatea din Saigon. În primele luni de ședere Zeller se plictisește, apoi, foarte repede, se lasă amăgit de farmecul Extremului Orient, cuprins și depășit de o atracție sexuală pentru cei de rasă galbenă. Această tendință îl duce în mod natural și repede spre localurile de fumat opiu ; curând își petrece acolo nopțile. De la consumarea drogurilor până la trafic nu e decât un pas : îl face. Prăbușirea lui e vertiginoasă ; e descoperit, degradat, șters din cadrele Marinei. Nici măcar opiul, al cărui adept a rămas, nu-i domolește ura pe care o închină foștilor săi camarazi. Povara umilinței pe care a suferit-o nu se alină niciodată ; suferința se intensifică în 1939, când la oferta ca o face de a se reintegra în rândurile armatei i se opune un disprețuitor refuz.

Crede că își ia revanșa în anul 1941, când se angajează în Liga voluntarilor francezi împotriva bolșevismului. Luptă cu bravură pe frontul de est. Ne-având încotro, a încetat pentru moment să fumeze opiu.

Cu prilejul unei permisi, îl întâlnește pe Doriot ¹ și din vorbă în vorbă devine unul dintre agenții cei mai stimați ai Abwerh ²-ului. La începutul anului 1944 e vărsat în grupul căpitanului Herre (grupul Pierre Lyon) și se instalează în Morbihan, la Pontivy.

Nimeni nu va ști niciodată prin ce mijloace și-a procurat cinci kilograme de opiu. Are de unde să-și întrețină viciul timp de mulți ani.

Maurice Zeller a rechiziționat o aripă a unei clădiri obișnuite la marginea marelui burg. A instalat-o cu false mobile chinezești, a pus peste tot bibelouri exotice ; doarme pe jos, pe o rogojină.

Tocmai a băgat o andrea lungă în vasul de dulceață pe jumătate plin cu substanță brună, vâscoasă. Învârtind acul deasupra vasului, amalgamează un cocoloș de mărimea unui bob de mazăre pe care-l plimbă deasupra flăcării unei lămpi cu ulei. Cocoloșul se umflă în contact cu căldura, ia o frumoasă culoare acaju. Zeller așază cocoloșul în minusculul horn al pipei și, cu o mișcare precisă o găurește, apoi apropie pipa de flacără, își golește plămânii și aspiră cu voluptate fumul în sfârâitul drogului care arde. Cocoloșul se topește tot. Continuându-și aspirația, Zeller împinge, cu ajutorul acului, reziduurile de opiu către minusculul horn, pentru a nu pierde cea mai mică fărâmitură. Cu plămânii plini, gata să explodeze, Zeller se reține să nu expire, ia o ceașcă cu lapte calduț pe care o înghite dintr-o dată. Atunci se întoarce. Culcat pe spate, cu ochii ațintiți în plafon; dă drumul cu încetul fumului albăstrui.

¹ Doriot, fost ministru de interne în guvernul pro-german în Franța ocupată. Judecat, condamnat și executat după Eliberarea Franței. (N.tr.)

² Abwehr : serviciul de contra-informații al armatei germane (N. tr.).

Zeller rămâne un minut nemișcat, apoi se ridică și pune ordine în bunurile sale care dispar într-un bufet. Își reia poziția alungită și așteaptă în liniște sosirea oamenilor săi.

Luiz Munoz, douăzeci și șapte de ani, inginer din Andaluzia, naturalizat francez în 1932. Alfred Gross, douăzeci și șase de ani, alsacian născut la Strasbourg. De la începutul ocupației germane, cele două ajutoare ale lui Maurice Zeller au cunoscut destine paralele : Poliție, Gestapo și în cele din urmă Abwehr, dar aici se oprește afinitățile lor. Gross este o brută de proporții uriașe și cu o minte obtuză. Munoz este un mic falsificator șiret și perfid.

Cei doi oameni au abia timpul să se așeze pe scaune joase când sosește și căpitanul Herre, alias Pierre Lyon. Ofițerul de informații își scoate impermeabilul care-i ajunge până la glezne și mica pălărie verde. Trage pe nas, ca un cunoscător, parfumul dulceag al drogului de care este încă impregnată încăperea, azvârle o privire disprețuitoare către chimonoul cu care s-a împopoțonat Zeller. Disprețuitor, suieră :

— Crezi că momentul e bine ales să te deghizezi și să te abrutizezi cu porcăria ta, Zeller ?

— Schimbă tonul, Lyon. Nu ești șeful meu, ci doar colaboratorul meu.

Un surâs încordat se desenează pe buzele subțiri ale căpitanului Herre.

— Îmi place acest cuvânt în gura dumitale. Să încetăm cu copilăriile, vin acum de la Fahrmbacher. Paița asta pare că s-a hotărât în sfârșit să ne lase să acționăm.

— Nu văd ce se schimbă.

— Eu văd foarte bine. Wehrmacht-ul a pus mâna ieri pe doi teroriști care circulau cu bicicleta în regiunea Malestroit. Până aici nimic altceva decât ceva obișnuit, dar am aflat că erau în posesia unor arme engleze noi, arme care n-au fost folosite niciodată până acum. Sprijinul generalului ne va permite să ne fie încredințați acești doi ticăloși. E un punct de plecare.

Pe neașteptate, Zeller devine interesat. Se ridică.

— Două minute pentru a mă îmbrăca, vă urmez.

La închisoarea din Pontivy, subofițerul responsabil a cerut să i se confirme prin telefon ordinul de a încredința prizonierii. Nu are nici un fel de simpatie pentru cei doi băieți, dar cu toate acestea îi privește cu milă cum urmează sinistrul cvartet.

Sediul Gestapo-ului din Pontivy este situat într-o tristă și sobră clădire cu ziduri de piatră, la patru kilometri de oraș, în direcția Cleguerec. Au fost improvizate celule într-o mare pivniță ; la parter sunt rezervate două camere pentru serviciile Abwehr-ului.

Cei doi prizonieri sunt împinși fără menajamente într-una din ele. Încăperea este vastă, goală, rece ; un bec electric atârnă, la capătul unui fir, de plafon ; mobilierul se compune dintr-o masă din lemn brut, patru scaune, trei taburete.

Căpitanul se așază în spatele mesei. La stânga sa pune un pachet de țigări și o brichetă. Scoate dintr-un sertar un maculator de școlar, o călimară și un toc. Munoz depune, în plus, două pistoale-mitralieră Sten învelite într-o pânză și o fișă de carton.

În fața lor, cei doi băieți stau în picioare. Sunt doi tineri cultivatori din împrejurimile localității Malestroit. Sunt aproape livizi.

Vorbește Herre. Caută să dea cuvintelor sale un ton patern și totuși timbrul vocii sale nu e mai puțin aspru. În pofida unui accent evident, se exprimă într-o franțuzească limpede.

— Uite, zice el, nu văd pe această fișă decât prenumele vostru. Care din voi este Rene ?

— Eu sunt, anunță cu greutate cel mai tânăr.

— Perfect. Deci, Henri e celălalt. Nu țin să vă plictisesc cu întrebări secundare. Numele vostru nu mă interesează. În schimb, ceea ce urmează să-mi explicați în amănunt sunt condițiile în care ați primit aceste arme.

Se joacă cu un pistol-mitralieră din care a scos încărcătorul, își trece degetul mic în interiorul cavității

cubice, constată curăţenia unsorii, apoi, gânditor, cu mâna stângă şi cu ajutorul degetului mare, extrage, unul câte unul, cu o dexteritate de profesionist, gloanţele încărcătorului.

— Arme absolut noi, adăugă el gânditor. Cineva vi le-a dat; doar n-au căzut din cer !

Râde singur de gluma făcută.

— Nu-i așa ?

Henri,, cel mai vârstnic, repetă fără convingere versiunea sa asupra faptelor :

— Tocmai le-am găsit pe marginea drumului. Abia ne-am dat seama că era vorba de arme, când soldaţii voştri au dat peste noi. Dacă nu veneau, le duceam singuri la comandatură.

Herre strâmbă un zâmbet.

— În acest caz, nu ne rămâne decât să vă felicităm. Cred chiar că s-a prevăzut o recompensă pentru francezii care ne sprijină.

Zeller se apropie de cei doi tineri şi zice cu calm:

— Dezbrăcaţi-vă !

— Am mai fost percheziţionaţi, replică Rene.

— Dezbrăcaţi-vă ! La piele, ca pentru vizita medicală la recrutare.

Cu gesturi lente, oamenii se execută. Rămân în slip şi ciorapi.

— A zis : la piele ! urlă Gross. distribuind două palme. Stingheriţi, ruşinaţi, ţăranii îşi scot slipurile şi ciorapii.

Gross face o grămadă din hainele lor şi le aruncă într-un colţ al camerei,

— Acum, s-o luăm de la început, declară cu moderaţie Herre. De unde aveţi armele ?

— V-am spus adevărul, domnule bâlbâie Rene.

Căpitanul Herre se ridică. Tonul i se schimbă, vocea sa şuieră :

— Credeţi că vă veţi bate joc multă vreme de mine ? Îmi veţi răspunde, vă garantez.

Zeller îl întrerupse cu un gest :

— Hei, băieți, un pic de curaj. Sunt francez, ca și voi. Ați fost trași pe sfoară, e timpul să vă recunoașteți greșelile. Vom ține seama de bunăvoința voastră la proces : totul depinde de raportul pe care-l vom face. Vorbiți, e în interesul tuturor.

S-a apropiat de Henri, care-l scuipă în obraz.

Zeller se dă înapoi, scoate din buzunar o batistă de mătase, imaculată, și se șterge ; e livid. În schimb, lui Herre, care râde, incidentul se pare că i-a readus buna dispoziție. Face un semn lui Gross și Munoz. Cele două lichele ies din încăpere.

— Vă vom face să vorbiți, anunță căpitanul, cu toate că dezaprob aceste metode, dar voi mă siliți să le folosesc.

Cei doi oameni se înapoiază, aducând o găleată cu apă. Cu ajutorul unei frânghioare le leagă gleznele, încheieturile mâinilor prizonierilor la spate, și infamia începe.

Unul după altul sunt azvârliți în genunchi lângă găleată, în care le este menținut capul până la sufocare, și asta de patru sau de cinci ori. Între afundări au exact timpul să tragă o gură de aer. Când unul dintre ei e gata să leșine, este aruncat la o parte ; i se aruncă apă înghețată deasupra trupului gol. Atunci călăii se duc să umple din nou găleata și trec la celălalt.

Cei doi martiri rezistă timp de zece ore. Mutismul bretonilor încăpățânați i-a exasperat pe tortionari, care i-au lovit de mai multe ori cu sălbăticie. Au obrazul plin de sânge, dinți sfărâmați, arcadele sparte, ochii tumefiați. Dârdâie.

La ora 4, Rene, cel mai tânăr, nu mai rezistă. E într-un hal fără de hal. În schimbul liberării membrelor, al unei păături și a unui pahar cu vin cald, spune tot ce știe, între două sughițuri ; tabăra de la Saint-Marcel, efectivele, armamentul, pozițiile, sosirea zilnică a parașutiștilor, așteptarea comandantului ciung.

Lăsat mai departe legat într-un colț, Henri asistă neputincios la trădarea tânărului său camarad. Nu

reuşeşte să-i poarte pică, se întreabă dacă şi el ar mai fi rezistat multă vreme.

Herre şi Zeller jubilează. Au desfăcut o hartă de stat major, cer să li se precizeze locurile, iau notă.

— Trei sau patru mii de partizani, cinci sau şase sute de paraşutişti ; nu crezi că blufează ? întreabă Zeller.

— Nu. În orice caz, nu prea mult. Nu mă îndoiam. Nu e decât acest tâmpit de Fahrmbacher să nu fi văzut nimic, să tăgăduiască evidenţa. Îi vom cere o audienţă, şi de astă dată mă va primi. În aşteptare, voi dormi. Dă ordin să fie împuşcate aceste două insecte parazite.

Capitolul 22

În noaptea de 7 spre 8 iunie, în timp ce grosul celui de-al 2-lea regiment de vânători paraşutişti era lansat la Saint-Marcel, grupe de trei până la cinci oameni săreau în diferite locuri din Bretania, în general aproape de liniile de comunicaţii, cu o misiune precisă de sabotaj.

Căpitanul, contele Henri de Mauduit, era dintre aceştia, şi paraşutiştii care-l însoţeau, Créau şi Violland, binecuvântau soarta care îi plasase sub comandamentul decanului regimentului.

După toate probabilităţile, niciodată un om de lume n-a avut înfăţişarea funcţiei sale ca Henri de Mauduit, în uniformă sa de ofiţer paraşutist. Contele Mauduit e mic de statură, plinuţ, jovial. Văzându-l în civil, te-ai putea gândi la un mic funcţionar care aşteaptă, într-o permanentă bună dispoziţie, vârsta pensionării. Eternul său surâs liniştitor e legendar în tot regimentul. Când te găseşti în prezenţa lui ţi se pare, în mod miraculos, că nimic nu e grav. Căpitanul împrăştie optimism şi încredere, pe care le are din belşug. S-ar putea crede că nu are nici o grijă, că steaua lui l-a înzestrat cu un destin în care nici o suferinţă nu trebuie să arunce vreodată o umbră. Şi totuşi...

Contesa de Mauduit este scoțiană. Înaintea căsătoriei, Betty de Mauduit trăia în Statele Unite, dar când, în anul 1941, Henri s-a hotărât să plece în Anglia, s-a văzut constrâns să-și lase soția la castelul Bourg-Blanc, domiciliul strămoșilor săi, unul din cele mai frumoase castele feudale din Bretania, situat la câțiva kilometri de Paimpol.

Înainte de plecarea din Paimpol cu o corabie mica cu pânze, în compania a doi pescari bretoni, contele recomandase soției sale :

— Dragă prietenă, numele ce-l porți trebuie să te protejeze. Nu uita totuși că originile tale subzistă, așa că, fă tot posibilul să nu atragi atenția asupra ta în nici un chip. Promite-mi să stai deoparte de acest război care ne desparte. Trăiește, așteaptă și speră. Voi putea astfel împlini din toată inima, în pace, datoria mea.

Contesa a promis. A jurat. Mauduit a sosit în Anglia și s-a înrolat în al 2-lea regiment de vânători parașutiști.

În noiembrie 1943, regimentul era cantonat în Scoția. Ca și tovarășii săi, Mauduit presimțea că sfârșitul era aproape ; începea să se zvonească despre o iminentă debarcare.

Căpitanul stătea lungit, epuizat, zdrobit de oboseala a două marșuri consecutive de noapte. Supra-antrenamentul la care era supus și care părea chiar supraomenesc unor uriași de douăzeci și douăzeci și cinci de ani și-l impunea strângând din dinți, abținându-se de la fumat și băutură pentru a-și conserva suflul. Când nu-i preceda, îi urma, rezista la toate disciplinele de antrenament la care erau supuși. Trezea admirația șefilor săi, ca și a subalternilor, și cu toate acestea, cu toții îi ignorau vârsta : patruzeci și șapte de ani.

În timp ce atâția alții au trebuit să mintă cu prilejul încorporării spre a se îmbătrâni, Mauduit a trebuit să trișeze în celălalt sens ; întinerindu-se cu opt ani, a mărturisit treizeci și nouă. „Ca o cocotă” a gândit el cu

bucurie (vârsta limită pentru încorporarea parașutiștilor S.A.S. era de treizeci de ani pentru soldați, și patruzeci pentru ofițeri).

S-a întâmplat ca în aceeași zi, un sergent înalt să tulbure visurile ofițerului :

— Un colonel american dorește să vă întâlnească, domnule căpitan, și vă pofteste la popotă.

— Pe mine ? Personal ? Nu cunosc nici un ofițer american ; probabil că te înșeli, amice.

— Sunt foarte sigur, domnule căpitan. De dumneavoastră a întrebat la postul de gardă. Ciungul a ordonat să fie condus la popotă, unde a venit și el.

La popotă sunt vreo zece care înconjură un uriaș roșcovan care înghite whisky. E un aviator cu pieptul acoperit de decorații.

— Iată-l pe căpitanul de Mauduit, domnule colonel, anunță Bourgoin.

Americanul pune jos paharul și-l privește insistent, vizibil surprins.

— Sunteți contele Henri de Mauduit, castelanul de la Bourg-Blanc ? întreabă el.

— Doamne sfinte ! da, domnule colonel, și nu cunosc și alții.

Americanul își descoperă o dantură de carnasier și izbucnește într-un râs enorm.

— Nu-mi imaginam să fiți așa, în nici un caz, cum arătați.

— Sper că nu v-am dezamăgit prea mult, replică Mauduit intrigat și în același timp amuzat.

— Nu, nu, scuzați-mi reacția, nu, desigur, nicidecum.

Cu latul mâinii, gigantul îi trage o lovitură zdravănă pe umărul micului parașutist, apoi se apleacă și-l îmbrățișează.

— Sunt colonelul Sanbron ! Sunt atât de mândru că te cunosc, Mauduit !

— Sunt foarte măgulit de această demonstrație de afecțiune, domnule colonel, dar, vedeți dumneavoastră, nu cunosc cauzele.

— Desigur, desigur, trebuie să încep cu asta : datorez viața și libertatea lui Betty. Pare deci logic, că am căutat să-i întâlnesc soțul.

— Betty, bâlbâie uluit căpitanul.

— Scuzați-mi această familiaritate ; ar fi trebuit să spun contesa de Mauduit, nu-i așa ?

— Nu, nu-i vorba de asta, dar explicați-vă, vă rog.

— Fără îndoială. Voi încerca să nu uit nimic. Iată. În noaptea de 15 spre 16 septembrie trecut, în momentul în care plecam într-o misiune de bombardament spre Frankfurt, aparatul meu a fost lovit de o schijă de obuz tras de antiaeriana din jurul portului Brest. Am pierdut repede altitudinea. Am fost constrâns să opresc două motoare, am ordonat evacuarea și am sărit, echipajul și cu mine, pentru a ateriza - am aflat după aceea - în pădurea de la Saint-Yves. Cunoașteți ?

— Cunosc, articulează Mauduit care, neliniștit, începea să înțeleagă.

— Aparatul nostru s-a sfârșit la câțiva kilometri de punctul nostru de cădere. Evident, patrulele germane au pornit în căutarea noastră. Norocul a fost de două ori de partea noastră : mai întâi, noi ne-am regrupat fără greutate, cei cinci oameni și cu mine. Apoi, niște patrioți bretoni ne-au găsit înaintea nemților. În timpul nopții ne-au condus la castelul Bourg-Blanc, unde Betty, scuze, contesa, ne-a primit.

— Și ea a acceptat să vă găzduiască și să vă ascundă ?

— Cum adică, ea a acceptat ! Dar am găsit acolo optsprezece dintre noi, englezi, americani, canadieni ! Unii dintre ei au traversat Bretania pentru a ajunge la castelul vostru, doi dintre ei veneau chiar de la periferia Parisului. Contesa Mauduit a organizat un mic post de adăpost pentru toți cei dintre noi care dorim să încercăm să ne înapoiem în Anglia ; conduce filiera care permite să ne

întâlnim cu pescarii care ne trec dincolo.

— Doamne ! respiră greu Henri de Mauduit, căutând un scaun.

— Soția dumitale are un curaj excepțional ; e în totala noastră admirație pentru sângele ei rece și spiritul ei de organizare. Ea a descoperit un veritabil labirint între podele și plafoane, în acoperișul castelului. Acolo ne ascundea la fiecare inspecție germană...

— Ah ! fiindcă germanii...

— Desigur. Soția dumitale întreține raporturi mondene cu ofițerii comandaturii de la Paimpol și de la Perros-Guirec ; o vizitează chiar un general S.S. care vine de la Saint-Brieuc, un nobil, un Von, nu mai știu cum. Aceste raporturi garantează securitatea oaspeților ei clandestini.

— Ar fi trebuit să bănuiesc, bâlbâie Mauduit cu amărăciune. Era fatal. O voi revedea oare vreodată ?

Căpitanul de Mauduit și cei doi camarazi ai săi au sărit în noaptea de 7 spre 8 iunie între La Forêt și Morlaix. El n-a uitat să sărute pământul Franței - a fost primul său gest după ce și-a scos parașuta. E la mai puțin de o sută de kilometri de casa sa, de castelul Bourg-Blanc. Nu știe dacă Betty mai locuiește încă acolo, nu știe dacă rețeaua ei de rezistență n-a fost descoperită de dușman, ceea ce echivala cu : mai trăiește sau nu ?

Să se întâlnească la sol toți trei a fost ușor. Créau și Violland își ajung din urmă ofițerul. Au aterizat la locul prevăzut. Mauduit a făcut repede această constatare și se bucură. Vai ! serviciile de informații aliate ignorau prezența unui observator german situat pe vârful unei coline, la o mie cinci sute de metri de locul unde au aterizat.

Germanii au văzut tot, au auzit tot. Avionul zburând la o sută cincizeci de metri, motoarele care sunt reduse la maximum, cele trei parașute care coboară, legănate grațios de briză. Au crezut o clipă că parașutiștii vor ateriza pe acoperișul observatorului lor, dar vântul i-a depărtat încetișor. Germanii au văzut corolele dispărând în noapte.

După momentul de stupoare au auzit ordine urlate într-o excitație furioasă. În mai puțin de cinci minute, o patrulă părăsește observatorul cu arma în mână. Inconștient de primejdia ce-l amenință, Henri de Mauduit și-a regăsit surâsul. E fericit că se află în Bretania, de a fi aterizat fără incident. În noaptea luminoasă, reperează o potecă - potecă ce șerpuiește de-a curmezișul pădurii, deasupra colinei, în direcția observatorului german.

— Ne vom cățăra, murmură oamenii săi.. De sus vom avea o minunată priveliște. În zori vom hotărî.

Și cei trei parașutiști încep ascensiunea colinei, unul după altul, pe drumul îngust pe care cobora patrula germană.

Din fericire, germanii coborau val-vârtej, cu zgomot mare. Șeful lor, un subofițer, aprecia că parașutiștii au aterizat la două sute cincizeci de metri spre est. Dar, mai cu seamă, nu-și închipuiau nici o clipă că ar putea să se îndrepte spre observator. Dimpotrivă, se gândea că fug în direcția opusă, și asta era cauza grabei mari și zgomotoase a patrulei.

Mauduit îi aude de la distanță mai mare de o sută de metri. Cu un semn, îi avertizează pe Créau și Violland. Prin câteva salturi, cei trei parașutiști se târăsc în tufiș, asistă stupefiați la trecerea patrulei care se desfășoară în pas alergător la mai puțin de cinci metri de ei.

Înainte de plecare, știind că vor fi lansați împreună cu Mauduit, mai mulți soldați i-au îmboldit pe Violland și Créau :

— Urmăriți-l cu atenție. Va fi interesant de știut dacă în luptă își păstrează surâsul și veselia...

Créau și Violland aveau de-acum răspunsul : în fața morții, care trecuse adineauri la un pas de ei, Mauduit îi privea voios. În noaptea limpede, parașutiștii descopereau privirea șireată a căpitanului lor, surâsul unui elev poznaș care făcuse adineauri o farsă bună profesorului său.

— Bine i-am mai păcălit, șoptește el. Probabil că ne-au văzut venind. Să continuăm a merge în direcția asta. Ei se vor îndârji să adulmece vânatul de cealaltă parte !

Violland și Créau se întreabă dacă nu vor pufni în râs. Hotărât lucru, căpitanul lor e un omuleț ciudat !

Reperează fără greutate observatorul german, și-l ocolesc. Merg toată noaptea spre vest.

În zori începe să cadă pe neașteptate o ploaie torențială, care le transformă drumul într-o mocirlă noroioasă. Mauduit determină cu ușurință locul. Cu câteva clipe mai înainte a constatat că au parcurs între cincisprezece și douăzeci de kilometri. Parașutiștii se găsesc la marginea unui heleșteu aproape de orașelul Pellinec Zăresc o mică fermă, o casă complet izolată la marginea unei păduri dese.

— Vom încerca să ne ascundem la țărani, anunță Mauduit ; cu siguranță că sunt oameni cumsecade.

— Oameni cumsecade, oameni cumsecade ; cam repede zis, domnule căpitan. Ar trebui să luăm precauțiuni.

— Toți bretonii sunt oameni cumsecade, prietene, replică Mauduit surâzând. Nu fi pesimist. Haide, urmați-mă. Nu țin să capăt o pneumonie.

Bătrânul Eugène, un sexagenar solid, este cu siguranță un om cumsecade ; numai că marele defect al neamului său este temeinic ancorat în el ; e încăpățânat ca un catâr. Mai mult, nu e deloc abil. Soția sa, Yvonne, are mai multă minte, dar în fața stăpânului ei tace. Au doi fii marinari, care au ajuns în Anglia încă din 1940.

În spatele ferestrei, papa Eugène privește, îngrijorat și bănuitor, pe cei trei soldați care înaintează sub potop.

— Mii de dumnezei, scrâșnește el, iată-i pe nemți care vin încoa.

Surâsul lui Mauduit îl năucește când acesta bate la ușă. Eugène deschide. Puternica sa statură interzice accesul în casă.

— Suntem soldați francezi, explică imediat căpitanul. Venim de la Londra. Ne permiteți să intrăm ? Suntem epuizați și înghețați.

Eugène priveşte cu insistenţă soldaţii. E fascinat de uniforme necunoscute. Un mecanism confuz se declanşează în mintea sa greoaie. Zice :

— Voi vedea. Aşteptaţi.

Şi închide uşa, lăsându-i pe paraşutişti în ploaie.

Mama Yvonne a asistat fără glas la această scenă. Pentru ea, totu-i limpede, convingerea-i făcută.

— Sunt francezi, Eugène, soldaţi din Anglia, la fel ca Noël şi Yves. Oricum, n-ai să-i laşi afară.

Eugène explodează.

— Voi astea, femeile cumsecade, nu e greu să vă înşelaţi ! Sunt nemţi, francezii tăi, nemţi deghizaţi în francezi ! Iată ce sunt.

— Haide, Eugène, de ce spui asta ?

— Am auzit vorbindu-se. Eu sunt la curent. Iată de ce spun asta : germanii se deghizează, tu îi ajuţi, şi apoi te arestează. Ăştia nu-s nimic altceva.

Yvonne îşi cunoaşte bărbatul. Ştie bine că e inutil să-l facă să revină de la o idee fixă când o are, de aceea încearcă un mijloc indirect.

— Francezi sau germani, n-ai să-i laşi în ploaie !

Eugène pare să facă un efort de gândire considerabil, apoi faţa lui roşiatică se luminează, calmată ;

— Am să le arăt eu lor ! M-au luat drept un prostănac, am să le arăt eu lor că la un şmecher, un şmecher şi jumătate.

Deschide uşa şi declară cu asprime :

— E-n regulă, intraţi voi ăştia.

Paraşutiştii nu aşteptă să li se spună de două ori. Se precipită spre vatră, expunând flăcărilor combinezoanele lor impregnate de apă.

— Cred că veţi lua o gustare, prieteni, propune fermiera, pentru care identitatea soldaţilor nu i-a provocat nici cea mai mică îndoială de la venirea lor.

— Asta e, luaţi gustarea fără grabă, băieţi, anunţă Eugène, eu îmi pun bluzonul şi mă duc chiar acum la

comandatură să-i anunț pe germani că am acasă la mine câțiva teroriști.

Créau își încarcă discret pistolul-mitralieră. Mauduit e stupefiat ; își încearcă norocul:

— Nu numai că sunt francez, dar sunt breton ca și dumneata, viteazule. Mă numesc Henri de Mauduit de lângă Paimpol.

Eugène azvârle o privire vicleană;

— Păi, asta-i altceva. Vorbiți desigur bretona ? Dacă sunteți din Paimpol, vom putea sta de vorbă.

Mauduit își mușcă buzele. Créau ridică încetisor arma.

— Vai ! nu, nu vorbesc bretonă, și o regret ; părinții

m-au pus să învăț engleza și germana.

— Că vorbiți germana, n-am nici o îndoială, zvârle Eugène.

Mauduit înțelege pe dată. Surâsul îi apare din nou pe obraz ; îi pare rău că l-a luat, chiar pentru o clipă, pe acest om - compatriotul său - drept un trădător. Spune cu blândețe :

— Așadar, asta era ! Nu mă credeți. Ne luați drept germani.

Se întoarse spre oamenii săi :

— Dați-mi armele, voi amândoi. E un ordin.

Cei doi parașutiști se execută fără convingere. Mauduit pune pe masă cele două pistoale-mitralieră : o întinde pe a sa bătrânului țăran.

— Poftim, bătrâne, cu siguranță că ai făcut celălalt război și deci știi să mânuiești o armă. Dacă în adevăr ne iei drept germani, n-ai decât să tragi. E datoria dumitale. În așteptarea hotărârii ce o vei lua, adăugă el cu voioșie, voi accepta invitația stăpânei și voi mânca cu plăcere gustarea.

Violland se gândește : căpitanul a devenit complet nebun ; acest bătrân bleg și mărginit e capabil să ne curețe ca pe niște nimicuri.

Mauduit nu pare să fi fost atât de fericit în toată viața sa. Fără nici o privire către fermier, care ține pistolul-

mitralieră, în nici un fel descumpănit, căpitanul urmărește cu desfătare mișcările Yvonnei, care așază înaintea lui un pateu de iepure, o bucată mare de pâine, un pahar și o sticlă de cidru.

— Trebuie să-l cunoașteți bine pe Moș Lefloch dacă sunteți din Paimpol, sfârșește prin a articula Eugène, circumspect în continuare, tot cu tonul neîncrezător al celui care nu se lasă amăgit.

— Cu asemenea nume cunosc trei, replică Mauduit cu gura plină, cu un ton indiferent, ca și cum interogatoriul bătrânului avea în ochii lui mai puțină importanță decât suculentul pateu.

„Dar, adăugă el, cred că vrei să vorbești de Lucien, negustorul de legume, tatăl lui Yannick și al Jeannei. Frumos flăcău Yannick ăsta. Am aflat că a ajuns în Anglia puțină vreme după mine.”

Bătrânul fermier îi privește pe parașutiști ca și cum i-ar fi descoperit în acea clipă. Cu gura căscată, cu ochii goi, obosiți, așază cu precauțiune arma la picioarele sale. Renunțase să facă să funcționeze creierul său întortocheat. Descoperă evidența faptelor. Mașinal, zice cu o voce zdrobită de emoție :

— Băieții mei, și ei au plecat acolo, se vor împlini curând patru ani de când nu mai avem vești de la ei.

Scoate din buzunar o batistă mare, în pătrățele, pe care o ține cu amândouă mâinile. Își afundă obrazul său vlăguit și plânge încetșor.

Muți, îngrijați, atenți, Violland și Créau au urmărit scena. Créau scoate un lung suspin, își scoate pumnalul și-l înfige în pateul de iepure.

Săturați, reînviați, cei trei parașutiști își reiau mersul în noapte. Misiunea ce o au de îndeplinit este să arunce în aer linia ferată între Loudéac și Saint-Brieuc. Au de parcurs vreo douăzeci și cinci de kilometri. Mauduit merge înainte, cu pasul său precipitat. Și-a ales itinerarul peste câmpie, după busolă și puncte de reper. Abia îl întârzie căutarea drumului. În spatele lui oamenii nu pun nici o întrebare, îl

urmează orbește. Către ora 4 dimineața, căpitanul se oprește, se lasă ajuns din urmă și anunță cu veselie :

— Linia ferată trebuie să treacă de sus în jos, la două sute de metri după liziera pădurii. Totul merge bine.

Șinele sunt chiar acolo. E o linie lungă, dreaptă, care sfâșie câmpia. Vremea e frumoasă ; de la plecarea din fermă, noaptea e limpede și calmă. Mauduit nu pare să fi fost niciodată mai fericit. Dinții săi mici, de iepure, strălucesc în noapte.

— Vom urma linia până ce vom găsi o curbă, anunță el. Va fi mult mai eficace.

Violland credea că va spune „Va fi mult mai nostim”.

Merg de-a lungul liniei vreo trei kilometri înainte de a găsi o curbă mare. Zărind-o, căpitanul a grăbit pasul.

— Aici va fi perfect. Dă-mi încărcătoarele și creioanele detonatoare, am să le reglez. Când mecanicul va observa sabotajul, va fi prea târziu, indiferent dacă vine convoiul dinspre nord sau din sud.

Câteva minute îi sunt suficiente pentru a regla dispozitivul, apoi cei trei oameni se îndepărtează în goană.

Mauduit a reglat încărcăturile la o distanță de cinci minute ; se înfundă în pădure, cu ochii ațintiți la cronometrul său.

Deflagrația sfâșie noaptea. Mauduit se întoarce, obrazul i se luminează, ochii săi malițioși scânteiază.

— A mers bine, constată el, a mers foarte bine. Acum trebuie să ajungem la baza noastră din nord. Misiunea noastră a fost îndeplinită.

— Scuzați-mă, domnule căpitan, întrebă Créau, dar dumneavoastră sunteți conștient de riscurile luate ? Aveți aerul că vă distrați.

— Desigur că mă distrez, Créau. Nicicând în viața mea nu m-am distrat mai bine ; voi nu ?

Capitolul 23

În toată tabăra Saint-Marcel se amplifică ambianța gălăgioasă de chermesă. Surescitarea crește în intensitate. Un sentiment primejdios de încredere se instalează în campament. În schimb, la postul de comandă instalat la ferma de la Nouette domnește ordinea și disciplina militară. Ciungul ocupă încăperea familiei Pondard, colonelul Morice o cameră vecină. Se mai află instalați trei ofițeri : căpitanul Puech-Samson, locotenenții Marienne și Deplante. Bourgoin și Morice supervisează loviturile comandourilor, acțiunea grupelor care pleacă în fiecare noapte, se înapoiază la tabără în zori, cu misiunea îndeplinită. Mai au de supravegheat transmisiunile, să țină la curent Londra cu evoluția situației.

În fiecare dimineață între orele 7 și 9, cei cinci ofițeri se adună în sufrageria fermei pentru a determina pe hartă situația după rapoartele privind operațiunile și parașutările din timpul nopții.

În afară de ferma unde este instalat postul de comandă, trei clădiri sunt ocupate în margine ca loc de concentrare pentru trupă.

La nord de orășel, ferma Bois-Joly ; la câteva sute de metri de fermă, impozantul castel Sainte-Geneviève, ocupat de castelană, doamna Bouvard, nepoata ei și cei șase copii. La sud-vest, un castel medieval de treizeci și cinci de camere, castelul Hardys-Behelec.

În această dimineață de 12 iunie, un sergent din grupul de parașutiști al lui de Kerillis cere să fie primit. E introdus.

— Domnule maior, declară el. A fost găsit un copil care a petrecut noaptea cu santinelele noastre avansate. M-am gândit că nu era acolo locul lui și mi-am permis să vi-l aduc.

— Bine, tună Ciungul, ai făcut bine. Nu mai lipsea decât asta ! Acum o vom face și pe dădaca. Adu-l înăuntru.

Copilul se prezintă. Trebuie să aibă vreo doisprezece ani. În pofida hainelor sale grosolane, dezinvoltura lui sare în ochi. Finețea trăsăturilor, respectul care-l manifestă față de

interlocutori, ușurința cu care vorbește vădesc educația și nivelul său social.

— Așadar, bombăne Bourgoïn. Cine ești ? Și ce cauți aici ? Crezi că la vârsta ta trebuie să alergi noaptea prin mijlocul soldaților ?

— Mă numesc Guy-Michel Bouvard, sunt fiul doamnei Bouvard de la castelul Sainte Geneviève. Încerc să vă fiu folositor, să vă ajut, domnule maior.

— În plus, cunoaște gradele, se gândește Ciungul. Își îndulcește tonul :

— Ascultă Guy-Michel, ceea ce se întâmplă aici nu e un joc, e o afacere de bărbați. Cel mai bun fel în care poți să ne fii folositor este să te înapoiezi la mama ta, care trebuie să fie moartă de îngrijorare.

— Domnule maior, replică băiatul deloc impresionat, cunosc pădurea, drumurile, câmpia, mai bine ca oricare dintre oamenii voștri și alerg mai repede. Sunt sigur că vă pot fi de folos. Vă rog, credeți-mă.

— Ce vârstă ai ?

— Treisprezece ani.

— Marienne, du-te și condu-l la castel.

Marienne surâde ; la el e rarism.

— Du-te, dragul meu, zice el împingând copilul de umeri. În mașină. Te înapoiez la tabăra de bază.

Guy-Michel se bosumflă. Cuvintele sale părăsesc sintaxa.

— Oh ! zbiară el. Pe deasupra mai sunt și ocărât ! Nu prea e elegant, fără să mai adaug că veți regreta !

— Asta-i sigur ; vom fi chiar obligați să facem războiul fără tine, glumește Marienne.

Bărbatul și copilul traversează marea câmpie de grâu care se întinde între la Nouette și parcul castelului. În pofida pașilor mari ai locotenentului, Guy-Michel îl urmează cu ușurință ; continuă să bodogănească :

— Istoria Franței este plină de băieți de vârsta mea care au făcut războiul ! Pariez că țintesc la fel de bine ca dumneavoastră. Vreți să încercăm ?

— Nu încercăm, nimic. Ne înapoiem, asta-i tot.

— Nu-mi pasă, voi reveni la voi. De altfel, mă plictisesc la castel.

Marienne se oprește :

— Ascultă, țănc necuviincios, acum ajunge, sau îi cer mamei tale să te încuie. S-a înțeles ?

— Nu va fi prima dată și nu va fi nici ultima când voi coborî pe jgheabul de la streășină !

— E nostim. La prima vedere te luasem drept un băiat bine crescut.

— Asta-i bună ! Vreau să fiu soldat ; nu e o crimă.

— Soldat ! Te-ai uitat în oglindă ? Cu siguranță că ar trebui să desemnez pe cineva să-ți schimbe scutecele !...

— Cine ajunge primul ! strigă pe neașteptate puștiul care se avântă și spălă putina ca un iepure.

Marienne surâde, aleargă după el, dar puștiul e mult mai ușor și mult mai agil pe teren greu. Locotenentul nu-l ajunge din urmă decât într-o alee a parcului ; el gâfâind. Guy-Michel este la fel de proaspăt ca înainte de goană, râde cu vioșie.

— Dacă sunteți obosit, putem face o haltă, domnule locotenent. N-am să spun nimănui ; bătrânii își pierd respirația mai repede ; e de altfel normal.

Marienne își reprimă dorința de a râde ; se îndreaptă spre castel fără să facă vreun comentariu.

Doamna Bouvard îl primește în bibliotecă. Încăperea este imensă, austeră. Castelana pare să facă parte din cadru, stă drept, dulceața melodioasă a glasului ei contrastează cu severitatea personajului.

— Vă mulțumesc, locotenente ; nu eram deloc îngrijorată. Știam unde se află. Ce puteam face ? Să-l leg ? Nu e multă vreme de când ați avut vârsta lui, nu-i așa ? Puneți-vă în locul meu, cum ați fi acționat ?

Marienne realizează că nici măcar nu s-a gândit ; neîndoielnic că răspunsul nu lasă nici o umbră de dubiu.

— Aveți dreptate, doamnă, dar datoria mă obligă să vă mărturisesc că situația trupelor plasate sub

responsabilitatea noastră nu este ferită de surpriză. În pofida liniştii aparente din aceste ultime zile, eventualitatea unui asalt german împotriva taberei noastre nu e exclusă. Primejdia e certă.

— Nu-l ignor. Sunt chiar conştientă, locotenente ; dar, să fim sinceri, dacă atacul la care faci aluzie ar trebui să se producă, îmi poţi jura că fiii mei vor fi în mai mare siguranţă aici sau altundeva ? Trebuie să vă amintesc că reşedinţa mea a fost transformată în fortăreaţă. Oamenii voştri au instalat posturi de luptă până şi pe acoperiş. Cred că Guy-Michel va fi mai în siguranţă alături de voi ; v-ar putea face servicii.

Marienne e obligat să admită evidenţa celor spuse.

— Voi spune comandantului, doamnă. Eventual voi trimite pe cineva după el. Omagiile mele, doamnă.

— Mulţumesc, pe curând, sper din toată inima.

Marienne e pe punctul de a trece pragul când doamna Bouvard îl chemă din nou :

— Încă un cuvânt, locotenente !

— Doamnă ?

— Ceilalţi trei fii ai mei se învârtesc printre ai voştri.

Dacă i-aţi putea ocroti eventual şi pe ei...

— Ceilalţi trei fii ai dumneavoastră ? bâlbâie stupefiat Marienne.

— Da, Loïc, cel mai în vârstă, are cincisprezece ani. Dar cel mai mic, Philippe, mă îngrijorează. Nu are decât unsprezece ani.

— Şi spuneţi că sunt în tabără, în mijlocul soldaţilor ?

— De două zile îşi fac doar scurte apariţii la castel. Nu mă condamnaţi. Aş vrea să vă văd în locul meu !

În timpul după-amiezii Marienne îi găseşte fără greutate pe Loïc şi Philippe. Cei doi puşti servesc drept agenţi de legătură. De patruzeci şi opt de ore aleargă ca iepurii, făcând servicii unora şi altora. Paraşutiştii, ca şi rezidenţii, i-au adoptat. Guy-Michel n-a rămas decât un sfert de oră la castel, timp în care a îngurgitat o ceaşcă de ciocolată, apoi a dispărut, fugind ca un iepure, s-a înapoiat la postul său

la locurile de pază cele mai înaintate. Loïc, cel mai vârstnic, a reușit chiar să facă să i se dea o carabină americană și și-a dovedit calitățile de trăgător. Îngrijorat, căpitanul Puech-Samson a găsit un compromis.

— Tu îmi vei servi de ordonanță, a declarat el băiatului. Din această clipă nu mă mai părăsești. Misiune : să mă aperi.

16 iunie, ora 6 dimineța. O sută de noi rezistenți sosesc să îngroașe rândurile celor retrași în spatele liniilor de apărare de la Saint-Marcel. Enervarea a devenit, în sine, banală. În fiecare zi sosesc grupe noi, se alipesc celorlalți, dar cei din 16 iunie fac să pătrundă la Saint-Marcel un element nou : prizonieri. La liziera pădurii Saint-Bily, partizanii F.F.I au atacat un convoi german. Au făcut un adevărat măcel în rândul nemților, până ce vreo douăzeci de supraviețuitori, lipiți de pământ de tirul eficient al rezistenților, au constatat că n-au altă ieșire decât să servească drept țintă. Au aruncat armele și au ridicat brațele.

În umezeala zorilor, prizonierii, încadrați de învingători, cu mâinile în cruce după ceafă, traversează tabăra din direcția fermei. Zvonul zboară ca fulgerul ; rezistenții sosesc în goană pentru a contempla, muți, primii germani care-și înconvoaie șira spinării, pentru a grava pentru totdeauna în mintea lor prima imagine concretă de victorie.

Bourgoin și Marienne sosesc și ei.

Cei doi germani sunt livizi ca niște spectre. Agitația și curiozitatea pe care o suscită îi îngrijorează. Prezența ofițerilor îi liniștește puțin. Primul care se interesează de gradele și de insignele lor este Marienne.

Sunt doi subofițeri, parașutiști din divizia Creta ; pieptul lor e acoperit de panglici cusute direct pe pânza bluzonului lor.

— Vorbiți franceza ? întrebă Marienne.

Prizonierii dau din cap.

— Engleza ?

Fac un semn negativ din cap.

— Du-te și adă-mi-l pe Krysik.

Alsacian de origine, Krysik își regăsește buna dispoziție când află ce se așteaptă de la el. Trezirea brutală l-a făcut furios. Trebuie să dea deoparte grupul compact de curioși pentru a ajunge până la prizonieri. Sigur de superioritatea sa în cunoașterea celor două limbi, îi interoghează cu brutalitate pe germani. Țâșnesc întrebări și răspunsuri. Se înțelege că dialogul e tăios. În jurul lor, cercul se strânge ; oamenii încearcă să înțeleagă sensul cuvintelor, citind pe obrazul lor. După o îndelungată convorbire, Krysik se întoarce spre comandant și declară :

— Sunt parașutiști.

— Mulțumesc de informație, ironizează Bourgoïn. Unde se află unitatea lor ? Care e efectivul ?

— Domnule maior ! găfăie, indignat, Krysik.

— Bine, renunță Bourgoïn, ocupă-te de ei.

Furios, se interpune un rezistent.

— Lăsați-i pe mâna noastră, domnule maior. O să-i facem să vorbească. Și noi avem un interpret.

— Lupta noastră n-ar mai avea nici un sens, i-o retează Bourgoïn. Duceți-vă, împrăștiati-vă !

Krysik își petrece dimineața în tovărășia prizonierilor. Înainte de ora prânzului se răspândește un zvon. Au vorbit, parașutistul alsacian a reușit să le smulgă mărturisiri. Zarva ajunge până la fermă. Bourgoïn îl convoacă pe Krysik.

— Toată lumea spune că ai reușit să-i faci pe prizonieri să vorbească. Dacă e adevărat, aștept raportul.

Krysik stă în poziție de drepti, stingherit.

— E inexact, domnule maior.

— Atunci, toată lumea minte. Ai fost văzut luând cu grijă note. Explică-te, și fără echivoc.

— N-are nici o legătură cu problemele militare, domnule maior.

— Nu crezi că eu sunt cel care trebuie să hotărască ?
Dă-mi aceste note.

Vizibil chinuit, Krysik scoate dintr-un buzunar al bluzonului o hârtie împăturită, încearcă să explice, bolborosește :

— Sunt niște adrese, domnule maior.

— Adrese ?

— Un bordel la Vannes, și apoi femeii ușoare, fete care se plătesc... M-am gândit că după ce plecăm din Saint-Marcel...

Trei ofițeri au asistat la această scenă. La rândul lor își ridică toți capul și notează adresele.

Capitolul 24

În orice alte împrejurări, locotenentul Wilhelm Gebhardt ar fi fost fără îndoială reformat sută la sută. E mai mult de un an de când locotenentului aviator i-au fost amputate ambele picioare. Merge cu ajutorul protezelor din aliaj de metal, ajutându-se cu două bastoane. La începutul anului 1943, bombardierul său de asalt *Stuka* a fost doborât pe frontul de est, Gebhardt a putut sări cu parașuta - nu era decât ușor rănit la umăr - dar a trebuit să aștepte zece ore în zăpadă sosirea ajutoarelor care l-au găsit fără cunoștință, cu ambele picioare degerate.

Foarte tânărul ofițer (avea abia optsprezece ani când a reușit primele sale victorii) era considerat de Luftwaffe ca un erou autentic - era unul din cei mai tineri combatanți care a primit Crucea de Fier.

Gebhardt a refuzat să fie reformat. Până la urmă a fost afectat unei grupe de recunoaștere, și de șase luni era cantonat la aerodromul din Rennes.

În zorii însoriți ai zilei de 16 iunie i se încredințează locotenentului Wilhelm Gebhardt o misiune. Ajunge la avionul *Fieseler Storch*, cu mersul său mecanic, de robot ; îl deranjează moliciunea pământului. Bastoanele se înfundă în pământul îmbibat de ploaia din ultimele zile. De mai

multe ori refuză ajutorul celor doi soldați care-l însoțesc ; nu apelează la ei decât în caz de extremă necesitate, mai ales pentru a-l cocoța în avion. Cei trei oameni sunt obișnuiți cu această operație care este sincronizată ca un balet. Cei doi oameni fac din mâinile lor un fel de scaun cu care-l ridică pe ofițer ; el dă drumul bastoanelor și înșfacă un hoban de care trage, reușind astfel să se așeze la marginea ușii. În momentul acela, Gebhardt își pune picioarele artificiale pe umerii celor doi oameni și se ridică dintr-o mișcare până ce poate să apuce mânerul fixat în mod special pentru el de plafonul postului de pilotaj. Cu un efort suplimentar, făcut doar cu brațul drept, se cocoată apoi pe scaun și-și trage picioarele artificiale, pe care le așează pe capătul barei aparatelor de comandă.

Contact. Micul motor lansează o serie de detunături într-un bubuit de motocicletă. Fragila carcasă vibrează în totalitatea structurii sale. Gebhardt face un semn, oamenii dau deoparte calele de fixare a roților de pământ, aviatorul împinge la maximum maneta de accelerare. Micul avion rulează pe iarbă, face o decolare anevoioasă și sfârșește prin a părăsi pământul cu stângăcia șovăitoare a unui zmeu mare.

Gebhardt începe interminabilul carusel în jurul terenului, care-i permite să ia înălțime. La trei sute de metri caută și găsește direcția spre care se îndreaptă, vest-sud-vest.

De fiecare dată când zboară, Gebhardt simte că trăiește din nou, își uită infirmitatea, nu păstrează în el nici o nostalgie din trecutul atât de apropiat când pilota un monstru năvalnic. Și-a alungat din minte gloria înfrigurată și excitantă a înapoierilor victorioase, s-a îndrăgostit cu o afecțiune recunoscătoare de pasărea greoaie care-i permite să continue să zboare.

Cerul este complet senin, vizibilitatea excelentă. Gebhardt verifică și cercetează ușor direcția. Zărește drept în axul de zbor heleșteul de la Belouze ; acum e perfect, se poate dirija după sol până la obiectiv.

Saint-Marcel... Ieri seara, pilotul de la Luftwaffe a auzit pronunțându-se pentru prima oară numele acestui cătun. Se zicea că există o concentrare a puternică de teroriști în vecinătatea satului. Misiunea sa consta în verificarea autenticității acestei informații. Să evalueze, eventual, forța în discuție, să facă fotografii, să determine poziția periferiei taberei.

Gebhardt nu crede în adevărul acestei informații. Fără îndoială că e posibil ca o bandă de teroriști să se ascundă în pădure și în câmpie, dar îl vor auzi venind și vor avea vreme să se ascundă. Cu toate acestea, el se hotărăște să coboare până la vârful copacilor, să atingă chiar iarba, pentru a nu se înapoia cu coada între picioare. Nu-i e teamă de împușcăturile care ar putea fi îndreptate împotriva avionului său. A trage într-un avion e un meșteșug ; trăgătorii bretoni n-au această măiestrie și nu va fi pentru prima oară că va avea prilejul să se distreze.

Mașinal supraveghează tabloul de bord, consultă ceasornicul care arată ora 8 și 15 minute, mai are doar câteva minute pentru a-și atinge obiectivul.

Crede mai întâi că e vorba de o greșeală ridicolă a serviciilor de informații. Acești imbecili au luat o adunare comercială drept o concentrare militară ; trebuie să fie vorba de un târg de porci sau o piață de legume.

Aviatorul se găsește la o înălțime de două sute de metri când se apropie de Saint-Marcel. Zărește în mod clar sute de oameni care-l privesc cu nasul în aer cum trece, împrăștiați în grupuri mai mult sau mai puțin compacte. Zboară în diagonală deasupra taberei, virează deasupra mănăstirii din Trébiguen și revine, reducând la maximum regimul motorului, pierzând din altitudine.

Primele împușcături trec pe lângă el chiar înainte de a ajunge la liziera taberei. Zburând la firul ierbii cu viteză redusă, treaba asta se poate totuși termina prost ; locotenentul accelerează la maximum, trage manșa spre el. Marea pasăre se cabrează, începe o ascensiune greoaie.

Gebhardt îi distinge jos pe trăgători ; o mulțime de băieți agitați se înverșunează împotriva lui cu foc de pușcă și de pistol-mitralieră ; unii dintre ei trag chiar cu pistolul ; distinge limpede brațele întinse. Nu-și crede ochilor. Cum de-au îndrăznit să se adune în număr atât de mare chiar în centrul a trei corpuri de armată dușmane ? Sunt nebuni ! Gebhardt e furios. Nu împușcăturile îndreptate împotriva lui îl scandalizează, ci temeritatea insultătoare a acestor oameni. Probabil că își închipuie că armata germană a pus un genunchi la pământ, pentru a îndrăzni să facă dovada unui asemenea dispreț. Îi e suficient să trimită un mesaj prin radio ca această pleavă să fie măturată înainte de sfârșitul dimineții.

Gebhardt e pe cale să lanseze mesajul, când se răzgândește. A uitat o clipă scopul misiunii : trebuie să facă fotografii, să determine pozițiile inamice și, mai ales, să descopere postul de comandă, astfel ca artileria să-și dirijeze focul cu eficiență.

Se gândește cu tristețe la escadrila sa de *Stuka* ; i-ar fi trebuit mai puțin de un sfert de oră pentru a nimici toate astea. Dar vânătorii sunt ocupați pe celălalt front, ca și bombardierele.

La a treia trecere, Gebhardt descoperă impozantul ansamblu al castelului Saint-Geneviève ; consideră de la sine înțeles că fantezistul stat major al teroriștilor s-a instalat acolo. E logic, și în armata germană războiul se face cu logică. Hotărăște să coboare la un pas de turnurile castelului. Când se apropie, zărește omul cu pușca-mitralieră instalat pe acoperiș. Are timp să se mire constatând că omul nu trage. Știe bine că la această distanță și sub acest unghi ar fi dramatic pentru el, dar cu câteva minute în urmă, când a zburat deasupra taberei, rezistenții au tras cu toții fără nici o șansă de a-l atinge. „Probabil că arma i s-a oprit pe neașteptate, probabil că abia știe să schimbe încărcătorul”, gândește el. Se decide să treacă și mai aproape. De pe acoperiș, omul trage o singură

rafală dintr-o dată, precisă, exact în clipa în care trebuia să lovească cu maximum de eficiență.

Gebhardt constată ruptura din aripa stângă. Ambalează din nou motorul, trage manșa, resimte o greutate în a urca, dar totuși urcă, încercând să se îndepărteze de primejdie.

Acum aviatorul e îngrijorat. Cu siguranță că e un profesionist, un adevărat soldat ; a făcut dovadă de îndemânare, dar mai ales de sânge rece și inteligență - atâtea lucruri care nu se învață în câteva săptămâni.

Gebhardt aruncă mașinal o privire iute pe tabloul de bord. Presiunea uleiului scade periculos ; aproape imediat apare pe geamul din stânga un firisor întunecat și vâscos : un glonte a lovit fără îndoială baia de ulei. Nu reduce accelerația și totuși ia altitudine din ce în ce mai greu. Aparatul atinge un plafon de trei sute cincizeci de metri și refuză să mai urce. Motorul geme, un fum gros care bate în cenușiu iese de sub capotă ; foarte repede încep rateurile motorului, întreruperile zgomotoase, loviturile de trăsnet ale gazelor acumulate și, pe neașteptate, liniștea, suieratul uniform al vântului care atinge ușor hobanele. Pasărea muribundă planează cu grație, ținută în poziție de zbor de comenzile care par intacte.

Gebhardt ar putea ateriza fără dificultate oriunde, dar a vrut mai întâi să fie zărit de ai lui. Își prelungește cât mai mult zborul, reușește să survoleze Saint-Guyomard și va ateriza pe un câmp. Dar terenul e prea scurt. Nu poate evita o mare grămadă de pietre, de care se sfarmă botul avionului *Fieseler Storch*. Motorul e scos din uz de violența șocului. O grămadă de fier sfâșie partea dinainte a postului de comandă, strivește și neutralizează picioarele artificiale ale ofițerului. Fără să explodeze, motorul ia foc. Gebhardt își scoase pumnalul care nu-l părăsește niciodată, sfâșie în bucăți pantalonul și desface cât de repede poate curelele care-i fixează picioarele de oțel. Aerul nu e decât un fum gros, pestilențial, degajat de uleiul rănced ce se consumă. Gebhardt este pe punctul de a se sufoca ; se aruncă înainte, se rostogolește pe pământ cu capul înainte și face o

rotire de parașutist peste cap. Se îndepărtează, ajutându-se de brațe, de mâini și de cioturi - moluscă insolită, tulburătoare și grotescă.

Parcurge astfel vreo cincizeci de metri înainte de a se întoarce pe spate, de a se așeza, cu brațele în sprijin și să contemple într-o dureroasă melancolie aparatul său care arde, care va fi curând un schelet calcinat. Privirea i se îndreaptă spre fâșiile pantalonului, spre cioturile mânjite de pământ reavăn și, pe neașteptate, izbucnește într-un râs nevrotic, aproape isteric.

Nu așteaptă mai mult de zece minute ; o motocicletă cu ataș, aparținând Wehrmacht-ului, plecată de la Saint-Guyomard, îl reperează fără greutate, se apropie de el de-a curmezișul câmpului.

— Sunteți rănit, domnule locotenent ? întrebă conducătorul sărind de pe motocicletă.

— Ambele picioare zdrobite, prietene ! Au rămas în avion, le-am tăiat așa... crac !

Își scoate pumnalul și face un gest.

O clipa împietrit de spaimă, motociclistul se apropie, ridică o fâșie de pânză, constată lipsa picioarelor și înțelege.

Mai naiv, al doilea ocupant al motocicletei privește din spatele celui alt pe ofițer și zice printre dinți :

— Asta-i bună !

— Ei da ! Ce credeai, flăcăule ? continuă Gebhardt înveselit. Noi, cei din aviație suntem din bronz !

Zăpăcit, soldatul reia :

— Asta-i bună. oricum, nu mai spune !...

Motociclistul își scuză camaradul.

— Nu-i dați atenție, domnule locotenent, e prostul companiei. Oricine este luat acum să facă războiul.

Gebhardt surâde cu amărăciune :

— Hei, da, bătrâne, oricine !

Obrazul motociclistului virează spre roșu intens ; bolborosește :

— Scuzați-mă, domnule locotenent, nu asta voiam să spun...

Amărăciunea dispare din surâsul lui Gebhardt.

— E-n regulă, bătrâne ! Haide, ajutați-mă amândoi ; trebuie să telefonez.

Cei doi soldați îl ridică pe ofițer, care și-a trecut brațele pe umerii lor. Îl așază cu precauție în ataș, apoi motociclistul explică :

— Din clipa în care v-am văzut zburând anevoie, sergentul care comandă secțiunea noastră a telefonat la comandatura din Serent. Înainte de plecarea noastră, s-a telefonat din nou de la Serent, care contactase Pontivy. Am primit ordinul de a vă transporta fără întârziere la Pontivy, în măsura în care starea dumneavoastră fizică ar permite acest lucru. Sunteți singur în măsură să hotărâți.

— Hai să pornim ! Nicicând în viața mea nu m-am simțit mai bine.

În fața ușii postului de comandă de la Pontivy, subofițerul de serviciu anunță că generalul Fahrmbacher a dat ordin ca ofițerul aviator să fie introdus chiar în clipa sosirii sale. Gebhardt este instalat pe un scaun ; e purtat de doi soldați care urcă scara, luând-o pe un coridor lung.

Gebhardt se simte jenat de a se prezenta în această situație umilitoare. Atunci când intră în cameră, generalul, care așteaptă în picioare în spatele biroului, se arată surprins.

— Spusesem : „dacă starea dumată fizică o permite”. Ești rănit, domnule locotenent ?

— Locotenent Wilhelm Gebhardt, din al doilea grup de recunoaștere. La ordinele dumneavoastră, domnule general. Nu, n-am nici o zgârietură. E pentru a doua oară că-mi pierd picioarele. De astă dată, fără nici o consecință pentru sănătatea mea.

— Ți-ai pierdut protezele ?

— Întocmai, domnule general, zdrobite amândouă. Dumnezeul infirmilor mă apără !

— În adevăr. În adevăr. Vă prezint pe căpitanul Herre din serviciile de informații ale armatei.

Omul cu cap de vrabie se ridică iute ca un resort, întinde brațul și tună :

— *Heil Hitler !*

Gebhardt răspunde printr-o mișcare vagă a brațului.

— Gebhardt, continuă generalul, am cerut să fii adus cât mai repede la mine pentru a-ți asculta raportul prin viu grai. După părerea lui Herre, se află în această tabără de la Saint-Marcel o concentrare puternică de parașutiști aliați, care încadrează un mare efectiv de teroriști.

— Am constatat în adevăr o concentrare puternică. Poate câteva mii de oameni. Mi-e imposibil să evaluez numărul soldaților de profesie, dar aş putea jura că servantul puștii-mitralieră care m-a doborât nu e la prima lui încercare. Am făcut dovada unei temerități stupide tocmai fiindcă credeam că am de-a face cu un amator.

— Neîndoielnic, întrerupe Herre ; când vă veți hotărî să mă credeți ? Informațiile mele sunt fără cusur ; sunt aproape zece zile de când parașutiștii au fost lansați deasupra orașelului Saint-Marcel.

— Știu mai bine ca oricine, răspunse gânditor Fahrmbacher. Pe 6 iunie am făcut trei prizonieri, toți trei parașutiști francezi.

Herre se destinde, pradă unei brutale uimiri :

— Ce ? Și abia azi mi-o spuneți ? Unde i-ați ascuns ? Vă cer imperios ca acești prizonieri să-mi fie imediat încredințați în scopul de a fi interogați.

— Herre, îmi ceri imperios ? Da' cui crezi că i te adresezi ? Am ucis pe unul dintre ei în timpul luptei care a precedat arestarea lor. A fost îngropat prin grija noastră și i-au fost date onorurile militare. Ceilalți au fost duși spre un lagăr de prizonieri de război. Sunt soldați în uniformă, aparținând unei unități a armatei. Și-au dat numele, cel al unității și numărul matricol. Datoria îmi interzice să le cer mai mult.

— Datoria voastră este să câștigați acest război, să folosiți toate mijloacele pentru a respinge pe invadator !

Frații voștri, frații noștri, germani cu toții, vor muri din cauza concepției pe care o aveți despre datorie.

— Nu sunt în nici un fel frate cu dumneata, Herre. Sunt soldat ; dumneata nu vei fi niciodată unul dintre ei.

Ofițerul Abwehr-ului iese trântind ușa. Fahrmbacher se lasă să cadă pe un fotoliu, obrazul său reflectă dezgust. Îl ia pe Gebhardt drept martor.

— Cine are dreptate, locotenente ? De la început m-am dat trup și suflet regimului în care credeam cum se crede în Biblie. Dar astăzi, regimul se lasă să alunece în mod periculos în mâinile acestor codoși ordinari, care se înmulțesc ca șoarecii, își permit să vină să insulte, chiar în biroul său, un general de corp de armată. Înainte de sosirea dumitale încerca să-mi dicteze ordinele sale. Aproape că m-a tratat drept laș fiindcă n-am lansat infanteria să asalteze orașelul Saint-Marcel, ceea ce ar fi echivalat cu trimiterea la moarte sigură a cel puțin o mie de oameni de-ai noștri. Refuz să fac asemenea lucru. Am cerut să mi se trimită blindate. Vor putea fi aici în cinci zile. Până atunci, nu voi mișca.

Vom nimici Saint-Marcel în ziua de 20 iunie.

Capitolul 25

În același timp cu maiorul Bourgoïn au fost parașutați la Saint-Marcel doi străini. Doi ofițeri de același grad, maiori, însărcinați cu aceeași misiune : observatori. Unul era maiorul Cyr și aparținea armatei Statelor Unite ; celălalt, maiorul Smith, reprezenta armata britanică.

Nu se cunoșteau înainte de misiunea ce le-a fost încredințată. Printr-o curioasă întâmplare, aveau un punct comun (de altfel singurul) : amândoi purtau lornioane. În marile împrejurări (parașutarea sau iminența vreunei lupte), americanul Cyr schimba lornionul cu sticle de

contact. Smith nu-și părăsea niciodată ochelarii, fără brațe, cu rame de aur, ce-i atârnavă de gât cu o panglică neagră și pe care-i potrivea în orice împrejurare.

Înalt, slab, chel și distins, maiorul britanic era la nebunie amoretat de el însuși ; cu toate acestea, era tipul clasic al ofițerului englez flegmatic pentru care primează inexorabil două lucruri: umorul și tradiția.

De la sosire străbătea tabăra într-o uniformă imaculată, cu o nuia sub braț. Se oprea frecvent în preajma grupelor de partizani și privea insistent pe improvizații soldați, ajustându-și lornionul, manifestând un dispreț îngrozit. Cu toate acestea, nu-și putea ascunde simpatia și admirația ce i-o inspirau băieții. După scurtele sale inspecții, ridica ochii spre cer și bolborosea :

— *Gracious God !*¹

Partizanii erau literalmente subjugăți de personalitatea ofițerului. Pentru ei era ceva nou, vedeau totalitatea armatei britanice după imaginea lui, erau în admirație și desfătați de zilnicele originalități ale lui Smith.

În ziua de 16 iunie, două ore după zborul deasupra taberei fortificate a avionului de recunoaștere german, Bourgoin observă prin fereastra fermei o adunare insolită și-i cere lui Marienne să-l informeze. Respectuos față de tradițiile militare, Marienne se descarcă de sarcină, cerând caporalului-șef să vadă despre ce este vorba. Parașutistul se înapoiază repede, zeflemitor :

— E rostbiful ², își face baia, domnule locotenent. Ar trebui să vedeți asta, nu scăpați ocazia.

— Maiorul Smith, traduce Marienne în onoarea Ciungului.

— Se nimerește bine, replică Bourgoin. Voiam să-l văd, asta ne va mai schimba gândurile. Hai să asistăm la spectacol. În ce te privește, adăugă el întorcându-se către

¹ Dumnezeu !

² *Roastbeef*, friptură englezească, (n.tr.)

caporal, încearcă să arăți mai mult respect când vorbești de un ofițer superior, chiar dacă-i englez.

Caporalul bălbâi :

— Scuzați-mă, domnule maior, nu v-am văzut.

— Halal scuza ! Tu ești exact tipul de individ care mă numește în spate „Ciungul”.

Caporalul simulează în mod grosolan oroarea la o asemenea idee. Pare categoric indignat că un asemenea gând a putut trece prin mintea șefului său.

— Oh, asta nu, asta nu, domnule comandant ! N-aș îndrăzni niciodată, minte el cu nerușinare.

Caporalul avea dreptate. Spectacolul merita deplasarea. Maiorul Smith stă cu genunchii îndoiți într-o imensă puțină ; partizanii îi încălzesc mereu conținutul, trecându-și în lanț căldările cu apă fierbinte ; o cremă groasă, spumoasă, s-a amestecat pe pieptul ofițerului, se revarsă în afara putinei, în jurul căreia formează o spumă străvezie care scânteiază în soare. Un partizan îi freacă viguros spinarea cu o perie din păr de cal găsită din întâmplare ; un al doilea ține în fața lui un raport ale cărui pagini le întoarce. Lornionul maiorului Smith este așezat perfect drept pe creasta nasului.

Bourgoin surâde. Marienne râde de-a binelea. Ciungul zvârle o privire circulară și declară cu veselie :

— Nu văd unde sunt ascunse aparatele de filmat.

Smith își scoate cu precauție lornionul. pe care-l strânge delicat între degetul mare și degetul arătător pentru a evita să-l ude.

— Comandantul ! Încântat de vizită și de reflexia dumneavoastră. Umorul vi se îmbunătățește. Asta mă liniștește ; nu se poate câștiga un război dacă îl faci fără umor. De la origini și până acum, războiul e un lucru foarte trist. Dacă, pe deasupra, îl iei și în serios, devine foarte plictisitor, chiar odios.

Maiorul englez se exprimă în franceză fără cea mai mică greșeală de gramatică. Găsește fără cel mai mic efort

cuvintele potrivite ; dar păstrează un accent atât de pronunțat încât te poți întreba dacă nu-l întreține pentru a-și întregi personajul.

— Într-un sens, aveți fără îndoială dreptate, replică Ciungul, dar cu riscul de a părea un om care strică cheful celor din jur, mi-ar face plăcere să vă întrețin cu probleme care, mi-e teama, vă vor părea aspre, dar din nenorocire trebuie să le dezbatem.

— Perfect, perfect, domnule comandant.

Adresându-se unui tânăr F.F.I care-i săpunea umerii, adăugă :

— Marcel, fă-mi serviciul de a te duce să vezi dacă au terminat de scos petele și mi-au călcat pantalonii.

— Ah ! fiindcă aveți și un fier de călcat ? remarcă Bourgoïn.

— Da, da, domnule comandant. Desigur, tabăra dumneavoastră e simpatcă, domnește o atmosferă jovială, dar vai ! oribil te mai murdărești.

Când Smith se înapoiază la fermă are înfățișarea unui afiș care laudă meritele armatei. Bourgoïn remarcă perfecțiunea dungii pantalonilor.

— Așează-te, Smith, aș dori să vorbesc cu dumneata câteva minute între patru ochi.

— Vă ascult, domnule comandant.

— Nu, eu sunt cel care voi asculta. De la sosire nu mi-ai împărtășit nici una din părerile ce le ai despre tabără. Or, trebuie să compar punctele dumitale de vedere cu ale mele. Nu pretind că nu pot greși.

Smith păstrează o lungă tăcere îngândurată înainte de a răspunde :

— Înainte de toate, vreau să știți că dacă eram în locul dumneavoastră aș fi procedat exact la fel. Dacă eram în locul lui Marienne făceam cum a făcut și el. Astăzi aș constata că mă găsesc într-o situație tragică ; dar nu aș regreta nimic și conștiința m-ar lăsa în pace. Evenimentele v-au impus această gigantică adunare. Ar fi fost zadarnic să caut să opresc acest val seismic atât de entuziast. Chiar

Marienne, cu cele patru zile de avans ce le avea asupra voastră, n-ar fi putut să-l zăgăzuiscă. În ce vă privește, problema nu se poate pune. V-ați aflat în fața unui fapt împlinit.

— Nu spune asta. Comand acest regiment, n-ar putea fi alt responsabil, dar vezi vreo ieșire ?

— Nici una. Să fie trimiși înapoi acești oameni, ar echivala să-i sortești unei morți sigure și este foarte posibil ca germanii să aștepte această hotărâre. Ei gândesc că, mai devreme sau mai târziu, veți intra în panică și veți ordona împrăștierea. Ne așteaptă la colțul pădurii...

— Împărtășesc, vai, punctul dumatăle de vedere.

— Singura soluție constă în a înarma și a instrui pe acești tineri lei. A suplini lipsa lor de experiență cu ardoarea ce sălășluiește în ei, a remedia indisciplina prin arzătoarea lor dorință. În câteva zile nu se pot făuri soldați, dar se pot face luptători. Mi-e teamă doar să nu le micșoreze îndrăzneala. Mai rămâne, evident, ipoteza unei a doua debarcări, de astă dată în Bretania, care ar desconggestiona poziția noastră. În această privință trebuie să știți mai mult ca mine.

— Vai ! da. Nu mi s-a spus deschis, dar sunt convins că misiunea noastră este un *bluff* colosal, destinat să împiedice dușmanul să degajeze Bretania.

— Atunci, singura noastră speranță se întemeiază pe forța aliată din Normandia. Poate va ajunge până la noi înainte ca germanii să se hotărască să ne atace.

— De respins și această ipoteză. Aliții progresează și trebuie să progreseze spre est-sud-est și să treacă peste noi.

Smith clatină cu tristețe capul.

— Văd. Eterna istorie a unității sacrificate...

— Ăsta-i jocul. Nu se poate cere unui stat major să cadă în greșeala de a avea sentimente, mai ales cu un obiectiv de o asemenea anvergură. Nu mă înduioșez asupra soartei regimentului ce-l comand ; oamenii mei au știut întotdeauna încotro merg, nu s-au gândit niciodată că vor fi

folosiți să măture frontul după bătălie. Dar această bandă de copii...

— Și ei știau încotro merg, domnule comandant ; în orice caz, majoritatea dintre ei. Probabil că mulți vor muri. Ceilalți vor deveni în câteva zile bărbați. Așa e războiul.

— Ei da, așa e războiul. De la ordinul de a lansa al 2-lea regiment de parașutiști, marii noștri strategii au șters Bretania de pe harta lor.

— Ce vreți, încheie Smith surâzând, e prețul gloriei. Începând cu Libia, au învățat să aibă încredere în *bloody frogs*!

Capitolul 26

Dacă în cursul întregii sale vieți Donald Seymour a avut vreo surpriză, atunci aceasta a fost în ziua în care comisia de reformă l-a declarat apt pentru serviciul militar. Mic de statură, firav, astmatic, bolnăvicios, miop, Seymour trăia în tihnă într-un mic oraș din Massachusetts, îndeplinind funcția de arhivar la Biblioteca municipală, împărțindu-și existența de celibatar între dosarele sale, pe care le îndrăgea, și sumedenia de medicamente anodine pe care le clasa într-o rânduială gelasă.

Îi era aproape rușine să se prezinte în fața comisiei. Un an mai târziu primea însemnele de sublocotenent. Un concurs de împrejurări a făcut să explodeze capacitățile sale și a fost vărsat la statul-major al generalului Eisenhower în calitate de locotenent-arhivar. Acest post îl ocupa în ziua debarcării.

Arhivele statului-major suprem aliat erau clasate în imensul subsol de la Southwick House, în împrejurimile portului Portsmouth, la câțiva kilometri de celebra rulotă a comandantului-șef Eisenhower.

Locotenentul Seymour asista, deoparte, la conferințele zilnice ale oamenilor care țineau în mâinile lor destinele omenirii. Sosea primul în sala de conferințe, pleca ultimul, adunând cu grijă dosarele cele mai importante ale istoriei contemporane.

Pentru șefii de stat major aliat, Seymour era o mobilă. Foarte rar i se adresa vreun cuvânt. Urmărea convorbirea, presimțea necesitatea unui cutare sau cutare document, își trimitea adjunctul în goană să-l caute.

Perfecțiunea cu care își îndeplinea funcțiunile, discreția de care dădea dovadă, accentuau modestia rolului său. Nici unul din ofițerii superiori nu l-ar fi recunoscut dacă s-ar fi încrucișat cu el pe stradă.

În subsol, în marea sală unde domnea peste vreo zece subordonați, Seymour acționa cu aceeași rezervă și nimeni n-ar fi putut sesiza flacăra ce-l mistuia, mândria legitimă pe care o resimțea pentru încrederea ce i se arăta.

Citea cu pasiune, recitea toate rapoartele, își făcea un punct de onoare să înțeleagă nu numai conținutul, dar mai ales mecanismul minților care le-au conceput.

Ziua D+10, 16 iunie 1944. În sala de conferințe, în jurul generalului Bedell-Smith, șef de stat major al generalului Eisenhower, sunt reuniți amiralul Ramsay, mareșalul aerului Tedder, mareșalul aerului Leigh-Mallory.

La locul său obișnuit, Seymour nu are atitudinea sa normală, dar nimeni nu o remarcă ; obrazul a căpătat culoarea purpurie, transpiră, încearcă să-și învingă timiditatea maladiivă. Începând de dimineață e hotărât să intervină să pună problema care-i obsedează de trei zile somnul.

De trei zile, argumente contradictorii se ciocnesc în mintea lui - această minte fără geniu, dar în care ordinea are o funcțiune esențială. Seymour urmărește vârtejul precis al cuvintelor schimbate de mințile luminate ale statului major, dorește ca problema lui să vină în sfârșit pe tapet, scutindu-l astfel să intervină.

Ora 11 și 30 de minute. Totul pare terminat pentru ziua de azi. Tedder s-a ridicat, își umple pentru a patra oară pipa. Bedell-Smith bea un pahar cu apă. Pe neașteptate, atmosfera s-a destins, leii schimbă între ei cuvinte anodine, râd de o glumă.

— Pot adăuga un cuvânt, domnule general ?

Seymour este stupefiat că a putut îndrăzni, stupefiat de bonomia care suscită întrebarea sa :

— Te ascult, locotenente, răspunde Bedell-Smith.

— Iertați-mi îndrăzneala, domnule general, dar mi-am pierdut somnul.

Un val de sânge îi urcă în cap, se gândește : „Sunt idiot, ar fi trebuit să merg direct la țintă”. Răsetele suscitade de fraza sa îl îngheață.

— Caută-l pe maior, îți va da un somnifer, îi zvârle un colonel.

Bedell-Smith aruncă o privire dojenitoare și replică :

— Dă-i drumul, Seymour, dar fii scurt.

Seymour recită :

— Domnule general, din D-40 n-a mai fost vorba niciodată de o a doua debarcare, cea din goful Morbihan de la gura râului Vilaine.

Bedell-Smith nu vrea să răspundă cu ușurință, e serios:

— E multă vreme de când acest proiect a fost respins. N-a fost luat în considerare decât în cazul unui eșec în Normandia. Nu văd nici un motiv în această problemă care te-ar putea chinui.

— Tocmai, domnule general. Ceea ce mă chinuie e poziția tactică a parașutiștilor francezi din Bretania. Se pare că așteaptă întăriri foarte puternice.

Ștabii schimbă între ei priviri intrigate. Parașutiștii francezi din Bretania... Nimeni nu i-a uitat, ei își îndeplinesc misiunea de vreme ce n-a sosit nici o întărire germană din sud, pe frontul din Normandia.

— Explică-te, Seymour.

Donald Seymour își regăsește siguranța, a pregătit dosarele, se cufundă din nou în elementul său.

— Iată rapoartele generalului Mac Leod, domnule general.

Bedell-Smith parcurge cu repeziciune filele. Sever, el declară :

— Abia azi iau cunoștință de comunicările care datează de șase zile ? Convocați-l pe Mac Leod. Astea constituie totalitatea documentelor care ți-au parvenit, Seymour ?

— Da, domnule general.

— Bine, Seymour, mulțumesc.

Locotenentul Seymour intră în unitate. Rolul care l-a jucat în război a durat mai puțin de cinci minute.

Generalul Mac Leod se aștepta să fie chemat, dar trecând zilele, era convins că statul-major suprem va aproba cu vremea manevrele lui Bourgoïn. Se mira puțin, dar nefiind în secretele zeilor, a preferat să rămână pasiv.

— E nemaipomenit, urlă Bedell-Smith, dar cine, cine a dat un asemenea ordin smintit ? De la o oră la alta germanii pot mătura această poziție care nu poate fi apărată, să-și elibereze astfel diviziile din Bretania și să ne zvârle în spinare 150.000 de oameni pe frontul din Normandia ! Toate astea din pricina unui pumn de parașutiști antrenați timp de trei ani să se supună și care s-au dus să facă ei singuri un mic război.

— E un concurs de împrejurări, domnule general. Bourgoïn s-a găsit în fața unui fapt împlinit. Până în prezent au fost îndeplinite toate misiunile de sabotaj încredințate batalionului francez, și pot spune, chiar peste așteptări.

— Dar e vital să continue, doar o știți ! Transmiteți imediat un ordin de împrăștiere. Să-și reia acțiunile de sabotaj în grupuri mici. Suprimați această țintă !

Două ore mai târziu sosea un mesaj la postul de comandă instalat la ferma Nouette, la Saint-Marcel.

„EVITAȚI CU ORICE PREȚ O BĂTĂLIE DIRECTĂ CU DUȘMANUL - STOP - CONTINUAȚI CU ÎNVERȘUNARE GUERILA ȘI ÎNARMAȚI PARTIZANII - STOP - GENERALUL MAC LEOD.”

Capitolul 27

18 iunie 1944, ora 3 si 30 de minute dimineata. Doua automobile parasesc Feldjandarmeria de la Ploërmel pentru a patrula. În timp ce diferitele state-majore germane se întreabă dacă un atac e oportun, în timp ce se străduiesc să evalueze puterea forțelor adunate la Saint-Marcel, jandarmeria, care ar fi trebuit să fie informată prima despre concentrarea dușmană, a fost lăsată în mod paradoxal în ignoranță. Jandarmii își continuă obișnuita patrulare.

Șoferii celor două mașini de culoare gălbuie au coborât să pornească motoarele lor uzate, precedând pe cei șase camarazi ai lor care-și frigeau gâtul îngurgitând repede surogatul lor de cafea.

Într-un trosnet apăsător de cizme, oamenii fac să geamă scara de lemn mâncată de carii a caselor vetuste unde sunt încartiruiți cei optzeci și șase de jandarmi germani de la Ploërmel. Fără să schimbe o vorbă, se aruncă în mașinile care demarează greu și se angajează pe șoseaua națională 166.

Noaptea este încă întunecoasă. Întinderi intermitente de ceață, până la nivelul șoselei, îl obligă deseori pe șoferul din față să încetinească și mai mult ritmul târâtor al mașinii sale.

Opt kilometri. Satul La Chapelle-Caro. Vehiculele o iau pe un drum vicinal care le va permite să întâlnească șoseaua națională 164 în direcția Malestroit.

De acolo, în conformitate cu ordinul de zi primit, vor pătrunde pe șoseaua 776 pe o distanță de șase kilometri ; apoi o vor lua la dreapta, spre Saint-Guyomard, pe drumul departamental 112, unde vor întâlni șoseaua de unde au pornit și care trebuia să-i ducă la Elven.

Depășind statul Malestroit, nu-și mai recunosc drumul din cauza ceții care s-a îngroșat. Cele două mașini uzate

gem în viteza întâi; le e necesară aproape o jumătate de oră să parcurgă trei kilometri. E ora 4 și cinci minute. Micile spărturi de ceață împreună cu licărirea palidă care anunță apropierea dimineții îi face să confunde marcajele de pe șosea.

Jandarmii zăresc pe deasupra un drum secundar. Nu ezită, se angajează pe această direcție, convinși că se găsesc pe itinerarul lor. O briză ușoară se pornește ; în câteva minute, ceața se împrăștie. Configurația terenului se precizează, sumbra fâșie bretonă apare sub roua dimineții.

Ora 4 și 20 de minute. Cele două mașini sosesc în burgul Saint-Marcel. Feldjandarmii își dau seama pe loc de greșeala lor. Se opresc, desfășoară o hartă pe capota primului automobil, determină poziția, realizează că s-au angajat la dreapta șoselei departamentale, practic paralelă cu cea pe care ar fi trebuit să meargă. Acest drum întâlnește, de asemenea, șoseaua 166. Decid să nu facă totuși cale întoarsă și să continue în direcția Abbaye.

E drumul care traversează, prin mijloc, tabără parașutiștilor și a partizanilor.

În această noapte de 17 spre 18 iunie, locotenentul Pierre Marienne a suferit de insomnie. Mesajul generalului Mac-Leod, primit de Bourgoin în ajunul serii de ieri, l-a tulburat profund. Nu se poate amăgi cu iluzii. Cinstea lui nu-i permite să minimalizeze rolul esențial pe care l-a jucat în adunarea oamenilor la Saint-Marcel. Știa că a doua zi, conformându-se ordinelor primite de la Londra, Bourgoin va hotărî dispersarea celor 150 de parașutiști și a celor 3.000 de patrioți, cărora le va ordona să se fărâmițeze în grupe de trei sau patru oameni. Aceste grupe vor deveni pentru nemți un adevărat vânat. Marienne știe că nouă zecimi dintre patrioți n-au nici un fel de experiență militară și din această cauză vor deveni o pradă ușoară.

Marienne se trezește la ora patru dimineată. Își leagă șireturile de la bocanci și se duce să se radă la pompa de apă din fața fermei. Caporalul Pams îl ajunge din urmă.

Duce în spinare bazuca sa englezească de care se servește cu o abilitate de expert.

— Ați căzut din pat, domnule locotenent ?

Marienne răspunde printr-un vag mormăit de nemulțumire. Pams își cunoaște ofițerul, știe că e mai prudent să-și continue drumul fără să insiste.

— Tu ești cel care inspectezi avanposturile ? îi zvârle Marienne îmbrăcând blazonul de camuflaj.

— Chiar dumneavoastră m-ați desemnat ieri seară, domnule locotenent.

— Te însoțesc.

Cei doi oameni merg pe potecile noroioase, cu un pas egal și regulat.

— Cu toate cele patru jeep-uri lansate alaltăieri, patrulăm pe jos ; nu e logic, domnule locotenent.

— Footing matinal. Ne gândim la sănătatea ta, asta-i tot.

Cei doi parașutiști schimbă câteva cuvinte cu grupele F.F.I. din avangărzi. Totul pare normal. Totul pare în ordine. Ajung în cele din urmă la postul cel mai înaintat. Patru patrioți servesc o pușcă-mitralieră de fiecare parte a drumului care vine de la Saint-Marcel. (Barajul se găsește înaintea drumului ce duce la castelul Hardys-Behelec). Și la această poziție, nimic de semnalat. Acum merg pe șosea. Este exact ora 4 și 30 de minute când îi surprinde zgomotul motoarelor ce se apropie. Se întorc, intrigati. În mod mașinal, Pams își așază bazuca pe îndoitura formată de braț și antebrăț, gata să intervină. Marienne își scoate Coltul, și din același salt parașutiștii se adăpostesc într-un șanț. Zăresc prima mașină care trece barajul fără piedici, apoi a doua. Tocmai atunci sare în afara refugiului un patriot, urlând cu voce isterică :

— Nemții, pentru numele lui Dumnezeu ! Oprți-i ! Nemții !

— Idiotul ! răcnește Pams. Nu poate să tragă în loc să urle ?

Prima mașină nu mai e decât la o distanță de cincizeci de metri de ei. Înaintează foarte încet. Pams își pregătește bazuca antitanc.

— Lasă prima mașină să treacă, ordonă Marienne. Trebuie totuși să verificăm. Orice s-ar întâmpla, nu vor ajunge prea departe.

Fără să fie descoperiți, cei doi parașutiști recunosc fără greutate uniforme germane. Pams trage asupra celui de-al doilea vehicul, care este atins în plin. Obuzul rupe în bucăți pe cei doi pasageri din față, rănește grav pe un al treilea, așezat în spate. Nevătămat, al patrulea reușește să iasă din mașină și alergă într-o goană nebună prin mijlocul câmpului. Marienne se precipită în urmărirea lui, trage cu pistolul fără să se oprească. Neamțul își aruncă armele, casca, placa de jandarm, blazonul, continuând să fugă în zigzag. Marienne își golește încărcătorul fără să-l atingă, apoi abandonează urmărirea.

Cealaltă mașină nu parcurge decât vreo douăzeci de metri. O scurtă luptă se angajează între patrioți și jandarmi. Un german este ucis, ceilalți trei se predau.

Acest incident va zdruncina din temelii planul statelor-majore : generalul Fahrmbacher nu mai poate aștepta sosirea blindatelor pentru a ataca Saint-Marcel ; parașutiștii nu vor mai avea vreme să execute ordinele de dispersare date de Londra.

Ordinul de a ataca tabăra parvine garnizoanei Wehrmacht-ului de la Malestroit la orele 6 și 30 dimineața. La opt și un sfert, primele elemente germane sosesc în apropierea orașelului Saint-Marcel.

Locotenentul Henri Corta a relatat bătălia la care a participat, în lucrarea sa *Les Bérets Rouges*¹. Am ales-o să citez din ea, deoarece nimeni n-ar putea povesti mai bine o bătălie îndârjită de o asemenea confuzie mai bine ca un

¹ Beretele roșii (N.tr.)

luptător care a trăit pe teren orele eroice și tragice din ziua de 18 iunie 1944.

„Abia se terminase slujba religioasă, când izbucnesc împușcături ; rafale de puști-mitralieră se succed cu repeziciune. Fiecare se înapoiază în grabă la postul său. Cât mai repede cu putință li se explică acestor tineri aprigi cum să se servească de armele lor, apoi înainte, în linie.

Încăierarea este declanșată în același loc ca și ultima. De astă dată nemții vin în număr mare, dar crezând, fără îndoială, că au de-a face cu un mic grup de patrioți, fără nici un fel de importanță, primele patrule sosesc izolate, în șir indian, și se lasă decimate în mod sistematic. Cu efective mai numeroase, de ordinul a două companii, ocupă orașelul Saint-Marcel, și de acolo se îndreaptă spre sectorul Marienne care-i primește fără să dea înapoi. Întăririle germane sosesc încetul cu încetul și pornesc un nou atac împotriva companiei Larralde, compusă în majoritate din parașutiști.

Germanii sunt uciși într-o cadență vertiginoasă. Înaintează în picioare în mijlocul câmpului, fără să înțeleagă ce se întâmplă. Până la urmă reacționează și constituie un front, o linie de bătălie care le permite să aibă o idee concretă de forțele aflate în fața lor. Instalează mitraliere și organizează zone de foc, tatonând, dintr-o parte în alta, pentru a găsi punctul slab și apoi să-l forțeze.

Către ora 9 și 15 minute, după mai multe atacuri la punctul de întâlnire al companiilor Larralde și Marienne, ținut de locotenentul Lesecq, aspirantul Mariani și câțiva parașutiști, ferma de la Bois-Joly este ocupată de germani. Aceștia, de altfel foarte bănuitori, se retrag suficient de repede și se instalează în spatele unor garduri de mărăcini și în șanțuri. Presiunea germană devine din ce în ce mai puternică, încearcă cu orice preț să ajungă la castelul Saint-Geneviève, unde-și imaginează că se află postul de comandă. Clădirea este încă ocupată de doamna Bouvard și de cei șase copii ai ei, care așteaptă în grădina ca încăierarea să înceteze. Această luptă ciudată ia în ochii

noștri o semnificație extraordinară : este, pentru mulți dintre ai noștri, botezul focului. Uniți în luptă, tinerii F.F.I. se bat cu furie. Se fac strălucite acte de eroism. Fiul doamnei Bouvard, Loïc, care are cincisprezece ani, a reușit să se descurce și să aibă o carabină americană de care nu s-ar despărți nici pentru o împărăție. Se folosește de ea vitejește în timpul inspecțiilor ce le face împreună cu căpitanul Puech-Samson și al cărui agent de transmisiune este. Fratele său mic, Guy-Michel, de treisprezece ani, e folosit și el ca agent de legătură în mijlocul rafalelor, în timp ce Philippe, care a împlinit unsprezece ani, aleargă în „țara nimănui” pentru a vedea unde se găsesc nemții, și revine să ne prevină.

Parașutiștii sunt extraordinar de preciși, de calmi, cu sânge rece. De doi ani așteaptă să lupte ; nu pierd nici o clipă. Ce se întâmplă acum seamănă cu manevrele din Scoția : aici ești sigur de tine, nu te târăști în mod inutil. Cea mai mică ridicătură este folosită, sunt luați în trecere câțiva patrioți lăsați la voia întâmplării care nu mai au legături cu alte grupe. E o adevărată bătălie de partizani. Foștii luptători din Libia regăsesc în fața lor pe parașutiștii germani din faimoasa divizie Creta pe care au atacat-o atât de des pe potecile din deșert sau pe aerodromurile de pe coasta mediteraneană. Lupta este aprigă ; de o parte și de alta nu se fac prizonieri, de aceea ne băteam cu ardoarea disperărilor. Nici vorbă să ne predăm, cum ordonă germanii. Rafalele care culcă la pământ pe cei mai îndrăzneți sunt singurele noastre răspunsuri.

Totuși, încetul cu încetul, noi slăbim focul. Compania Larralde a fost nevoită să se replieze. Pe aripa stângă a acestei companii, castelul Sainte-Geneviève n-a fost încă ocupat, cu toate că nemții se înverșunează. Sergentul Navaille, binecunoscut de sportivii amatori de box și lupte, știe ce-i aia o încăierare. Timp de trei ani a suferit în închisorile germane și la Vichy. Pe un acoperiș, ținând singur la respect o întreagă alee care dă acces la castel, cu toate rănile de la gât și din coastă, rezistă cu succes. În

pofida focului său precis, câțiva nemți reușesc totuși să pătrundă în camera de sub el. Fără să-și piardă capul, Navaille pregătește o grenadă, o lasă să cadă prin horn, și camera este pe dată curățată de dușmani.

Avioane de vânătoare din Royal Air Force sosesc și mitraliază împrejurimile, în timp ce noi nu ne mișcăm, pentru a evita erorile. Germanii sunt terorizați.

Apoi, lupta este reluată cu sprijinul mai multor echipe sosite în ajutorul punctelor amenințate. Sublocotenentul Brès este ucis de un glonte în cap, caracteristic tirului foarte precis al nemților. Parașutiștii Casa și Malbert mor și ei. Locotenentul Lesecq este serios rănit la picior, în timp ce căpitanul Puech-Samson are coapsa străpunsă de un glonte. Locotenentul Camaret, rănit deja la gât, are brațul drept sfărâmat. Marienne, cu o imensă legătură pătată de sânge pe cap și cu obrazul acoperit de sânge, se bate „ca un leu”, cum declară în unanimitate toți partizanii.

Locotenentul Tisné, extraordinar de curajos, atacă pretutindeni, se năpustește și curăță toate desișurile ce le întâlnește în cale. Trebuie să alergi după el ca să-l vezi ; e insesizabil și nimic nu-l oprește.

Michel de Camaret și Roger de la Grandière, vechi tovarăși de închisoare și de evadare, se regăsesc la „petrecere”. Primul, în ciuda bandajului de la braț, atacă peste tot unde e necesar, stimulează pe tineri și-i duce cu el.

Amândoi, apoi alți câțiva, îl întâlnesc pe sublocotenentul Simon, care sosește în acea clipă pentru a ataca ferma de la Bois-Joly, atac care va fi dus într-o goană nebună. Decimați, germanii o iau la fugă, în timp ce Simon ține cu putere poziția. După aceea, cei doi ofițeri își continuă drumul mai la nord, curăță regiunea Saint-Geneviève cu impetuozitatea lor cunoscută.

Pe tot frontul se aude pronunțându-se un nume: „Marienne”. E însuși tipul parașutistului șef. Este în același timp peste tot, reînsuflețind pe toți acești tineri care sunt epuizați și își pierd forța de luptă în fața îndârjirii

inamicului. Nu-i e frică de nimic ; în picioare, în plină luptă, prezentând legătura sa albă ca o țintă pentru unii, ca un panăș pentru alții, Marienne e simbolul acestei uniuni a luptătorilor care luptă pentru a elibera solul lor, acest pământ pe care vor să-l păstreze. Singur în jeep, Marienne străbate tot frontul, degajează aici, străpunge acolo, mătură trupele dușmane cu rafalele sale ucigătoare. În copaci, trăgătorii de elită germani se camuflează și-i doboară pe ai noștri. Marienne lovește tare și metodic pe unde trece. Nemții cad ca muștele.

Apoi, ca un suflu magic, un ordin trece din gură în gură și, ca o dâră de pulbere, se întinde pe întregul front. „Înainte !” Noaptea va veni curând și trebuie degajat cu orice preț locul, pentru ca la miezul nopții să ne putem desprinde de inamic. Știam că întăriri de artilerie și infanterie germane se îndreptau spre Saint-Marcel.

Se năpustesc asupra nemților, care fug în toate direcțiile. Șanțurile sunt pline de cadavre, de arme părăsite, de căști pierdute în grabă și în fugă.

Dușmanul este copleșit sub acțiunea puternică a celor ca Marienne, Taylor, La Grandière, Camaret, Lesecq, Tisné, Brès, de toți vârstnicii și oțeliții noștri parașutiști și de patrioții care s-au bătut cu ardoare și nu l-au acceptat niciodată pe invadator.

La căderea nopții suntem la marginea burgului Saint-Marcel. Am câștigat dintr-o dată trei kilometri. Menținerea orașului nu ne interesează pentru că nu ne-ar mai servi la nimic. Ne repliem la posturile deținute de dimineată. Ne instalăm și așteptăm ora desprinderii de inamic.

Din timp în timp, câțiva rătăciți trag ; pe dată trosnește un răspuns în noapte. Acum e liniște, o liniște mult mai îngrijorătoare decât vuietul luptelor. Fiecare se întoarce să-și vadă vecinul culcat la câțiva metri de el. Cel mai mic zgomot pare suspect. Fiecare ciulește urechea, se ridică foarte încet deasupra taluzului, aruncă o privire circulară în noapte, apoi se lasă încet jos și așteaptă din nou până la

ora convenită. Incertă, încăierarea se reînsuflețește mai departe.

În sfârșit, iată ora hotărâtă pentru repliere spre Callac prin noaptea neagră și sub o ploaie puternică, salvatoare - sunt sigur - pentru mulți dintre ai noștri. Una câte una, grupele dispar pe furiș. Ca o grămadă de aspic, tabăra pare că se lichefiază, își pierde puțin câte puțin structura și curând baza nu mai e decât un teren devastat. Tot ce a putut fi încărcat în mașini a plecat. Rămân doar două camioane pline cu patru tone de exploziv, care n-au putut fi evacuate. Căpitanul Puech-Samson, care refuză încă de după-masă să fie evacuat, rămâne doar cu câțiva parașutiști. În pofida rănii, face o inspecție la fostele poziții înaintate ale santinelelor și se asigură că toți au părăsit posturile. Apoi pune foc la încărcătura care trebuie să arunce în aer cele două camioane. Cinci secunde mai târziu se aude o explozie formidabilă și cerul se luminează de o culoare roșie, vizibilă la mai mulți kilometri”.

Bătălia de la Saint-Marcel este terminată, misiunea parașutiștilor continuă. Mai mult ca oricând e necesar să-i împiedice pe germani să părăsească Bretania.

CUPRINS

Partea întâi

Primul salt..... 9

Partea a doua

Aeroportul de la Heraklion..... 58

Partea a treia

Ziua D1 117

Partea a patra

Saint Marcel 192

EDITURA

Un comando francez ține în șah armata germană ajunsă la Canalul Mănecii.

O epopee a vânătorilor parașutiști francezi, începută în iunie 1940. Oameni care sfidează moartea, tineri hotărâți, îndrăzneți până la sacrificiu.

„Pentru parașutiști, războiul a însemnat primejdie, îndrăzneală, solitudine.

Cei mai expuși dintre toți, cei mai curajoși, cei mai singuratici au fost cei ai Franței libere.

(...) Scopul a fost atins, victoria cucerită. Ei privesc cerul fără să pălească și pământul fără să roșească.”

C. de Gaulle

PAUL BONNECARRÈRE

ÎNDRĂZNETII ÎN VING

Vol. I—II Lei 3500